

මහ රහතුන් වැඩි මහ ඔස්සේ
අත්හැරීම 6

ඉන්ද්‍රජිත් සුබසිංහ විසින් පළකරන ලද
දිවයින ඉරිදා සංග්‍රහය ලිපි මාලාවක් ඇසුරෙනි

තෙරුවන් සරණයි

මෙය හුදෙක් ධර්ම දානයක් වශයෙන් හැකිතාක් බෙදා හරින්න.

පටුන

01.	මේ දුකම කියන දහමක්ද? දුකෙන් මිදෙන දහමක්ද?.....	3
02.	දුක සැප පෙරළෙන සංස්කාර.....	6
03.	මට අවශ්‍ය වූයේ බුදුරජාණන් වහන්සේව තෘප්තිමත් කිරීම පමණි.....	9
04.	පිංචන් ඔබත් මෙතැනට එන්න.....	13
05.	මේ මුළු ලෝකයම ඔහුට කමටහනක් වූ මෙවලමකි.....	16
06.	ඔබ ඔය සුරතල් කරන්නේ සතර අපායයි.....	19
07.	මේ දුකම දැයි සිතියෙන් බලන්න.....	21
08.	ආදීනව නොපෙනෙන ආශ්වාදයද ආදරය?.....	24
09.	මරණ බියෙන් තොර මරණයක් උදෙසා.....	26
10.	ගුරුකමේ රහ.....	30
11.	ප්‍රේතානුස්සතියද? දේවතානුස්සතියද?.....	34
12.	තවත් පුතුන් කුමට පන්න?.....	39
13.	පොඩි කමට කළත් 'පව' පොඩි නැත පුතුවෝ.....	41
14.	ප්‍රඥාවේ පහන් සිලෙන් රැයෙහි අඳුර දුරුකරන්න.....	44
15.	ශීලය සැබැවින්ම කුමක් උදෙසාද?.....	47
16.	චන්දනාවක සැහවුණු රහස.....	49
17.	මේ අකුසලයට පොළී වෙත ලෝකයයි.....	51
18.	පොඩි දෙයක් ආහාරයට ගන්න ලොකු දෙයක් දන්දෙන්න.....	55
19.	පව පහුරුගාමීන් නොසිට කුසල නිධිය මතුකරගන්න.....	58
20.	ඔබ ඔය ඊර්ෂ්‍යා කරන්නේ සංස්කාරවලට බව දැනගන්න.....	61
21.	ඔබ විනෝදය ලෙස දකින්නේ තෘෂ්ණාවේ ගින්දරයි!.....	63
22.	ඔබේ හෂ්මාවශේෂ පූජනීයත්වයට පත්කරන්න.....	65
23.	අහසට පොළොවට දෙස් දී කුමකට?.....	68
24.	ඔබේ ඔය මහන්සිය හිස් අතින් මැරෙන්නද?.....	71
25.	ස්ථාවර සාමයක් උදෙසා.....	75
26.	ඇයි ඔබ පිංචන්ත නැතිද?.....	78

“ මේ සෝර, කටුක, භයානක සංසාරයේ හිය දැක, මේ ආත්මභාවයේම සසර දුකින් එතෙර වීමට අධිෂ්ඨාන කරමින්, වීර්ය වඩමින්, නිවන් මග පුරන, 'දක්ෂ', ගිහි පැවිදි උතුමන්ට පමණක් මේ අහිංසක ව්‍යයාමය උපකාරයක්ම වේවා, ශක්තියක්ම වේවා, මාර්ගයක්ම වේවා.

තම තමන්ට වැටහෙන ප්‍රමාණයට තම තමන්ගේ ජීවිත වලට ගලපාගනිත්වා, අර්ථ හෝ ව්‍යාකරණ වැරදි ඇතොත් ඔබ නොකළ වරදකට ඔබ නොගැටේවා, අනුනටද අනුකම්පා කෙරේවා, වැරදි නැතොත් නිවැරදි දෙය නිවැරදි ලෙස දකීවා. මෙහි සටහන් හැම අර්ථයක් තුළින්ම ඔබ සැමට යහපතක් වේවා, තමා තමාටම පිහිටකොට ගනිත්වා.. “

යැයි උන්වහන්සේ ඒ පොත් පෙළ ඇරඹුමේ ලියා ඇත්තාහ.

01. මේ දුකම කියන දහමක්ද? දුකෙන් මිදෙන දහමක්ද?

ධර්මයට අනුව පිංවත් ඔබ නිවැරදිවෙන්න. ධර්මය පිංවත් ඔබට නිරතුරුවම කපාකරන්නේ වඩාත් සැපයකට බවට ඔසවා තබන්න. ඒ ශීලය, දානය, ශ්‍රද්ධාව නැමැති සැපයේ උපාදානය ඔස්සේ ක්‍රමානුකූලව ඔබව 'පංච උපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍යභාවය දැකීම' කියන අවබෝධයට යොමු කිරීම පිණිසයි. සද්ධර්මය කොතැනින් ගත්තත් හේතුඵල ධර්මයන්මයි සකස්කර දෙන්නේ. ඔබ තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව, ශීලය, දානය නැමැති ධර්මතාවයන් ඔබේ ජීවිතය තුළින් අවංකවම ක්‍රියාත්මක කරනකොට එම හේතූන්ගේ ශක්තිමත්භාවය විසින්ම පංච උපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍යභාවය ඔබ තුළින් වැඩෙනවා. පිංවත් ඔබ සියල්ලටම පෙර පංච උපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍යභාවය වැඩීමට යන්න එපා. මෙය මාර්ගයක්. එහි මුල මැද අග වශයෙන් ක්‍රමානුකූලව පෙරට යා යුතුයි. ඔබ ඉක්මන් වූණොත් ධර්මය කෙරෙහි කලකිරීම්. එසේ නැතහොත් නොයෙක් දෘෂ්ඨි මතවාදවල සිරකරුවෙක් වෙයි. ඔබ සැප ලබන්නට කැමැතිනම් මුළින්ම 'සැපය' කියන කාරණය හොඳින් සිහිනුවණින් හඳුනාගන්න. විශේෂයෙන් තරුණ පිංවතුන් පිංවතියන් මොකක්ද 'සැපය' කියලා උපාදානය කරගෙන සිටින්නේ. ඔබ ඔය 'සැපය' යැයි අල්ලාගෙන සිටින්නේ ලෝකයේ සැබෑම සැපය සමග සසඳා බලනකොට ඉතාමත් ප්‍රාථමික සැපයක්. ලෝකයේ සත්වයා අත්විඳින සැබෑම සැපය යම්දවසක ඔය ඇස්වලින් දැක්කොත් ඔබ සිතාපි සැබැවින්ම ඔබ ඇස් ඇති අත්ධයෙක් කියලා. පිංවත් ඔබ උදාහරණයකට මේ මනුෂ්‍ය ලෝකයේ ජීවත්වෙන හොඳම රූප සුන්දරිය ගන්නකෝ. රූපවාහිනි කැමරා සිය ගණනකින් ලෝකයාට පෙන්වන ඇයගේ සුරූපී රූපය ගන්නකෝ. පිංවතුනි, දිව්‍ය ලෝකවල ඉන්නේ දෙවියන් දිව්‍යාංගනාවන් විතරක් නෙමෙයි. දිව්‍ය තිරිසන් සතුනුත් ඉන්නවා. දිව්‍යලෝකයේ උපත ලද දිව්‍ය අජාතීය අශ්වයන් සිටිනවා. හික්සුවක් සමාධියෙන් පසුවන විට දිව්‍ය තලයක දිව්‍ය අජාතීය අශ්ව විමානයක් දර්ශනය වෙනවා. දිව්‍ය අජාතීය අශ්වයන් හතරදෙනෙක් එහි සිටියා. එම දිව්‍ය අශ්වයකුගේ උස අඩි 7ක් පමණ ඇති. දිව්‍ය අශ්වයාගේ වර්ණය තනිකරම මනුෂ්‍ය ලෝකයේ සිටින මොනරකුගේ වෛවර්ණ පැහැයට සමානයයි. කොළ, නිල් පැහැයන්ගෙන් අලංකායි. ඔබ සිතන්න, මොනර පිල් කළඹ විසිපහක් පමණ එකතු කරලා මිටියක් බැන්දා කියලා. අන්න ඒ ප්‍රමාණයේ, හැඩයේ වල්ගයක් දිව්‍ය අශ්වයාට තිබෙනවා. එම වලිගය මුලින් පිට උඩ අතට තෙරලා තමයි පහළට වැටෙන ස්වභාවයෙන් තිබෙන්නේ. එය බොහොම ගාම්භීර පෞරුෂයක් තිබෙන වල්ග පිහිටීමක්. එම දිව්‍ය අශ්වයාගේ පිට උඩ කොඳු නාරටිය දිගටම අඩියක් පමණ දිග රෝම මොනර පිල් පැහැයට පහතට වැටී තිබෙනවා. මෙම අශ්වයින් ආයුෂ, වර්ණ, සැප බලයෙන් අනූන දිව්‍ය අශ්වයන්. පිංවතුනේ හික්සුව සමග විරසක වෙන්න එපා. පිංවත් ඔබට ධර්ම මාර්ගයේ සැබෑ සැපය ගැන කියන්නයි මෙය සටහන් කරන්නේ. පිංවත් ඔබ සැපැයි කියා අල්ලාගන්නා රූප සුන්දරියගේ රූපශ්‍රීයට වඩා අසිරිමත් සුන්දරත්වයක්. ඒ දිව්‍ය අජාතීය අශ්වයා තුළත් තිබේ නම්.....

මේ දිව්‍ය ලෝකයේ තිරිසන් සතෙක් ගැනයි කපා කළේ. දිව්‍ය ලෝකයේ තිරිසන් දිව්‍ය සත්වයාත් මනුෂ්‍ය ලෝකයේ අපට වඩා රූපශ්‍රීයෙන් ඉහළින් සිටිනවා. ඒත් පිංවත් ඔබ ලැජ්ජාවෙන්න එපා. ඔබත් සැබැවින්ම පිංවත්. ඔබට ඔය රූපය ලැබුණේ පෙර පින් නිසාමයි. නමුත් ඔබ ඔය රූපයෙන් මත්තොටී ධර්මය සිතන්න දක්‍ෂ වෙන්න. 'අර දිව්‍ය අශ්වයා මට වඩා ලස්සනයි' කියලා. එතකොට ඔබට පුළුවන්, නිතරම කිලුටු වෙන, නිතරම සෝදන, මේ රූපය ගැන කලකිරිලා, සැබැවින්ම කාලයකට කිලුටු නොවෙන, වඩාත් ලස්සන දිව්‍ය රූපයක් කෙරෙහි උපාදානය සකස් කරගන්න. අවංකවම ඔබට එහෙම අවශ්‍යනම් ඔබේ රූපයේ ජරා, ව්‍යාධි, මරණ වසාදමන රූපලාවන්‍යාගාරයෙන්, බාබර් සාප්පුවෙන් මිදිලා ශ්‍රද්ධා, ශීල, දානය නැමැති සැබැවින්ම ඔබව වර්ණවත් කරන මාර්ගයේ මුල් අදියරට එන්න. එතැනදී තරුණ ගිහි පිංවතුන්ලාට බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන සැබෑ සැපය කෙරෙහි විශ්වාසයක්, දැකීමක් ඇති වෙනවා. තමා සිටින්නේ මූලාවක බව දැනෙනවා. ඒ කියන්නේ ශ්‍රද්ධාවේ බීජය ඔබ තුළ සකස් වෙනවා. මුළින්ම හිමින් සිරුවේ ඔතනට එන්න. ශ්‍රද්ධාව තමයි මෙලොව ශ්‍රේෂ්ඨතම ධනය. ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ ධනයේ හිමිකාරිත්වය ලබාගන්න. එවිට නිතැනින්ම හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව සැප ලැබීමේ සැබෑම මාර්ගය ඔබ සොයාගෙන යාපි.

පිංචන් ඔබට සැබෑ සැපය ගැන අවබෝධයක් ලැබීම පිණිස, එය ධර්ම මාර්ගය පටන් ගැනීමේ ගමනට අයෝමය ශක්තියක්වීම පිණිස, මේ ලෝක ධාතුව තුළ වෙසෙන වර්ණයෙන්, සැපයෙන්, බලයෙන්, රූපයෙන් ආසාදන කාන්තාව ගැන සඳහනක් තබනවා. මේ රූපශ්‍රීයෙන් බලන නන් විසිතුරු මුතු, මැණික්, රන් ආභරණවල වටිනාකම දකිනවිට පිංචන් ඔබට සිතේවි ඔබේ ඔය බෙහිම කලිසම, කොන්ඩ මෝස්තරය, ඉම්ටේෂන් කරාබු, මාල වළලු, රනින් සෑදූ ආභරණ මොනතරම් අඩු ලංසුවේ නොවටිනා දේවල් ද කියලා. ඔබ සැපය කියලා විශ්වාස කරන සැපයන්, ලස්සනන්, ලොව්තුරා ධර්මය තුළින් ගිහිපිංචතුන්ලා ඔසවා තබන සැබෑ සැපයන් අතර පරතරය ඔබ හොඳින් අත්දකින්න. ඔබ ඉහත ඇඳුම් ආභරණ අයිතිකරගන්න මොනතරම් රැකීරක්ෂා ව්‍යාපාර කරලා මුදල් හම්බකරගන්න දුක්විදින්න ඕනද? පවුමක රන්මාලයක් ගන්න වර්තමානයේ තරුණයකුට, තරුණියෙකුට මොනතරම් ශ්‍රමය වගුවන්න ඕනද? ඊට අවශ්‍ය මුදල් හම්බකරගන්න, වර්තමාන සමාජයේ ඒවා ආරක්ෂා කරගන්න මොනතරම් වෙහෙසක් ගන්න ඕනද? රන් මාලයක් දමාගෙන අද බියකින් තොරව මහපාරක යන්න පුළුවන්ද? ඔබ සැපය කියලා කියන්නේ ඔය කරදර පීඩා රැසක් රැඳුණු දුකට නේද?

නමුත් ධර්මයේ ගිහි පිංචතුන්ලාට දේශනා කරන සැපය තුළ ඇති ශ්‍රේෂ්ඨම ලෝකික සැපය ලබන කාන්තාව මනුෂ්‍ය කාන්තාවක් නොව දිව්‍ය කාන්තාවකි. ඇය අන් කවුරුත් නොව මුළු දිව්‍යතලයන්ටම අධිපති ශක්‍ර දෙවියන්ගේ අගබිසව සුප්ඵපතී දිව්‍යාංගනාවයි. ඇය වැනි අසිරිමත් සැපයෙන් ආසාදන දිව්‍යතලයක තවත් සිටිය නොහැකිය. මේ සුප්ඵපතී දිව්‍යාංගනාව සමාධියේ ඇසින් දුටු හික්කුවක් ඇයගේ රූපශ්‍රීය පහත ආකාරයට දක්වන ලදී.

හික්කුවට සමාධියෙන් ඇය දර්ශනය වෙද්දී ඇය අඩි 6ක් පමණ උස දිව්‍යාංගනාවකි. ඉන්ද්‍රියානු නාට්‍යාංගනාවක් සාරිය අඳින ආකාරයේ මෝස්තරයට සාරියක් ඇය පැළ දගෙන සිටියාය. එම සාරිය නිල්, කොළ, දම්, අළු පැහැයෙන් යුත් වර්ණවලින් මිශ්‍රව දිලිසෙන ස්වභාවයේ සාරියකි. වැලමිට අසලට අත දිග ඉහත වර්ණවලින් සමන්විත හැට්ටයක් ඇය ඇඳ සිටියාය. මෙම සාරියේ සහ හැට්ටයේ එකම තැන ඉහත වර්ණ මිශ්‍රවීමකින් දැකිය හැකිය. සාරියත් හැට්ටයත් අතරින් ගර්ථය බාහිරට කොතැනකවත් නිරාවරණය වී නොමැත. ඇය සාරියට උඩින් අහල් හතරක් පමණ පළල බඳපටියක් පැළදගෙන ඇත. බඳපටියේ ඉදිරිපස දිදුලන මැණිකකින් සාදන ලද රවුම් හැඩයේ ආභරණයකි. බඳ පටිය වටේටද මුතුමැණික් ඔබ්බවා ඇත. ඇයගේ හිසකෙස් වැටිය දණහිස දක්වා දිගය. එය හොඳින් ගොතා පහළට දමා තිබිණ. හිසේ, උසින් අඩු ඔටුන්නකි. එය අතේ පළඳින ජේරස් මුද්දේ හැඩයට තැනූ සුදු මැණික් එබ්බවු ඔටුන්නකි. ඇගේ ගෙල මාල හතක්, දහයක් අතර ගණනක් ඇත. මේ සෑම මාලයක්ම ඇයගේ කලවා ප්‍රදේශයට දිගය. මේ සෑම මාලයක්ම ඉහත සියුම් මුතුමැණික් සහ රනින් ගෙන්තම් කර ඇත. මේ මාල සියල්ල අතර එක සුවිශේෂ වූ මාලයක් ඇත. එය එතුමියගේ නාබිය ප්‍රදේශයට දිගැති මාලයකි. එහි අග සුදු පැහැති දොඩම් ගෙඩියක ප්‍රමාණයේ මැණිකකි. එම මැණිකෙන් වොට 100 ක ප්‍රමාණයේ බල්බයකින් නිකුත් වන ආලෝකධාරාවක් නිකුත් වේ. කොටින්ම ඇය දිස්නිමත් දැල්වෙන බල්බයක් ගෙල එල්ලාගත් දිව්‍යාංගනාවක් සේය. නමුත් එම ආලෝකය විහිදෙන්නේ ඇගේ ගෙල බැඳි මාලයක ඇති සුදු පැහැති මැණිකකිනි. ඇය මේසා ආභරණන් රූපශ්‍රීයෙන් අග රැජිනක් වුවද ඇය නිරහංකාර තැන්පත් ගති ඇති පෞරුෂයෙන් පිරිගිය දිව්‍යාංගනාවකි. සමහර දිව්‍යාංගනාවන්ගේ ඇති කෙළිලොල් බව, රූපශ්‍රීයේ ඇති රිද්මය, ලාලිතය වැනි දහකාර වර්ත ලක්ෂණ ඇයට නැත. ඇය තැන්පත් මහේශාඛ්‍ය දෙවි දුවකි.

පිංචන් ඔබ ඉහත සටහන පිළිගත්තද නොපිළිගත්තද එය මේ ලෝකයේ ධර්මය තුළින් ගිහිපිංචතුන්ලාට ලැබිය හැකි සැබෑම සැපය පිළිබඳව මනස අවදිකරවන අත්දැකීමකි. හික්කුව පිංචන් ඔබට එසේ සඳහන් කළද මේ නිමේෂයේත් ඒ සුන්දර සුප්ඵපතී දෙවි දුවගේ රූපය හික්කුව දකින්නේ ඇට සැකිල්ලක් කොටය. ධර්මයේ සැබෑ අර්ථය එතැනයි. එහෙත් පිංචන් ඔබ කලබල විය යුතු නැත. මේ අතිසුන්දර දිව්‍යාංගනාවට ඉහත සහිකභාවය ලැබුණේ මහත්සිවෙලා රැකීරක්ෂා, ව්‍යාපාර කරලා නොවේ. අම්මා, තාත්තා, ස්වාමීපුරුෂයාගේ දැවැද්දට නොවේ. මේ සියලු සම්පත් ඇයට ලැබුණේ ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ගිහි පිංචතුන්ලාට

ඇභිල්ල දිගුකර පෙන්වන ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කිරීම තුළින්ය. ශ්‍රද්ධාව, ශීලය, දානය, දේවතානුස්සතිය ඉහත සෑපය ඔබට පෙන්වන මාර්ගයයි. පිංවත් ඔබ ඉන් බැහැරව බොරුවට මොනතරම් දහලනවාද තුට්ටුදෙකේ සෑපයක් සොයන්න.

බලන්නකෝ මොනතරම් අසිරිමත් සෑපයකටද බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔබලාට පාර පෙන්වන්නේ. ඇයි අපි ‘ධර්මය දුක ගැන, මරණය ගැන, අනිත්‍ය ගැන පමණක්මයි කියන්නේ’ කියලා ධර්මයෙන් ඇතට යන්නේ. ධර්මය කෙරෙහි කලකිරෙන්නේ. පිංවත් ඔබ සෑපය හැටියට දකින අවුරුදු 10 ක පමණ නවයොවුන් තරුණ කාලයක් තිබී ජරා, ව්‍යාධි, මරණයන්ට පත්වන ඔය “දුක” ලස්සන රූපය කෙරෙහි ඇති කැමැත්තෙන් මිදී “සෑප” ලස්සන රූපයක හිමිකාරිත්වය ලබාගැනීමට ඔබත් කැමතිවෙන්න මුලින්ම.

එක පිංවත් පවුලක මහත්මයෙක් හිඤ්චගෙන් ඇසුවා ‘භාමුදුරුවනේ අපි ශීලය ගැනම සිතමින්, අනිත්‍ය සංඥාව දකිමින්ම ජීවත් වුණොත් අපේ දරු පවුලට සහ කලදසාව, ඒ ගොල්ලන්ගේ අනාගතය අඳුරු වෙනවා නේද කියලා. බලන්න ඒ මහත්මයා ධර්මය මොනතරම් වැරදි අන්තයකින් ද අල්ලාගෙන ඉන්නේ කියලා. තමන් ජීවත්වීමට නොදන්නාකමින් ඇතිවන ආදීනව ධර්මයේ ගිණුමට බැරකරනවා. ශ්‍රද්ධාව අඩුකම, විවිකිච්චාවෙන් සිතුවිලි. පිරිලා, පංචනීවරණයන්ගෙන් සිත වැඩිලා. ඒ මහත්මයා ශීලය ගැන අනිත්‍යය ගැන කතා කළත්, අවම වශයෙන් ශීලය තුළවත් ඔහු නැතිය කියන එක ඉහත කාරණයන්ගෙන් පැහැදිලි වෙනවා. සෑම පවුලකටම ආදායමක් වියදමක් කියන කාරණයක් තිබෙනවා. කොතෙක් ආදායම් ලැබුවත් වියදම ඊට වැඩිනම් ජීවන ප්‍රශ්න ඇතිවීම අනිවාර්යයි. මෙය ධර්මයේ වරදක්, ශීලයේ, අනිත්‍ය සංඥාවේ වරදක් නොවේ. එම මහත්මයා ලැබීමේ තරමට වියදම් කිරීමට නොදන්නා කමේ වරදයි. නමුත් අශ්‍රද්ධාව නිසා එම වරද පටවන්නේත් ධර්මයට. මුළින්ම පිංවත් ඔබ අවංක වෙන්න, ධර්මයෙන් තොරව ජීවත් වෙමින් ඔබ විදින දුක නුවනින් දකින්න. දුක දකින කෙනායි සෑප ඇති මාර්ගයට අවතීර්ණ වෙන්නේ. දුකය කියමින් ධර්මයට ඔබ ද්වේශ කළොත්, සැක කළොත් ඔබට අහිමිවන්නේ සැබෑම සෑපයයි.

අවංකව ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කරන කිසිම කෙනෙකුට ‘මට වැරදුණාය’ කියල කියන්න තැනක් නැහැ. අතීත අකුසල් සංස්කාර හේතුවෙන් යම් තැනකදී වැරදුනොත් එය හේතුවල ධර්මයන්ට අනුව ජයග්‍රාහීව ජීවිතයට ගලපාගන්නවා. මෙය තමයි ශ්‍රද්ධාව නැමති පරම ධනයේ ලක්ෂණය. මෙන්න මේ ධනයේ හිමිකාරිත්වය මුලින්ම ඔබට ලබාගැනීම සදහාමයි මේ සටහන තැබුවේ. මේ ධනයේ හිමිකාරිත්වය මුලින්ම ඔබ අයිතිකරගන්න. එවිට රූපියල්, ශත ඔබේ ජීවිතයේ දෙවැනි තැනට වැටේවි. ශ්‍රද්ධාව ඇති පුද්ගලයාට ජීවිතය කියන කාරණයේදීත් මරණය කියන කාරණයේදීත් ජයග්‍රාහී අවසානයක්මයි ලැබෙන්නේ. එම නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය දුක ගැන කථාකරන දහමක් නොව දුක අහිබවා සෑප අයිතිකරගන්නා දහමක්. අවශ්‍යනම් දුකත් සෑපත් දෙකින්ම මිදියන දහමක්.

02. දුක සැප පෙරළෙන සංස්කාර

වැස්ස බොහෝම හයියෙන් වහිනවා. තුන් බිත්ති කුටියේ ඉදිරිපස එල්ලා ඇති පැරණි සිවර අතරින් මිදුමක්, වහලයේ කුමේරය අතරින් වැහි බිඳුන් කුටියට වැටෙනවා. පරිසරය මිදුමින් වැසිලා. හැබැයි සුළඟ තවම නැහැ. වෙලාව පස්වරු 5.30 යි. දියසිරාව නිසා කුටියේ බිම සිමෙන්තිය තෙත්වෙලා. පාවහන්වලින් තොර නිර්වස්ත්‍ර දෙපා, තෙතබරිත සිමෙන්ති පොළොවේ ගැටෙන විට සීතලක් දැනෙනවා. මේ වැස්ස, සීතල, දියසිරාව, මිදුම හරිම අසරණයි. සරණක් ඇති ජීවිතයක් ඉදිරියේ මේවා කුමක් නම් පීඩාවක් කරන්නද...

ලන්තැරුම් එළියෙන් ලැලි ඇඳ මත වාඩිවී මේ සටහන තබනකොට හිඤ්චගේ සිත පුදුමාකාර සැනසීමකින් පිරිලා. මේ ටික සටහන් වුණේ වැස්ස නිසා. ඒ නිසාම හිඤ්ච වැස්සට ආශීර්වාද කරනවා. හිඤ්චට මතකය තේර තේරී ගාලාවල එක් රහතන් වහන්සේ නමක් උදාන වාක්‍යයක් ප්‍රකාශ කරනවා 'වැස්ස ඔබ ඇති තරම් වහින්න. ගොරවා ගොරවා වහින්න. වැස්සට බැහැ මාව අපහසුවට පත්කරන්න. මම කුටිය හොඳින් සෙවිලි කරලයි තිබෙන්නේ' කියලා. වැස්සට ගුලිවෙලා, වකුටුවෙලා වැස්සට බැණ බැණ ඉන්නවා වෙනුවට උන්වහන්සේ වැස්සට ආශීර්වාද කළා. අපි වැස්සට කොච්චර කිව්වත් වහින්න එපා කියලා වැස්ස එය අහන්නේ නැහැ. වැස්සට ඇතිවන තුරාවට එය වහිනවා. වැස්ස වහිනතාක් පරිසරය, කුටිය හිරිකිඩෙන්, මිදුමෙන්, දියසිරාවෙන් ආක්‍රමණය කරනවා.

මේ වැස්සට තෙමුණොත් වැඩිම වුණොත් උණක්, සෙම්ප්‍රතිශ්‍යාවක් හැදෙයි. ඊට වඩා හැදෙන ලෙඩක් නැහැ. කොත්තමල්ලි ටිකක් තම්බලා වළඳලා, බටහිර බෙහෙත් පෙත්තක්, කරලක් වළඳලා එය සනීප වෙලා යාවී. නමුත් ඇස නිසා ඇති වන කෙළෙස් වැස්සට, කණ නිසා ඇති වෙන කෙළෙස් වැස්සට නාසය, දිව, මනස, කය නිසා ඇතිවන කෙළෙස් වැස්සට පිංවත් ඔබ තෙමුණොත් මෙලොව, පරලොව දෙකේදීම අපි දුකට වැටෙනවා. අර අතීත රහතන් වහන්සේ සිංහනාද කරන්නේ 'මගේ කුටිය හොඳින් සෙවිලි කරලයි තිබෙන්නේ. වැස්ස ඇති තරම් වහින්න' කියලා.

ආධ්‍යාත්මික රූපයත්, භාහිර රූපයත්, විඥානයත් මේ කාරණා තුන එකතුවන එස්සය ළඟදීම උන්වහන්සේ අනිත්‍යය දකිනවා. එස්සය අනිත්‍යයයි කියලා අවබෝධයෙන් දකින තැනදී විදීමක් සකස්වෙන්නේ නැහැ. ඉන් මෙහා අපි සැවොම එස්සය නිත්‍ය වශයෙන් ගෙන පංච උපාදානස්කන්ධය සකස්කරගන්නවා. ඒ කෙළෙස් වැස්සට තෙමෙනවා. විදීම කියන සෙවිලි නොකළ වහලය අපිව බරපතළ ආකාරයට කෙළෙස්වලින් තෙමෙනවා. මෙහි ඵලය තමයි සංස්කාරයන්ගේ බලවත් රෝගාතුරභාවය. සංස්කාර හේතුවෙන් හටගන්නා රෝගාබාධ බෙහෙත්පෙති, කරල්, සිරස් වළඳලා නම් සනීපකරගන්න බැහැ. කල්ප ගණන් මිථ්‍යාදෘෂ්ඨිකභාවය, දුප්පත් බව, කුසගින්න, විරූපි බව, ගිත්දර, ගිනි අඟුරු, ලෝදිය මත මදි නැතිව දුක් අනුභව කරලයි අවසන් වෙන්නේ. දුකත් සැපත් දෙකම සංස්කාරයන්ගේ ඵලයක් මයි. එම නිසා දුක, සැප දෙකම අපි සම සිතින් පිළිගත යුතුයි. අපි සුදානම් සැප සතුවත් පිළිගෙන, දුක අසතුවත් ප්‍රතිකේෂ්ප කිරීමට නම් අපට කවදාකවත් ධර්මය කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවට පැමිණෙන්නට බැහැ. අනිත්‍ය සංඥාවන්ගෙන් සෙවිලි නොකරන ලද ඇස නිසාමයි, කණ නිසාමයි, නාසය නිසාමයි, දිව නිසාමයි, කය නිසාමයි, මනස නිසාමයි දුකත් සැපත් දෙකම අපට උරුමකර දෙන්නේ. අතීතයේ වැඩ සිටිය රහතන්වහන්සේ 'වැස්ස ඇතිතාක් වහින්න. මාගේ කුටිය හොඳින් සෙවිලි කරලයි තිබෙන්නේ' කියලා සිංහනාද කරන්නේ, උන්වහන්සේගේ කුටියට වැසිදිය නොවැටෙන නිසා නොව මිදුම, සීතල නොඑන නිසාම නොව උන්වහන්සේ 'දැක්කාය' කියන තැනදීම, 'ඇසුනාය' කියන තැනදීම 'දැනුනාය' කියන තැනදීම එස්සය අනිත්‍ය වශයෙන් දැකීම පිණිස අවබෝධයෙන් සම්පූර්ණ උත්තමයකු නිසාය. 'මම' කියන පුද්ගලයා හේතුඵල ධර්මයන්ගෙන් සකස් වූ ඵලයක් ලෙස අවබෝධ කරගනිද්දී, හේතූන් නිසා සකස් වූ ඵලයක් තුළ සත්වයෙක්, පුද්ගලයෙක් වශයෙන් අර්ථයක් නොපෙනෙද්දී කුමක් නිසා, කවරුන් උදෙසා තෘෂ්ණාවක් සකස්වෙන්නද?

පිංවත් ඔබ දැස් හොඳින් විවර කර බලන්න. ඇස, කණ, නාසය, දිව, කය, මනස යන ආයතන නිසා සකස් වූ කෙළෙස් වැස්සට තෙමුණු සත්වයන්ගේ ලෝකයයි ඔබ ඉදිරියේ දර්ශනය වන්නේ. ධාරානිපාත වර්ෂාවක් ගහකොළ පෙරළා, ඇල දොළ ගංගා දෙගොඩ තලා, පස්කඳු නායගොස් මහා විනාශක් කරන්නා සේ ඇස නිසා සකස් වූ කෙළෙස්වල බරපතලභාවය නිසාම මොනතරම් දුක් ගොඩක් සත්වයා විඳිනවාද. අපි එක මොහොතක්වත් ඇස, කන, නාසය, දිව, කය, මනස නිසා වන දුක් ගැන මෙනෙහි කරනවාද, කථාකරනවාද. ඇස, කණ, නාසය, දිව, කය, මනස නිසා කෙළෙස් වැස්සට හසු වූණ අයමයි ඔය සිරගෙවල්වල, රෝහල්වල, යුධ භූමිවල, ගිහිගෙවල්වල, මගතොටේ අපට මුණගැසෙන්නේ. ස්වභාවධර්මයේ වැස්සෙන් නොතෙමෙන්න අපි උපක්‍රම යෙදුවාට, තෘෂ්ණාවේ කෙලෙස් වැස්සෙන් අප නිරතුරුවම තෙමෙනවා. අපි ලෙඩවෙනවා. නොදැනුවත්කම නිසාම අසාධ්‍ය රෝගීන් බවට පත්වෙනවා. එහෙම රෝගීන්ට බෙහෙත් කියන්නේත් තවත් අසාධ්‍ය රෝගියෙක්මයි. ඒ නිසා රෝගියා සහ වෛද්‍යවරයා දෙදෙනාම හුඟක් වෙලාවට විනාශය කරාම පියවර තබනවා.

එක තාත්තා කෙනෙක් සිටියා, ඒ තාත්තා දරුවන්ට බොහොම ආදරෙයි. ඔහු රජයේ සේවකයෙක්. මොහු ශීලය ගැන එතරම් තැකුව කෙනෙක් නෙවෙයි. මාරයා විසින් සමාජය තුළ එලා ඇති තරගකාරීත්වය නැමැති දැලට හසුවෙලා සිටි අයෙක් මොහු. යමක් අයිති කර ගැනීමට යන ගමනේදී මොහු බොහෝම වේගවත්. කොටින්ම මොහුට දවසේ පැය 24ම වුණත් කටයුතු සඳහා ප්‍රමාණවත් මදි. මොහු තමන්ගේ දරුවෙක් වෙනුවෙන් බොහොම මහන්සියෙන් නිවසක් හැදුවා. නිවසේ වැඩකටයුතු අඩක් නිමාකර තිබියදී මොහු මියයනවා. අපි දන්න ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් සමාධිය තුළින් අරමුණු කර බලනවා මොහු මරණින් මතු කොතැනක ඉපදිලා සිටිනවාද කියලා. එවිට එම ස්වාමීන්වහන්සේට අරමුණුවෙනවා මුල් ගලක් දැනින් අල්ලාගෙන සිටි බහිරව ස්වභාවයේ ප්‍රේතයෙක්. ඔහු එරමිනියාගොතාගෙන, මුල්ගල බදාගෙන ඉන්නවා වගෙයි දර්ශනය වෙලා තිබෙන්නේ. අපි හහිරවයා යනුවෙන් හඳුන්වන සත්වයෙක්.

මේ කාරණයේදී හිඤ්ච හඳුනාගෙන ඇත්තේ, වැඩ අවසන් නොවූ නිවසේ උපාදානය නිසා ඉහත උපත සකස්කරගත් බවයි. දැන් ඉතින් මුල්ගල මගේ කොටගෙන බහිරව ලෝකයේ ජීවත්වෙනවා. මේ මුල්ගල නිශ්චිත වශයෙන් එම නිවසේම මුල්ගල ද කියන්න හිඤ්ච දන්නේ නැහැ. බලන්න, නිවස නැමැති රූපය නිසා සකස් වූ තෘෂ්ණාව හේතුවෙන් ඇතිවූ කෙළෙස් වැස්සට හසුව ඔහුව ගසාගෙන ගොස් ඊළඟ හවයේ ප්‍රතිසන්ධිය සකස්කර දුන්නැහැ. ‘උපාදාන පච්ජයාරි හවෝ’..... ඔබ ඉදිරියේ ඇති භයානකම අනතුරු තුවණින් හඳුනා නොගත්තොත් ඔබට දුකම උරුමකර දෙන ධර්මතාවය. මේ මහන්මයා මනසේ සකස්වූ කෙළෙස් වැස්සට හසුවීම නිසා සකස්කරගත් දුක කල්ප ගණනාවක් විය හැකියි නේද?

වර්තමාන සමාජයේ ජීවත්වෙන හුඟ දෙනෙකුට තමන්ගේ කටයුතුවලට දවසේ පැය 24 ත් මදි. ඒ මදිබව නිසාම සමහරු රාත්‍රියේ නින්දෙන් ගණන් හදනවා. දරුවන්ට, බිරිඳට ආදරය කරනවා. මාරයා විසින් එලන ලද තරගකාරීත්වයේ දැලට හසුවී දුවන්නන් වාලේ දුවන වර්යාවෙන් මිදෙන්න. විවේකීව කෙලෙස් වැස්ස ගැන සිතන්න. සමාජය වේගයෙන් ලෞකික වශයෙන් සංවර්ධනය වෙනවා. විසිතුරුභාවයෙන්, ගෘහනිර්මාණ ශිල්පයෙන් එකිනෙක අහිබවා දැකුම්කළු නිවාස ඉදිවෙනවා. ඔබගේ සුන්දර නිවස යම් සේ දැකුම්කලුද, විසිතුරුද බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා ඔබගේ සිත ඊටත් වඩා විසිතුරුයි කියලා. මොකද ඔබ තුළ ඇති තෘෂ්ණාවේ දිග පළල නිසාමයි ඔය වැනි විසිතුරු නිවසක් නිර්මාණය වුණේ කියලා. ඉහත වැකිය සටහන් කරනකොටම හිඤ්චට හිතාවක් ඇති වුණා. හිඤ්ච මේ වෙලාවේ වැඩ සිටින කුටිය කැලයේ ඇති මැටිගැසූ කුඩා පැළක්. රජගෙදර ඉන්න රජතුමාට වඩා නික්ලේෂී සැනසිල්ලක් හිඤ්ච මේ මොහොතේ අත්විඳිනවා. තෘෂ්ණාව ක්‍ෂය වුණ තැන නිස්සරණය, සැහැල්ලුව මිස දුක සැප එහි කොයිත්ද?

වැස්ස, සුළඟ, සිතල මිදුම එනවා. යනවා. ඒත් ඒ කිසිවකින් පීඩා විඳින්න පුද්ගලයෙක් මෙතැන නැහැ. එස්ස පච්ජයා වේදනා..... එස්සය නිසා සකස් වූ විඳීමත්, එස්සයත්, විඳීමත් අනිත්‍යධර්මයන්මයි. මොන තරම් සරළ සමීකරණයක්ද. විසිතුරුභාවය වැඩිවන්න වැඩිවන්න, තෘෂ්ණාව වැඩිවන බව ඔබ තේරුම්ගන්න ඕනා. තෘෂ්ණාව වැඩිවන්න වැඩිවන්න දුකයි වැඩිවන්නේ. දුක කියන්නේ අවිද්‍යාව නිසා අපිට රැස්වෙන්නාවූ

සංස්කාරයි. සංස්කාරයන් නිදහසේ භුක්තිවිඳීමට අහය භූමියක් වෙමිනුයි ලෝකය පවතින්නේ. කුසල් සහ අකුසල් සංස්කාරයන්ට බාධාකරන්න කෙනෙක් ලෝකයේ නැහැ.

03. මට අවශ්‍ය වූයේ බුදුරජාණන් වහන්සේව තෘප්තිමත් කිරීම පමණි

සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයක ‘ශුෂ්ක විදර්ශක’ කියලා රහතන්වහන්සේලා වැඩසිටිනවා. අතීතයේ වැඩසිටියාවූ වක්කුපාල මහරහතන් වහන්සේ එවැනි ශුෂ්ක විදර්ශක රහතන්වහන්සේ නමක්. සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයක අවසාන කාලවකවානුවලදී වතුරාර්යසත්‍යය අවබෝධය කරන රහතන්වහන්සේලා මෙවැනි ශුෂ්ක විදර්ශක ගණයට වැටීම ස්වභාවයක්. මෙවැනි අයට බුදුරජාණන්වහන්සේගේ, මහරහතන්වහන්සේලාගේ ඇසුර, දර්ශනය ලැබීමක් නැහැ. ශුෂ්ක විදර්ශක රහතන්වහන්සේ යනු මුලින්ම තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ශ්‍රද්ධාවට පැමිණ, ආර්යඅෂ්ටාංගික මාර්ගය, සිය මාර්ගය කරගනිමින්, ලෝකය කෙරෙහි, නාමරූපධර්මයන් කෙරෙහි දැඩි කලකිරීම් සකස් කරගෙන තම ජීවිත අත්දැකීම් තුළින්ම, ස්වෝත්සාහයෙන්ම ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන් නිවීමේ මාර්ගයේ සිටින කෙනෙක්. ලෝකය කෙරෙහි ඔහුගේ කලකිරීම කොතරම්ද කියනවානම් මොහු ජීවිතය අතහරිනවා වතුරාර්යසත්‍යය අවබෝධය උදෙසා. මොහුගේ අරමුණ ඉලක්කය නිවීම, අවබෝධය පමණක්මයි. ජීවිතය කෙරෙහි ඇල්මක් නැහැ. ධර්මය කෙරෙහි විශ්වාසය තියුණුයි. මොහු අවංකවම සුදානම් ජීවිතය මරණයට දමා, මැරෙන මොහොතේ හෝ ලබන අවබෝධය තුළ ලෝකයෙන් නිවීයන්න. තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ශ්‍රද්ධාව නිසාම මොහු තුළ මේ විශ්වාසය සකස්වෙලයි තියෙන්නේ. එයත් ධර්මතාවයක්. ජීවිතයට ආශාවකුත් නැහැ. මරණයට කැමත්තකුත් නැහැ. ජීවිතයත් මරණයත් දෙකම අතහැරුණු තැන නිවීම කියන අවබෝධය සකස් වෙනවාය කියන දැඩි විශ්වාසය තිබෙනවා. ජීවිතය අතහැරල තිබෙන්නේ මරණයට. ජීවිතය බැසගෙන තිබෙන්නේ මරණයට. නිවීමේ අරමුණ එතරම් ප්‍රබලයි. ශුෂ්ක විදර්ශකට අවසාන මොහොතේදී මරණය පෙනෙනවා. නමුත් අබමල් රේණුවක තරම්වත් මරණයට බියක් නැහැ. මෙතැනදී ද්වන්ධ සටනක් පවතින්නේ ලෝකය සහ අවබෝධය අතර. ඒ කියන්නේ මාරයා සහ නිවීම අතර. මාරයා ලෝකය දෙසට අදිනවා. ශුෂ්ක විදර්ශක, නිවීම දෙසට හඹාගෙන යනවා. මේ නිහඬ ද්වන්ධ සටනින් මරණය අතහැරී ඔහු අවබෝධය සාක්‍ෂාත් කරගන්නවා. වක්කුපාල මහරහතන්වහන්සේ තමාගේ දැස් දෙක අන්ධවෙන බව හොඳටම දැන දැන නිවීම උදෙසා දැස් දෙකම අතහරිනවා. වීර්ය සකස් වෙනවා. අධිෂ්ඨාණය තීව්‍රකරමින්.... නාමරූප ධර්ම විනිවිද දැකීමේ මෙහෙයුම ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ. ශුෂ්ක විදර්ශක රහතන්වහන්සේ නිවන් අවබෝධය උදෙසා ජීවිතය අතහැරියත්, මරණය පෙනී පෙනී නිවීම දෙසටම යනවා. අවසන් මොහොතේ උන්වහන්සේ තුළ පුද්ගල සංඥාව හීනමවෙලා සියුම් නූල්පටක් වන් දෙයකිනුයි ලෝකයට බැදීලා තිබෙන්නේ. ඒ මෝහය නැමති නූල්පටින්.... උන්වහන්සේ තුළ මෝදුටු ඡන්දය, වීර්යය, චිත්තය විනිවිද දැකීම නිසාම වතුරාර්යසත්‍ය අවබෝධය සාක්‍ෂාත් කරගන්නවා. ඒ අවබෝධය ලබන මොහොතේම ශුෂ්ක විදර්ශක රහතන්වහන්සේ බලාපොරොත්තු රහිතවම නැවත ජීවිතයට ගොඩවෙනවා. අවබෝධයයි ජීවිතයයි දෙකම ලැබීලා.

මරණයට අතහැරපු ජීවිතය ශුෂ්ක විදර්ශක රහතන්වහන්සේට නැවත ලැබෙන්නේ සංස්කාරයන්ගේ බලවත්භාවය නිසා. මාරයා මෙතැනදී දැඩි වෙහෙසක් ගන්නවා ‘ශුෂ්ක විදර්ශක’ ධර්මාවබෝධය ලබනවාත් සමගම මරණයට තල්ලු කර දමන්න. මොකද මාරයා දන්නවා මොහු ජීවත් වුණොත් තමන් අවබෝධ කරගත් ධර්මය ලෝකයට දේශනා කරයි කියලා. එය මාරයාට දැඩි තර්ජනයක්. නමුත් මාරයාගේ අභියෝගය එතනදීත් පරාජය වෙන්නේ ශුෂ්ක විදර්ශක රහතන්වහන්සේගේ අතීත සංස්කාරයන්ගේ බලවත්භාවය නිසා. කුසල් සහ අකුසල් සංස්කාරයන්ගේ බලවත්භාවයට මාරයා එතැනදී නැවත පරාජය වෙනවා. කොන්ඩඤ්ඤ මහරහතන් වහන්සේ අතීත සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයකදී ඇතිකරගත් උපාදානයක් තිබුණා. ‘ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයේ මුල්ම මහරහත් වහන්සේ මම වෙනවා’ය කියලා. අනෙකුත් සෑම හික්කු, හික්කුණි, උපාසක, උපාසිකා සිව්වනක් පිරිසම එවැනි අතීත උපාදානයන් සකස් කරගෙන ඊට අදාළ කුසල්ධර්මයන් වඩවාගෙන තමයි ගෞතම සම්මාසම්බුද්ධ ශාසනයට බැසගත්තේ. ඒ වගේම ශුෂ්ක විදර්ශක රහතන් වහන්සේ කියන්නෙත් අතීත ශාසනයක ඉපදීලා, එම ශාසනය අතුරුදන්වීමට ආසන්න කාලයක දැඩි ලෙස වීර්ය වඩා ශුෂ්ක විදර්ශක රහතන්වහන්සේ නමක් බවට පත්වූ රහතන් වහන්සේ නමක් එහිදී දැක ‘මමත් අනාගත සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයකදී ශුෂ්ක විදර්ශක රහතන්වහන්සේ නමක් වෙනවා’ය

කියන උපාදානය ඇති කරගෙන ඊට අදාළ කුසල් පරිපූර්ණ කරගෙන පැමිණි අයෙක්. එම නිසා තමාගේම දැඩි විරියයෙන් ශුෂ්ක විදර්ශක රහතන් වහන්සේන්මක් බවට පත්වුවද, උන්වහන්සේලා තුළ අතීත ශක්තිමත් කුසල් සහ අකුසල් සංස්කාර සැඟවී තිබෙනවා. වක්ඛුපාල මහරහතන්වහන්සේ විසින් මරණයට දැමූ එතුමන්ගේ ජීවිතය, අවබෝධයට පත්වීමත් සමගින්ම මරණයට යා නොදී නැවත ලබාදෙන්නේ කුසල් සංස්කාර විසිනුයි. නමුත් උන්වහන්සේගේ දැස් දෙක අන්ධභාවයට පත්කරගන්නේ අකුසල් සංස්කාර විසින්. දෙයාකාරයක් වන සංස්කාර උන්වහන්සේට විපාකයන් සලස්වලා දුන්නේ එහෙමයි.

සංස්කාරයන්ගේ විපාකයන්ට එරෙහිව යන්න මාරයාටත් නොහැකි බව ඉහත කාරණයෙන් පැහැදිලි වෙනවා. නමුත් සංස්කාර රැස්කර ගැනීමට ඔබට උපකාරී වෙන්නේත් මාරයාම බව ඔබ සිහිතබා ගත යුතුයි. මාරයා අකමැත්තෙන් හෝ කුසල් සංස්කාර රැස්කරගැනීමට ඔබට උපකාර කරන්නේ ඔබව ලෝකය තුළ සිරකර තබාගැනීමට මිස, හවයෙන් එතෙරවීමට අවස්ථාව ලබාදීමට නොවේ. රහතන්වහන්සේ යනු මාරයාට අභියෝග කළ උත්තමයෙක් වන්නේ මාර ධර්මය, මාර සැඩපහර විනාශකර දමා, මුලාකර දමා සම්මාසම්බුද්ධ විෂයට අවතීර්ණ වන හෙයිනි. මාරයාගේ සැපය නැමති මුලාව උපයෝගී කරගෙන පෙරලා මාරයාවම පරාජය කිරීමයි. දුකත්, සැපත් නැමති මාරයා විසින්ම පෝෂණය කළ ධර්මතාවයන් දෙක, මුලාවෙන් තොරව නිවැරදිව හඳුනාගෙන දුකත්, සැපත් උපයෝගී කරගෙන දුකෙන්, සැපෙන්, උපේක්ෂාවෙන් මිදී නිවීම සාක්ෂාත් කරගැනීම දක්ෂයාගේ දක්ෂභාවයමයි.

මහත්මයෙක් ධර්ම සාකච්ඡාවක් කරන අතරතුර ප්‍රශ්නයක් යොමු කළා. ‘ස්වාමීන්වහන්ස රෝහලේ වාට්ටුවල සමහර රෝගීන් සිටිනවා දින ගණනාවක් වේදනාවෙන් පණ අදින. ආහාරයක් නැහැ. නාසයට, මුඛයට, මුත්‍රාමාර්ගයට බටදමලා. සමහරු මහා හයිසියෙන් කෙදිරිගානවා. හිතාගන්න බැරි දුකක් මේ රෝගීන් විදින්නේ. මෙවැනි රෝගීන් නිසා තම ඥාතීන් මහාදුකක් විදිනවා. මෙවැනි රෝගියෙක් දැක්කහම වෛද්‍යවරයෙක් වශයෙන් මට හිතෙනවා අනේ මේ රෝගියා මැරුනොත් හොඳයි කියලා. ස්වාමීන්වහන්ස, මෙහෙම සිතෙන එක මට පවක්ද’ කියලා. දින ගණනාවක් රෝහල් ඇඳක දුක්විදින රෝගියෙක් දැකලා අපි සිතනවා නම් මේ මනුෂ්‍යයා මැරෙන එක හොඳයි කියලා, එහෙම සිතන්නේත් එම රෝගියා කෙරෙහි ඇති අනුකම්පාව කරුණාව නිසා. ඒ අනුකම්පාව කියන්නේ දැඩිලෙස මෝහය මුසුවූ අනුකම්පාවක්. පිංවත් ඔබ ධර්මානුකූලව ඒ ජීවිතය දෙස බලන්නේ නැහැ. මේ රෝගියා දින ගණනාවක් පණ අදිමින් මේ ගෙවන්නේ තමා විසින් අතීතයේ කළ අකුසල් සංස්කාරයන්ගේ එලයයි. ද්වේශය සකස්කර ගනිමින්, අනුනගේ සැපයට ඊර්ෂාකරමින්, සත්ව හිංසාවන් කරමින්, දෙමාපියන්ට ඇපඋපස්ථාන නොකරමින්, රෝගීන්ට පීඩාකරමින් අතීත ජීවිතයේ තමා විසින්ම සතුටෙන් සිනාසෙමින් කළ අකුසල් විපාකයන් තමයි ඔය රෝගී පුද්ගලයා ඇඳ මත වේදනාවෙන් අත්විදින්නේ. ඔහු විසින්ම කරගත් දෙයයි ඔහු අත්විදින්නේ. ඔතැන කිසිම අසාධාරණයක් නැහැ. ‘අනේ පව’ කියන්න දෙයක් නැහැ. ධර්මානුකූලව බලනවිට ලෝකයේ සර්ව සාධාරණවූ විපාකයක් ඔහු විදින්නේ. පිංවත් ඔබ සිතනවා නම් එය අසාධාරණයක් කියලා, ධර්මයෙන් බාහිරවයි ඔබ සිතන්නේ. අකුසල් සංස්කාරයන්ගේ බියකරු බව, විෂම බව, අපුල බව, දුක්ත බව මෙවැනි රෝගීන් තුළින් දකින්නට ඔබ දක්ෂවෙන්න. හැකිතාක් එවැනි රෝගීන්ට උපස්ථාන, උපකාර කරන ගමන් ඔබට එවැනි උපතක් එපායැයි කලකිරීම සකස්කරගන්න. එම රෝගියාට ගෙවීමට අකුසලයක් ඇත්නම් එය සති ගණනාවක් හෝ විවේකීව ඔහුට ගෙවාදමා මියයන්න ඉඩපහසුකම් සලසන්න. සෑම තප්පරයකදීම පිංවත් ඔබ මේ දුක්ත සංස්කාර කෙරෙහි කලකිරීම සකස්කර ගන්න.

වර්තමාන ලෝකයේ සාකච්ඡාවට බඳුන් වෙනවා, දැඩි දුක්විදින රෝගීන්ට මාරාන්තික ඖෂධ එන්නත් කර ඉක්මනින් මරණයට පත්කිරීම සම්බන්ධව. මෙමන්‍රීය වේවා, ද්වේශය වේවා, කුමන හේතුවක් මුල්කරගෙන හෝ මරණාසන්නව දුක්විදින රෝගියෙකුට බලෙන් මාරාන්තික ඖෂධ එන්නත් කර අස්වාභාවික ලෙස මරණයට පත්කිරීමට මනුෂ්‍ය ඝාතනයක්මයි. රෝගියා දුක්විදින්නේ ඔහු විසින්කරගත් අතීත අකුසලයක් නිසාමයි. ඔබ ඔය උත්සහ ගන්නේ ‘අකුසලයට’ මාරාන්තික බෙහෙතක් එන්නත් කර මරා දැමීමටය. අකුසල්

සංස්කාරයෝ මරාදැමීමට ඔබට නොහැකිය. ඔබ එය සිදුකළ හොත් මනුෂ්‍ය ඝාතන අකුසලය විසින් ඔබට විපාකය සලස්වනු ඇත.

ලොව්තුරා ධර්මයට අනුව රූපය යනු මාරයාය. ඒ කියන්නේ රෝගියා ලෙස ඇදේ සිටින්නේ මාරයා යැයි දකින්න. අනුකම්පාව මෙම ත්‍රිය නැමති මාරධර්ම උපයෝගී කරගෙන මාරයා ඔය උත්සහ කරන්නේ ඔබගේ දුක්ගොඩ වැඩිකිරීමටයි. කෙනෙක් අකුසලයේ යොදවා එහි විපාක ලෙස ඔහු දුක්විඳින විට, ඔහු ඒ අකුසල් සංස්කාර ගෙවීමේ විපාකය තුළින් තවත් පිරිසක් අකුසලයේ යෙදවීම මාරයාගේ සිරිතයි. මාරයාගේ මේ දෙපිටකාට්ටු ක්‍රියාවලිය නුවනින් හඳුනාගන්න. මේ විෂම සංස්කාර කෙරෙහි කලකිරීම ඇති කරගන්න. ඔබේ ඇසට හමුවන සෑම සත්ව රූපයක්ම සංස්කාරයන්ගේ ඵලයක් බව දකින්න. සංස්කාරයන්ගෙන් තොර ලෝකයක්, ලෝකයෙන් තොර සංස්කාරයක් නැති බව දකින්න. එවිට ඔබට පෙනේවි මාරයාත් සංස්කාරත් එකම කාසියේ දෙපැත්ත බව.

මේ සංස්කාර අප තුළින් සකස් වෙන්නේ අවිද්‍යාව නිසාමයි. වතුරාර්යසත්‍යය නොදැනීම... ලෝකය සැපයක් හැටියට ගැනීම... මෙහි ඵලය තමයි සක්කායදිට්ඨිය, මමත්වයේ දැඩිභාවය.

පිංචත් ඔබට වසන්වෙමින් ඔබ තුළම සැඟවී සිටින භයානක සතුරෙක් සිටිනවා. ඔබ කොහොම බැලුවත් ඔබ තුළ මේ සතුරා සිටිනවාය කියලා හඳුනාගන්න බැහැ. මේ සතුරා තුළිනුයි ඔබ ලෝකය දකින්නේ. එම නිසා ඔබෙන් සතුරා වසන්වෙලයි සිටින්නේ. මේ වසන්වීම මොනතරම් සියුම් ද කියනවා නම් ඔබත් සතුරත් දෙදෙනෙකු නම ඔබම වශයෙන්මයි ඔබට පෙනෙන්නේ. පිංචත් ඔබ දක්ෂණම් මේ සතුරා ඔබෙන් වෙන්කර හඳුනාගන්න පුළුවන්. හඳුනාගන්න පුළුවන් විතරක් නොවෙයි, මොහුව ජීවිතයෙන් තෙරපාදමන්නත් ඔබට පුළුවන්. ඒ සඳහා ඔබ කලායාණ මිත්‍ර ආශ්‍රය, සද්ධර්ම ශ්‍රවණය කියන කාරණා ජීවිතයට එකතුකරගත යුතුයි. මෙනෙදි තමයි තමා තුළ මෙවැනි සතුරෙක් සිටින බව ඔබ දකින්නේ. පිංචත් ඔබ ඔබත් සතුරාවත් වෙන්කර හඳුනාගන්න. මේ සතුරා තමයි සක්කායදිට්ඨිය. සක්කායදිට්ඨිය නැමති සතුරා පිංචත් ඔබට අතදිගහැර සංස්කාර රැස්කරගැනීමට උපකාරී වෙනවා.

දැන් විශ්වවිද්‍යාලවල, පාසල්වල ළමයි අපට මුණගැහුණම අහන්නේ ‘ස්වාමීන්වහන්ස, පංතියෙ අනෙක් ළමයින් හොඳින් පාඩම් කරනවිට වැඩියෙන් ලකුණු ගන්නවිට මට හරි ඊර්ශ්‍යාවක් ඇතිවෙනවා. මේක මගේ අධ්‍යාපන කටයුතුවලටත් බාධාවක් වෙනවා. මේකට මොකද කරන්නේ’ කියලා. පාසල් විදේදීම තරඟකාරිත්වය නිසා දරුවන්ගේ ජීවිත සක්කායදිට්ඨියෙන් පිරෙනවා. මේ මමත්වයේ දැඩිභාවය සකස් වෙන්නේ රැකියාව, විවාහය, අවසන් ඉලක්කය කරගෙනයි. අම්මා තාත්තාත් දරුවන්ගේ සක්කායදිට්ඨියට පොහොර දමනවා. දරුවන්ට පොහොර දමන්නේ තමන් තුළත් අස්වැන්නට කැමත්ත තිබෙන නිසා. මොකක්ද මේ සමාජය බලාපොරොත්තුවන අස්වැන්න? ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ අකුසල මූලයන්.

මේ සටහන ලියන හිඤ්චටත් ගිහි ජීවිතයක් තිබුණා. මගේ ළමා, තරුණ කාලයේ මගේ අම්මා තාත්තා බලාපොරොත්තු වුණේ ඉහත අස්වැන්නමයි. ඒත් අම්මා තාත්තා කියපු දෙය මම නම් කළේ නැහැ. දෙමාපියන් මෙහෙම කීවේ අවංකවම අපිට ඇති ආදරය නිසා. දෙමාපියන් සැප හැටියට දකින්නේ ඔතැනයි. ඒ පිංචතුන්ට ඉන්එහාට ධර්මානුකූල දැක්මක් තිබුණේ නැහැ. නමුත් මොකක්දෝ සංස්කාර කුසල් ශක්තියක් නිසා දෙමාපියන්ට නැති ඉවක් ජීවිතය ගැන මට තිබුණා. දෙමාපියන් ඒ ගැන අතෘප්තියෙන් හිටියේ.ඒත් මට අවශ්‍ය වුණේ දෙමාපියන්ගේ මෝහය තෘප්තිමත් කිරීම නෙමෙයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ තෘප්තිමත් කිරීම පමණයි මට අවශ්‍ය වුයේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ උදෙසා යමක් අතහරින්න පිංචත් ඔබ බියවෙන්න එපා. මොකද අතහරින්න යමක් ඔබට තිබෙනවා නම් ඒ දෙය ඔබට ලැබුණේ සද්ධර්මය නිසාමයි. ඒ නිසා පිංචත් ඔබට ලැබුණු දෙය සද්ධර්මය උදෙසාම අතහැර, භවයේ මෙතෙක් නොලද එකම දෙය අයිතිකරගන්න. ජීවිතයේ ඉතිරිව ඇති කෙටි කාලය, සතර අපායෙන් එතෙර වීම සඳහා කැපකර, අකුසල් සංස්කාර හේතුවෙන් සකස් වන කල්ප ගණනාවක අතිශය දුක්, විනාශකාරී ස්වභාවයන් නුවනින් මෙනෙහිකර, වලක්වා ගැනීමට දක්ෂවන්න. ජීවිතයේ හිස් බව දකිමින්ම ජීවත්වන්න. සිහිනුවන තිබෙන අම්මා තාත්තා දෙපලක් තම දරුවාගේ අධ්‍යාපනය උදෙසා වැයකරන වසර 15 ක පමණ කාලය එම දරුවාට

සතර අපායෙන් මිදීමේ ධර්මතාවයන් ප්‍රගුණ කිරීම උදෙසා කැප කළහොත් ඔබේ දරුවාට ඔබ සැබෑම කළාණ මිත්‍රයෙක් වනවා. එම දරුවා ලෝකයාගෙන්, ප්‍රශ්න, දුක් , කම්කටොලුවලින් පීඩාවන් ලබන දරුවෙක් නොව, දෙවබඹුන්ගෙන් වැදුම් පිදුම් ලබන දරුවෙක් වෙනවා. මව් කිරෙහි වන්දිය ගෙවූ දරුවෙක් වෙනවා. එපමණක් නොව උපරිම භව භතකට ජාතිය සීමාකරගත් මාර්ගඵලලාභී දෙවියෙක් දිව්‍යාංගනාවක් වෙනවා. මාර්ගඵලලාභී දෙවියන් දිව්‍යාංගනාවන්ගේ ඇසුර ලබන පිංවතෙක් වෙනවා. පිංවත් දෙමාපියන් දරුවන් යොමු කිරීමට බලාපොරොත්තුවන දුක දෙසත්, ධර්මයේ පෙන්වාදෙන සැබෑම සැපය දෙසත් නුවණින් බලන්න. දරුවන් මේ විශම, දුෂ්ශීල, අන්තරාකාරී සමාජයේ අතරමං කරන්න එපා. පිංවත් ඔබේ දරුවා සැබෑම පිංවත් දරුවෙක් නිසයි මේ මොහොතේ ඔබේ කුසෙන් ධර්මය සන්දිට්ඨිකව තිබෙන මේ බිමට බැසගන්නේ. දරුවා ලැබූ ඒ උතුම් අවස්ථාවේදී දරුවාට නොමග නොව, ධර්මයේ සැබෑම මග කියාදී, බුදුසම්ප්‍රත් තම රාහුල පුතනුවන්ට මග පෙන් වූයේ යම් දිශාවකට ද, පිංවත් ඔබත් ඔබේ දරුවාට දුකෙන් තොර සැපයෙන්ම සපිරුණු දිශාව පෙන්වා දෙන්න. එතැනදී ඔබ සැබෑ බෞද්ධ අම්මා කෙනෙක්, තාත්තා කෙනෙක් වෙන්නේ....

04. පිංවත් ඔබත් මෙතැනට එන්න

‘පිංවත් ඔබත් මෙතැනට එන්න’ කියලා කියපුවාහම ඔබට හිතෙන්න පුළුවන් කොතැනටද මේ එන්න කියන්නෙ කියලා. හිඤ්ච ඔබට මේ එන්න කියන්නේ ලෝකයේ සුන්දරම තැනට. මෙතන ඔබේ තැනකුත් නොවේ. ඔබේ නොවන තැනකුත් නොවේ. මේ මොහොතේ විවේකය ලබන තැනයි. හෙට මෙතැනින් නික්ම යායුතුයි. ආපසු හැරී බැලීමක් නැත. හෙට තැන නැවුම් වුවත් විවේකයේ වෙනසක් නම් නැත. තැනත් නොතැනත් දෙතැනම ධර්මයේ ස්වභාවයෙන්මයි තිබෙන්නේ. ඔබට එන්න කියලා ආරාධනා කරන්නේ මෙතැනට.

මෙතැන පුද්ගලයෙක් සිටිනවා. ඔහු ලෝකය සමග තැවරිලා නැහැ. ලෝකයට මුහුදුවෙලා නැහැ. ලෝකයේ නොතැවරුනු මේ සුන්දර මිනිස්සු ජීවත්වන්නේ සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයක, මේ සුන්දර ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ අර්ථය තුළ පමණක්මය. වචනයේ පරිසමාප්ත අර්ථයෙන්ම නිදහස තිබෙන තැනක් මෙතැන. ‘නිදහස් කියලා කීවේ සීමා, මායිම්, වැටකඩුලු, පිඹුරුපත්වලින් කොටුකරගත් නිදහසක් නොවේ. ගොඩගසාගත් වස්තුව, දේපල, ඥාතීන් ‘මගේ’ කරගත් තෘෂ්ණාවෙන් බැඳුණු නිදහස ද නොවේ. මේ සියල්ල කෙරෙහි ඇලීම්, ගැටීම්, උපේක්ෂාවන් අවබෝධයෙන් අතහැරී නිදහසයි.

මෙහෙම සටහන් තබපුවහම ඔබට බිය සිතෙන්න පුළුවන්, හිඤ්ච මේ ඔබට එන්න කියන්නේ මොකුත්ම නැති මුඩු තැනකටද කියලා. එහෙම හිතන්න එපා. මෙතැන ඉරන් තිබෙනවා. හඳන් තිබෙනවා. ආලෝකය අඳුරත් තිබෙනවා. අම්මා, තාත්තා ඉන්නවා. කැපකරු, දායක පිරිස් ඉන්නවා. නැත්තේ මේවා කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාව පමණක්මය. එනිසා සියල්ල අහිමිවනවාය කියලා, පිංවත් ඔබ බියවෙන්න එපා. අහිමිවෙන්නේ දුකට හේතුවන තෘෂ්ණාව පමණයි. බලන්නකෝ, ලෝකය තිබියදී තෘෂ්ණාව දියවෙලා. තෘෂ්ණාව කියන එකම කරුණෙනුයි ලෝකයට බැඳුනේ. ‘නිදහස් කියලා කීවේ මෙතැනයි. ලෝකය තිබෙනවා. බැඳීම් නැහැ. ඇස තිබෙනවා. ඇස නිසා බැඳීම් නැහැ. ඔබම සිතන්නකෝ ඒ සිත මොන තරම් විවේකී, නිස්කලංක සිතක්ද? ඒකයි පිංවත් ඔබටත් අරාධනා කළේ, ‘මෙතැනට එන්න’ කියලා.

ලස්සන මාර්ගයක් තිබෙනවා. මෙතැනට එන එක තමයි මේ ලෝකේ සුන්දරම මාර්ගය. සැපයටම හේතුවන මාර්ගය. විවේකය දිසාවට, සරලභාවයේ දිශාවට, නිවීමේ දිශාවට ඔබව රැගෙන යන මාර්ගය. ඒ උතුම් මාර්ගය ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයමයි. වැලි, කළුගල්, සිමෙන්ති, කොන්ක්‍රීට් වලින් මිදුණු, ලෙයින් මසින් සැදුණු ජීවිතයට අර්ථය ගෙනෙන මාර්ගයයි. මේ මාර්ගය දිගේ ඔබත් පෙරට එන්න. එතැනදී ඔබ මුළින්ම දකින්නේ ‘දුක’ කියන කාරණයයි. ‘දුක’ කියන කාරණය මතින් ඔබ ගමන්කරන විට, ඔබ දකිනවා දුකට හේතුව තෘෂ්ණාව කියන කාරණයයි කියලා. තෘෂ්ණාව නැති කළොත් දුක නැතිවෙනවාය කියන කාරණය තමයි ඔබේ ගමනේ ආරම්භය. පිංවත් ඔබ මෙතැනට එනකොට දාන, ශීල, භාවනා මාර්ගය ජීවිතයේ කොටසක් කරගන්න අයෙක්. මේ ආරම්භයත් සමග ඔබ දුකෙන් මිදෙන දිශාවටමයි ගමන් කරන්නේ. තමා කවරුන් උදෙසාවත් ව්‍යාපාදය, කේන්තිය, ද්වේශය සකස්කරගන්නේ නැහැ. එයා දකිනවා ව්‍යාපාදය තමාටත්, අනුන්ටත් දුක පිණිසයි පවතින්නේ කියලා. තමාගේ කේන්තියවත් තමාට අයිති නැතිකොට එයා කවදාකවත් අනුන්ගේ කේන්තියක් තමාගේ කරගන්න යන්නේ නැහැ. ඒ නිසා ඔහු නිරතුරුවම මනසින් සිදුවන මනෝකර්ම ගැන අවධියෙනුයි සිටින්නේ. අනුනට ව්‍යාපාදය කිරීම තමා, තමාට කරගන්නා දරුණු පළිගැනීමක් බව ඔහු දකිනවා. ව්‍යාපාදයට ඔහු බියවෙනවා. සතර අපාය ව්‍යාපාදයේ ප්‍රතිඵලයක් බව ඔහු දකිනවා. ව්‍යාපාදය, ද්වේශය කියන අකුසල මූලයන් නිසාම මෙතෙක් නිවන් මාර්ගය දුරස්ථ බව ඔහු දකිනවා. තමා තුළින් ඇති කරගන්නා වූ ව්‍යාපාදය තමාවම ප්‍රමාදභාවයට පත්කරනවා.

ඒ නිසාම තමා කාටවත් හිංසාවක් කරන්න යන්නේ නැහැ. තමන් දකිනවා හිංසාවක් කළොත් තමාත් අනුනුත් දුකට වැටෙනවා කියලා. හිංසාවට තමන් අකමැතිසේම සියලු සත්වයෝත් හිංසාවට ප්‍රිය නොවන බව ඔහු දකිනවා. තෙරුවන් ගුණයන් ගැනමයි ඔහු මෙතෙහි කරන්නේ. අසද්ධාව කියන්නේ තමා තමාට

කරගන්නා ලොකුම නිසාවයි කියලා ඔහු දකිනවා. එම නිසාම තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව තව තවත් අර්ථවත් කරගෙන එය අවල ශ්‍රද්ධාවක් බවට බලගන්වාගෙන මුලින්ම තමා තමාට මෙහි ක්‍රියා කරගන්නවා.

නෙක්කම්මයටමයි සිත යොමුවන්නේ. ලෝභ සිතක් පැමිණියොත්, ද්වේශ සිතක්, මෝහ සිතක් පැමිණියොත් එහි ආදිනව දැකලා ඒවා අතහැර දමනවා. ලෝභය, අලෝභය බවට පරිවර්තනය කරගන්න ඔහු දැන් දක්‍ෂයි. ද්වේශය මෙහිමයි බවටත්, මෝහය අමෝහය බවටත් පරිවර්තනය කරගන්න ඔහු තුළ දක්‍ෂතාවය තිබෙනවා. එයා දකිනවා මේ ජීවිතය තමාට අයිති නැතිනම්, එය උදෙසා කුමකට අකුසල් රැස්කරගන්නවාද කියලා. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව නිසාම, මොහු සැබෑම සැපය නෙක්කම්මය බව දකිනවා. සැබෑම සැපයට ඇති කැමැත්ත නිසාම, සැපයට බාධාකරන සක්කායදිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්බතපරාමාස කියන බැඳීම් සිදෙන දිශාවටමයි ජීවිතය අර්ථවත් කරගන්නේ. මෙතැනයි නෙක්කම්මයේ සැබෑම ආරම්භය. ඔහු දක්‍ෂයි "මම" කියන දුක්ගොඩ බිමතබා පටිච්චසමුප්පන්නව ජීවිතය දෙස බලන්න. තව ඉදිරියට එනවිට කාම, රාග, පටිස, මෝහ කියන කාරණාත් ඔහුට බිම තබන්න සිද්ධවෙනවා. නෙක්කම්මයේ සැබෑම අර්ථය ශක්තිමත් වන්නේ පංච උපාදනස්කන්ධයේ අනිත්‍ය දැකීම අවබෝධය තුළින්ම බව ඔහු දැන් දන්නවා.

මේ වන විට වචනය බොහෝම සංවරයි එයාගේ. එයා දන්නවා වගකීමකින් තොර එක වචනයක් හවගමනේ මහා විනාශයක් කරනවා කියලා. දුකක් අත්කරදෙනවා කියලා. සෑම වචනයක්ම මුවින් පිටකරන්නේ දැඩි විනයකින්. බොරුව ඔහුගේ තහනම් වචනයක්. එයා අනුනට ප්‍රිය වචනයෙන්මයි කථාකරන්නේ. ඒවගේ විෂ නැහැ, මංමුලාකිරීම් නැහැ. වචනය ඔහු උපයෝගීකර ගන්නේ ශීලයේ, දානයේ, භාවනාවේ ආනිශංශ ගැන කථා කිරීමටයි. යහපතක්මයි ඔහු මුවින් ප්‍රකාශකරන්නේ. නිවන් මාර්ගයට අදාළ ධර්මයක්මයි ඔහු සිතන්නේ. එයා කවදාකවත් ලෝකය, පංචඋපාදනස්කන්ධය සැපය කියන බොරුව කියන්නේ නැහැ. එයා බාහිර, අධ්‍යක්ෂිත රූපය තුළ සැප තිබෙනවාය කියන බොරුව කියන්නේ නැහැ. අපි මේ ජීවිතයේදී කියන ලොකුම බොරුව තමයි 'ලෝකය සැපය' කියන බොරුව. ඔහු එය කවදාකවත් කියන්නේ නැහැ. තෙරුවන්ගේ අගුණයක් ඔහු කියන්නේ නැහැ. කර්මය කර්මඵලයන්ගේ විශ්වාසය ගැනමයි ඔහු කථාකරන්නේ. මව් පිය ගුණයන් ඔහු නිරතුරුවම සිතනවා. අනුනට කියනවා.

කයෙන් සිදුවන වැරදි එයා කරන්නේ නැහැ. ප්‍රාණාගාතය, සොරකම, වැරදි කාමසේවනය, සුරාපානය ජීවිතයට අපුල දේවල්. ජීවිතයට දුගඳ දේවල් හැටියටයි දකින්නේ. එයා මේ විෂමාවාරවලින් මිදෙනවා පමණක් නොවේ අනුනටත් ඒවායේ ආදිනව කියනවා වගේම ඒවායේ යෙදෙන මනුෂ්‍යයින්ගෙන් දුරස් වෙනවා. පවට ඔහු බයයි. එයා කයෙන් යහපත් ක්‍රියාවක්මයි සිදුකරන්නේ. මේ වයසට යන ලෙඩ වෙන, මැරෙන කය නිසා අකුසල් සිදුකරගන්නේ නැහැ. සද්ධර්ම ශ්‍රවණය, දානය, ශීලය, භාවනාව උදෙසාමයි කය ප්‍රයෝජනයට ගන්නේ. එයා අනුනගේ ජීවිතවලට හානි නොකරනවා වගේම තමාගේ ජීවිතයටත් හානිකරගන්නේ නැහැ. එයා දන්නවා සංස්කාර නිසාමයි සත්වයා මැරෙමින් උපදිමින් ගමන්කරන්නේ කියලා. එයා මුලින්ම සක්කායදිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්බතපරාමාස සංයෝජන ධර්මයන් දුරුකරලා ජීවිත හතකට උපත සීමාකරගන්නවා.

එයා අත්සතු දෙයක් මගේ කරගන්නේ නැහැ. මේ ඇස මගේ නොවේ. ඒ නිසා එයා ඇස මගේ කරගන්නේ නැහැ. මේ රූපය මගේ නොවේ. ඒ නිසා රූපය මගේ කරගන්නේ නැහැ. මේ මනස මගේ නොවේ ඒ නිසා මනසේ ඇති වෙන සිතුවිලි මගේ කරගන්නේ නැහැ. ඇස නිසා සකස්වෙන එස්ස, වේදනා, සංඥා, සංසාර, විඤ්ඤාණ තමාට අයත් නොවන දේවල් බවයි දකින්නේ. අත්සතු දෙය තමාගේ කරගෙන දුක්විඳින්නේ නැහැ. ඒවාට බැඳී යන්නේ නැහැ. ඒවායෙන් මත්භාවයට පත්වෙන්නේ නැහැ. එයා හොඳින් දන්නවා ජීවිතය මත්කරන දේවල් මොනවද කියලා. සත්වයා නිරතුරුවම රාග, ද්වේෂ, මෝහ ධර්මයන්ගෙන් මත්වෙනවා. මේ මත්වීම නිසා සත්වයා කල්ප ගණන් දුකට පත්වෙනවා. එක සිතුවිල්ලක් නිසා දුකෙන්මයි මත්වෙන්නේ. ඒ නිසා එයා නිහතමානී වෙනවා. මාන්තයට පත්වෙන්නේ නැහැ. එයා මිදුල අතුගුවත් එය අතුගාන්නේ තමාගේ සිතේ ඇති කුණු අතුගානවා කියන අදහසින්. එයා වැසිකිළියක් සේදුවත් එය සෝදන්නේ තමාගේ

සිතේ රාග, ද්වේෂ, මෝහ සිතුවිලි සෝදාහරිනවා කියන අදහසින්. පිරිසිදුභාවයට එයා හරි ප්‍රියයි. යමෙක් ජීවත්වෙන පරිසරය අපිරිසිදු නම් එයින් පෙනෙන්නේ ඔහුගේ සිතේ ඇති පිරිසිදුභාවයයි. බාහිර පරිසරය පිරිසිදු වෙන්න පිරිසිදු වෙන්න තමාගේ සිතත් පිරිසිදු වෙනවා, තැන්පත් වෙනවා. මේ හේතුව නිසාම නිහතමානීභාවය ඇතිවෙනවා. නිහතමානී කෙනා රාග, ද්වේෂ, මෝහ ධර්මයන්ගෙන් මත්වෙන්නේ නැහැ. ඔහු තාවකාලික සැපයක් උදෙසා දීර්ඝකාලීන දුකකට පාර පෙන්වන මෝහය දුරුකරමින් යන කෙනෙක්. කයෙන් සිදුවන ප්‍රාණඝාත, අදත්තාදාන, කාමය වරදවා හැසිරීම, සුරාපානය තුළින් දිවිහිමියෙන් වෙන්වන ඔහු දන්නවා ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ නිසාමයි අකුසලයෙන් සත්වයා මත්වෙන්නේ කියලා. ඒ නිසාමයි පරපණත්, තමපණත් නසන්නේ දුක්දෙන්නේ කියලා. දුක පිණිස හේතුවෙන අත්සතු වස්තුව වගේම දුකදෙන සක්කායදිට්ඨිය, විචිකිච්ඡාව, සීලබ්බතපරාමාස සංයෝජන ධර්මයන් මගේ කරගෙන ජීවත්වෙන්නේ කියලා. ඒ නිසා මොහු යහපත් සිහිය මත්කරන්නාවූ කයෙන් සිදුවන සියලු වැරදිවලින් මිදෙනවා.

පිංචත් ඔබ මිලභට සම්මා ආජීවයෙහි යෙදෙනවා. වැරදි වෙළෙඳාම් වලින් යැපෙන්නේ නැහැ. මස් මාංශ, සුරාව, වස - විස, වෙඩිබෙහෙත්, මනුෂ්‍යයන් ඇතුළු සතුන් වෙළඳාම මිච්චා වෙළඳාම හැටියට ගැනෙනවා. ඔබ ශක්තිමත්ව මේ මාර්ගයේ ගමන් කරන විට ඔබ කවදාකවත් තමා විකුණන්නේ නැති තමා විකිනෙන්නේත් නැති තත්වයට පත්වෙන්න ඕනේ. වෙළෙඳ භාණ්ඩයක ස්වභාවයෙන් ඔබ මිදෙන්න ඕනේ. සෑම විටම තමාගේ ජීවිතය ගලපාගන්නේ ධර්ම විනයත් සමගයි. මේ සඳහා ඔබට උපකාරීවෙන්නේ ශීලයයි. ගිහිපිංචතුන්ලාට නම් පංචශීලය ශක්තිමත්භාවයට පත්වෙන්න ඕනේ. සාමනේර ස්වාමීන් වහන්සේ නමකට දස ශීලයත් සේයා 75 ත් තම උතුම් ශීලය වශයෙන් ආරක්‍ෂා කර ගන්න ඕනේ. උපසම්පදා ස්වාමීන්වහන්සේ නමකට ප්‍රාතිමෝක්‍ෂ ශීලය තම ශීලය වෙනවා. විනය කාරණා අප නිවර්දිව දැනගෙන සිටිය යුතුයි. එසේ නොවූනහොත් අපිත් විකුණන විකිණෙන කෙනෙක් බවටයි පත්වෙන්නේ. ප්‍රාතිමෝක්‍ෂ ශීලය තුළින්මයි අපිව මේ අවදානමෙන් මුදවා දෙන්නේ. ශීලය ගිලිහී ගිය තැනදි අපි වැරදි ආජීවයන්ට යොමුවෙනවා. සෑම විටම අපේ ඉලක්කය ගැන අවධානය යොමුවිය යුතුයි. එසේ නොවූන තැන කාම, භව, දිට්ඨි, ශීල, උපාදනවල සිරකරුවන් වෙන්න පුළුවන්. මේවා නිවන් මග සොයා යන පිංචතුන්ට මිච්චාආජීවයක්මයි. ශීලය ඔබට පහසු බවක්මයි, සරල බවක්මයි ඇති කරන්නේ.

05. මේ මුළු ලෝකයම ඔහුට කමටහනක් වූ මෙවලමකි

හික්ෂුවට මතකයි, හික්ෂුව උපසම්පදා විනය කර්මයට සහභාගීවී පැමිණි පසු ආරණ්‍යයේ වැඩ සිටි සාමනේර හිමිනමක් විමසුවා ‘ඔබ වහන්සේ ඊයේ උපසම්පදා වුණානේ. දැන් ඔබ වහන්සේ ලොක්කෙක් නේද?’ කියලා. ඒ දරුවා උපසම්පදාව කියන අර්ථය දුටු විනයයි ඒ ප්‍රකාශකළේ. ඒ මොහොතේ හික්ෂුව කිව්වේ ‘දරුවෝ, උපසම්පදා පිංකමෙන් පස්සේ මම තව කුඩා වුණා’ ය කියලයි. සරළ වුණාය කියලයි. නිහතමානී වුණාය කියලයි. උපසම්පදා විනය කර්මයෙන් පස්සේ මට වෙච්ච දෙයයි මම ප්‍රකාශ කළේ. ඒත්, ඒ දරුවා ඒක තේරුම් ගත්තේ නැහැ. ශීලය තුළට යන්න යන්න ඔහු නිවෙනවා. එය ශීලයේ ආශ්චර්යයක්. සිල්පද රකිනවාය කියන්නේ ජීවිතයට පහසුවක්මයි. හික්ෂුව මේ මොහොතේ ඉන්න සරළ භාවය ශීලයේ එලයක්. මෙතනට එන කෙනා අවබෝධයෙන් දන්නවා තමා තුළ විකුණන්නවත්, විකිණෙන්නවත් දෙයක් නොමැති බව. අපි විකුණන්නේ ලෝභ, ද්වේෂ. මෝභ අකුසල් මූලයන් තුළින් ගොඩගසාගත් ‘මගේ කුණුගොඩ’මයි. එහෙම කුණුගොඩක් නැති තැන ඔහු නිදහස් පිංවතෙක්.

පිංවත් ඔබ සම්මා වායාමෝ කියන යහපත් ව්‍යායාමයක යෙදෙන කෙනෙක් වෙනවා. යහපත් ව්‍යායාමය කියන්නේ කුසල් ධර්මයන් දියුණුකරගැනීමත්, අකුසල් දුරුකර ගැනීමත් කියන කාරණයයි. අකුසල් ප්‍රභානස කරන පිංවතා කුසලය තුළටමයි ජීවිතය රැගෙන යන්නේ. එයා කුසල් අකුසල් හොඳින් හඳුනනවා. ඒ දෙකේ එල්ලවිපාකයන් හොඳින් හඳුනනවා. දැන් මොහු දිට්ඨධම්මවේදනීයව කුසලයේ එලයන් භුක්තිවිදින කෙනෙක්. ජීවිතයට සැනසිල්ල ලැබෙන්න ලැබෙන්න තව තවත් කුසලය දිශාවටමයි ඔහු ඇදීයන්නේ. මොහු ලෝකය තකන්නේ නැහැ. සන්දිට්ඨිකව ධර්මයේ ගුණයන් අත්විදිනවා. මොහු ආපසු හැරීබලන්නේ යමක් ඉගෙනගැනීමට පමණක්මයි. පසුතැවීමට නොවේ. මොහු බොහෝම ක්‍රියාශීලියි. හැබැයි අධිවේගී නැහැ. ශීලය විසින් මොහුව තැන්පත්කොට තිබෙන්නේ. ඔබ දැන් දන්නවා කුසල් අකුසල් දෙකම සංස්කාරයන් බව. සංස්කාරයන්ගේ ස්වභාවය අනිත්‍ය බව. මේ දැක්ම නිසාම ඔබ උත්සාහගන්නවා කුසල් අකුසල් දෙකෙන්ම මිඳෙන්නට. ඔබ කල්පනා කරනවා කුමක් නිසාද කුසල් අකුසල් සිද්ධවෙන්නේ කියලා. රූපය කෙරෙහි ඇති ඡන්දරාගය නිසාමයි අපි කුසල් අකුසල් සිදුකරන්නේ. එයා නුවනින් මෙනෙහි කරනවා රූපයේ අනිත්‍යබව. දැන් එයා ව්‍යායාමයක යෙදෙන්නේ දුක පිණිස හේතුවන දේවල් අයිතිකරගන්න නොවේ. දුකෙන් මිඳෙන දිශාවටයි ඔහු යොමුවී සිටින්නේ. ඔහු තෘෂ්ණාව ඉලක්ක කරගෙන, පංචඋපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍යභාවය දකින්නයි උත්සාහගන්නේ. එතනමයි එයාගේ සම්මා වායාමය. කුසල්, අකුසල් වල එලය හවයමයි කියලා ඔහුට දැන් පෙනෙනවා. ඔහු සිත, කය, වචනය මෙහෙයවන්නේ ධර්මය තුළින් යමක් ඉගෙනගැනීමේ දිශාවටමයි. රූපය කාමය සඳහා නොව, ක්‍රීඩාව සඳහා නොව අවබෝධය සඳහාය කියන කාරණය ඔහු දකිනවා.

ඔහු තුළ සම්මා සතිය යහපත් සිහිය ඇතිවෙනවා. මොහු හොඳ නරක තෝරාබේරා ගන්නවා. ධර්මය අධර්මය හඳුනා ගන්නවා. විනයට අනුව ඇවත දැක ඒවා පිරිසිදුකර ගන්නවා. මග නොමග තේරුම් ගන්නවා. නවාතැන් පොළවල් නැති නිවන් මාර්ගය දැන් ඔහු හොඳින් හඳුනනවා. එයා දන්නවා ‘බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි’ කියන සරණාගමනයේ ඇති අර්ථය. එයා බුදුරජාණන් වහන්සේ තුළින් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ රූපය නෙමෙයි දකින්නේ, උතුම් සම්මා සම්බුද්ධ ඤාණයයි. එයා දන්නවා ධර්මයේ අර්ථය අනිත්‍යයි කියලා. සංසරත්තය කියන්නේ විමුක්ති ඤාණදර්ශනවල එලයයි කියලා. එයා කවදාකවත් පොත්ත සොයාගෙන යන්නේ නැහැ. එයා සොයාගෙන යන්නේ අරටුවයි. එයා දැන් අරටුව හඳුනනවා. කාම රූපී, අරූපී හවාත්‍රයන් පිළිබඳ මුළාවන් දැන් ඔහුගෙන් ඉවත්වෙලා. ඔහු ඒ සඳහා සක්කාය දිට්ඨිය, විචිකිච්ඡාව, සීලබ්බත පරාමාස ධර්මයන් ජීවිතයෙන් සියුම්කර දමනවා, නුවනින් මෙනෙහි කරමින්. ඔහු නිවැරදිව දන්නවා ඔහු ඉදිරියේ කාම, රාග, පටිස පළිබෝධයන් තිබෙනවා කියලා. කළ්‍යාණ මිත්‍ර ඇසුර ලබමින් මොහු ස්වයංක්‍රීයව ධර්මයේ ශක්තියෙන්ම ඉදිරියට යන්නේ. මොහුට හදිසියක් නැහැ, මොහු දන්නවා ඉක්මන්කාර බවත් සිතිවිල්ලක් කියලා. ඒ සිතුවිල්ලත් අනිත්‍ය වශයෙන් දකිද්දී ඔහු දකින්නේ

ධර්මයේ අර්ථය කියලා. වාද විවාද සිත ඇතුළේ තිබෙනවා. ඒවා විසඳන්නේ ධර්මානුකූලව, නිවැරදි දිසාවටමයි. මොහු ආපසු හැරෙන්නේ නැහැ. සම්මා සතියේ සැබෑම ආශ්වර්ය ඒකයි. ඔබ මේ මොහොතේ මොන දේවල් අයිතිකරගෙන සිටියත් අවසානයේ ඒවා මතක සටහන් පමණක්මයි. ඒ මතක සටහන් හේතුවෙන් තවත් උපතකටයි ඔබ බැසගන්නේ කියලා ඔහු දන්නවා. මොහු කය දකින්නේ සතර මහා ධාතූන් වශයෙන්, දෙනිස් කුණුපයන් වශයෙන්, ආයතන වශයෙන්, පංචඋපාදානස්කන්ධ වශයෙන්. මොහු වේදනාව දකින්නේ ඇලීම්, ගැටීම්, උපේක්ෂාවන් හැටියට. විදීම නැතිතැන මනස විසිතුරුයි. එහි සෑම රූප සටහන් නැහැ. රූප සටහන් ඇදුනද ඒවා ඉතා ඉක්මනින් මැකීයන සටහන්. එහෙයින් එතැන ගැටලු නැහැ. ගැටලු ඇත්තේ තෘෂ්ණාවේ තීන්ත විසින් රූප සෑම කර අදින තැනදීය. තෘෂ්ණාවේ තීන්ත දියවුන තැනදී සෑම වික්‍රමයක් නැත. එහෙයින් සිත නිරතුරුවම ප්‍රභාෂ්වරයි. ඒ ප්‍රභාෂ්වර සිතින්දී ඔහු දැන් ලෝකය බලන්නේ. මේ මුළු ලෝකයම ඔහුට කමටහනක් වූ මෙවලමකි. එම සිත ඔබ මඩේ ඔබාගත්තද එහි මඩ තැවරී නැත. තැවරෙන ස්වභාවයෙන් යුත් තෘෂ්ණාවේ ලාටු එහි නැත. දායක මහත්මයෙක් මහත්මියක් මොනතරම ලෙන්ගතුකම් පැවද, පිංවත් ඔවුන් සහ බැඳීමක් නැත. මන්ද බැඳීම ඇතිකරන්නාවූ තෘෂ්ණාවේ මැවුම්කාරියව මරාදමා ඇති හෙයිනි. දැන් ඔබ ලෝකයට ණයකාරයෙකු නොවේ.

මුල් අදියරේදී ඔහු දුකට හේතුවන සක්කාය දිට්ඨිය, විචිකිච්ඡාව, සීලබ්බත පරාමාස යන සංයෝජන ධර්මයන්, දෙවැනුව කාම, රාස, පටිස මෝහ ධර්මයන් හොඳින් හඳුනන අයෙකි. මොහු දැන් එක දෙයක් කරමින් තව දෙයක් හිතන අයෙක් නොවේ. එක දෙයක් කරමින් තව දෙයක් කලාකරන අයෙක් නොවේ. කළ යුත්ත නොකළ යුත්ත වටහාගෙන කරන අයෙකි. තමාගේ අරමුණු මොහු තමා විසින්ම පාලා නොගනී. මොහුගේ ගමන ප්‍රසන්නය. ධර්මයේ හැඩතල පෙන්වන්නෙකි. සිතුවිලි විවේකිභාවයට පත්වුවෙකි. මොහු ඇවතක් වුවහොත් වහ වහා නිවැරදිවනවා, දුසිල්වතුන් මග හැර යනවා, නපුරු අවදානම් තැන් මග හැර යනවා, ශීලයට ඇති කැමැත්ත නිසාම... ලෝකයක් තනිවූනාය කියල මොහු තකන්නෙ නැහැ. මොකද නැතිවෙන්න කෙනෙක් මෙතන නැහැ. ස්ථිරව රැඳෙන්න පුළුවන් කෙනෙකුත් ලෝකයේ නැහැ. සිව්පසය පරිහරණයේදී මොහු මන්දගාමීයි. ඔහු දන්නවා වේගය තමාව ගොදුරක් කරගනීවි කියලා. ලාභ සත්කාර සර්පයෙක් වශයෙන් දකින්නේ. උවමනා එපාකම් ගොඩාක් ගොඩගසා ගන්නේ නැහැ. ලද දෙයින් සතුටුවෙනවා. ඉන්ද්‍රිය සංවරය ඉතා දියුණුයි. උදේ, දවල්, රාත්‍රී වශයෙන් මොහු කාලය දකින්නෙ නැහැ. මොහු දන්නවා මේ මොහොත උතුම්ම මොහොතයි කියලා. එය ගෙවී යනවා ලැබුවාවූ මොහොත ප්‍රයෝජනයට ගන්නාවාය කියලා. මොහු ලෝකයාගෙන් සම්මාන ගෞරව බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ නැහැ. ඔහු දන්නවා නිකෙලෙස් ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මාන ගෞරවයට තමන් පාත්‍රවී ඇති බව. ඔහු සංකීර්ණව ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණ අභිභවාගිය අයෙක්. නිරතුරුවම ලෝකය වසභ කරන දුක කියන කාරණයේ අර්ථය හෙළිකරගත් කෙනෙක් වෙනවා.

සමාධිමත් භාවයේ ආරම්භය ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසයේ දිග භාවය, කෙටි භාවය, විචාර විතක්ක, ප්‍රීතිය සැපය පසුකරමින් සිත උපේක්ෂාව කියන ඇලීම් ගැටීම් වලින් තොර ස්වභාවයට පත්වෙනවා. උපේක්ෂාව කියන තැන බොහෝම සුන්දර පැහැදිලි නමාශීලී තැනක්. විදර්ශනාව දෙසට හිත මෙහෙයවීමට අවශ්‍යනම් දැන් සිත සුදානම්. ඔහු මුලින්ම තමා උපේක්ෂාව දක්වා පැමිණි ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසයේ දිග, කෙටි භාවය, විචාර විතර්ක, ප්‍රීතිය සැපය අනිත්‍යවූ හැටි විදර්ශනාවෙන් දකිනවා. ඔහු ඒවාට ඇති ඇලීමෙන් මිදෙනවා. සෑම රූපයක්ම අභියස අනිත්‍ය සංඥාව ඉස්මතුවෙනවා සිත තුළින්ම. කැමත්තයි අතහැරෙන්නේ අවබෝධයයි ලබන්නේ. සතර මහා ධාතුවේ සැබෑම වේගය, විඤ්ඤාණ ධාතුවේ සැබෑම වේගය ඔහු තම අවබෝධ පඨයට හසුකර ගන්නවා. සිත උපේක්ෂාව කියන නමාශීලී තැනදී අවශ්‍යනම් මොහු වූතූපපාතඥානය, පූර්වේ නිවාසානුස්සති ඥානය, දිවා වක්ඛු ඥානය, දිවා ශ්‍රොත ඥානය ඔස්සේ සිත රැගෙන යනවා. මස් ඇසෙන් නොදැක්ක ලෝකය සමාධියේ ඇසෙන් දකිනවා. සිත රළු බවට පත්කරන පංචනීවරණයන්ගේ ග්‍රහණයෙන් මිදුන සිත ප්‍රභාෂ්වරයි. ආලෝකය තුළින්දී මොහු ලෝකය දකින්නේ. සම්මා සමාධිය ලෝකයේ බොරුව නිශේධ කර සත්‍යාවබෝධය අත්දැකීම් තුළින්ම ඔබට පසක්කර දෙනවා. එවිට ඔබ තුළ පැටලීලි ස්වභාවයන් නැත. ඔබ ඇත්ත ඇතිහැටියෙන් දකී. සම්මා සමාධියේ අසිරිමත් ස්වභාවයක් මෙහි සටහන් තබමි.

එක්තරා භික්ෂුවක් සමාධියෙන් පසුවෙන විට මීට වසර දෙදහස් පන්සියයකට පෙරාතුව ජීවමානව වැඩසිටි ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ මොහොතේ සමාධියෙන් දර්ශනයකර ගෙන ඇත. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන්පා අවසානය. නමුත් මේ භික්ෂුව ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දකින්නේ පුර්වේනිවාසානුස්සති ඥානය තුළින්ය. එම භික්ෂුව මීට වසර දෙදහස් පන්සියයකට පෙර කාලයේ දඹදිවදී බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමානව දැක තිබෙන්න පුළුවන්. එසේත් නැතිනම් ශ්‍රී ලංකාවට වැඩමකළ අවස්ථාවක බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමානව දැක තිබෙන්න පුළුවන්. එසේත් නැතිනම් දිව්‍ය තලයක දෙවියෙක් ලෙස ඉපිද සිටි බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමානව දැක තිබෙන්නට ඇත. ඒ අතීත දර්ශනය පුර්වේනිවාසානුස්සති ඥානය ඔස්සේ අරමුණු නොකරම ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ එම භික්ෂුවට දර්ශනය වී ඇත.

ලෝකයේ ඇත්ත ඇතිසැටියෙන් පෙන්වීම සම්මා සමාධියේ ස්වභාවයයි. ඒ ඇත්ත ඉදිරියේ කුමන රූපයක් දුටුවද එම රූපය දිනයෙන් මනසින් මැකීයන්නේ අනිත්‍ය සංඥාව ඉස්මතු වීමත් සමගින්මය. ශාස්තෘන් වහන්සේගේ රූපය ඉදිරියේ වුවද විදීම නිරුද්ධවී ගොස්ය. සම්මා සමාධිය ඔබව ලෝකයෙන් එතෙර කරන දැක්මයි. අනිත්‍යයේ සියුම් වේගය ප්‍රඥාවේ දැලට හසුකරගන්නා දැක්මයි.

භික්ෂුව පිංවත් ඔබටත් එන්න කියලා ආරාධනා කරන්නේ මෙතැනට. අතුරු නවාතැන්පලවල් වල නැවතී සිටිනවාට වඩා මෙතැන මොන තරම් ආරක්ෂාකාරී තැනක්ද.

පුද්ගලයෙක් සිටිනවා ඔහු ලෝකය සමග තැවරී නැහැ. ලෝකය සමග මුහුදෙලා නැහැ. ලෝකය කියලා කීවේ නාමරූප ධර්මයන්ට. ලෝකයට නොතැවරුන, ඔබටත් මටත් පාර කියන මේ සුන්දර මිනිසා ජීවත්වන්නේ සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයක. මේ සුන්දර ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ඵලය තුළ පමණක්මයි.

දැන් වෙලාව සවස 5.00 පමණ ඇති. කුරුල්ලන්ගේ හඬ බොහෝම වේගවත්. මේ කුටිය අවට කැලැරොදේ කුරුල්ලන් සියගනනක් සිටිනවා. විවිධ වර්ග වල, හැඩවල, වර්ණවලට අයිති. මේ කුරුල්ලන් නගන විවිධ ශබ්ද කිව්බිවිය හරිම මිහිරියි. ඒ මිහිරි පක්ෂි වර්යාවන් නරඹන්න ඔබ හරිම කැමතියි. සමහරවිට එය ඔබේ විනෝදාංශයක්. නමුත් මේ කුරුල්ලන්ගේ මිහිරි නාදය භික්ෂුවට ඇසෙන්නේ අදෝනාවක් වගේ. නිකං අදෝනාවක් නෙවේ. තිරිසන් අපා දුකේ අදෝනාවක් වගෙයි. ඔය කුරුල්ලෝ අතුපතර රිංග රිංගා සොයන්නේ ගස්වල සිටින පණුවන්, දලඹුවන්, කෘමීන්. ඒවා ඔවුනගේ රසවත්ම ආහාරයයි. ඔය ලස්සන පාට පාට සුන්දර එක කුරුල්ලෙක් දිනකට අවමවශයෙන් පණුවන් පනස් දෙනෙක් පමණ ගිලදමනවා. ප්‍රාණසාත අකුසලයේ තෝතැන්නක් පක්ෂි ජීවිතය. පණුවන් හොටෙන් අල්ලාගෙන එම හොටෙන් දෙතුන් වරක් අතු වලට තට්ටු කරනවා පණුවා මැරෙන්න. පණුවා මැරුණ පසුයි එය ගිලදමන්නේ. එම පක්ෂියා තුළ සත්ව සාතන, සත්ව හිංසා කියන චේතනා සියල්ල සකස්වෙලා තිබෙන්නේ. කර්මය කර්මඵල විශ්වාසය තමයි නැත්තේ පක්ෂියා තුළ. මේ පක්ෂීන් කියන්නේ අකුසල් නිධි. එම පක්ෂීන් මිය යන වෙලාවේ එම පක්ෂීන්ට මතක් වෙන්නේ පණුවන්ගේ රසය ඒ උපාදානයට අනුව එම පක්ෂියා මරණින් මතු පණු කුලයක, දලඹු, කෘමි කුලයකයි උපත ලබන්නේ බොහෝවිට. එසේ වුණහොත් එයා කර්ම ඵලය කුරුල්ලකුටම ගොදුරු වෙන්න පුළුවන්. බලන්න සුන්දර කුරුළු ජීවිතයක් තුළ මොනතරම් අසුන්දර කථාවක් සැඟවිලා තිබෙනවාද කියල. මෙවන් සුන්දර කුරුළු ගීතයක් තුළ මොනතරම් අමිහිරි අදෝනාවක් සැඟවී තිබෙනවාද කියල. මෙවැනි අසුන්දර, අමිහිරි කුරුළු ලෝකය විනෝදාංශයක් කරගත්ත අපි විනෝදාංශයක් කරගන්නේ මෝහයයි. කමටහනක් කරගත යුතුදෙය විනෝදාංශයක් කරගන්නවා. මෝහය විනෝදාංශයක් කරගන්නාවූ ලෝකයාට අමෝහයේ සැබෑම මග විවර කරදෙන්නේද උතුම් ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයමය. සත්තු මරන මිනිස්සුන්ව පිළිකුල් කරන අපි සත්තු මරන කුරුල්ලන්ව විනෝදාංශයක් කරගන්නවා. පක්ෂීන් යනු අපායේ යන කුරුල්ලන්ය. මන්ද ඒ සතුන් ඒ තරමටම ආහාරය සඳහා ප්‍රාණසාතය සිද්ධකරගන්නවා. ඇසට පෙනෙන දෙයින් එහාට දකින්න. ඒ දැක්ම ප්‍රඥාවයි.

06. ඔබ ඔය සුරතල් කරන්නේ සතර අපායයි

ඉතාම ලෙන්ගතුභාවයෙන් සතුන් ඇති කිරීමෙන් සිදුවන භායනක අනතුර නම් ජලහීනිකාවත්, මැලේරියා, බරවා, වැනි රෝගවත් නොවේ. ඒවා වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ගැනීමෙන් සුවපත් විය හැකිය. සතුන් ඇති කිරීමෙන් සිදුවන්නා වූ භයානකම අනතුර ගැන ඔබ අවධානයෙන් සිටිය යුතුය.

ඔබ සිතන්න ඔබ ඉතා ආදරයෙන් ඇති දැඩි කරපු සතෙක් මියයනවා. මියගිහින ඔබ ඇසුරේම ප්‍රේත සතෙක් ලෙස උපදිනවා ඔබ නොදන්නවාට මේ ප්‍රේත සතා ඔබ ඇසුරේම ඔබේ නිවසේම ඉඩමේම ජීවත්වෙනවා. මෙවැනි අවස්ථාවකදී ඔබ ද වයසට යෑම නිසා වෙනත් රෝගී තත්ත්වයක් නිසා හදිසි අනතුරක් නිසා මරණීය තත්ත්වයට පත්වෙනවා. අපිට කියන්න බැහැ අපි කොහොම කොයි මොහොතේ මැරෙයිද කියලා. සමහරු ඉන්නවා හොඳින් ජීවත්වෙලා මැරෙන මොහොතේ අසිහියෙන්, වේදනාවෙන් මියයනවා. මෙවැනි අවස්ථාවක තමාගේ මානසික තත්ත්වය බිඳ වැටිලයි කිබෙන්නේ. එවැනි විටක තමා අහිබවා ඔය අමනුෂ්‍ය බලවේග ඉස්මතු වෙනවා. ඒ අය මනුෂ්‍යයාගේ දුර්වල මනෝභාවයට පෙනී සිටිනවා. මෙවැනි අවස්ථාවක ඔබට ඔය ප්‍රේත සුරතල් සතාව දර්ශනය වුවහොත් ඔබ සුරතල් කළ, ආදරය කළ එම සතා කෙරෙහි ඡන්ද රාගය ඇතිවී තමාත් එම ප්‍රේත සතාගේ ලෝකයේ ඉපදීම සිදුවිය හැකියි. ජීවිතයේදී කාය, වච්චි, මනෝ කුසල කර්මයන් පුරුදු පුහුණු කර නොතිබුණ හොත් අපි මැරෙන මොහොතේ අධ්‍යාත්මිකව වැටිල අසරණවෙන විට අපි ඉදිරියට එන ඕනෑම ප්‍රිය රූපයක් අල්ලාගන්නවා, උපාදානය කර ගන්නවා. අපි ද එහිම බැසගන්නවා. තෙරුවත් කෙරෙහි සද්ධාව නොමැති නිසා, සද්ධර්මය ශ්‍රවණය නොකිරීම නිසා කල්‍යාණමිත්‍ර සේවනය නොකළ නිසා සතර අපාය මොකක්ද කියලාවත් මේ අය දන්නෙ නැහැ. තමා ඉදිරියේ පෙනී සිටින ප්‍රේත සුරතලා, ජීවමානව සිටි සුරතලා වශයෙනුයි මේ අය හඳුනාගන්නේ. අවසානයේ ස්වාමියා ප්‍රේතයෙක් ලෙසත් ඔහුගේ ප්‍රේත ලෝකයේ සුරතලා ප්‍රේත සතාත් බොහෝම සමීපව ප්‍රේත ලෝකයේ ජීවත්වෙනවා.

සතුන් කෙරෙහි තෘෂ්ණාව ඇතිකරගත් පිංවතුන් තමාත්, එම අසරණ සතුන්වත් දුකෙන් දුකට පත්කරනවා. ඉහත ස්වභාවයන් අවබෝධකරගෙන සතුන් ඇති කිරීම දෙපාර්ශ්වයටම යහපත් වෙනවා. එසේ නොවුන හොත් සතර අපාය තව තව පිරීම හැර වෙනත් විකල්පයක් නැහැ. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේද හික්කුන් වහන්සේලාට තම පාත්‍රය සෝදා ඉතිරිවන ඉඳුල් වතුරටික පවා සතුන් නොමැති ජලයේ පා කර හරින්න යෑයි අනුදැන වදාලේ, සතුන් ඇති දැඩි කිරීමට නොහැකි ආකාරයට විනය නීති පැනවුවේ ගිහි පැවිදි සැමටම ඉහත සතුන් පලිබෝධයක් වන නිසාමය. අද සතෙකුට කෑමට යමක් දැමීමෙන් එම සතා නැවත ඔබ සොයා එනු ඇත. මෙය නැවත නැවත සිදුවීමේදී සතා ඔබේ හිතවතා, සුරතලා වීම අනිවාර්යය. සතාගේ හිතවත්භාවය නිසා, අසරණ භාවය නිසා ඔබ එම සතාට ආහාර ලබාදෙයි. මෙහිදී සිදුවන්නේ තෘෂ්ණාව මත ඇති වන ගනුදෙනුවකි. එම ගනුදෙනු ඔබව මුලාකරනු විනා සත්‍යවබෝධය සඳහා නම් උපකාර නොකරයි. ප්‍රේත අලියාගේ ඉරණම සම්බන්ධයෙන් ඉහත සටහන තැබුවේ හික්කුළු එය ගලපාගත් ආකාරයටය. ඔබට එය වැරදි යෑයි හැඟේ නම් පිංවත් ඔබට කෑමකි ආකාරයට එය ගලපාගත හැකිය. පිංවත් ඔබ කෙසේ ගලපාගත්ත ද සීමාව ඉක්මවා ගිය සතුන් කෙරෙහි බැඳීම ඔබේ සුරතලාගේත් දුක පිණිසම හේතුවේ. සුරතලා කොහොමත් සිටින්නේ සතර අපායේය. එහෙත් ඔබ උතුම් මනුෂ්‍ය ජීවිතයකය. මේ දෙක ඔබ පටලවා නොගතයුතුය. තමාවත් තමාට අයිති නැතිකොට සතර අපායේ සතෙකු තමාගේ කරගැනීමට යෑම අනතුරුදායක බව මෙනෙහි කරන්න. ඔබේ සෞඛ්‍යය වැඩෙන සුරතලා කුමන සතෙකු වුවද එම සතා පෙර ජාතියක මනුෂ්‍යයෙක් බව හොඳින් සිහිකරන්න. එම මනුෂ්‍යයා තිරිසන් සත්වයෙක් ලෙස සතර අපායට වැටුණේ පෙර මනුෂ්‍ය ජීවිතයේදී තිරිසන් සත්ව සංඥා වැඩු නිසා වීම එක හේතුවක් විය හැකිය. මනුෂ්‍ය ජීවිතය ප්‍රපාතයට හෙලන මෙවැනි හේතූන්ගෙන් ඔබ අත්මිදෙන්න. තිරිසන් සත්වලෝකය විවිධත්වයෙන් පිරි ඇත. මේ විවිධත්වය යනු එම සතුන් ගෙවන කර්ම සහ කර්ම විපාකයන්ගේ ස්වභාවයයි. මෙහි පර්යේෂණ කිරීමට, ඇති දැඩි කිරීමට, සුරතල් කිරීමට දෙයක් නොමැත.

ඔබ සුරතල් කරන්නේ නම් ඒ ඔබ සුරතල් කරන්නේ සතර අපායේ කර්ම විපාකයකි. ඔබ දැක්වෙන්නේ වන්නේ සතර අපායේ දුක නිරිසන් සන්වලෝකයේ දුක දැක එය කමටහනක් කර ගෙන සතර අපායෙන් එතෙර වීමෙන්ය. එසේ නොකොට සතර අපාය සුරතල් කිරීමෙන් නොවේ.

07. මේ දුකම දැයි සිහියෙන් බලන්න

වනගත ආරණ්‍යාවල හුදකලා වනවාසී කුටිවල වැඩසිටින ස්වාමීන් වහන්සේලා ගත කරන්නේ සමහරවිට දුෂ්කර ජීවිතයකි. මෙය සටහන් තබන වෙලාවේ හිඤ්ච වැඩසිටින්නේ රුහුණු ප්‍රදේශයේ වනගත ආරණ්‍යයකය. මේ වන විට මාස කිහිපයකින් මෙහෙට වැසි නැහැ. පරිභෝජනයට ගන්න තිබෙන වැව් දෙකම හිඳිලා. ඒ හිඳිගිය වැවේ ඇති සුළු වතුර ප්‍රමාණයේ අලින් නානවා, සත්තු වතුර බොනවා, කිඹුල්ලුන් බැසගෙන ඉන්නවා. ලුණු ගතිය වැඩිනිසා මාළුන් මැරීල උඩ පාවෙනවා. ඒ කියන්නේ දිනෙන් දින හිඳෙන සීමිත ජල ප්‍රමාණයට අපවිත්‍ර දෑ මිශ්‍රවෙනව වැඩියි. මෙම ජලය තමයි 'පිල්ටර්' කරල සැවොම වළඳන්නේ. ඒ උනත් මේ ජලය පිරිසිදුයි. අපුලක් දැනෙන්නේ නැහැ. සමහර වියළි කලාපයේ ආරණ්‍යාවල ජලය හිඟ නිසා ශාරීරික අවශ්‍යතා සඳහාද ජලය සොයා ගන්නේ ගල් වලකින්, පොකුණකින්. බොහෝම තෘප්තියකින් තමයි පිංවත් ස්වාමීන් වහන්සේලා මෙහෙම, අවම පහසුකම් වලින් තොරව තම නිවීමේ ප්‍රතිපදාවේ යෙදෙන්නේ. අපේ පිංවත් දායක මහත්වරුන් මෙවැනි හිඤ්චගෙන් අසන ප්‍රශ්ණයක් තමයි 'ඔබ වහන්සේලා කැලයට වෙලා දුක්විඳින්නේ ඇයි' කියලා. හිඤ්චට තේරෙන්නෙ නැහැ ඇයි ඒ පිංවතුන් මෙහෙම අහන්නේ කියලා. කැලේ ජීවත්වන විට සතියකට වරක් තමයි හිස රැවුල බාන්නේ. හිඤ්ච දරා සිටින්නේ දුඹුරු පාට වීචරය. වියළි පරිසරය නිසා ශරීරයේ වියළි ස්වභාවයක් තමයි දරන්නේ. මේ ස්වභාවයන් දැක්කම ගිහි පිංවතුන් සිතනවා හිඤ්ච වහන්සේලා දුක්විඳිනවා කියල.

එක් අවස්ථාවක හිඤ්චට මතකයි මිනිස් වාසයෙන් හුඟාක් ඇත ආරණ්‍යයක වැඩසිටියදී කුටියේ සිට දානයට පිංචපාත ශාලාවට කැලය මැදින් වඩින විට වන්දනාවේ පැමිණි නඩයක පිංවත් වයස අවුරුදු දොළහක් පමණ දැරියක් පාත්‍රය එල්ලාගෙන පැමිණෙන හිඤ්ච දැකලා තමන්ගේ මවගෙන් අහනවා 'මොකෙද්ද අම්මේ ඒ කියලා' ඒ කියන්නේ 'අමුතු සතෙක්' හැටියට තමයි ඒ පිංවත් දැරිය හිඤ්චව දැක්කේ. ඒ කථාව ඇසෙද්දී මට හරි නිරාමිස සතුටක් දැනුණා. මට හිතනවා හිඤ්ච මේ ලෝකයට අයිති නැති කෙනෙක් කියලා. හිඤ්ච මේ ලෝකයේ හැමෝටම වඩා වෙනස් කෙනෙක් කියලා. කොයිහැටි වෙතත් ඔබ කවදාකවත් හිඤ්ච වහන්සේ නමකගෙන් එහෙම අසන්න එපා. එහෙම සිතන්න එපා. මොකද එය මේ ලෝකයේ තිබෙන ලොකුම මුසාවාදය වෙනවා. මෙය සටහන් තබන හිඤ්ච මොනම කටුක පරිසරයකදීවත් කවදාකවත් කැලයේ අසතුටින් ඉඳලා නැහැ. පිංවත් වනවාසී ස්වාමීන් වහන්සේලා බොහෝම තෘප්තියකින්, නිදහසකින්, හුදකලාවකින් තමයි කැලයේ නිවන් මග වඩන්නේ. දුකක් කොතැනද මේ හුදකලාව තුළ. මෙතනදී පිංවත් ගිහිපිංවතුන් පටලවාගෙන තිබෙන්නේ දුක සහ සැපයේ ස්වභාවය. තමන් ගෙවල් දොරවල්, ඉඩකඩම්, දරුමල්ලන්, ඥාතීන්, නිලතල, තනතුරු වැනි මහා දුක් ගොඩකට මැදිවෙලා. මේ සියල්ලෙන්ම මිදී නිදහස්ව නිස්සරණ ජීවිත ගත කරන හිඤ්ච වහන්සේලාගෙන් පිංවතුන් අසනවා 'ඇයි දුක් විඳින්නේ?' කියලා. අපි කිසිම දුකක් විඳින්නේ නැහැ. බොහෝම සැනසිල්ලේ තමයි මෙහි ජීවත් වෙන්නේ. අතහැරීම තුළ හිඤ්ච වහන්සේලා ලබන සැපය, සංහිඳීම පිංවත් ඔබලාට සිතාගන්නවත් සමහරවිට බැරිවෙයි. ඔබත් ජීවිතයේ බැඳීම් අඩු අයෙක්නම් ඔබට මේ සැපය දැනී ඇත. එසේ නොවුන අය හිඤ්ච වහන්සේලා කෙරෙහි ආදරයෙන් ඉහත ප්‍රශ්ණය අහන්නේ.

හැබැයි මෙයත් සටහන් කරන්න ඕනේ. වනවාසීව ආරණ්‍යගතව වැඩසිටියත් යමක් කෙරෙහි තෘෂ්ණාවක් ඇතිකරගෙනනම් ජීවත්වෙන්නේ ඒ ජීවිතවලටද සැපයක් නැහැ. දුක තමයි තිබෙන්නේ. මොකද කැලයේ පරිසරයට, වනසතුතට, ඇළදොළට, පුරාවස්තුවලට තණ්හාවෙන් මේවාට ඇලිල මේවා සොයන්න, ගවේෂණය කරන්න, ආරක්‍ෂා කරන්න වෙහෙසෙන ස්වාමීන් වහන්සේලාත් වැඩ සිටින්න පුළුවන්. හැබැයි සැබෑ ආර්යඅෂ්ටාංගික මාර්ගය තුළ ගමන් කරන ස්වාමීන් වහන්සේලාට කිසිම දුකක් වනවාසී ජීවිතය තුළ නැහැ.

ගිහි පිංවතුන් නිතරම තම වසභයේ තබාගත නොහැකි ඇසත්, කනත්, නාසයත්, දිවත්, මනසත්, කයත් මගේ කරගෙන ඒවාට ආහාර සොයන්න වෙහෙසෙනවා. ඔබට දැනෙන්නේ නැහැ ඇසත් ඇසට දෙන ආහාරත්

අනිත්‍යබව. අනෙක් ආයතන පහත් එසේමයි. ඒවාට ලබාදෙන ආහාරක් අනිත්‍යවන දේවල්මයි. මේ නිසාම ඔබ නැවත නැවතත් වෙහෙසෙනවා මේවායේ කුස ගින්න නිවන්න. මේ ගින්නේ අවුළුවන්නේ අධ්‍යාත්මික බාහිර රූප දෙකක් විඤ්ඤාණයත් හේතුවෙන් සකස්වෙන එස්සය නිසාමයි. මේ එස්සය වුනේ ගින්නේ පිදුරුත් බව නොදැන ඔබ එස්සය හේතුවෙන් සකස්වුන වේදනාව මගේ කරගන්නවා. නමුත් ඔබ මගේ කරගෙන තිබෙන්නේ ගිනි ගොඩක්. ඔබ ඒ ගිනි ගොඩවල් නිසාම වර්තමානයේ තැවෙනවා, දුම්දමනවා, රත්වෙනවා, ගිනිගන්නවා. වර්තමානය කියලා සටහන් කරනවිටම ඒ සදහන්කළ වර්තමානය අතීතයට ගොස් ඉවරයි. මේ අත්දකින්නේ රූපය අනිත්‍යභාවයට පත්වෙන වේගයයි. මේ වේගය පංචපාදානස්කන්ධයටම පොදුයි. මේ අනිත්‍ය ස්වභාවයේ යථාර්ථය තමයි වනවාසි හික්කුන් අත්දකින්නේ. මෙයින් අදහස් වෙන්නේ නැහැ වනවාසි හික්කුන්වහන්සේලා අන්ධ, ගොළු, බිහිරි කියලා. උන්වහන්සේලා ආශ්වාදයේ කෙටිබව දැකලා, ආදීනවයේ දිගුබව විශර්ඛව දැකලා කාමයේ නිස්සරණයමයි සොයන්නේ. රූපයේ නිස්සරණයමයි සොයන්නේ. මෙතන තියෙන්නේ පලායාම නොවේ. මගහැරීම නොවේ. අවබෝධයෙන් අතහැරීමයි. අතහැරීමෙන් නිදහස්වීමයි.

මේ මොහොතේ හික්කුන් අත්දැකීමට ලැබුණු සිද්ධියක් මතක්වුණා. දිනක් හික්කුන් කැලයේ කුටියක සිට පිණිසපාතය සොයා ගමට වඩින්නට පිටත්වුණා. හිමිදිරියේ කුටියෙන් එළියට බහිනවිට වැසිවසින ලකුණක් පෙනෙන්නට තිබුණේ නැහැ. දැන් හික්කුන් කුටියෙන් එළියට බැහැල කිලෝමීටර් දෙකක් පමණ ඇවිදින්නිබෙනවා පිණිසපාතය සොයන්න. කිලෝමීටර් කාලක් යන්න හම්බවුනේ නැහැ කැලය මැදදිම මහා වැස්සක් වසින්න පටන් ගත්තා. ලැබුණු අභියෝගයේදී හික්කුන් අධිෂ්ඨානයක් ඇතිකරගත්තා අනෝරා වැස්සක් වැස්සද වැස්සෙන් මිදීමට සෙවනකට නොයනවා කියලා. දැන් වැස්සෙන් සිවුර, ශරීරය, පාත්‍රනවිකය හොඳටම තෙමිලා. ගෙවල් කිහිපයකට වැඩමකරලා අවශ්‍ය ආහාර සොයාගත්තා. සමහර දායක පිංවතුන් ඇසුවා හාමුදුරුවනේ කුඩයක් දෙන්නද කියලා. සමහරු කුඩයක් ඉහලලම දෙන්න උත්සහ කළා. හික්කුන් ප්‍රකාශ කළා මහත්මයෝ එළියට බසිනවිට වැසි වසියි කියලා සිතුවේ නැති නිසා කුඩය ගෙනාවේ නැහැ. දැන් ඉතින් හොඳටම තෙමිල නිසා කුඩයක් අවශ්‍ය නැහැ. මෙහෙමම කුටියට වඩිනවාය කියල. ඒත් ඒ සද්ධාවන්ත පිංවතුන්ට එය ලොකු දුකක් වුනා. ඒ මොහොතේ වැස්සට තෙමී සිටි හික්කුන් දුටුවානම් ඔබ සිතන්නේ අනේ මේ හාමුදුරුවෝ වුවමනාවෙන් දුක්විදිනව කියල. ගෞරවණීය, වන්දනීය නායක ස්වාමීන් වහන්සේලා පවා සමහරවිට ප්‍රකාශ කරනවා කැලේට යන්නේ දුක්විදින්නද කියලා. කැලේ වනවාසි ජීවිත දුකක් නොවන්නේ කොහොමද කියල හික්කුන් ඔබට පහදා දෙන්නම්. ඔබ දන්නවද බලාපොරොත්තු නොවු ආකාරයට කඩාවැටුණු මහ වැස්සෙ තෙමී තෙමී තෙත බරිත වෙලා වඩින හික්කුන් මොනතරම් සන්හිදීමකින්ද වඩින්නේ කියලා. ඔබට දැන් ප්‍රශ්ණයක් මතුවෙන්න පුළුවන් හික්කුන්ට මොලේ අමාරුවක්ද කියලා. ඇයි හාමුදුරුවෝ කියනවා වැස්සෙ හොඳටම තෙමීල වඩින්නේ සංහිදීමකින් සැපයකින් කියලා. සත්‍යකින්ම එය ලෝකයේ ශ්‍රේෂ්ඨම සැපයක් ආර්යයන් වහන්සේලා පමණක්. අත්විදින සංහිදීමක්. ලෝකයට හොරා ලබන සංහිදීමක් සැපයක්. නමුත් දෙවියන්, බ්‍රහ්මයන් පමණක් දකිනා සැපයක්. ඔබ දන්නවාද හික්කුන් එම සංහිදීම සැපය ලබන්නේ කොහොමද කියලා. මහා වැස්සේ තෙතබරිත වෙව්ව ශරීරය සිවුර බාහිරින් පෙනුනද හික්කුන්ට ශරීරයේ එක රෝම කුපයකටවත් ශීතලක් දැනුනේ නැහැ. දැනෙන්නේ නැහැ. හික්කුන්ට වහිනවද තෙමීලද කියල තේරුමක් නැහැ. ඇයි දන්නවද ලොව්තුරා සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකර වදාල ප්‍රතිප්‍රදාවේ ආශ්වර්ය ප්‍රාතිහාර්යන් නිසා. හික්කුන් කුටියෙන් පිටවෙලා වැස්ස පටන්ගත් මොහොතේම තේපෝ මනසිකාරයට සමවැදිලියි වැඩියේ. හික්කුන් මුළු ශරීරයේම තේපෝ ධාතුවේ ක්‍රියාකාරීත්වය සිතෙන් වැඩිකරගන්නවා. හරියට දැඩි ලෙස උණෙන් පෙලෙන අයෙක් වගේ ශරීරය එවිට උණුසුම් වෙනවා. මේ උණුසුමට වැස්ස කෙසේනම් දුකක් දෙන්නද? මෙවැනි විටක වැස්ස නවත්වන්න කාටවත් බැහැ. එය ලෝක ස්වභාවයක්. ලෝක ස්වභාවයන් වළක්වන්න නිවන් මග වඩන්නන්ට බැහැ. නමුත් එම ස්වභාවයන් අවබෝධයෙන් හඳුනාගෙන ඒවායේ නොඇලී නොගැටී ඉන්න හික්කුන්ට පුළුවන් වෙන්න ඕනේ. ආර්යයන් වහන්සේ කියන්නේ වැස්සත් උෂ්ණත්වයත් ජයගත්ත කෙනෙක්. ලොව බලසම්පන්න පයවි, ආපෝ, තේපෝ, වායෝ ධාතූන් විනිවිද දුටු කෙනෙක්. උන්වහන්සේලා දන්නවා සතරමහා ධාතුව තමන්ට අවශ්‍ය ආකාරයට ගලපාගන්න, පෙරලාගන්න. ඇයි සතරමහා ධාතුවේ ස්වභාවය

අවබෝධකර අවසන් නිසා. නිරතුරුවම වෙනස්භාවයට පත්වෙන සතරමහා ධාතුන් ප්‍රඥාව අවබෝධය හමුවේ අසරණයෙක්මය.

දැන් ඔබ මෙය ඔබේ ජීවිතයට ගලපාගන්න. වනවාසී භික්ෂුන් දුක්චිදින පිරිසක් නොවේය කියල දැනගන්න. සැබෑ බුදුපුතුවට පුළුවන් අවශ්‍ය අවස්ථාවක තේජෝ ධාතුවේ ක්‍රියාකාරීත්වය සිතින් වැඩිකර ශරීරය උණුසුම් කරන්න, ශරීරය ගිනි තබාගන්න, ශරීරය අළු දූවිලි හැටියට දකින්න. මුළු ලෝකයම තේජෝ ධාතුවෙන් ගිනිඅවුළුවා මුළු විශ්වයම, දස දිශාවම ගිනිගොඩක්, අළු ගොඩක් ලෙස දකින්න. අනෙක් ධාතුවද ඉහත ආකාරයට අවශ්‍ය අවස්ථාවේදී ක්‍රියාකාරීත්වය අඩු වැඩි කිරීමේ ශක්තිය ආර්යන් වහන්සේට තිබෙනවා. එම නිසා පිංවත් ඔබ නොදැනුවත්භාවය නිසා වනවාසී, ආරණ්‍යවාසී භික්ෂුන් දුක්චිදිනවාය කියනවානම් එය ලෝකයේ තිබෙන ලොකුම මුසාවාදය වනු ඇත. එම නිසා ඔබට වඩා දසමයකින් හරි ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා මාර්ගයේ ඉදිරියෙන් සිටින පන්සල් වේවා ආරණ්‍යය වේවා පැවිදි උතුමෙකුට සහතික දීමට ඔබ ඉක්මන් නොවන්න. එය ඔබලාගේ සැපය පිණිසම හේතුවෙනවා ඇත. පිංවත් ඔබලාද කළයුත්තේ සතරමහා ධාතුවේ ස්වභාවය අවබෝධයෙන් හඳුනාගෙන අධික ශීතලද දැඩි රශ්ණයක් බවට පත්කළහැකි සණ දැඩි ස්වභාවය දියරයක් බවට පත්කළහැකි ඇතිවෙමින් නැතිවෙන සිතේ හැකියාවන් දියුණුකළ ප්‍රඥාවෙන් හඳුනා ගැනීමය.

මාර්ගය ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකර ඇත. එම ධර්මය අත්දැකීමට අපි සැවොම පිංකර ඇත්තෙමු. මග වැඩු ගුරුවරයෙකුගේ, කළ්‍යාණ මිත්‍රයෙකුගේ ඇසුරකින් තොරව ඉහත ස්වභාවයන් ඔබ අත්දැකීමට ගියොත් කායික මානසික රෝගියෙක් වීමේ ඉඩකඩ වර්තමාන සමාජයේ ඉතා වැඩිබව සිහිතබාගන්න. ඉහත සටහන තබන භික්ෂුවද කුඩයක් පාවිච්චි නොකර වැස්සේ වැඩිය මුල්ම අවස්ථාව මෙන්ම අවසාන අවස්ථාවද එයම බව හොඳින් මතක තබාගන්න. ඊට හේතුව වූයේද කුටියෙන් පිටවන මොහොතේ වැසි ලකුණු නොතිබුණු නිසාය. යම් හෙයකින් වැසි ලකුණු තිබුණානම් භික්ෂුව අනිවාර්යෙන්ම කුඩය සමගයි වසින්නේ. මොකද මේ ආශ්චර්යමත් ප්‍රතිපදාවන් අවබෝධය ලබා අතහැරදැමීම සඳහා මිස ලෝකයාගෙන් ලකුණු ලබාගැනීමට නොවන නිසාය. තමා කවුද යනු අවබෝධයෙන් හඳුනාගත් පසු තමා තමාටද අතහැරෙනු ඇත. මන්ද තමා තුළද ඇත්තේ හේතුවල ධර්මයන්ගෙන් සකස්වූවක් මිස සත්වයෙක් ඔහු නොදකින නිසාය. සෑම බුදුපුතෙකුම පන්සලක වැඩසිටියද, ආරණ්‍යයවාසීව වැඩසිටියද තෘෂ්ණාවෙන්, චන්ද රාගයෙන් යමක් අල්ලා නොගෙන ආර්ය අෂ්ඨාංගික මාර්ගයේ ගමන් කරන්නේ නම් උන්වහන්සේ ලබන්නේ සංභිද්ධිමක්මය, සැපයක්මය.

08. ආදිනව නොපෙනෙන ආශ්වාදයද ආදරය?

තාරුණ්‍යය කියන්නේ බොහෝම සුන්දර තැනක්. ලස්සන, කඩවසම්, ලාලිත්‍යය, රිද්මය, ප්‍රභාෂ්වර්ඛව තාරුණ්‍යයත් එක්ක ජීවිතයට එකතුවෙන ධර්මතාවයන්. ශරීරය තුළ කුළුලේ නිපදවන හෝමෝන ක්‍රියාකාරීත්වය නිසා සතරමහා ධාතුව හොදින් දීප්තිමත්ව හැඩවැඩ වෙන කාලයක් මේ තාරුණ්‍යය. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කරනවා ‘මහණෙනි, රූපයේ ආශ්වාදයක් තිබෙනවා. මම රූපයේ ආශ්වාදයක් නැහැ කියන්නේ නැහැ’ කියලා.

රූපයේ ආශ්වාදය තමයි නව යොවුන් දරුවෙකුගේ, දැරිවියකුගේ රූපයේ ලාලිත්‍යය, හැඩය, ප්‍රභාෂ්වර්ඛව. මෙතන ආශ්වාදයක් තිබෙනවා. ඒ නිසාමයි සත්වයා මේ තාරුණ්‍යයෙන් යුත් රූපයට බැඳීයන්නේ. ඒ රූපය තුළ බැසගන්නේ. මෙන්න මේ රූපයේ ආශ්වාදයට මත්වෙන අපි රූපයේ ආශ්වාදය වගේම රූපයේ ආදිනවයකුත් තිබෙන බව අමතක කරනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කරනවා රූපයේ ආදිනවය තමයි ඔය ප්‍රභාෂ්වර කාන්තිමත් රූපය ක්‍රමාණුකූලව වයෝවාද්ධභාවයට පත්වීම කියලා.

වයස හැට පිරිණු විට රූපය වැහැරී මහල්ලෙක් මැහැල්ලක් බවට පත්වෙනවා. රූපයේ ආශ්වාදය කියන්නේ බොහෝම කෙටිකාලයක් පවතින දෙයක්. නමුත් එහි ආදිනව බොහෝම දිගයි. තාරුණ්‍යය නිසා අපි ඇතිකරගන්නා රාග, ද්වේෂ, මෝහ සිතුවිලි නිසා ආදිනවය කියන කාරණය කල්ප ගණනාවක් දිග වෙන්න පුළුවන්.

තාරුණ්‍යය සමග අත්වැල්බැඳගන්න ධර්මතාවයක් තමයි ආදරය. තාරුණ්‍යයත් ආදරයත් එකතුවෙව්ව තැනදී ආශ්වාදයෙන් මත්වීම නිසාම ආදිනවය දැකීමේ හැකියාව අන්ධවෙනවා. මේ අන්ධභාවය නිසා ඇතිකරගන්නා අනතුරු හේතුවෙන් අහිමිකරගත් ජීවිත, විනාශකරගත් ජීවිත කොපමණද?

තම ජීවිත තුළ රාග, ද්වේශ, මෝහ අකුසල මූලයන් ශක්තිමත් කරගන්න සමාජයක් අපි ඉදිරියේ තිබෙනවා. මෙය ධර්මයේ කැඩපතක්. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කරනවා ක්‍රමාණුකූලව මනුෂ්‍යයාගේ ආයුෂ පිරිහීමට පත්වෙනවා කියලා. ඒ කියන්නේ අනාගතයේදී මනුෂ්‍යයාගේ පරමායුෂ අවුරුදු 10 ක් බවට පත්වෙනවාය කියලා. එම කාලයේදී වයස අවුරුදු 05 වනවිට මනුෂ්‍යයෙක් විවාහ වෙනවා. වයස අවුරුදු 07 වන විට දරු මුණුපුරන් ලබල මැරිල යනවා. මොකද පරමායුෂ වසර 10 යි. මෙන්න මේ තැනට ලෝකය දැන් යමින් පවතිනවා. අපි මේ රටේ ලෝකෙ සිද්ධවෙන සිද්ධිමි දෙස කම්මුලට අත තබාගෙන බලා සිටින්නේ අදහාගන්න බැරුව වගේ. ඒත් මේ අරුමයක් නෙවෙයි. සම්මා සම්බුද්ධ මුවින් දේශණා කළ ලෝකයේ ගමන් මාර්ගයම තමයි.

මනුෂ්‍යයාගේ ආයුෂ කෙටිවෙන්න, කෙටිවෙන්න වර්තමානයේ මනුෂ්‍ය වර්ගයාවන්ද කෙටි වෙනවා. අද කාලයේ දරුවෙක් වයස අවුරුදු 7, 8 වනවිට වැඩිවියට පත්වෙනවා. ඒ කියන්නේ ලාබාල වයසේදීම දරුවන් වැඩිහිටියන් බවට පත්වෙනවා. ලාබාල වයසේදීම වැඩිහිටිභාවයට අදාල මානුෂික අවශ්‍යතාවයන්ට ඒ අය බැඳී යනවා. ළමා වයසේදීම විරුද්ධ ලිංගිකයන් සමග ආදරයට හා ඒ හා සමාන බැඳීම්වලට ඇදීයනවා. දරුවෙක් තුළින් වැඩිහිටියෙක් මෙන්ම, එහි අනෙක් පැත්ත හැටියට වැඩිහිටියෙක් තුළින් තරුණයෙක් දැකීමට ඔබට සිද්ධවෙයි. මේවා ආයුෂ පිරිහීමත් සමග ඇතිවෙන හේතුවල ධර්මයන්. මෙය වැඩිහිටි පරපුරට එක්තරා අභියෝගයක් වෙන්න පුළුවන්. නමුත් සම්බුදු ධර්මයට අනුව ගලපා බලනවිට මෙතන කිසිම අභියෝගයක් නැහැ. ලෝකය යායුතු ගමන හැඩවැඩ වෙමින් යනවා. නමුත් මේ ගමන දැකලා සතුටුවෙන්නට ඔබට බැහැ. ඔබ කුමන වෙහෙසක් ගත්තද මේ ගමන නවත්වන්නක් ඔබට බැහැ. මේවා හේතුවල ධර්මයන්ය.

මීට වසර දෙදහස් පන්සියයකට පෙර අවුරුදු 160 ක් ආයු වැළඳූ බක්කුල මහරහතන් වහන්සේ වැඩසිටියා. ඒත් ඒවා දුර්ලභ පාරමී ශක්තීන් නිසා සකස්වූ ඵලයන්. එදා මනුෂ්‍යයාගේ පරමායුෂ පැවතියේ අවුරුදු 120

යි. නමුත් මේ මොහොතේ වසර දෙදහස් පන්සියයක් ගෙවුන තැනදි මනුෂ්‍යයාගේ පරමායුෂ අවුරුදු 65ක් දක්වා පමණ අඩුවෙලා. ඒ කියන්නේ මනුෂ්‍යයෙකුගේ ආයුෂ අඩකට සමාන ප්‍රමාණයකින් අඩුවෙලා. ඒ සා ආයුෂයක් අඩුවන්නට ගතවූ කාලය ලෝකය අස්වාභාවිකත්වය කාර්මීකරණය දෝරගලා ගිය යුගයක් නොවෙයි. සරල ස්වභාවිකත්වය තුළ ලෝකය පැවති කාලයක්. නමුත් ඔබ වර්තමානය අනාගතය තුළ දකින්නේ අතිශය අස්වාභාවික කාර්මීකරණය දෝරගලා ගිය ලෝකයක්. රසකාරක, කෘමිනාශක, වල්නාශක.... මත රැඳුණු ලෝකයක්. ඒ හේතුව නිසාම මනුෂ්‍යයාගේ ආයුෂ අතීතයට වඩා මහාවේගයකින් හීනවෙනවා. වර්තමාන ලෝකය ගමන් කරන දැඩි කාර්මීකරණය, කෘතිම ආහාරකරණය දෙස බලනවිට තව වසර එක්දහස් පන්සියයක් ගිය තැනදි මනුෂ්‍යයාගේ පරමායුෂ අවුරුදු 10 කියන තැනට පත්වීමේ හැකියාව කාටවත්ම බැහැර කරන්න බැහැ. මොකද ගෙවීගිය වසර දෙදහස් පන්සියයට වඩා අතිශය ව්‍යාකූල එක්දහස් පන්සියයක් ඉදිරියේ එළඹෙන්නේ.

අපි තරුණ කාලයේදී ආදරය කියන හැඟීමක් අප තුළ සකස් වුනේ අවුරුදු 20 පසුවුණාට පසුව. ඒත් අපි ආදරය ගැන කතාකරන්න බය වුණා ලැ-ජා වුණා. නමුත් වර්තමානයේ අවුරුදු 15 වනවිට ආදරය කරල ආදරයෙන් පරාජයවෙලා මුහුදට, ගඟට පැනල, වසබිල ජීවිත නැති කරගන්න කොතෙක් තරුණ ජීවිත මේ සමාජයේ ඇතිද? තමාට වූ ආසාධාරණය වසාගෙන ජීවත්වන වර්ත සමාජයේ කොතෙක් ඇතිද? මේවායේ ගණන් හිලව් වැඩිවීමක් මිස අඩුවීමක් සිතීම විහිළුවකි.

ලෝකය යමක් සුන්දරයි කියල දැක්කහම අපි ඒ සුන්දරත්වයට රැවැටෙනවා. ඔබ සිතන්නේ ඒ සුන්දරත්වය ලෝකයට අයිති දෙයක් කියලා. ඒ සුන්දරත්වය ලෝකයට අයිති දෙයක් නොව ඔබ තුළින්ම එම රූපය කෙරෙහි ඔබ සකස් කරගන්නාවූ ඡන්ද රාගය නිසාම ඔබ තුළ සකස්කරගත් සිතුවිලි සමුදායකි. මෙන්ම මෙතනදී ඔබ රැවිටීමට ලක්වෙනවා. මොකද අනුන් නිසා ඔබ තුළින්ම සකස්කරගත් හොඳයි කියන මිම්මක්, සීමාවක් තුළ සිට ලෝකයාට පුද්ගලයාට බැඳියනවා. රූපය නිසා තෘෂ්ණාවෙන් බැඳුණ සිතට පුද්ගලාකාර හැකියාවක් තිබෙනවා ඇදුමකින් වසා තිබෙන කසළ ගොඩක් රත්‍රං ගොඩක් කරලා දකින්න. මනුෂ්‍යයාගේ ආයුෂ පිරිහෙන්න පිරිහෙන්න මනුෂ්‍යයා සුදානම් නැහැ තමාගේ ආයුෂ අඩුවෙනවාය යන්න පිළිගන්න. එය සද්ධර්මය කෙරෙහි ඇති දුරස්ථභාවය නිසාම සිදුවන්නක්. එවැනි අය යමෙක් අවුරුදු 50 – 60 ක් ජීවත්වෙලා මැරුනොත් එම මරණයට කියන්නේ අකල් මරණයක්, හදිසි මරණයක් කියලා. ධර්මයේ යථාර්ථය, සංස්කාරධර්මයන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිගන්න සුදානම් නැහැ. තවත් පැත්තකින් මනුෂ්‍යයාගේ ආයුෂ පිරිහෙනවාය කියන කාරණය පිළිගන්න සුදානම් නැති නිසා අවුරුදු 50 – 60 දී ආදරය සොයන කාමය සොයන වැඩිහිටියන්ගේ සමාජයක් බිහිවෙනවා. මොකද මේ අය දකින්නේ තවම පරමායුෂ අවුරුදු 120 ක් පමණය කියලා. මේ අය අවුරුදු 65 න් මියයාමේ බලාපොරොත්තුවෙන් නොවේ සැලසුම් සකස් කරන්නේ. මරණය ජීවිතයෙන් ගොඩාක් ඇතට දමනවා. ඒ කියන්නේ ධර්මයෙන් ඇතට යනවා. පුළුවන් තරම් මරණය ජීවිතය කිට්ටුවට ගන්න. එවිට ඔබ ධර්මයට සමීප වෙනවා. කෙතෙක් ධර්මයෙන් හොඳටම දුරස් වුණොත් ඔහු හිතන්නේ නැහැ තමන් මැරෙනවාය කියල. මරණය ගැන හිතන්න බය කෙනා ඉබේම ධර්මයෙන් ඇතට යනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කළ ධර්මය තුළ සිට ලෝකය දකින්න.

09. මරණ බියෙන් තොර මරණයක් උදෙසා

වර්තමානයේ කුමක්ද ලෝකය තුළ සිද්ධ වෙන්නේ? සිදුවෙමින් පවතින අපි අකමැති දේවල් නැවත්විය නොහැකිද? එසේත් නොමැතිනම් මේ ලෝකධර්මතාවයන්ද?

තෙරුවන් කෙරෙහි ග්‍රද්ධාව සකස්කර ගන්න. එතකොට ඔබ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මයෙන් බැහැරවෙන්නෙ නැහැ. ඔබ ලෝකය දැකල කම්පාවෙන්නෙ නැහැ. ඉපදීම තිබුණ නම් දුක තිබෙනවා. ඒ දුක නේද අපි අත්විඳින්නේ. මනුෂ්‍යයා තෙරුවන් කෙරෙහි ග්‍රද්ධාවෙන් ශීලයෙන් ඒවායේ අර්ථයෙන් ඇත්වෙනවිට ඒ හේතුවෙනුයි ආයුෂ්‍යය පිරිහීමට පත්වෙන්නේ. එහෙමනම් අපි පිළිගන්න ඕනේ අපි තුළින් ඉහත අර්ථයන් අර්ථවත්ව ක්‍රියාත්මක නොවන බව. සමාජය තුළින් ඇසෙන්නාවූ ආදරයේ විරාහවේ හඬ, ළමා තරුණ පිරිස් සීමාවන් ඉක්මවා වර්යාවන්ට යොමුවීමේ හඬ, වැඩිහිටියන් මෝස්තරකරණයන්ට යොමුවීමේ ප්‍රවනතාවය යනු ආයුෂ්‍ය පිරිහීමත් සමග ලෝකය තුළ ඇති වන විකෘතියයි. මේවා හේතුවල ධර්මයන්ය. හේතුව ලෝකයා ධර්මයෙන් ඇත්වීමයි. ශීලයට වටිනාකමක් නොදෙන ජනතාවක් බිහිවීමයි.

මෙය බෞද්ධ ජනතාවට පමණක් වන අනතුරක් නොවේ. දුෂ්ශීලභාවය නිසා මුළු ලෝකයාම මුහුණ දෙන අනතුරකි. දැන් අපිට මේ ධර්මතාවයන් නිවැරදිකරගන්න බැහැ. මිනිසා විසින් සිදුකරන අකුසල් බහුල බැවින් ඒවා විපාක දීමට සුදුසු ලෝකයක් අපි ඉදිරිපිට ඇති වෙන්නේ. කිරිසප්පයාගේ පටන් මනුෂ්‍යයා කයින්, වචනයෙන්, මනසින් සිදුකරගන්නාවූ අකුසල් කන්දරාව කොතෙක්ද? දරුවෙක් දරුගැබේ සිටියදීත්, දරුවා ළදරු පාසලට, පාසලට යෑමේදීත්, දරුවා රැකියාවට, විවාහයට, විවාහයෙන් අනතුරුව දරුමුණුපුරන් බලාගැනීම දක්වා ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ කියන අකුසලයන් කොතෙක් ඔබ අතින් සිද්ධවෙනවාද? සමාජය තුළ තිබෙන තරගකාරිත්වය නිසාම දරුවෙක් නිසා දෙමාපියන්ට, දෙමාපියන් නිසා දරුවෙක්ට සැනසෙන්න පුළුවන් ලෝකයක් ඉදිරියේදී බිහිවෙයිද? මෙය අසුබවාදීව සානාත්මකව ලෝකය දකිනවා නොවේ. මෝහයෙන් තොරව සතියෙන් සිහියෙන් ලෝකය දැකීමේ ක්‍රමයයි මෙහි සටහන් කරන්නේ.

සමහර පිංවතුන්ලා දුක විඳිනවා. ඒත් දුක හෙළිකරගන්න, විවෘතකර දකින්න කැමති නැහැ. ඊට එකම හේතුව අකුසල් විපාකවල බලවත් භාවයයි. අනතුරෙන් මීදෙන දිශාවට යන්න ඉඩදෙන්නෙ නැහැ. අනතුරුවලට කැමැත්තෙන් බැසගන්නවා. රටේ ලෝකයේ සිදුවෙන සිදුවීම් දැකලා බිය ඇතිකරගන්න. එතනදී තමයි ඔබ දුක දැක්කා, දුක හඳුනාගන්නා වෙන්නේ. දුක දුකක් බව හඳුනා නොගෙන අපිට බැහැ දුකෙන් මීදෙන දිශාවට යන්න. එක තප්පරයක්වත් සතුටුවලා බලන්න පුළුවන් ලෝකයක් නොවේ අපි ඉදිරිපිට තිබෙන්නේ. කෙටි ආශ්වාද සතුටු සිතින් පිළිගන්නොත් දීර්ඝවූ ආදීනවයන් පසුපසින් එන බව දකින්න. වර්තමානයට වඩා අනාගත ලෝකය විනාශකාරී ලෝකයක් වෙනවා. මිනිසා ශීලයෙන් පිරිහෙන්න පිරිහෙන්න විවේකීව යමක් සිතීමේ ශක්තිය මනුෂ්‍යයාට නැතිව යනවා. පිංවත් ඔබ කලබලනොවී විවේකයෙන් ලෝකය දකින්න. කලබලකාරී බව සහ ඉක්මන්කාරී බව ආශ්වාදයේම නිවුන් දරුවෝය. ඔවුන් හුරුබුහුටිය, දහකාරය. එහෙත් ආදීනවය අපෙන් වසන්කර දුකෙන් අපිව මුලාවට පත්කරයි.

නිස්සරණය අතේ දුරින් තිබියදීම විවේකීව, සිහිබුද්ධියෙන්, ඉවසීමෙන් එම කෙටිදුර පියමං නොකොට කෙළෙස් පිරිණු ලෝකයාගෙන්, මාරයාගෙන් ලකුණු ප්‍රසංශා බලාපොරොත්තුවෙන් අපි ගිහිපීචනයේදීද, පැවිදිපීචනයේදීද, පැවිදිවෙද්දීද ඉක්මන්කාරී වුනොත් ධර්මවිනය ඉක්මවා කටයුතු කළොත් එය කාමයන් උදෙසා ආශ්වාදයක් වනවා විනා නිස්සරණය උදෙසා මාර්ගයක් නම් නොවන්නේය. අපි වීරවරයන් වියයුත්තේ තරගය අවසානයේදීය. තරගය ආරම්භයේදීම වීරයන් වීමට ගියහොත් ඒ ‘අධිබලාපොරොත්තු’ සහ නොඉවසීම විසින්ම අපගේ ලැබියහැකි ජයග්‍රහණයන් සහ දක්ෂතාවයන් මරාදමනු ඇත.

සැබවින්ම ඔබලා දක්ෂයන්ය. අදක්ෂයන්ට එම දක්ෂභාවය විනාශකර දැමීමට ඉඩ නොදීමට පිංවත් ඔබතුමන්ලා වගබලා ගත යුතුය. අදක්ෂයාද දක්ෂයෙක් බවට පත්කරගත හැක්කේ එවැනි ආදර්ශයන්ගෙන්ය.

අපතුළ දක්ෂභාවය සැඟවී තිබුණිද අප සියල්ලෝම මුලාවු සත්වයන්ය. අපි අතර ඇති එකම වෙනස මුලාවේ අඩු වැඩිභාවය පමණි. එහෙයින් කිසිවෙකුටවත් වරද පැවිම නොකළ යුතුය. වැරදි කරන ලෝකය කැඩපතක් කරගෙන ඔබ ඔබේ වැරදි හඳුනාගෙන නිවැරදි වියයුතුය. ලෝකය විවේකීව නිවැරදිව හඳුනාගතහොත් ඔබ ලෝකයට රැවටෙන්නේ නැත. එතෙක් ඔබ ලෝකය රවට්ටන්නේය. අවසානයේ අප සියල්ලෝම රැවටී ඇත්තෙමු.

ඔබ නිරතුරුවම සිතත් එක්ක කපාකරන්න. සිතත් එක්ක තර්ක කරන්න. කුමක් ගැනද කපාකරන්නේ දුක ගැන, දුකෙන් මිදීම ගැන. සැපය ඔබෙන් දුරස්කරන සැබෑම සතුරා තෘෂ්ණාව හඳුනාගන්න. කාමයන්ට කැමති සිත ආශ්වාදයම සොයන සිත සතුරෙක් ලෙස දකින්න. ඇසෙන් ලෝකය ඇත්කරන්න. කනෙන් ලෝකය ඇත්කරන්න. මනසින් සිතුවිලි ඇත්කරන්න. මේ ඔබෙන් ඇත් වූයේ තෘෂ්ණාවයි. ඔබව වීරයෙක් කරන තෘෂ්ණාව ඇත්කරන්න. එවිට ඔබට පුළුවන් නිහතමානීත්වයේ පිහිටෙන් පීඩාවකින් තොරව ලෝකය ඉදිරියේ දෙකේ කොළයට වැටෙන්න. දැන් තමයි මොනම තරගයක් වුව ඇරඹීමට හොඳම වෙලාව. හැබැයි මෙතනදී කතාකරන්නේ භවයෙන් එතෙරවීමේ තරගය ගැන. තෘෂ්ණාවෙන් බැඳීයන කල, ආශ්වාදය උදෙසාම ඇඳීයන සිත හොඳින් හඳුනාගන්න. එවිට අපිට පුළුවන් වීරයෙක් නොවී ජයග්‍රහණයක් වෙන්න. එතෙක් අපි ජයග්‍රහණයක් නොලැබූ වීරයන් වනු ඇත.

ඉක්මන් නොවී පිටවත් ඔබ ළඟ දකින්න. ඉක්මන් තීරණ දුකෙන් දුකටමයි අපිව පත්කරන්නේ. රූපයන් කෙරෙහි ඇතිකරගන්නා තෘෂ්ණාවේ තරමට අවිචේකය වැඩිවෙනවා. මොහොතක් විවේකීව සිතන්න ඔබ ඔබට අනුකම්පා කරගන්න. ඔබ මේ හම්බ කරන්නේ කාටද? ඔබ මේ වෙහෙසෙන්නේ කවුරුන් උදෙසාද? හෙට උදේට ඔබට කුමක්වෙයිද කියන සහතිකය තිබෙනවාද? සංස්කාර හේතුවෙන් සකස්වුණාට විඤ්ඤාණය නැමති 'කොක්කේ' එල්ලා ඇති රූපයක් මේක. සංස්කාර හේතුවෙන්ම කොක්ක ප්‍රතික්‍රියා දැක්වුව තැනදී රූපය වැටෙන්නේ මහ පොළවට. ඊට වඩාදෙයක් මෙතැන නැහැ. මෙහෙම සිතීම ජීවිතයෙන් පලායෑමක් නොවේ. පලායන ජීවිතය සැබෑම අරමුණක් උදෙසා පෙලගැස්වීමකි. මේ ගැන සිතන්න විවේකී මනසක් තිබෙන්න අවශ්‍යයි.

සිත විවේකයට කැමති නැහැ. අනිත්‍ය අරමුණක්, ධර්ම අරමුණක් මෙනෙහිකරන්න සිත මැලිකරනවා. ඒ නිසයි ගිහිපැවිදි අපි ගොඩාක් වගකීම් කරපින්නාගත්තේ. පන්සලකට ගියත් ආරණ්‍යයකට ගියත් සිල්සමාදන් වෙන්න ගියත් එතන යමක් හදන්න යමක් කරන්න තමයි වඩාත් කැමති. මේවා වැරදි කියලා කියනවා නොවේ. මීටත් වඩා නිවැරදි දෙයක් ධර්මය තුළ තිබෙනවාය කියන කාරණයයි මේ අවධාරණය කරන්නේ. සිත විවේකයට අකමැති වෙන්නේ පංචනීවරණයන්ට සිත කැමති නිසා. පංචනීවරණයන්මයි ලෝකයේ යථාර්තය ඔබෙන් වසන්කර තබන්නේ. මේ සතුරාගේ ස්වභාවය ඔබව මුලාවට පත්කිරීමයි. පෞරුෂත්වය හේතුවෙන්, විශේෂ කුසලතා හේතුවෙන් සමහරවිට මේ මොකුත්ම නොමැතිව තමා තුළ අධිවිශ්වාසයක්, මාන්තයක් ගොඩනගාගන්නවා. කාමච්ඡන්දයන් අපිට උපකාරකරනවා අලුත් සැලසුම් ක්‍රමවේදයන් උපක්‍රම තුළින් ඔබව දැනුවත් කරන්න. මේවා ක්‍රියාත්මක භාවයට පත්කිරීමට යැමේදී ඇති වන ජය පරාජයන්හිදී තමයි ඔබ පීඩාවට පත්වෙන්නේ. දැන් ඔබ අවිචේකී මනුෂ්‍යයෙක්. ඒ අවදානම තුළ සිටිමින්ම ධර්ම දේශනා අභනවා. පිංකම්කරනවා. භාවනාකරනවා. නමුත් ඒවායේ ප්‍රතිඵල ධනාත්මක නැහැ. නමුත් ඔබ කැමති නැහැ පිළිගන්න ඔබ දුර්වලයි කියලා. ඔබ කැමති කාමච්ඡන්දයන් තුළින්ම තෘප්තිමත්වන පරාසයක් තුළ ධර්මයන් ජීවිතයට එකතුකරගන්න. මෙතනදී අපි රැවටීමට ලක්වෙනවා. මොනදෙයක් ගැන අතීතයේ වර්තමානයේ සිතුවද ඒ හැම සිතුවිල්ලක්ම හිස්දෙයක් පමණක්මයි. සංස්කාරගොඩක් තවත් සංස්කාර ගොඩවල් නිසා තව තවත් සංස්කාර රැස්කරගන්නවා. සෑම විතර්කයක්ම භවගමන දිග්කරගන්නවා.

අවදානව විසින් ගොඩනගාදුන් සම්මුති ලෝකය ඇස, කන, නාසය, දිව, මනස, කය සමගයි බැඳී පවතින්නේ. ඇස, කන යනු හිස්දෙයක්ය යන්න අපි දකින්න දක්ෂ වුවහොත් ඇසෙන් දකින සම්මුති ලෝකය හිස්දෙයක්ය යන්න ඔබ අවබෝධකරගන්නවා. ඇසෙන් ලෝකය බැහැර කරමින් එතකොට ඇස ඇසේ ස්වභාවයෙන්

පවතීවි. කනෙන් ලෝකය බැහැර කරන්න. එවිට කන කනේ ස්වභාවයෙන් පවතීවි. නාසය, දිව, මනස, කයෙන් ලෝකය බැහැර කරන්න. එවිට ඒවා ඒවායේ ස්වභාවයෙන් පවතීවි. දැන් ඔබ ලෝකයෙන් මිදුන මනුෂ්‍යයෙක්. මෙතන තමයි නිදහස්ම තැන. ලෝකයට බැඳීයනවිටයි දුකට ඔබ බැඳීයන්නේ. මේතැන අවබෝධයෙන් දකින්නයි ඔබ අප්‍රමාණව වෙහෙසෙන්නේ. නමුත් මේ පුංචි දෙය මහමෙරක්වගේ දැනෙන්නේ තෘෂ්ණාව කියන එකම කාරණය නිසාමයි. මෙන්න මේ තෘෂ්ණාව නිසාමයි දරුවන් සිතන්නේ තමන් වැඩිහිටියන්ය කියලා. වැඩිහිටියන් සිතන්නේ තවම තමන් තරුණයි කියලා. රූපය කෙරෙහි ඡන්ද රාගය නිසාම ජීවිතවලට වැඩි වටිනාකමක් අධිකක්සේරුවක් දෙනවා. මේ අධිවටිනාකම ජීවිතයට ලබාදෙන කිසිවෙකුටත් සුවපහසු මරණයකටනම් යන්න බැහැ. මොකද ඔහු මේ ජීවිතය මැරෙනවාය කියල දකින්න සිතන්න කැමති නැහැ. මරණය කියන්නේ අපි කතාකරනවා, සිතාවෙනවා වගේ ලෙහෙසි පහසු දෙයක්, විනෝදකාමී දෙයක් නොවෙයි. ශීලයෙන් අපි පරිපූර්ණ නැතිනම් මරණය කාටත් මරණ දන්ඩනයක් බවට පත්වෙනවා. මරණය කියන්නේ තමන් මගේ කොට අල්ලාගත් සියල්ල අත්හැරදැමීමට සිදුවන අවස්ථාවක්. මාර සිත ඔබට භවයේ වැඩිදුකක් කරා ඇදදැමීමට අකුසල් සිත් මතුකර දක්වනවිට ශීලයෙන් පරිපූර්ණ කෙනාමයි එම මාර අකුසල් සිත් යටපත්කර සුගතියට අවශ්‍ය කුසල් සිත් මතුකර ගැනීමට දක්‍ෂ වෙන්නේ.

මනුෂ්‍යයෙකුගේ අවසාන මොහොත බොහෝම සංකීර්ණ අවස්ථාවක්. මරණයට ඔබ සුදානම්වී නොසිටියොත් ඔබ අසරණ භාවයට පත්වෙනවා.

දායක මහත්මයෙක් සුනාමී අවස්ථාවේදී මුහුණදුන් සිද්ධියක් මෙහි සඳහන් වෙනවා. මෙම දායක මහත්මයා වෙද මහත්මයෙක්. මොහු පන්සල් යන දානය පුජාකරන බෞද්ධ මහත්මයෙක්. වර්තමාන සමාජය ‘බෞද්ධයා’ කියල සඳහන් කරන තැන හිටපු මහත්මයෙක්. සුනාමී අවස්ථාවේදී සුනාමියට හසුවී විනාශ වූ දුම්රියේ සිටි මගියෙක්. දුම්රිය මුහුදු වතුරෙන් පිරිලා මොහු වතුරේ ගිලුන වෙලාවේ මොහුට එකපාරටම සිතුවලි සකස්වෙලා තිබෙන්නේ ධර්මය බොරුයි කියලා. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සරණක් නැහැය කියලා. බලන්න මරණීය අභියෝගය ඉදිරියේදී ධර්මයත් ප්‍රතිකේෂප කලා. මේකට තමයි අමුලිකා සද්ධාව කියන්නේ. ජීවිතය ඉදිරියේ අභියෝගයක සෙවනැල්ල, මරණයේ සෙවනැල්ල වැටෙනවිට ධර්මයත් බුදුරජාණන් වහන්සේවත් ප්‍රතිකේෂප කරනවා. මෝහය මුසු ශ්‍රද්ධාව, මුල් ශක්තිමත් නොවූ සද්ධාව අභියෝග ඉදිරියේ වෙනස්වෙනවා. ඒකයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකරන්නේ ශ්‍රද්ධාව කියන කාරණය මේ ලෝකයේ ශ්‍රේෂ්ඨම ධනයයි කියලා. තෙරුවන් කෙරෙහි ගුණයන් දැන පැහැදෙන ආකාරවකී ශ්‍රද්ධාව කවදාකවත් ඔබව මුලාකරන්නේ නැහැ. ඔබ තුළින් වෙනස් වෙන්නෙ නැහැ. එම පිංවත් වෙද මහත්මයා කියනවා දෙවැනි රළපහරට ඔහුට යටවුන වෙලාවේ අතියේ සිදුවූ සුදුවීම් වේගයෙන් සිතට ගලාගෙන පැමිණියා කියලා. අතීතයේ තමා සමග රන්ඩුවුන මිනිස්සු තමා කරගත් ලොහ, ද්වේශ, මෝහ අකුසල් මැවී පෙනෙන්නට පටන් අරගෙන. බලන්න පළමුව මුහුදු රළට යටවුන වෙලාවේ එම අභියෝගය ඉදිරියේ ශ්‍රද්ධාව අහිමිකරගත්තා. දෙවැනි රළපහරේදී ශ්‍රද්ධාව අහිමිකරගැනීම නිසාම සකස්වූ මිත්‍යදෘෂ්ටිකභාවය නිසාම අකුසල් සිත්, ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ සිත් සකස්වෙන්න පටන් ගත්තා. නමුත් මොකක්දෝ වාසනාවකට එම වෙදමහත්මයා ජීවිතය බේරාගත්තා. ඔහුම කියනවා ඒ වෙලාවේ මගේ ජීවිතය නැතිවුනා නම් මහාදුකකටයි තමා ඇදවැටෙන්නෙ කියලා. වර්තමානයේ මේ වෙදමහත්මයා අමුලිකා සද්ධාවෙන්, ආකාරවකී සද්ධාවෙන් වෙනස හොඳින් හඳුනාගත් මහත්මයෙක්. නමුත් අතීතයේ ඔහුට තිබී තිබුණේ තෙරුවන්ගේ ගුණයන් හොඳින් දැන ඇතිකරගත් ආකාරවකී සද්ධාවනොව අමුලිකාසද්ධාවයි. මේ ගැන පිංවත් ඔබ හොඳින් අවධානය යොමුකරන්න. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව තුළ නොපිහිටියොත් මිත්‍යදෘෂ්ටික භාවයමයි උරුමවෙන්නේ.

එම නිසා තමා තමාවම රවටාගැනීමේ සංසාරඛිය දැකලා, ලෝකය පත්වීගෙන එන විකෘතිභාවය දැකලා එම ව්‍යසනයෙන් මිදීම උදෙසාම තෙරුවන්ගේ ගුණයන් ඥාණයන් හොඳින් දැන පැහැදීමෙන් ඇතිකරගන්නා සද්ධාවයි පිංවත් ඔබට සැපයට ඔසවා තබන්නේ. මහාවේගයකින් මනුෂ්‍ය ආයුෂ භීතභාවයට පත්වෙමින් විකෘතිභාවයෙන් යුත් පරිසරයක් ලෝකය තුළ ගොඩනැගෙන මෙවන් මොහොතක තරුණ වැඩිහිටි සැවොම ශ්‍රද්ධර්මය තුළින්ම ජීවිතයට සැනසීම සොයන්න උනන්දු වූවොත් කෙටි ආශ්වාදයක් උදෙසා

අත්විඳින දීර්ඝ කාලීන ආදීනවයන් වෙනුවට කාමයන්ගේ නිස්සරණය දෙසටම පියවර තැබීමට ඔබට හැකිවනු ඇත. මරණ බියෙන් තොර මරණයක හිමිකරුවෙක් වියහැකිය. එසේ නොවුනහොත් ඔබේ මරණයද මරණ දඬුවමක්ම වනු ඇත. රජයන්හි අවිහිංසක ප්‍රතිපත්තීන් නිසා මරණීය දණ්ඩනය රටේ නීති පද්ධතියෙන් ඉවත්කළද ඔබ වැරදිකරනවානම් ධර්මයේ නීතිය තුළින් මරණය දඬුවමක්ම වනු ඇත. මරණයට බිය ඇතිකරගන්න. බියෙන් තොර මරණයක් උදෙසා සද්ධර්මය ජීවිතයකර ගන්න. වර්තමාන සමාජයේ මිනිසුන් මැරෙන මොහොතේ සමහරු අසිහියෙන් මැරෙන්නේ. තවත් සමහරු අකාරුණිකව මැරෙන්නේ. තවත් සමහරු කයිකව, මානසිකව මහා පීඩාවන්ට පත්වෙමින් මැරෙන්නේ. පිංවත් ඔබ මේවා කමටහනක් කරගන්න. හඩමින් මෙලොවට බිහිවූන ඔබට පුළුවන්නම් සිනාසෙමින් සාදුකාරදෙමින් මියයන්න. හේතුඵලධර්මයන් නිසා ඔබ ඊළඟට ලබන ජීවිතය සතුටෙන්, සිනාසෙමින්මයි, සාදුකාරදෙමින්මයි උපත ලබන්නේ. මන්ද ඔබ මව්කුසකට බැසගැනීමෙන් තොරවම ඕපපාතිකව සශ්‍රීක දෙවියන් අතර මාර්ගඵලලාභී දෙවියන් අතරම උපත ලබන හෙයිනි. දණ්ඩනයෙන් තොර මරණයක් උදෙසාත්, හැඬීමෙන්තොර උපතක් උදෙසාත් පිංවත් ඔබ වහා වහා සද්ධර්මය තුළට පෙලගැසෙන්න.

10. ගුරුකමේ රහ

කලෙක භික්ෂුව මනුෂ්‍ය වාසයෙන් මදක් ඇතින් වැසි වනාන්තර ලක්ෂණ සහිත වූ කුඩා ආරණ්‍යයක වැඩ සිටියා. මෙම කුඩා ආරණ්‍යයේ මාස 15 කින් කිසිවෙක් වැඩ ඉදල නැහැ. පාළුවට ගිහින් තිබුණ ස්ථානයක්. ඉහත කාලය තුළ එක ස්වාමීන්වහන්සේ නමක් සති දෙකක් පමණ වැඩ ඉදලා ඉවත්ව ගිහින් තිබෙනවා. මීට මාස පහළවකට පෙරාතුව මෙහි තනිවම වැඩසිටි වයෝවෘද්ධ ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත්වීම නිසයි මේ ආරණ්‍යය පාළුවට ගිහින් තිබෙන්නේ. අපවත්වීමට පෙර උන්වහන්සේ වසර දහනවයක් හුදකලාව මෙහි වැඩ ඉදලා තිබෙනවා, නේවාසික කැපකරුවෙක්වත් නොමැතිව. කැලයේ සැබෑම ආරණ්‍යය ලක්ෂණ සහිත හුදකලාව රජයන, කුඩැල්ලන් ගහන පරිසරයක මෙම ආරණ්‍යය පිහිටියත් එහි දීර්ඝ කාලයක් වැඩසිටිය ස්වාමීන් වහන්සේ ගුරුකම, යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර, තෙල් බෙහෙත් මේවා තමයි කරලා තිබෙන්නේ. භික්ෂුවකට අගෞරව කරනවා නොවේ. යම් පිංවතෙක් එහෙම හිතනවානම් මට සමාව අවසර ලැබෙන්න ඕනේ. මෙවැනි ඔබට පාඩමකට ගත හැකි සිද්ධියක් ඔබ හමුවේ තබන්නේ ඔබගේ යහපත පිණිසයි. ජීවතුන් අතර නොමැති කිසිවෙකුට අගෞරව කිරීමට නොවේ. මෙවැනි සිදුවීම් වසන් කළහොත් එය ජීවත්ව සිටින අයට කරන අගෞරවයක් වනවා ඇත.

මෙම භික්ෂුවට මාසික සලාක දානය ගමේ දායක පවුල් උදේම ආරණ්‍යයට ගෙන ගිහින් පුජා කරලා තිබෙනවා. බොහෝම දුරබැහැරව සිට යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර ගුරුකම සඳහා ජනතාව මෙහි පැමිණ තිබෙනවා. වසර දහනවයක් තුළ මේ භික්ෂුව මෙහි තනිවම වැඩ ඉදලා තිබෙන්නේ, කිසිවෙකුට මෙම භික්ෂුව සමග දීර්ඝව කටයුතු කිරීමට නොහැකි කේන්ති යන ස්වභාවයක් තිබෙන නිසා. මේ හේතුවෙන් ශිෂ්‍යයෙක් කැපකරුවෙක් ඉදලා නැහැ. මෙහෙම කටයුතු කරලා තමයි අපවත්වෙලා තිබෙන්නේ. අපවත් වුණාට පස්සේ දායක පිරිස කුඩා කුටියේ අල්මාරිය විවෘත කරලා තිබෙනවා. එහි පාවිච්චි නොකළ සිවුරු 46 ක් තිබිලා තිබෙනවා. කල් ඉකුත් වෙච්ච බිස්කට් පැකට්, තේ කොළ පැකට් තිබිල තිබෙනවා. ඉහත සියල්ලෙන් කියවෙන්නේ ක්‍රෝධය, වෛරය සහිත ලෝභී චරිතයක ස්වභාවය තිබුණ බවයි. දැන් ඉතින් ඔය කතාව ඔතනින් ඉවරයි. මේ කථාවේ දෙවැනි කොටස පටන් ගන්නේ එම භික්ෂුව අපවත්වී අවුරුද්දයි මාස තුනකට පසුව පාළුවට ගිය ආරණ්‍යයට භික්ෂුව වැඩම කළාට පසුවයි.

භික්ෂුව මේ ආරණ්‍යයට පැමිණ තුන්වන දිනයේදී රාත්‍රී 10.00 ට පමණ සමාධියෙන් පසුවෙනවිට භික්ෂුව ඉදිරියේ බියකරු උල් නිකටක් සහිත විරූපී සිහින් දිග උල් දත් සහිත ප්‍රේතයෙක් දිස්විය. මේ ප්‍රේතයා වියරුවෙන් දැඩි වේගයෙන් දත්මිටිකමින් රෝදලෙස බලමින් භික්ෂුව ඉදිරියේ සිටියේය. දත් මිටි කන ප්‍රේතයා දුටු විට “දරුවෝ ඔබ කරලා තිබෙන පව මදිවටද තවත් පව කරගහන්නේ. යන්න පුතෝ යන්න” කියලා භික්ෂුව ආමන්ත්‍රණය කළා. ප්‍රේතයා නොපෙනී ගියා. විනාඩි තුනක් පමණ ප්‍රේතයා දත්මිටි කමින් සිටියා. මෙතනින් මේ සිද්ධිය ඉවරයි. තවත් සතියකින් පමණ රාත්‍රියක මේ ප්‍රේතයා නැවත දර්ශනය වුණා. හැබැයි පෙර දැක්මේදී තිබූ රෝද දත්මිටි කෑම, බියකරු පෙනුම නැතිව උල් දත් සහිත මුඛය අයාගෙන භික්ෂුව දෙස බලාසිටි විනාඩි දෙකකින් පමණ නොපෙනී ගියා. පෙර සතියේ දැක්කට වඩා ප්‍රේතයා සන්සුන් වී ඇති ස්වභාවයක් දුටුවා. මේ සිද්ධියත් මෙතනින් ඉවරයි.

තවත් දින කිහිපයක් ගතවන විට රාත්‍රියේ භික්ෂුව සමාධියෙන් පසුවන විට භික්ෂුව ඉදිරියට අඩි හයක් පමණ උස හැඩි දැඩි කළුම කළු ප්‍රේතයෙක් පෙනී සිටියා. මේ ප්‍රේතයා කර රවුම් දනහිස දක්වා දිග පැරණි ඉස්කෝල මහත්වරු අදින ආර්යසිංහල ඇඳුමක් සුදු සරමක් සමග පැළඳගෙන සිටියේ. මොහු ප්‍රතාපවත් ප්‍රේතයෙක්. ස්වරූපයෙන් හරියට උස මහත, කළු පැරණි ගුරුමහත්මයෙක් වගේමයි. ඇස්දෙක හරි ලොකුයි. ඇසිපිය ගහන්නේ නැහැ. මොහු ඇස් ලොකු කරමින් උරහිස් දෙක මාරුවෙන් මාරුවට උස් පහත් කරමින් බෙල්ල දෙපැත්තට සොලවමින් නිතර ගැස්සෙන ස්වභාවයෙන් භික්ෂුව දෙස බලා සිටියා. මේ ප්‍රේතයාගේ ස්වභාවය අනුව මන්ද බුද්ධික ප්‍රේතයෙක්. ප්‍රේතයාගේ සෑම ඉරියව්වකම මන්දබුද්ධික ස්වභාවය තිබුණා. අසරණ

බැහැපත් ස්වභාවයක් දැක්වුවා. හිඤ්ච මේ ප්‍රේතයාට පිං දුන්නා. විනාඩි තුනක් පමණ දර්ශනය වී ප්‍රේතයා නොපෙනී ගියා. මේ සිද්ධියත් මෙතනින් ඉවරවුණා.

දැන් හිඤ්චට ප්‍රශ්නයක්, අවස්ථා තුනකදී දර්ශනය වූ මේ ප්‍රේතයන් දෙදෙනා කවුද කියන එක. මේ වනවිට හිඤ්ච දැනසිටියේ නැහැ, වසර 19ක් මෙහි වැඩ සිට අපවත්වූ හිඤ්ච පිළිබඳව. එම හිඤ්ච කොහොම කෙනෙක්ද? ඇවතුම් පැවතුම් කෙසේද? කියලා. මොකද මේ ගමේ අය මේ ආරණ්‍යයට පැමිණියේ නැහැ. මිනිසුන් තුළ ද අමනුෂ්‍ය බියක් තිබෙන බව හිඤ්චට දැනුණා. මෙහෙම වැඩසිටිනකොට දිනක් ගමේ තරුණයන් දෙදෙනෙක් හිඤ්ච ගමට පිණිඩපාතය වැඩීමට පෙර හිමිදිරියේම දානය රැගෙන කුටියට පැමිණියා. එම තරුණයන් දෙදෙනා ප්‍රකාශ කළ, මෙම ආරණ්‍යයේ වසර 19ක් වැඩසිටි හිඤ්චගේ තොරතුරු තමයි මේ කතාවේ මුලින්ම සටහන් කළේ. වසර 19 ක්, කේන්ති යන ස්වභාවයෙන් ගුරුකම්, වෙදකම් කළ, ලෝභී ස්වභාවයක් තිබූ, අපවත්වූ හිඤ්චගේ තොරතුරු එම තරුණයන් දෙදෙනා සඳහන් කරනවිට, හිඤ්ච නිසැකයෙන්ම සිතුවා, ඉහත සටහන් කළ පරිදි දත්මිටි කමිත්, රෝදු ලෙස දර්ශනය වූ ප්‍රේතයා වෙන කවරුවත් නොව, ක්‍රෝධය වැඩූ, මෙම ස්ථානය තණ්හාවෙන් උපාදානය කරගත් ඒ අපවත්වූ හිඤ්චම බව.

ගිහි පිංවතුන්ගේ උපස්ථාන ලබමින්, සිව්පසය ලබමින්, ගුරුකම් - වෙදකම් කරමින්, නිරතුරුවම කේන්තියන ස්වභාවයේ අයෙක් වූ මේ හිඤ්ච මරණින් මතු, එහිම නැවත ප්‍රේතයෙක් ලෙස උපත ලබා ඇතැයි හිඤ්ච අනුමාන කළා. මොහු වැනි වියරු ස්වභාවයේ ප්‍රේතයෙක් මෙහි සිටින නිසාමයි, මේ ස්ථානය අවුරුද්දයි මාස 3 ක් පාළුවට ගොස් තිබුණේ. මෙය සටහන් තබන හිඤ්ච ඉදිරියට ද, මේ ප්‍රේතයා රෝදු ස්වභාවයෙන් පැමිණියේ හිඤ්ච බියගැන්වීමට විය හැකිය. එය ප්‍රේතයාගේ උපාදානයේ බලවත්බවයි. අසරණකමයි.

තමා වසර 19ක් 'මගේ' කොටගෙන, ගහකොළ වවාගෙන, ඔසු උයන් තනාගෙන, තණ්හාවෙන් ද ක්‍රෝධය සහිතව ද ගත කළ ජීවිතය නිසා සහ ඒ සියල්ල කෙරෙහි පැවැති ජන්දරාගය නිසා ඉහත වියරු ප්‍රේත උපත සිදුවූවා විය හැකිය.

දෙවැනිව හිඤ්ච ඉදිරියට පැමිණි රෝදු භාවය අඩු දමනය වූ ප්‍රේතයා මේ වියරු ස්වභාවයෙන් මිදුනේ වියරු ස්වභාවයෙන් යුත් ප්‍රථම දර්ශනයේ දුටු ප්‍රේතයාට සහ අපවත් වූ හිඤ්චට පිං නිරතුරුවම අනුමෝදන් කළ නිසා විය යුතුය. ඉහත වියරු ප්‍රේතයා දර්ශනය වූවාට පසුව හිඤ්ච එම ප්‍රේතයා කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් තම දුක්ඛ ප්‍රේත ආත්මයෙන් යම් සහනයක් ලබාගැනීම සඳහා, ප්‍රේත ජීවිතය ඉන් ඉහළ තැනකට ගෙන ඒම සඳහා නිරතුරුවම පිං අනුමෝදන් කළේය. මෙම ආරණ්‍යය පිහිටි ගම්මානය තේ දළු නෙළුන, වගා කරන ජනතාව බහුල ගමකි. කවදාකවත් දානයක් දීමට අපහසු පිරිස් මෙහි සිටියහ. මෙවැනි පිණිඩපාත ගමනකදී හිඤ්ච තුළ ඇතිවන මෛත්‍රීය ශක්තිය අති ප්‍රබලය. ගිහි පිංවතුන්ගේද සද්ධාව ද අධිකය. මේ දෙකම එකතුවීමෙන් රැස්වෙන පින කුටියට ගිය විගස අපවත්වූ හිඤ්ච සහ වියරු ප්‍රේතයා අරමුණු කරගෙන අනුමෝදන් කළේය. අවුරුද්දයි මාස තුනක් පාළුවට ගිය මෙම ආරණ්‍යයට අමනුෂ්‍ය පීඩාවක් ඇතොත් එම අමනුෂ්‍යයින් සතුටු කර සංසයාගේ පරිහරණයට සුදුසු ස්ථානයක් බවට පත්වීමට හිඤ්ච මෙසේ ක්‍රියා කළේය. 'හිඤ්ච වඩන සැබෑ මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව දෙස බලන්න. හිඤ්චගේ අත්හැරීමේ ශක්තිය දෙස බලන්න. ඒවා දකිමින් ඔබද ඔය නපුරු රෝදු ගති අත්හරින්න. මේ පිං දැක සතුටු වෙන්න' මේ ප්‍රේතයා මනුෂ්‍ය ජීවිතයේදී පිං ගැන කුසල් ගැන දන්න අයෙක්. නමුත් ඒවා යටපත් වෙලා ක්‍රෝධය, වෛරය වගේම ස්ථානය පිළිබඳ තණ්හාව නිසාම. ගුරුකම් කිරීම නිසා ඇතිවන පළිගැනීමේ ස්වභාවය නිසාම මේ දරුණු ප්‍රේත තත්ත්වයට වැටෙන්න ඇත්තේ. නමුත් දිගටම හිඤ්ච එහි තේවාසිකව වැඩසිටීමින් හිඤ්චගේ සරල මෛත්‍රී සහගත ඇවතුම් පැවතුම් දකින විට, පිං දෙන විට ප්‍රේතයාට තමා අතීතයේ වඩසු යහපත් දේවල් මතු වෙන්න ඇති. ඒ නිසාමයි ප්‍රේතයා අදියර දෙකකදී උසස් භාවයන් ලබාගත්තේ.

දැන් අපි බලමු තුන්වැනිව සුදු ආර්යසිංහල ඇඳුමක් ඇඳපු, කලු, උස මහත ප්‍රේතයා කවුද කියලා අනුමාන වශයෙන්. මුලින්ම දර්ශනයවූ රෝදු ප්‍රේතයා දෙවැනි වර බොහෝම දමනය වූ ස්වභාවයෙන් දර්ශනය වූණා.

හික්ෂුව නැවත නැවත පිං දීම නිසා ප්‍රේත ස්වභාවය අදියරෙන් අදියර උසස්වී පිනෙන් ඉහළ ප්‍රේතයෙක් ලෙස සශ්‍රීකභාවය ලැබුවා. මේ සශ්‍රීක බව ලැබුව ප්‍රේතයා තමයි තුන් වන වරට දර්ශනය වූ ආර්යසිංහල ඇඳුම දමාගත් දැන් අපි බලමු තුන් වැනිව සුදු ආර්ය සිංහල ඇඳුමක් ඇඳපු, කළු, උස මහත ප්‍රේතයා කවුද කියලා, අනුමාන වශයෙන්. මුලින්ම දර්ශනය වූ රෝදු ප්‍රේතයා දෙවන වර බොහෝම දමනය වූ ස්වභාවයෙන් දර්ශනය වුණා. හික්ෂුව නැවත නැවත පිංදීම නිසා ප්‍රේත ස්වභාවය අදියරෙන් අදියර උසස් වී පිනෙන් ඉහළ ප්‍රේතයෙක් ලෙස සශ්‍රීකභාවය ලැබුවා. මේ සශ්‍රීක බව ලැබුව ප්‍රේතයා තමයි තුන්වන වරට දර්ශනය වූ ආර්ය සිංහල ඇඳුම දමාගත් මන්දබුද්ධික ප්‍රේතයා. මේ තුන් ආකාරයෙන් වරින් වර දර්ශනය වූයේ අන් කවුරුත් නොව වසර දහනවයක් ආරණ්‍යයේ සිට අපවත් වූ හික්ෂුව බවට අනුමාන කරනවා.

ඉහත සිද්ධිය හරහා මතුවන මේ කථාව ඔබට ගොඩාක් වටිනවා. ඇයි මේ ප්‍රේතයා පිංගැනීමෙන් පසුවත් මන්දබුද්ධික ප්‍රේතයෙක් වුණේ කියලා. ඇයි මේ ප්‍රේතයා තද කළු පැහැති ශරීරයක් ලැබුවේ කියලා. අපවත් වූණ හික්ෂුව නිතර ගුරුකම් කිරීම නිසාත් ස්වභාවයෙන් පිහිටි කේන්ද්‍රීය යන ස්වභාවය නිසාත් ඇති වූණ වෛරී බව, ක්‍රෝධය නිසාමයි. එහි අකුසල් විපාක නිසයි මේ කළු පැහැය ලැබෙන්නේ. මේ වඩුපු ක්‍රෝධය නිසාමයි මුල් අවස්ථාවේදී කිසිදු බියකින්, වකිතයකින් තොරව හික්ෂුව ඉදිරියට දත්මිටි කමින් වියරුවෙන් පැමිණෙන්න ශක්තිය ලැබුණේ.

ප්‍රේතයා මන්දබුද්ධික ප්‍රේතයෙක් වූණේ ඇයි? මේ කථාවේ ඔබට වැදගත්ම පාඩම ඇත්තේ මෙතනයි. මේ ටික කියන්නයි මේ සටහන ඔබට ලිව්වේ. මියගිය හික්ෂුව වසර දහනවයක් පුරාවට කළේ ගුරුකම්, යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර, වෙදකම් වැනි ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ තිරශ්චීන (තිරිසන්) ධර්මයන් ලෙස ප්‍රතික්ෂේප කළ දේවල්මයි. මොහු මේවා කළේ උපසම්ප්‍රදා හික්ෂුවක් ලෙස දායකයන් සද්ධාවෙන් දෙන සිව්පසය ලබමින්. මෙම අකුසල කර්මයේ විපාකය හැටියටයි මන්දබුද්ධික ප්‍රේත ස්වභාවය ලබන්නේ.

සමාජය දෙස හොඳින් දැස්හැර බලන්න. මොනතරම් යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර, ගුරුකම් ගිහි පැවිදි දෙපාර්ශ්වයම කරනවාද? මිනිසුන් අතරට මේ බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් එපා කියන ලද තිරශ්චීන ධර්මයන් පතුරවා හරිනවාද? ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ යමක් එපා යයි දේශනා කළානම් ඒ දේශනා කළේ හේතුවක් ඇතිවය. එයින් ඇතිවන ඵලය ගැන අවබෝධයෙන්ම දත් හෙයින්. ප්‍රඥාවේ ආලෝකය වසා අවිද්‍යාවේ අඳුරෙන් ජනනාව අන්ධ කිරීම හේතුවෙන් මර්ණින් මතු ලැබෙන ඵලය නම් මනුෂ්‍ය, ප්‍රේත, තිරිසන් ජීවිතයක් ලැබුවත් මන්දබුද්ධිකව ඉපදීමයි.

ඉහත මන්දබුද්ධික ප්‍රේතයාද තම ප්‍රේත ජීවිතය උසස් තත්ත්වයට පත්වුවද මන්දබුද්ධික ස්වභාවයක් ලැබුවේ අතීතයේ කළ ගුරුකම් යන්ත්‍ර මන්ත්‍රවල කර්ම විපාකයක් නිසා වීමට හොඳටම ඉඩකඩ ඇත. ප්‍රශ්නය ඇත්තේ මෙතැනයි. මොහු තමා විසින් කළ අකුසල කර්මයන්ට දුක් විදීම සාධාරණය. මොහු නිසා තව කීදාහක් මෙම තිරශ්චීන ධර්මයන් විශ්වාස කර ඒවා සරණගොස් ඇතිද? තමා මරණින් මතු මන්දබුද්ධික ජීවිතයක් ලබනවා සේම අනුනටද එම ස්වභාවය හිමිකර දීම අවාසනාවකි. වර්තමාන සමාජයේ වෛද්‍ය විද්‍යාව කොතෙක් දියුණු වුවද මන්දබුද්ධික දරුඋපත් වැඩිය. මෙවැනි දරුවන් නිසා දෙමාපියන් විදින වේදනාවන්, සමාජ පීඩනය අති විශාලය.

ඉහත සටහන කියවන ඔබට එය විශ්වාස නම් ඔබ කෙරෙහි අනුන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් මෙම තිරශ්චීන ධර්මයන්ගෙන් ඇත්වෙන්න. ඒවා විශ්වාස නොකරන්න. එකම විශ්වාසය, සරණ, තෙරුවන් කෙරෙහි ඇතිකරගන්න. ඉන් තොර විශ්වාසයක් ඇතැයි නොසිතන්න. අඳුනක, අංජනමක, ගුරුකමක, කොඩිවිනයක, ජීවංකළ තෙලක සරණයැම යනු මතුභවයක ඔබ කැමැත්තෙන්ම මන්දබුද්ධික ජීවිතයක් ලැබීම බව හොඳින් වටහාගන්න. ඔබේම කැමැත්තෙන් ඔබ මන්ද බුද්ධිකයෙක් නොවීමට ඉහත තිරශ්චීන ධර්මයන්ට ඔබම වැට්ටෙන්න. ඔබ ප්‍රශ්න පීඩා දුක් කම්කටොලු වලින් දැවෙනම් තෙරුවන් කෙරෙහි විශ්වාසය තබමින් නිරතුරුවම ශීලයක පිහිටා එය ආරක්ෂා කරමින් දන්දෙමින් ලෝකයට මෙමත්‍රිය වඩන්න. ඔබේ ජීවිතයේ ප්‍රශ්න ගැටලු වැඩිවන්න වැඩිවන්න ඉහත ධර්ම ප්‍රතිප්‍රදාවේ වැඩි වැඩියෙන් යෙදෙන්න. අකුසලය පැරදවිය හැක්කේ කුසලයෙන්ම බව සිතන්න. කුසල්ගොඩ වැඩිකරගෙන අකුසල් බෙලහීන

කරගන්න. තමා දුක්විඳින්නේ තමාම සංසාරයේ කරන ලද 'භපන්කම්' නිසා බව සිතන්න. ප්‍රතිඵලය දුක නම් දුකට අයිති දෙය නොකරන්න.

සාස්තර කියනු ලැබේ, යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර, ගුරුකම්, අංජනම්, කොඩිවින, වශීගුරුකම් බෝධිගසාගෙන ඔබ එනතුරු ආදායම සොයාගැනීමට බලා සිටින "මන්දබුද්ධිකයන් නිපදවන්නන්ට" ඔබ නොරැඳවෙන්න. යමෙක් මේ වන විටත් තමාගේ පවුලේ අයෙක් මන්දබුද්ධික ස්වභාවයෙන් පෙළේ නම් ඒ අයගේ සුවය පතා මේ තිරශ්චීන ධර්මයන් පසුපස නොයන්න. තමාට මෙවැනි මන්දබුද්ධික භාවයක් ලැබුණේ පෙර භවවල මෙවැනි තිරශ්චීන ධර්මයන් පසුපස යෑම නිසා බව සිතන්න. සුදුසුකම් ලත් වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සහ පිංදහම්වලම යෙදෙන්න. මෙසේ යෙදෙමින් තමා අතින් අතීත භවයන්හිදී කරන ලද ඉහත වැරදි ක්‍රියාවන්ට තමාම තමාගෙන් සමාව ගන්න. ඒවා කෙරෙහි ඇලීමට ගැටීමට නොයන්න. ඒවායේ ස්වභාවයෙන් ඒවාට ලෝකයේ පැවතීමට ඉඩහරින්න. ඔබ ඔබේ ස්වභාවයෙන් ජීවත් වෙන්න. ප්‍රඥාවේ ආලෝකය වාසා දමන අවිද්‍යාවේ සිතුවිලිවලින් මිදෙන්න. ප්‍රඥාවේ ආලෝකය ලැබෙන සම්බුදු වදන්ම ජීවිතයට ලංකරගන්න. ලෝකයට නොඇලී නොගැටී ලෝකයෙන් එතෙරවන්න. තණ්හාව, වෛරය, ක්‍රෝධය, ඔබ තුළින් වැඩෙන්නේ නම් මිළඟට ඔබ ලබන උපත ද තණ්හාවට, ක්‍රෝධයට, වෛරයටම අයිති උපතක් බව හොඳින් මෙනෙහි කරන්න. ඉහත රෝද්‍ර ප්‍රේතයා ඔබ දේව දූතයෙක් කරගන්න දක්‍ෂ වෙන්න.

11. ප්‍රේතානුස්සතියද? දේවතානුස්සතියද?

වර්තමානයේ මනුෂ්‍යයාගේ ආයුෂ ප්‍රමාණය අවුරුදු 75 පමණ වෙනවා. මේ කෙටි ආයුකාලය මනුෂ්‍යයෙක් ගෙවන්නේ මුලින්ම තමන්ගේ දෙමාපියන්ගේ ගෙදර. ආවාහ විවාහ වුණාට පස්සේ තමන්ගේ ගෙදරක. වැඩිමහලු වියට පත්වුනාම තමන්ගේ දරුවන්ගේ ගෙදරක. සමහරු ජීවිත කාලයම අනුනට අයිති කුලී ගෙදරක ජීවත්වෙනවා. තවත් සමහරු මහලු නිවාසයක්, වැඩිහිටි නිවාසයක් තම අවසාන කාලයේදී නිවස කර ගන්නවා. මේ කොතැනක ජීවත් වුවද පිංවතුනි ඔබ මනුෂ්‍ය ජීවිතය වසර 75 ක් වැනි කෙටි කාලයක් තමයි ගත කරන්නේ. මේ කාලය කෙටිය කිව්වේ දිව්‍ය, බ්‍රහ්ම සතර අපාය සමග සසඳලා. ඉහත ලෝකවල ආයුෂ බලන විට මනුෂ්‍යයාගේ ආයුෂ හරිම අල්පයි. මේ මොහොතේ ලෝකයේ දියුණු අති නවීන විද්‍යාගාරවල විද්‍යාඥයින් බොහෝම වෙහෙසෙනවා මනුෂ්‍යයාගේ ආයු කාලය වැඩිකර ගැනීමට ක්‍රමවේදයක් සොයාගැනීමට වැඩිපුර වසර පහක් දහයක් මනුෂ්‍ය ආයුෂ වැඩිකර දෙන්න. එහෙත් අවාසනාව කියන්නේ මේ විද්‍යාඥයින්ට සිතාගන්නවත් බැරි විදිහට ළමා, තරුණ, වැඩිහිටි මනුෂ්‍යයන් සිය ගණනින්, දසදහස් ගණනින් මාරාන්තික රෝග, ස්වාභාවික විපත් වරින් වර මතු වෙමින් අසරණ ලෙස මරාදමනවා.

මේ වරින් වර මතු වෙන ස්වාභාවික විපත් වසංගත රෝග හමුවේ ඉහත විද්‍යාඥයින් හරිම අසරණයි. මේ අසරණභාවයට ඔවුන් පත්වෙන්නේ පතපොතේ දැනුමෙන් සියල්ල දැනගත්තත් ධර්මය නොදකින නිසාමය. මේ අයගේ ඇති අවිද්‍යාවේ පුළුල් දැනීම සම්භාරය නිසා හිතනවා මනුෂ්‍යයෙක් යනු ජීවිද්‍යාත්මකව ඇතිවුන සත්වයෙක් පමණක් කියලා. ඉන් එහා කර්මයක්, කර්මඵලය ගැන, හේතුඵල ධර්මයක් ගැන ඒ අයට දැනුමක් නැහැ. ඒ නිසා මේ අය නිරතුරුවම උත්සාහගන්නවා තමා උපාදානය කරගත් තම දැනුම උපයෝගීකරගෙන ඇතිකරගත් මමත්වයේ දැඩිභාවය නිසාම මිනිහාගේ ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණ පාලනය කරන්න. මේ උත්සාහය නිරර්ථක උත්සාහයක්.

හැබැයි මනුෂ්‍යයින් හැටියට අපිට සතුටුවෙන්න පුළුවන්. මන්ද, සතර අපායේ සත්වයා විදින දුක, වේදනාව, කටුක බව සමග සසා¹ බලන කොට මනුෂ්‍යයා යනු සැපවිදින පිරිසක්මය. අනාථ කඳවුරක කැඳ උගුරක් පමණක් ලැබී ජීවත් වන මනුෂ්‍යයාද විදින්නේ සැපයක්මය. අවිද්‍යාවේ ක්‍රමවේදයන් විසින් පුහුණුකරන ලද ඉහත විද්‍යාඥයින් ආචාර්ය, මහාචාර්ය මහත්වරුන් සත්වයා සතර අපායේ විදින දුක් වේදනා දකින්නේ නම්, අවිද්‍යාව නිසා සතර අපායේ තමා උපදින බව දන්නේ නම් ඔය පර්යේෂණ සියල්ල නවතා දමා සතර අපායෙන් මිදීමේ ආර්ය පර්යේෂණයේ යෙදෙනවා නියතය.

හික්කුව ඉහත සටහන් කළේ පසුගිය වස් කාලයේදී හික්කුව වැඩ සිටිය රුහුණු ප්‍රදේශයේ කැලැබද ආරණ්‍යය භූමියේදී හික්කුවට දර්ශනය වූ ප්‍රේත සන්නිපාතයක් ගැන ඔබව දැනුවත් කිරීමටය. හික්කුවගේ හික්කු ජීවිතයේදීම වැඩිම ප්‍රේතයින් ප්‍රමාණයක් දර්ශනය වූන කාලය මෙයයි. මෙය කෙටි මනුෂ්‍ය ජීවිතය තුළින් ලබන ප්‍රේත ජීවිතයේ දීර්ඝ බව කියන කථාවක්. හික්කුව සමාධියෙන් පසුවන විට ප්‍රේතයින් සියය, දෙසියය දර්ශනය වූනා. මේ සෑම ප්‍රේතයෙක්ම ඉතාමත් විකෘති ප්‍රේතයින්. එක්කෙනකුට එක්කෙනෙක් විකෘතියි. විකෘති මුහුණු, විකෘති හිස් ප්‍රේත ලෝකයේ අත්විදින ආදීනවයන්ගේ විවිධත්වය හොඳින් දකින්න පුළුවන්. මේ හැම ප්‍රේතයෙක්ම උඩු කයට ඇඳුමක් නැතිවයි සිටියේ. යටි කය වසාගෙන සිටියෙන් කෙටි සරොම් කැබැල්ලකින්. පිතක් දහමක්. දැකල, ලැබිල, නැති එවැනි සංඥා නුහුරු ඒ නිසාම අනන්ත දුක්විදින විකෘති, අවිචාරවත් ප්‍රේත සන්නිපාතයක්. මේ ප්‍රේතයන්ගේ පිං මද අසරණභාවය දැකලා මේ අය අරමුණු කරලා පිං අනුමෝදන් කළා.

හික්කුව සොයා බැලුවා මේ තරම් අසරණ ප්‍රේත සන්නිපාතයක් එම ප්‍රදේශයේ සිටින්නේ ඇයි කියලා. මේ අවස්ථාවේ කලාණම්‍ත්‍ර ස්වාමීන්වහන්සේ නමකගෙන් පහත තොරතුරු දැන ගන්නට ලැබුනා. මේ යාල වනෝද්‍යානය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ අතීතයේ සශ්‍රීක ගොවිබිම් සහිත ජනාකීර්ණ ජනාවාස සහිත ප්‍රදේශයක්.

බැමිනිනියාසාය පැමිණි වෙලාවේ මේවායේ ජීවත්වූ ජනතාව. ඒ දුෂ්ට බමුණා විසින් ඒ අයගේ ගොවිබිම් කුරිරු ලෙස විනාශ කරලා ජනතාව අමු අමුවේ ඝාතනය කර තිබෙනවා. ඉන්පසුව මෙම ප්‍රදේශ කැලයට ගිහිල්ලා. මේ අවාසනාවන්ත ලෙස මැරීවීම් මිනිස්සුන්ට පිනක් අනුමෝදන් කරන්න කෙනෙක් ඉතුරුවෙලා නැහැ. තමන්ගේ ගොවිබිම්, දූවා දරුවන් කෙරෙහි ඇතිකරගත් ඡන්දරාගය, ආක්‍රමණිකයන් කෙරෙහි ඇතිකරගත් වෛරය, ක්‍රෝධය සමග අවසන් හුස්ම හෙලා තිබෙනවා. ඔබම හිතන්නකෝ, තමන්ගේ නිජභූමියේ ගොවිතැන් කරගෙන ජීවත්වූන ගම්වැසියන් ආක්‍රමණිකයන් සියල්ල විනාශකරදමා ගිනිබත් කරනවිට හදවතේ ඇතිවන වෛරය, ක්‍රෝධය, තෘෂ්ණාවේ ගිනිදලු ගෙවල් දොරවල් හවබෝග ගිනිගෙන නැගෙන ගිනිදලුවලට වඩා ප්‍රබලයි නේද? ගම්බිම් කෙත්වතු දවා අළු කළ ගින්න මොහොතකින් නිවී ගියද ඒ අය මැරෙන මොහොතේ හදවතේ අවුළුවාගත් වෛරයේ, ක්‍රෝධයේ ගින්න තවමත් නොකඩවාම ඒ අයව පීඩාවට පත්කරනවා. නිවී යන ගින්නක් උදෙසා බුරු බුරා නැගෙන දුක්ගින්නක් 'මගේ' කරගන්නවා. ඉහත අවාසනාවන්ත ප්‍රේතයින් ලෙස උපත ලබා තිබෙන්නේ අතීතයේ මේ ගම් බිම්වල ජීවත්වූන මිනිස්සු කියලා හිඤ්ච අනුමාන කරනවා. ආහාර, ඇඳුම් අහේනිය නිසා ඉණ දවටාගත් සරම් කැබැල්ල පිටින්ම ප්‍රේත ලෝකයේ උපදින්න ඇත්තේ ඒ නිසා විය යුතුය. කැලයේ දඩයමේ යන, මීවද, ඖෂධ සොයන්න කැලේට වදින මිනිස්සු නොයෙක් හේතූන්ගෙන් මියයනවා. මෙවැනි මිනිස්සුද මැරෙන්නේ වෛරයෙන් බියෙන් නිසා විකෘති ස්වභාවයන් පිහිටන්න පුළුවන්. හිඤ්චට දර්ශනය වූ ප්‍රේතලෝකයේ ප්‍රේතයින්ගෙන් ඉතාමත් අපුලම ප්‍රේතයින් මේ ප්‍රේත සන්නිපාතයතුළ සිටියා. එය විකෘතියේ ලෝකයක්. එක ප්‍රේතයෙක් හිඤ්ච ඉදිරියේ වැඩි වෙලාවක් දර්ශනය වුණා. හිඤ්ච ඔහුගෙන් ඇසුවාම ඔබ කවුද කියලා මේ ප්‍රේතයා ගොතගසන ස්වභාවයෙන් වචන පිටකරන්න උත්සාහ කළා. හිඤ්චට තේරුණේ 'කපාකරන්න බැහැ' කියනවා වගේ. එහෙම කියන විටම දැක්කේ එම ප්‍රේතයාගේ උඩුතොල සහ යටිතොල කට වටේම කුණුවෙලා හරියට හොරිදාල වගේ කට කුණුවෙව්ව ප්‍රේතයෙක්. මේ ප්‍රේතයාට කවුරුන් බෙහෙත් කරන්නද? කවුරුන් සුවදුක් විචාරන්නද? කටකුණුවෙව්ව වේදනාව විදීමින් කර්ම විපාක ගෙවනවා.

වචනය සංවර කර නොගත් නිසා මුසාවාද, පිසුනාවාව, පරුෂවචන, සම්පප්‍රලාප භාවිතාකළ නිසා අනුනට දුන් දුක තමන් ප්‍රේත ලෝකයේ විදිනවා. මේ කපාව කියවලා ඔබ දැන් හිතන්න ඕනේ මේ ප්‍රේතයා විදින දුක ගැන නොවේ. ඒ ගැන හිතලා වැඩක් නැහැ. ඔහුව ගොඩගන්න ඔබට බැහැ. තමා කැමැත්තෙන්ම සකස් කරගත් හේතූන් නිසා ලැබුණු ඵලය තමා ප්‍රේතයා විදින්නේ. මේ දුක අහල ඔබ කල්පනාකරන්න ඕනේ ඔබේ වචනයන් සංවරද කියලා. සමහර පිංවතුන්ගේ දිව හරියට දැලිපිහියක් වගේ. සමාජයේ සෑම ක්ෂේත්‍රයකම තමාගේ පැවතීම, බලය, ආත්මගරුත්වය උදෙසා මේ දැලිපිහියෙන් මොනතරම් අහිංසක ජීවිත රිදවනවාද? රැවටීමට ලක්කරනවාද? විශේෂයෙන් දේශපාලනයේදී එහෙම.....

සමහර දිනවල හිඤ්ච උදේට පිණිසපාතේ වඩිනවිට ගෙවල්වල ක්‍රියාත්මක කර ඇති රේඩියෝවේ බොහෝම වේගවත්ව අදහස් ප්‍රකාශ කරනවා ඇසෙනවා. ඒ හඩවල්වල ඇති තියුණු, වේගවත්, ප්‍රභාරාත්මක බව ඇසෙනවිට එම හඩවල් අයිති අයිතිකරුවන් මොනතරම් දේවල් ඡන්දරාගයෙන් අයිතිකරගෙන තිබෙනවාද? තව අයිති කරගැනීමට බලාපොරොත්තු වෙනවාද? ඒවා රැකගැනීමට උත්සාහ ගන්නවාද කියල පෙනෙනවා. ඔබ අනුන්ව හදන්න යන්න එපා. මේ අවිචාරවත් දුක්දෙන ප්‍රේතලෝකය ගැන සිතලා බිය ඇතිකරගන්න. ඔබ තනි තනිවම නිවැරදිවෙන්න. ඔබේ කටින් පිටවෙන වචනයකින් තව කෙනෙක්ව රිදවන්නේ, මුලාකරන්නේ නැහැය කියලා. එම විශ්වාසය තුළ ජීවත්වන්න. එවිට ඔබ ඔබටම ලියාගන්නා සහතිකයක් ඔබ ළඟ තිබෙනවා. කට කුණුවෙව්ව ප්‍රේත උපතක් ඔබ නොලබනවා කියලා. මේ ආරණ්‍යයේදී දර්ශනය වූ ප්‍රේතයින් අතර තව විශේෂ ප්‍රේත පිරිසක් සිටියා. ඒ හිඤ්ච සහ හිඤ්චණි ස්වරූපයේ ප්‍රේතයන්. මේ අය අතර විදේශීය ජාතික හිඤ්ච හිඤ්චණි ප්‍රේතයන් සිටියා. දර්ශනය වූන එක ප්‍රේත හිඤ්චණියක් හිස සම්පූර්ණයෙන්ම මුඩුකර සිටියේ. නමුත් හරියට හිස මැද හිසකෙස් රොදක් ඉතිරිකර තිබෙනවා. එක අතකට මීට මොලවා ගන්න පුළුවන් ප්‍රමාණයේ එම කෙස් රොද ගොතලා තිබෙන්නේ. සිව් රු කොටට පෙරවූ ප්‍රේත හිඤ්චණින් විදේශීය අය බව හොඳින් හඳුනාගන්නා. මේ ප්‍රේත හිඤ්චණින් විකෘති දේහයන් සහිත අය

නොවේ. මේ අයට විකෘති ශාරීරික ලක්ෂණ නොලැබුනේ යමක් කෙරෙහි ඇති කරගත් ඡන්ද රාශය නිසා ප්‍රේත ලෝකයට බැසගත්තත් තමන් විසින් කරන ලද පුද පුජාවල කුසල් විපාකයන් ක්‍රියාත්මක වීම නිසා විකෘති ස්වභාවයෙන් තොර ප්‍රේත ස්වභාවයක් ලැබෙන්න ඇතැයි භික්ෂුව අනුමාන කරනවා. මේ භික්ෂුණි ප්‍රේතයින් හරිම කඩිසරයි. ඒකෙන්ම පෙනෙනවා මොවුන් යමක් නිත්‍යභාවයෙන් ගෙන එය අයිති කරගැනීමට අධික්‍රියාත්මක භාවයෙන් කටයුතු කර ඇති බව.

ඉහත ආරණ්‍ය පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක අනුව ප්‍රකාශ වෙනවා අතීතයේ විදේශීය භික්ෂු භික්ෂුණීන්ගේ අධ්‍යාපනයට කැපවී තිබූ බව. ඔබට පෙනවා නේද ගිහි පැවිදි හේදයකින් තොරව දේශීය විදේශීය හේදයකින් තොරව අපි ගිහින් පදිංචිවෙන ස්ථානයක් තමයි කියලා ප්‍රේත ලෝකය. විදේශීය රටවලින් ඇවිල්ලත් මහණකම නොවේ කරල තිබෙන්නේ. බුද්ධානුස්සතිය, ධම්මානුස්සතිය, සංඝානුස්සතිය, නොවේ වඩල තිබෙන්නේ 'ප්‍රේතානුස්සතිය' යි. මොවුන් අතහැරීම නොවේ කරල තිබෙන්නේ. මොවුන් මේ අල්ලාගෙන ඉන්නේ කුමක්ද? ආරණ්‍යයද, පන්සලද, ඉඩකඩමීද, සිව්පසයද, පුජාවස්තුද මේවා නොවේ. මේවාට වර්තමානයේ අයිතිකරුවන් සිටිනවා, බලධාරීන් සිටිනවා. එසේ නම් මොවුන් මේ වසර එක්දහස් තුන්සියක් වැනි අතීතයක සිට මගේ කර අල්ලාගෙන බොහෝම කඩිසරකමින් ප්‍රේත ලෝකයේ ජීවත්වන්නේ රූපය කෙරෙහි තමා තුළ ඇති වූ ඡන්දරාශයයි. රූපය කෙරෙහි ඇති ඇල්මයි. රූපයට ඇති විදීම ආත්මයක් කරගෙන විවරයක් දරාගෙන ප්‍රේත ලෝකයේ ජීවත්වෙනවා. මේ අයට වෙහෙස බවක් පෙනෙන්නේ නැහැ. මෙතැනින් මිඳෙන්න අවශ්‍ය බවක් පෙනෙන්නෙ නැහැ. ඒක හරියට මේ වගේ දෙයක්. පිටකොටුවේ යාවක අම්මා කෙනෙක් ඉන්නවා. තම කුඩා දරුවන් සමග ජීවත්වන්නේ සිභා කාලා. නිදාගන්නේ කඩ පිලක. ධනය තිබෙන මහත්මයෙක් ඇවිල්ලා මේ යාවක අම්මාගෙන් දරුවා හදාගන්න ඉල්ලනවා. පාසල් යවල හොඳට උගන්වන්නම්, අනාගතය බාර ගන්නම් කියලා. ඒත් ඒ යාවක අම්මා දරුවා දෙන්නේ නැහැ. ඒ යාවක අම්මා දන්නේ නැහැ දරුවා දුක්ය විඳින්නේ කියලා. ඒ යාවක අම්මාගෙයි දරුවාගෙයි කර්ම ශක්තිය සැපය කර අල්ලාගත් උපාදනය. ප්‍රේත භික්ෂුණීන්ගේ ස්වභාවයත් එසේමයි. ප්‍රේත ලෝකයේ උපතක් යනු කර්ම විපාකය නිසා සකස්වන ඔබගේ කැමැත්තයි. එය හරියට මත් වතුර පානය කර කාමයේ වරදවා හැසිරීම නිසා මාරාන්තික රෝගයන්ගෙන් විනාශවන ජීවිත වගේ ඔවුන් සැපයක් කර අල්ලා ගන්නේ දුකක්ය. කෙටි ආශ්වාදයත් දීර්ඝ ආදීනවය යන දෙකම තමාම විඳිය යුතුය. කෙටි ආශ්වාදයට ඇති ඡන්දරාශය ඔබට දීර්ඝ ආදීනවය වසන් කරයි. මත්වතුර කෙරෙහි තෘෂ්ණාව ඇතිකරගත හොත් ඔබේ විනාශයත්, ඖෂධීය පානයක් කෙරෙහි ඔබ තෘෂ්ණාව ඇති කරගත හොත් ඔබේ සැපයත් ඇතිකරයි. විනාශයත් සැපයත් දෙකම ඇතිකර ඇත්තේ තෘෂ්ණාව විසින්මය. මේ හේතුඑල ධර්මයන් ඔබේ ජීවිතයට ගලපා ගැනීමට ඔබට හැකියාව ලැබෙන්නේ ධර්මයේ හැසිරීම තුළින්මය. ප්‍රේත ලෝකයේ විකෘති දුක් බව, විවිධත්වය යැයි කියන්නේ මනුෂ්‍යයා විසින් කරගන්නා කාය, වච්චි, මනෝ කර්මවල විවිධත්වයයි. එහි එලයයි. ප්‍රේත ලෝකයේ දුක යනු ඔබගේ අකුසල් කර්මයන්ගේ ප්‍රතිඵලයයි. එය හරියට කණ්ණාඩිය ඉදිරියට ගොස් ඔබ දකින ඔබගේම රූපය වගේය. ඔබ ඔබටම වගකිව යුතුය. ඔබ බියවිය යුත්තේ ප්‍රේත ලෝකයේ උපතකට නොවේ. ප්‍රේත ලෝකයේ උපතකට හේතුවන අකුසල කර්මයන් සිදුකිරීමටය. ඔබ අතින් එවැනි අකුසල කර්මයක් සිදුනොවේ නම් ඔබ සතර අපායෙන්ම නිදහස්වීමේ සුදුසුකම ලබයි. එය ඔබට ලොවතුරා බුදුසම්පූර්ණ ලබාදෙන සහතිකයයි. මනුෂ්‍යලෝකයේදී ඔබ කාමයන් තුළින් කෙටි ආශ්වාදයක් හෝ ලබන නමුත් බහුතරයක් ප්‍රේතයින්ට මේ කෙටි ආශ්වාදයද අහිමිය. යම් හෝ කෙටි ආශ්වාදයක් ලැබුණද එය ඒඩිස් රෝගියෙක් සමග කාමයේ වරදවා හැසිරුණු අයෙක් ලබන සැපය වගේය. ඒ කෙටි ආශ්වාදය උදෙසා මුළු ජීවිත කාලයත්, පරලොවත් එහි ආදීනවයන්ගෙන් වන්දි ලැබිය යුතුය. ආශ්වාදය ලැබුවේ විනාඩි 05 කාලයක් වීමට පුළුවන. එහි ආදීනවය කල්ප ගණනාවක් දීර්ඝවීමට පුළුවන. මේ කෙටි සැපය සහ දීර්ඝ ආදීනවය අවිද්‍යාව නිසාම ඔබ ස්වකැමැත්තෙන්ම තෝරාගත්තෙකි.

ඔබම කල්පනාකර බලන්න ඉහත සිදුවීම් ඔස්සේ පසුගිය වසර 40ක පමණ කාලය තුළදී උතුරු නැගෙනහිර යුද කලාපවල ඝාතනය වන ලද සෑම ජාතියකම මිනිසුන් ප්‍රමාණය දෙස බලන විට මොන තරම් අසරණ ප්‍රේතයින්, ප්‍රේතියන්, යක්ෂයන් ඔය ප්‍රදේශවල දුක්විඳිනවා ඇතිද? සරණක් පිහිටක් නොමැතිව ද්වේෂය,

වෛරය තව තවත් වඩමින්.... ජීවත්ව සිටින මනුෂ්‍යයින් ඉන්න වෛරය, ද්වේෂයට වඩා මියගිය නොපෙනෙන ලෝකයේ සත්වයින්ගේ වෛරය, ද්වේෂය අධිකය. මන්ද ඔවුන්ගේ වෛරය, ද්වේෂය ඇවිලෙනවා මිස නිවීමට අවශ්‍ය සාධක සතර අපායේ නොමැති නිසාය. ඔවුන්ගේ දහම අධර්මයයි. ඔවුන් දන්නා ගුණධර්මයක් නැත. ජීවත්ව සිටින මිනිසුන් සුභ මුදිත කරනවා වගේම නොපෙනෙන ලෝකයේ සිටින වෛරය, ද්වේෂය වඩන සත්වයින්ද සුවපත්කිරීම වැඩදායකය. හැබැයි මේවා ඉවරයක් කළ නොහැකි වැඩය. හොඳම දෙය හැකි උපරිම ශක්තිය යොදා ඔබ සතර අපායෙන් මිදියාමය. එහෙත් සෑම විටම ඔබ තෝරාගන්නේ මෙහි කන පියය. තමා තමාට මෙමුත්‍රිය කරගන්නේ නැතිව අනුනට මෙමුත්‍රිය කරගන්නට යාමය. ඔබගේ ඇස ප්‍රකාශි ස්වභාවයෙන් තිබුණත් ඇසේ සුදු වර්ධනය වෙලා නම් ඇස පෙනෙන්නේ නැත. ධර්මය ලෝකයේ පැවතුන ද ඔබ ධර්මයේ සරණ නොයන්නේ නම් එයත් සුදු වසාගත් ඔබේ ප්‍රකාශි ඇසේ දෙක වගේය. අපි එයට අවිද්‍යාවේ අන්ධභාවයයි කියමු. එහෙත් ඔබ ජාති අන්ධයෙක් නොවන බව තරයේ සිහිතබා ගත යුතුය. සතිය නොමැති සැත්කමේ කතුරින් අවිද්‍යාවේ සුදු ඉවත් කර සද්ධාව නැමති කාවයක් ඇසට පැලඳුවහොත් ඔබට නැවතත් විද්‍යාවේ ආලෝකය දෙසට ගමන් කිරීමට හැකිවනු ඇත. එහෙත් එයද නැවත මැරෙන ඇසක් බව ඔබ දැනගත යුතුය.

දැන් ඔබට වැටහෙනවා ඇති හිඤ්ච මේ සටහන මුලදී සඳහන් කළ අවුරුදු හැත්තෑපහක් ජීවත්වන මනුෂ්‍යයාට වසර පහකින්, දහයකින් තම ආයුෂ දීර්ඝකරගැනීමට විද්‍යාඥයින් මොන පර්යේෂණ සිදු කළ ද ලෝකයා කළ යුතු වඩාත්ම වටිනාම පර්යේෂණය නම් සතර අපායෙන් මිදීමේ පර්යේෂණය කියලා. එසේ නොවුනහොත් මිනිසා වැඩිපුර ජීවත්වන සෑම තප්පරයකදීම ඔහු විසින් රැස්කරගන්නේ සතර අපායට යාමට අවශ්‍ය සාධකමයි. නවීන විද්‍යාවේ නාමයෙන් කෙරෙන අවිද්‍යාවේ ක්‍රමවේදයන් මනුෂ්‍යයා දුක දෙසටම ඇද දමනවා. සතර අපායටම ගාල් කරනවා.

නවීන විද්‍යාව කියන්නේ, තාක්ෂණය කියන්නේ සතර අපායට පිරිස් බලය සපයන නියෝජිතයෝ. ඒජන්තවරු. හැබැයි අවසානයේදී මේ නියෝජිතයෝත්, සේවාදායකයෝත් සතර අපායේම ගාල්වෙනවා. සේවාදායකයෝ ප්‍රේත ලෝකයේ සරොම් කැබැල්ලක් හරි දවටගෙන ඉන්න විට ඒජන්තවරු නිරවස්ත්‍රව ප්‍රේත ජීවිත ගතකරනවා. සේවාදායකයෝ තිරිසන් ලෝකයේ කිඹුලෙක්ව ඉපදෙනවිට ඒජන්තවරු කිඹුලා ජීවත්වන ජලාශයේම මාළු වෙලා ඉපදිලා කිඹුලාට ගොදුරු වෙනවා. මොකද කර්ම විපාක ඔය මනුෂ්‍යලෝකයේ වගේ සන්තෝෂමක්, අල්ලසක් දීල වෙනස්කරගන්න බැරි නිසා. එහෙයින් කයින් ක්‍රියාවක් කිරීමට පෙර, වචනයක් ප්‍රකාශ කිරීමට පෙර, මනසින් සිතුවිල්ලක් සිතීමට පෙර සතර අපායේ දුක ගැන මොහොතක් මෙනෙහි කරන්න. එවිට එම ක්‍රියාව නිවැරදි කරගන්න ඔබට පුළුවන්.

නිවැරදිකරගන්නා සෑම ක්‍රියාවක් පාසාම ඔබ පියවර තබන්නේ සතර අපායට විරුද්ධ දිශාවටය. ඒ දිව්‍ය මනුෂ්‍ය බ්‍රහ්ම සුගතීන් දෙසටය.

අපි හොඳින් කාලා, හොඳින් ඉගෙනගෙන, හොඳින් ජීවත්වෙලා හොඳින් මැරිල යමු. මෙය වර්තමාන සමාජයේ ජනප්‍රිය සුන්දර සටන් පාඨයක්. සටන් පාඨයක් යනු මුළාවු සත්වයා තම මෝහයේ ස්වභාවය ලෝකයාට හඬගැමය. සටන් පාඨය සුන්දර වුවද ධර්මයෙන් තොරව ජීවත්වන ඉහත පිරිස් ඇත්තෙන්ම හොඳින් හම්බකරලා, හොඳින් කාලබිල, හොඳින් ජීවත් වුණත් ඔබ හොඳින් නිරික්ෂණය කරලා බලන්න මේ කවුරුවත්ම හොඳින් මැරෙන්නෙතම් නැහැ. අනෙක් සියල්ල අවංකවම හොඳින් කෙරිලා. හැබැයි ප්‍රශ්නය හොඳින් මැරෙන්නේ නම් නැහැ. අන්ත දුකට බයට පත්වෙලා. ලෙඩ, රෝග, ව්‍යාධීන් හැදිලා. සිහි මුළා වෙලා. තමාට තමාව කරදරයක් පීඩාවක් බවට පත්වෙලා තමයි මේ අය මිය යන්නේ. මෙහෙම මැරිලා නැවත උපදින තැන ගැන මොනවා කලාකරන්නද? නමුත් ලොවතුරා බුදුසම්පුන් දේශනාකරනවා යමෙක් ශීලයෙන් පරිපූර්ණ නම් එම පිංවතා සිහිමුළාවෙන් තොරවයි මිය යන්නේ කියලා. එයා ජීවත්ව සිටියදීම තමා උපදින සුගතීභූමි දකිනවා. සතුටුවෙනවා. සාධුකාර දෙනවා. මේවා සටන් පාඨ නොවේ. හේතුඵල ධර්මයේ හේතුව ඵලය පැහැදිලියි විවෘතයි. ලෝකයා තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවෙන්, ශීලයෙන්, කර්මය කර්ම ඵල

විශ්වාසයන්ගෙන් ඇත්වෙන්න ඇත්වෙන්න ලෝකයේ මිනිස් ජනගහණය ශීඝ්‍රයෙන් වැඩිවෙනවා. මෙහි සුවිශේෂ ලක්ෂණය තමයි ලෝක ජනගහණය ඉහළ යන විට ථේරවාදී බෞද්ධ ජනතාවගේ සංඛ්‍යාව සීඝ්‍රයෙන් පහළ බසිනවා. ඒ කියන්නේ වැඩිවන හැම උපතක්ම සිදුවන්නේ හින්දු, මුස්ලිම්, ක්‍රිස්තියානි, මහායාන ධර්මය අවිද්‍යාව ධර්මය කරගත්ත මවකුසක් තුළින්. මෙලෙස බිහිවන ලෝකයා නිරතුරුවම රාග, ද්වේෂ, මෝහයෙන් වෙලාගත් කායික, මානසික, ස්වාභාවික ව්‍යසනයන්ගෙන් පීඩාවිදින, ඉන්ද්‍රියන් පිනවීමට වෙහෙසෙන ජනතාවක් වෙනවා. ඒක ලෝක ධර්මතාවයක්. ලෝකය නිරතුරුවම සකස්වෙන්නේ දුක දෙසට. සත්වයා විසින් අවිද්‍යාව නිසා අකුසල් කිරීම වැඩි වන තරමට ඒවා විපාක දීමට සුදුසු ලෝකයක් ඉදිරියේ බිහිවන්නේ. මේ ගමන අවබෝධ කර ගන්නේ සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ නමක්මයි. උන්වහන්සේ පිරිනිවී ශාසනය දුර්වලව යන විට මාරපාක්ෂික ධර්ම, ලෝකය ඩැහැගන්නවා. මේ මොහොතේ සිදුවෙමින් පවතින්නේ මේ ක්‍රියාදාමයයි. මේ මොහොතේ ක්‍රිස්තියානි, මුස්ලිම්, හින්දු, මහායාන ආගම්වල විශාල ප්‍රචාරාත්මක ගුණාත්මකභාවයක් බාහිරින් පෙනෙන්නට තිබුණද එම ගුණාත්මකභාවය මායාවක්. ථේරවාදී බුදුදහමට සහ එහි ඉගැන්වීම්වලට මුහුණ දීම සඳහා ඇතිකරගත් ආරක්ෂක ක්‍රමවේදයක්. අනාගතයේදී නිවන අරමුණුකරගත් සැබෑ ථේරවාදී බුදු දහම ධර්ම විනය දෙක මාරපාක්ෂික ධර්මවලට යට වී යන විට ඉහත ආගම්වල ගුණාත්මක භාවයද පිරිහීයනවා. මොකද ඒ පිංවතුන්ට තරග කිරීමට, අභියෝගයක් එල්ල වීමට නිවන අරමුණු කරගත් මනාව හේතුඵල ධර්මයන් අනුව දේශනා කර වදාළ ධර්මයක් ලෝකයේ නොමැති නිසා. ථේරවාදී බුදුදහම ලෝකයේ පවතින නිසයි අන්‍ය ආගම්වල ගුණාත්මකභාවයක් සඳහා ඒ අය ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ. ඉදිරි ලෝකයේ ස්වභාවය නුවනින් දැක ඔබද ලෝකයෙන් එතෙර වීමට අවශ්‍ය සාධක ජීවිතය තුළින් පරිපූර්ණ කරගන්න. තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාව, ශීලය, දන්දීම ජීවිතයේ කොටසක් කරගන්න. ඔබේ දුවා, පුතා, බිරිද, ගේදොර ඔබ ඔබේ ජීවිතයේ කොටසක් කරගෙන ජීවත්වනවා වගේම ඒවායේ සුබසාධනය උදෙසා වෙහෙසෙනවා වගේම එම කටයුතුද අලස නොවී ඉටුකරමින් ඉහත තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාව, ශීලය, දන්දීම ඔබේ ජීවිතයේ කොටසක් කරගෙන ජීවත්වන්න. අතීතයේ කළ පිංකම් නිරතුරුවම සෑම රාත්‍රියකම මෙනෙහි කරන්න. එම පිංකම් ආරක්ෂා කරගත්තා වූ ශීලයන් දුන්නාවූ දානයන් පිළිබඳ මතකයන් නිරතුරුවම අලුත් කරගන්න. ඔබ සිදුකළ පිංකම් අමතකවයාමට ඉඩ නොදෙන්න. ජීවිතය තුළින් දේවානුස්සතිය වඩන්න. ඔබ මේ ගමන් කරන්නේ සතර අපායෙන් මිදෙන දිශාවට බව සිහි කරන්න.

12. තවත් පුතුන් කුමට පතන්

හික්ෂුව හමුවීමට පැමිණි තරුණ තාත්තා කෙනෙක් හික්ෂුවගෙන් බොහෝම සංවේදී ප්‍රශ්නයක් ඇහුවා. 'හාමුදුරුවනේ මම කුඩා දරුවෙක් ඉන්න තාත්තා කෙනෙක් දරුවාගේ වයස අවුරුදු 4යි. මේ පුංචි දරුවා හරිම දහකාරයි. එයා එක වෙලාවකට සන්ඩුකරනවා. තව වෙලාවක සෙල්ලම් කරනවා. තවත් සමහර වෙලාවට අම්මා සමග ගාලා කියමින් බුදුරජාණන් වහන්සේ වන්දනා කරනවා. මේ දරුවා සෙල්ලම් කරන වෙලාවට නිතරම මම භාවා, මම මුවා, මම අලියා ආදී වශයෙන් සතුන් අනුකරණය කරමින් සෙල්ලම් කරනවා, හැසිරෙනවා' මේ මහත්මයා අහනවා මගේ දරුවා සතුන් අනුකරණය කරමින් සෙල්ලම් කිරීමට ප්‍රියවීම හේතුවෙන් මගේ දරුවාට යම් ප්‍රශ්නයක් වේවිද කියලා. මේ මහත්මයාට තිබෙන ප්‍රශ්නය තමයි යම් භයකින් දරුවා මියගියහොත් එම දරුවා භාවෙක්, මුවෙක් වෙලා උපත ලබයිද කියන කාරණය. මේ හේතුව නිසා දරුවාගේ අම්මා දරුවා මම භාවෙක් , මම මුවෙක් කියලා සෙල්ලම් කරනවිට 'නැහැ මගේ පුතා දෙවියෙක්, දිව්‍යාංගනාවක්' කියලා දරුවාගේ මනෝභාවය වෙනත් දිශාවකට යොමු කරනවලු. තම දෑතේ නැළවෙන කුඩා බිළිදා තුළින් අනාගත වෛද්‍යවරයෙක්, ඉංජිනේරුවරයෙක්, පරම්පරාවේ ගැලවුම් කරුවෙක් බලාපොරොත්තුවන අම්මලා තාත්තලා අතර ඉහත අම්මා තාත්තා සුවිශේෂී වෙනවා.

පිංචන් ඔබ භාවෙක් කියන තැනින් මුදවලා දෙවියෙක් කියන තැනයි සිත පිහිටුවන්න උත්සහ කරන්නේ. ඒ කියන්නේ අනතුරකින් මුදවලා තවත් තවත් අනතුරකටයි ඔසවා තබන්නේ. හික්ෂුව දන්නා තරමින් මෙවැනි දෙමාපියන්ට දාව උපදින දහකාර හුරුබුහුටි ළදරුවෙක් තමන් ප්‍රියකරන සත්ව සංඥාවක් සකස්වෙලා මියගියත් එම දරුවා කවදාකවත් නිරිසන් ලෝකයේ භාවෙක්, මුවෙක් වෙලා උපත සකස් වෙන්නේ නැහැ. දිව්‍ය ලෝකයේ උපත දිව්‍ය භාවෙක්, මුවෙක්, අශ්වයෙක් ලෙස උපතක් සකස්වීමට තමයි ඉඩකඩ වැඩිපුර තිබෙන්නේ. දිව්‍යලෝකයේ වැඩසිටින්නේ දෙවියන් පමණක් නොවෙයි. ඒ ආකාරයේ දිව්‍යමය සතුන්ද සිටිනවා.

ඉහත ප්‍රශ්නයේ වඩා වැදගත් දේ වනුයේ දරුවාට පෙර මව්පියන් මියගිය හොත් මව්පියන්ගේ අවසාන සිත තෘෂ්ණාව නිසා කුමක් උපාදානයකොටගෙන සකස්වෙයිද කියන එකයි. මොකද පිංචන් මව්පිය දෙපල දරුවා අනිත්‍යයයි කියලා දකිනවා වගේම දරුවාගේ අනාගත සුරක්ෂිතභාවයක් ගැනත් සිතනවා. එතනදී බාහිරට ප්‍රකට නොවන උපාදානයක් ඇතුළතින් පෙනෙනවා. මෙන්න මේ ප්‍රකට නොවී සැඟවී තිබෙන උපාදානය මතුකරගන්න දක්ෂවෙන් අවශ්‍යයි. මෙවැනි පිංචන් දෙමාපියන් 'දරුවා මගේ'ය කියන තැන ඉදගෙනයි දරුවා සුගතියට ඔසවා තබන්න උත්සහ ගන්නේ.

මෙතැනදී ඔබ දරුවා පටිච්චසමුපන්නව ගන්න. අවිද්‍යා පච්චයා සංඛාරා, සංඛාර පච්චයා විඤ්ඤාණා, විඤ්ඤාණ පච්චයා නාමරූපා...

සුරතල් දරුවා තුළින් හේතුඵල ධර්මයන් දකින්න. මෙතැනදී ඔබ නියත වශයෙන් දකිනවා හේතූන් නිසා සකස්වුන, ඔබට අයිති නැති දරුවාව. බිරිඳ ස්වාමීපුරුෂයා මතක් වෙන විටත් එම රූප පටිච්ච සමුප්පාදය තුළම විසුරුවා දකින්න. සත්වයෙක් පුද්ගලයෙක් නැති හේතුඵල ධර්මයක් දකිනවිට 'මමය මගේය' යන දෘෂ්ටියෙන් ඔබ බැහැරට යනවා. එසේ නොවන තාක්කල් ඔබ එම අනතුර තුළ සිටිමින්මයි අනතුරෙන් මිදෙන්න උත්සහ ගන්නේ. ඒ නිසා එම පිංචන් දෙපල මේ මොහොතේ තම දරුවාට දිව්‍ය සංඥාවක් සකස්කොට දීම අනතුර තුළ සිටිමින්ම අනතුරෙන් මිදීමේ මාර්ගය සෙවීමක් වෙනවා. ඒ නිසා පටිච්ච සමුප්පන්නව දරුවාගේ ජීවිතය දකින්න. දරුවා මට අයිති නැති බව දකිමින් දරුවාට අවශ්‍ය යහපත් මාර්ගය කියලා දෙන්න. නිතිපතා මල්කඩන්න, බුදුපහන පත්තුකරන්න, බුදුසම්පූන් වන්දනා කරන්න, වැඩිහිටියන්ට ගරුකරන්න නිරතුරුවම දරුවාව හවුල් කරගන්න. දෙමාපියන් ධර්ම මාර්ගය තුළ දරුවන්ට ආදර්ශමත් වෙන්න. ළමාවියේ දහකාරකම් උපේක්ෂාවෙන් දකිමින් අනතුරුදායක භාවයන් නුවනින් මෙනෙහිකරමින්,

ලැබුණු දරුවා මේ හව ගමනේ අවසාන දරුවා කරගන්න. මේ ස්වාමී පුරුෂයා මේ හව ගමනේ අවසාන ස්වාමීපුරුෂයා කරගන්න. බිරිඳ මේ හව ගමනේ අවසාන බිරිඳ කරගන්න. දරුවාව කමටහනක් කරගෙන දරුවන්ගෙන් මිදෙන්න. දැඩි චිත්තයක් ඇතිකරගන්න ‘හව ගමනේ අවසාන දරුවායි මා මේ දරන්නේ’ කියලා.

දෙමාපියන්ට අප්‍රමාණ සසර දුක සකස් කරදෙන ලොකුම කාම වස්තුව වන දරුවා කෙරෙහි තෘෂ්ණාව හීනව ගිය කල ඔබ සම්පවනුයේ ලෝකයෙන් මිදියන දිශාවටයි. දරුවා සමාජයට යහපත් දරුවෙක් වශයෙන් හදන ගමන් ධර්මාවබෝධය සඳහා දරුවාද උපකාරයක් කරගන්න. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දරුවාට කියන්නේ දේවදුතයෙක් කියලා. ඒ කියන්නේ ඔබට හවයෙන් මිදියන්න පාර කියන දේවදුතයෙක්. හවයෙන් මිදියන්න පාර කියන්න ආපු දේවදුතයෙක්ව ඔබ ඔබව හවයට බැඳ තබන වරපටක් බවට පත්කරගන්නවා.

හික්සුවට කුඩා දරුවෙක් දැක්කාම එම දරුවා තුළින් දුක් කන්දක් පෙනෙනවා. හවයේ ගොඩාක් ඇතදුරක් පෙනෙනවා. දරුවාගේ කෙළිලොල්භාවය තුළ සැඟවී ඇති අනතුරුමයි පෙනෙන්නේ. තමන්ගේ දහකාර දරුවා සත්ව සංඥාවන් සකස් කරගෙන සෙල්ලම් කරනවිට එම දරුවා මියගියහොත්, භාවෙක්, මුවෙක් වෙලා උපදියිද කියන කාරණය හිතන්න පුළුවන් දක්ෂ දෙමාපියන්ට ඉහත කාරණා ජීවිතයට එකතුකර ගන්න අපහසුවක් නැහැ. මොකද ඔබ ධර්මය තුළ සිටින නිසාමයි තම දරුවාවත් ධර්මය තුළින් දකින්නේ. පිංවත් ඔබ දරුවා කෙරෙහි ධර්මානුකූලව දකිනවිට ඉන් සකස් වෙන කුසල් ශක්තිය ඔබව ධර්මාවබෝධය දෙසටත් එම කුසල්ශක්තිය හේතුවෙන් දරුවාට දීර්ඝායුෂත් අතිවාරයයෙන්ම හිමිවෙනවා. සැබවින්ම ඔබලා දක්ෂ දෙමාපියන්. මෙවැනි සමහර දෙමාපියන් හැමවිටම උත්සහකරන්නේ දරුවා පැවිදි කරලා දෙමාපියන් සැනසෙන්නයි. සැනසෙනවාය කියන කාරණයේදී අපි වඩවා ගන්නේ තෘෂ්ණාවමයි. හැමවිටම ආශ්වාදය නොව, ජීවිතයක යථාර්ථයම ධර්මානුකූලව දකින්න. එතැනදී තමයි ශාසනයක අර්ථය ජීවිතයට එකතු කර ගන්නා වෙන්නේ. මගේ පුතා මේ උතුම් ශාසනයේ පැවිදි උතුමන් වහන්සේ නමක් හැටියට දකිනවාට වඩා එම පුතාවම පටිච්චසමුප්පාද ධර්මය තුළ විසුරුවා දකින්න දක්ෂ වුණොත් ඔබගේ පුතා තුළින්ම ධර්මය දැකීමේ ශක්තිය ඔබට තිබෙනවා.

හික්සුවක් සමාධියෙන් වැඩසිටින විට දිව්‍යතලයක වැඩසිටින අජාතීය අශ්ව පැටියෙක් දර්ශනය වෙනවා. අඩි තුනක් පමණ උසැති මෙම දිව්‍ය අශ්ව පැටියා කොළ සහ නිල් පැහැයෙන් යුත් වර්ණයෙන් යුක්තයි. හරියටම මොනරෙක්ගේ වර්ණය. කොළුතාරටිය දෙපසට නෙරාගිය දිගැති රෝම, රෝමවලින් පිරිගිය වලිගය... බොහෝම දර්ශනීය දිව්‍ය අශ්ව පැටියෙක්. මේ සටහන ලියනවිට මේ දිව්‍ය අශ්ව පැටියා පෙර ජීවිතයේ ‘අශ්වයා ගෝන් ටික් ටික් ටික්’ කියන ළමා උපාදානය දරාගෙන මියගිය දරුවෙක් වෙන්න පුළුවන්. හික්සුව ස්ථිරව ඒබව කියන්න දන්නෙ නැහැ. නමුත් ‘උපාදාන පච්චයා භවෝ’ කියන ධර්මතාවය විසින් සත්වයා මෙවැනි උපත්වල සිරකරනවා. මේ කිසිවක් අපිට හිතල ඉවර කරන්න බැහැ. අවබෝධයෙන්මයි අවසන් කර ගතයුත්තේ. තමන්ගේ දරුවා තමන්ට අයිති නැහැය කියලා දකින තැනදී තමා තමාට අයිතිය කියන තැනක් සකස් වෙනවා. පටිච්චසමුප්පාද ධර්මයමයි මේ අවුල අපිට නිරවුල් කර දෙන්නේ.

13. පොඩි කමට කළත් 'පව' පොඩි නැත පුතුනේ

වයස අවුරුදු 15ක පමණ පිරිමි දරුවෙක් හිඤ්චගෙන් විමසුවා 'භාමුදුරුවනේ මම මෙමුත් භාවනාව, බුදුගුණ භාවනාව පුරුදු පුහුණු කරනවා. මට අනිත්‍යභාවනාව ගැන කියල දෙන්න' කියලා. ඒ වෙලාවේ හිඤ්ච එම දරුවාගෙන් ඇසුවේ 'ඔබ පැවිදිවීමේ අදහසක් තිබෙනවාද?' කියල. එවැනි අදහසක් නොමැති බව ප්‍රකාශ කළ නිසා හිඤ්ච එම දරුවාට මතක් කළේ 'ඔබ අනිත්‍ය සංඥාව වඩන්න යන්න එපා. එය ඔබේ අධ්‍යාපන කටයුතුවලට බාධාවක් වෙයි' කියල. අනිත්‍ය සංඥාව භාවනාවක් ලෙද වඩන සිතක නිරතුරුවම කලකිරීම සකස් වෙනවා. එවැනි කලකිරීමක් සකස් වුණොත් එය ඔබේ අධ්‍යාපන කටයුතුවලටත් බාධාවක් වේවි. ඒ නිසාම දෙමාපියන් දුකට පත් වේවි. එම නිසා නිතිපතා පංචශීලය ආරාක්‍ෂා කර ගනිමින් මෙමුත් භාවනාව, බුදුගුණ භාවනාව වඩමින් ගෙදර වැඩිහිටියන් සමග බුදුරජාණන් වහන්සේ වන්දනා කරන්න. වැඩිහිටියන්ට ගරු කිරීමට පෙළඹෙන්න. මේ කාරණා තුළින් තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාව සකස්කර ගන්න. මේ මාර්ගය හොඳටම ප්‍රමාණවත් ඔබගේ වයසේ තරමට.

ඉහත කාරණාවන් සුව සේ ඔබගේ ජීවිතය තුළින් වැඩෙන විට අවශ්‍ය වෙලාවේදී අනිත්‍ය සංඥාවන් මතු වෙලා ඒවි. අපි මෙහෙම අනාගතය ගැන බලාපොරොත්තු ඇතිකර ගත්තත් බලාපොරොත්තු කියන්නේ මායාවක්මයි. සියල්ල අනිත්‍යවන නිසාමයි අපි සිහිනුවනින් ජීවිතය පරිහරණය කළ යුත්තේ. එසේ නොවුණහොත් ධර්මයත්, අධ්‍යාපනයත් යන දෙකම අපගෙන් බිඳ වැටෙන්න පුළුවන්. ඒ නිසාම මේ දෙමාපියන්ද අසරණභාවයට පත් වෙන්න පුළුවන්.

ඉහත ගුණදම් සමග තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාව ඇති කරගෙන සංසුන් මනසක් පිංවත් ළමා ඔබ ඇති කර ගතහොත් එතැන ඉඳන් ඔබට පුළුවන් ගුරුවරුන්ට, දෙමාපියන්ට, අකීකරු සිතක් සකස්වෙන විට, අධ්‍යාපන කටයුතුවලට අලස කම්මැලි සිතක් සකස් වෙනවිට, සිත අනිත්‍ය වශයෙන් දකිමින් එහි ආදීනව දකිමින් අතහරින්න. එවිට ඔබ තුළින් ගුණාත්මක දරුවෙකුත්, තමාට ගැලපෙන පරිදි අනිත්‍ය සංඥාවක් ජීවිතයට එකතු කරගන්නා වෙනවා.

ළමා ජීවිතය කියන්නේ කුසල් නිධියක්. මේ කුසල් නිධිය ගැන ළමයින්ට හැගීමක් නැහැ. ඒ නිසාම දරුවන් ළමා කාලයේදී අප්‍රමාණ අකුසල් සිද්ධ කර ගන්නවා. මේ ළමා කුසල් නිධිය දෙමාපියන් ගුරුවරුන්ට ගරුකිරීම, සැලකීම නිසාම තව තවත් ශක්තිමත් කරගන්න දරුවන්ට අවස්ථාව තිබියදී නොදැනුවත්භාවය නිසාම දරුවන් ළමා කාලයේදී ගොඩාක් අකුසල් සිද්ධ කර ගන්නවා. වර්තමානයේ නොදැනුවත්භාවය නිසාම දරුවන් දෙමාපියන්ට මානසික පීඩාවන් ඇති කරනවා.

වර්තමානයේ ගුරුවරයා කියන්නේ දරුවන්ගේ ප්‍රාණ ඇපයට යටත් පිරිසක් වගේ. හොඳ නරක කියල දෙන්න පුළුවන් කමක් නැහැ. දෙමාපියන්ගේ ගුරුවරුන්ගේ සිත රිදවන එක තරම් අකුසලයක් තවත් නැහැ. දරුවන් නිසා මානසික පීඩාවට පත් අම්මලා, තාත්තලා කොතෙක් අපිට මුණගැසිල තිබෙනවාද?

රාහුල පුංචි භාමුදුරුවෝ හැමදාම උදයට වැලි දෝතක් අතට අරගෙන එය උඩ දමලා පුර්ථනාවක් ඇතිකර ගන්නවා "අද දවසේ මේ වැලිකැට ප්‍රමාණයට මට අවවාද අනුශාසනා ලැබේවා" කියලා. පුංචි සිතක සකස් වුණ ලොකු ගුණයක් අප දැක්කේ අතීත භවයන්හිදී මහා පාරමී ශක්තියක් වඩවාගෙන පැමිණි දරුවෙක්ගෙන්. ඒ දරුවායි රාහුල මහෝත්මයන් වහන්සේ. එවැනි පිංවත් දරුවන් පහල වෙන්නේ කාලය, ද්විපය, දේශය, කුලය, මව කියන කාරණා ගුණාත්මකව පවතින සුදුසුම කාලයක. එම නිසා පිංවත් ළමා ඔබ සිතන්න ඕනේ ඔබත් මේ ජීවිතේ මව් කුසට බැස ගත්තේ, උපත සකස්කර ගත්තේ, සුදුසු කාලය බලලාය කියන කාරණය. මොකද තවමත් මේ කාලයයි, ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ. තවමත් මේ ද්විපයයි, සද්ධර්මය සුරක්‍ෂිතව පවතින. තවමත් මේ දේශයයි උතුම් මහ සංසරත්තය ජීවමානව වැඩසිටින. තවමත් මේ කාලයයි ලෞකික සම්මාදිට්ඨිය සකස් කරගත් මව් කුසක මව් පදවිය ලැබීමට.....

පෙර ජීවිතයේ සුගතියේ සිට සුදුසු කාලය බැලීමෙන්ම ලැබූ උපතක් මේක.

ළමා කාලය කියන්නේ, වැඩිවියට පත්වීමෙන් පසු විපාක පිණිස සකස්වෙන, අකුසල් ගොඩක් සිද්ධවෙන කාලය. අම්මා, තාත්තා, ගුණවත් ගුරුවරුන්ගේ, ගුණවත්භාවය නිසාමයි ඒ අකුසල් දරුවන්ට සිද්ධවෙන්නේ. දෙමාපිය ගුරුවරුන්ගේ ගුණයන් ඒ තරමටම ශ්‍රේෂ්ඨයි. ළමා කාලයේදී අපට උගන්වනු ගුරුවරු පන්නි කාමරයේදී අධ්‍යාපන කටයුතු අතපසු කළහම ගහපු වේවැල් පාරවල් මේ මොහොතේ මතකයට නැගෙන විට ඒ ගුරුවරුන් උදෙසා ගරුත්වයක්මයි සිත තුළ සකස් වෙන්නේ. මේ සටහන් කරන සෑම අකුරක්ම ගුරුවරයාගෙනුයි ඉපදුනේ. ගමේ පන්සලේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ ළගට ගිහිල්ලා මුලින්ම අකුරු කරන්නට ‘අ, ආ’ ඉගෙන ගන්න දවසේ අම්මා, තාත්තලා කොතෙක් නම් බලාපොරොත්තු දරුවන් තුළින් ඇතිකර ගන්නවාද? තමන්ගේ දරුවා රෝහලේ ඇදක් මත සැත්කමක් කිරීම හේතුවෙන් ජීවිතයත් මරණයත් අතර සටනක යෙදෙනවිට මේ දරුවාගේ තාත්තා පුතුට සමීපවෙලා කියනවා ‘පුතේ ඔබ වෙනුවෙන් අපායට යන්න වුණත් මම ලැහැස්තියි’ කියලා. දරුවා කෙරෙහි ඇති ලෙන්ගතුභාවය නිසාම මේ තාත්තාට අපායේ ඇති ගිනි රස්නය අමතකව ගියා. ගින්දර යෝධිය අමතක කරන්න පුළුවන් ශක්තියක් දරුවන් වෙනුවෙන් අම්මා, තාත්තා තුළ තිබෙනවා. මේ අයෝමය ශක්තියට අකීකරුභාවයෙන් ළමා ඔබ අභියෝග කරන්න නරකයි. ළමා කාලයේ අපි අතින් සිදුවෙන වැරදි හඳුනා ගැනීමට අපහසුයි. බරපතළ බවක් නොහඟවාම ඒවා අපිට මගහැරී යනවා. මේ අකුසල් විපාක පිණිස සකස් වෙන්නේ දරුවා වැඩිවියට පත්වුණාට පස්සේ.

ඉහත කාරණය නුවනින් විමසලා දරුවන් තමන් තුළ දෙමාපියන්ට, ගුරුවරුන්ට අකීකරු සිතක් පහළ වනවිට එය අනිත්‍ය වශයෙන් දැකලා එම සිත අතහැර දැමීමට දක්‍ෂනම්, ඔබ ඔබේ ළමා ජීවිතය අකුසලයන්ගෙන් ඇත් කර ගත් ජීවිතයක් බවට පත්කර ගන්නා වෙනවා. මේ සටහන ලියන්නේ පාසල් දරුවෙක් ඇසුව ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරක් වශයෙන්. එම නිසා දරුවන්ගේ ජීවිතයට අදාළවයි මේ පිළිතුර. වැඩිහිටියන් මේ පිළිතුර තමන්ගේ ජීවිතයට ගලපා ගන්න එපා. දරුවෙක් තුළින් අපි මුලින්ම උත්සහ ගත යුත්තේ ඔහුට ලෞකික සම්මාදිව්ධිය සකස්කර ගැනීමට අවශ්‍ය මාර්ගය සකස්කර දෙන්න. අපිට දරුවාට කියන්න බැහැ ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණ ගැන පංචඋපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍යභාවය ගැන. ඉහත කාරණාවලටයි දුකයි කියලා කියන්නේ කියලා. මොකද එව්වර දුරක් හිතන්න එම දරුවන්ගේ ඉන්ද්‍රිය ධර්මයන් වැඩිලා නැහැ. එම දරුවාගේ ඉන්ද්‍රිය ධර්මයන් ක්‍රමානුකූලව දියුණු කරගන්න අපි උපක්‍රමශීලී වෙන්න අවශ්‍යයි. එවිටයි අපිට පුළුවන් වෙන්නේ දරුවා තරුණ වියට පත්වෙන විට ලෞකික සම්මා දිව්ධිය සකස්කර ගත් දරුවෙක් බවට පත්කර ගන්න. මෙතනදී දරුවා අධ්‍යාපන කටයුතු වෙනුවෙන් උදාසීන අලසභාවයක් ඇතිකර ගතහොත් එයයි ‘දුක’ ලෙසින් තේරුම් ගතයුතු කරුණ. අධ්‍යාපනය අඩාල වුණොත් අනාගතයේදී යහපත් පුරවැසියෙක් ශක්තිමත් ආර්ථිකයක් සහිත ජීවිතයක් අහිමි වෙනවා. දෙවනුව දකින්න මේ ‘දුක’ කුමක් නිසාද සකස් වෙන්නේ කියලා. දෙමාපියන්ට ගුරුවරුන්ට අකීකරුභාවය නිසාමයි. එහෙනම් ඔබ ඉහත දුකෙන් මිදෙන්න මේ අකීකරුභාවයෙන් මිදෙන්න ඕනේ. ඒ සදහා ඔබ ගමන් කළ යුත්තේ දෙමාපියන් ගුරුවරුන් කෙරෙහි කීකරුභාවය ඇති කර ගනිමින්. නිරතුරුවම උදේට තේරුමක් ඇතිව පංචශීලය සමාදන් වෙමින් එම ශිල්පද ආරක්‍ෂා කර ගනිමින්. සවසට නිතිපතා දෙමාපියන් සමග ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේට මල් පහන් පුජා කරමින්, වන්දනා කරමින් තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාව සකස් කරගන්නා මාර්ගය තුළ ඔබ ගමන් කරන්න ඕනේ. පාසලේ, පංසලේ පිංකම්වලට ක්‍රියාත්මකව දායක වෙන්න ඕනේ. පුළුවන් ආකාරයට මෙමත්‍රී භාවනාව, බුදුගුණ භාවනාව ජීවිතයට එකතු කරගන්න ඕනේ. ඉහත කාරණා පිංවත් ළමා ඔබට පහසු ආකාරයට ජීවිතයට ළංකර ගතහොත් ඔබ තරුණ වියට පත් වනවිට ධර්මයේ අවබෝධාත්මක දිශාවකට අවශ්‍ය ඉන්ද්‍රිය ධර්මයන් ඔබ තුළ වැඩිලයි පවතින්නේ.

ලෞකික සම්මා දිව්ධිය සකස්කරගැනීමට අවශ්‍ය තෙරුවන් කෙරෙහි විශ්වාසය, කර්මය කර්ම ඵල කෙරෙහි විශ්වාසය, දානයේ ශීලයේ ආනිශංස පිළිබඳ විශ්වාසය, අම්මා තාත්තාගේ ගුණය පිළිබඳ විශ්වාසය, මරණින් මතු උපදිනවාය කියන විශ්වාසය ඔබ තුළ සකස්වෙනවා. ධර්ම මාර්ගය තුළ ගමන් කිරීමෙන් දෙමාපියන්ට,

ගුරුවරුන්ට කීකරුභාවයත්, කීකරුභාවය නිසාම ගුණාත්මක අධ්‍යාපනයකුත්, මේ සියල්ල හේතුවෙන් ලෞකික සම්මාදිවියේ සකස්කරගත් ගුණාත්මක වැඩිහිටියෙක් බවටත් ඔබ පත්වෙනවා.

මෙතැන ඉදන් ඔබට පුළුවන් ඔබට අවශ්‍ය ආකාරයට ධර්ම මාර්ගයේ පෙරට යන්න. ඉහත මාර්ගයේ හික්මීමෙන් ඔබ පෙරට පැමිණියොත් පමණයි තරුණ ජීවිතයේදීම චතුරාර්ය සත්‍යය ධර්මයේ සැබෑම අර්ථය ඔබ ඔබේ ජීවිතයට එකතු කරගන්න දක්‍ෂ වෙන්න. එසේ නොවුණහොත් පින, පව හඳුනන්නේ නැති අනාගත ලෝකයේ සමාජිකයෙක් වෙන්න ඔබටත් සිදුවේවි.

14. ප්‍රඥාවේ පහත් සිලෙන් රැයෙහි අඳුර දුරුකරන්න

හික්කුවක් ධර්ම සාකච්ඡාවක් රාත්‍රියේ පවත්වනවිට එක මහත්මයෙක් නිතර නිතර ඔරලෝසුව දෙස බැලුවා. එම පිංවත් මහත්මයාගේ හැසිරීම තුළින් හික්කුව අදහස් කළේ ‘දැන් පරක්කු වුණා’ කියන කාරණයයි. දැන් එම මහත්මයාට අවශ්‍ය ගෙදර ගිහින් නිදාගන්න. මේ වගේ රාත්‍රින් ලක්ෂ කීයක් අපේ ජීවිත සමග ගෙවී යන්න ඇතිද? ගෙවීගිය සෑම රාත්‍රියක්ම අවසන් වූයේ එළිවීමෙන්ය. නින්ද පමණක්මයි රාත්‍රියේ අර්ථය වුණේ. දවල් සහ රාත්‍රි කියන්නේ අපි සාදාගත් සම්මුතීන් දෙකක් පමණයි. ධර්මවබෝධයට දවල්ද, රාත්‍රියද කියලා වෙනසක් නැහැ. ධර්මවබෝධය ලැබූ උතුමන් වහන්සේලා ධර්මය අවබෝධ කරගන්නේ හුභාක්ම ඉර පැයීමට ප්‍රථම අළුම කාලයේදී. ඒ කියන්නේ සංකීර්ණ වූ දවලට වඩා රාත්‍රියේ අවසන් යාමය ධර්මවබෝධයට හිතකර නිසාමයි.

මාරයා නොයෙක් කාම සිතුවිලිවලින් ඔබේ රාත්‍රිය පුරවා තිබෙන්නේ. කාමයේ දොරගුළු විවරකර ගැනීමට රාත්‍රියට අතවනන ඔබ, ධර්මයට හිතකර රාත්‍රියක් හැමදාමත් මාරයාට පාවා දෙනවා. රාත්‍රිය සුන්දර වෙන්නේ ඇස නිදිනොගන්නවා කෙලෙස් නිදිගැන්වීමට ඔබ දක්ෂ වුවහොත් පමණි. කෙලෙස් නිදිගැන්වූ රාත්‍රියක සිතක ඇතිවන අපුරු ධර්මයේ රටා නින්දේ හිස් අර්ථය අහිමිවන ගිය, ලෝකයේ හිස් අර්ථය පිළිබඳ සිතුවිලි වලින් ඔබව අවදි කරවනවා.

හික්කුවගේ හික්කු ජීවිතයේ සුන්දරම මොහොත එක්තරා රාත්‍රියක් කීවොත් එය නිවැරදියි. හික්කුවකගේ ගිහි ජීවිතයේ ගෙවාදැමූ සමහර රාත්‍රීන් හරිම තුවවයි. ඒවා මාරයාටම අයිති රාත්‍රි කාලයන්. මාරයාට අයිති රාත්‍රීන් කමටහන් කරගෙනයි හික්කුව මාරයාගෙන් රාත්‍රිය උදුරාගන්නේ. කාමයන්ගේ නිරූවන භෞමික සුපුරුදු අවිචාරවත් රාත්‍රියක, කාමයන් සකස්කර දෙන සිතේ නිරූවන හෙළි කරගැනීමට, ඒ අතීත අත්දැකීම් ගොඩාක් උපකාරීවුණා. රාත්‍රියක ඇති නිහැඬියාව තුළ සැඟවී ඇති ධර්මයේ රසය, නිදි නොලබා අවදිභාවය තුළින්මයි ඔබ මතුකරගත යුත්තේ. එවැනි සුන්දර රාත්‍රියක් ‘නිදිමතයි’ කියලා හික්කුව එදා අතහැරියානම් නින්ද විසින්ම මේ සටහන ලියන සුන්දර රාත්‍රියත් ගොරව ගොරවා නිදන රාත්‍රියක් බවට පත්වෙනවා. රාත්‍රියේ නිහැඬියාව ගොරහැඩි නින්දකට යට නොකර පිබිදුණාවූ මනසකින් නින්දේ ආදීනව දකින්න. දීර්ඝ නින්ද ඔබට කර ඇති විනාශය සුළුපටු නොවන බව ඔබට පෙනෙනු ඇත.

නොනිදා පහත් කරන රාත්‍රියකමයි ඔබත් මමත් කවදාහරි ධර්මය අවබෝධ කරගන්නේ. ඒ නිසා නින්දට දෙන වටිනාකම නොනින්දට දී නොනිදන රාත්‍රියක පිංවත් ඔබ ධර්මය අවබෝධ කරගන්න. හික්කුව මේ සටහන ලියනවිට වෙලාව රාත්‍රි 1.30 යි. බදුල්ල කොළඹ මාර්ගයේ ගමන් කරනා බසයක් වේගයෙන් යනවා ඇතින් ඇසෙනවා. මේ මොහොතේ බසයේ රියදුරු මහතා හැර අන් සියලුදෙනාම නින්දේ පසුවෙනවා ඇති. රියදුරු මහතාටත් නින්ද ගියොත් කුමක් වේවිද? නින්ද නිසා ඔබ විතරක් නොවේ සියල්ලන්ම විනාශයටයි ප්‍රමාදයටයි පත්වෙන්නේ. මේ නිදිගත් රාත්‍රියේදී සුන්දර වූද, අසුන්දර වූද, බියජනක වූද සිහින ඔබ දකිනු ඇත. එම සිහින නිසාම දිවා කාලයේදී ඔබ ලැබුවාට වඩා වැඩි සතුටක් ලබනු ඇත. නමුත් ඔබ මේ දකින්නේ එළිවෙන සිහිනයකි. ඒත් පිංවත් ඔබ මේ රාත්‍රියේදී සමාධිමත් සිතක් සකස් කර ගෙන අවදියෙන් පසුවනානම් ලෝකයේ සුන්දර අසුන්දර දේ ඔබට සමාධියෙන් පෙනෙනු ඇත. සුන්දර වූ දෙමාපියන්ද අසුන්දර වූ අමනුෂ්‍යයින්ද ඔබට පෙනී නොපෙනී යනු ඇත. ඔබ මේ දකින්නේ එළිවෙන සිහිනයක් නොව නින්දට වටිනාකමක් දෙන ලෝකයාට නොපෙනෙන යථාර්ථයයි.

සමනල වැව ජලාශය දෙසින් හමා එන සිහින් සුළං රැළි නින්දකට අවශ්‍ය සියලු පහසුකම් සැපයුවත් පංචනීවරණ යටපත්ව ගිය සිත නින්දකට මැලිකමක් දක්වනවා. නොනිදා පහත් කරන්න කීවාම ඔබ වැරදි අර්ථයෙන් ගන්න එපා. සෑම මනුෂ්‍යයෙකුටම නින්ද අවශ්‍යයි. නමුත් එය දීර්ඝ ගොරහැඩි නින්දක් නොව උපරිම පැය පහකට සීමාවියයුතු නින්දක්. රාත්‍රිය නොනිදා සිටීම මානසික රෝගීන්ගේද ලක්ෂණයක්. එහෙයින් ඔබ ප්‍රවේශම් විය යුතුයි. අත්‍යාවශ්‍ය කෙටි නින්දකට ඔබේ ජීවිතයේ ඉඩ ලබාදෙන්න. එසේ

නොවුනහොත් ඔබ මානසික රෝගියෙක් විය හැකිය. ඔබ සිතන සෑම සිතුවිල්ලක් තුළම විඤ්ඤාණය බැසගෙන ඇත. විඤ්ඤාණය නැමති මැජික්කරුවා උපාසක, උපාසිකා කියන රූපයක් නිර්මාණය කරනු ඇත. ධර්මයේ අර්ථය සෑම විටම අන්තයට නොගිය මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව තුළට ගොනුවී ඇත. එහෙත් ඔබ ධර්මය අවබෝධ කරගන්නා රාත්‍රිය නම් නොනිදා පහන් කරනු ඇත. එය ඔබ නිදිගත් භවගමනේ නොනිදා පහන් කළ අර්ථවත්ම රාත්‍රිය වනු ඇත. මේ කරුණු ඔබට සටහන් කරන්නේ ඔබ තුළ වීර්යක් ඇතිකරගනිමින් ධර්ම මාර්ගයේ පෙරට යන්න අවශ්‍ය ශක්තිය ලබාදීමටය. අතීතයේ වැඩසිටි රහතන් වහන්සේලාගෙන් සමහරක් රහතන් වහන්සේලා අවුරුදු පහක දහයක කාලයක් කවදාකවත් නිදාගෙන නැහැ. වෛද්‍ය මතයන් අනුව නම් වර්තමානයේ ඉහත කරුණු ප්‍රතික්ෂේප වෙන්නත් පුළුවන්. ජීවිතයට අවශ්‍ය සැබෑම නින්ද, සැබෑම විවේකය ජීවිතයට ලැබෙන්නේ සමාධිමත් සිතෙන්මයි.

දහවල් කාලයට හිඤ්ඤාව වැඩසිටින කුටිය ඉදිරිපිට සමනලවැව ජලාශය හොඳින් පෙනෙනවා. ජලාශයේ ජලය හුඟාක් අඩුවෙලා. ජලය ගලායාමක් නැහැ. එකතැන නතරවෙලා. මේ රාත්‍රියේ හිඤ්ඤාවගේ සිතත් ඒ වගේමයි. සිතුවිලිවල ගලායාමක් නැහැ. සිතුවිල්ලක් සකස් වුණොත් එය ධර්ම මනසිකාරයක්මයි. පංචනීවරණයි සිතුවිලි. ඉදිරියට තල්ලුකරන්නේ. පංචනීවරණ යටපත් වු සිතට ගලායන්න තල්ලුවක් ලැබෙන්නේ නැහැ. පංචනීවරණයි සිත භවයට තල්ලුකරන්නේ. දීර්ඝ සුවදායක නින්දක් ඔබ බලාපොරොත්තුවන්නේ හෙට දවසට වඩාත් වැඩි වටිනාකමක් අයිතිකර දෙන්නටයි. ඔබ නිදාගන්නේද තෘෂ්ණාව කරේ තබාගෙනය. මෙවන් මොහොතක ඔබ නිදිපැදුරේදී මියගිය හොත් උපාදානය සකස්වෙන්නේ හෙට දවසේ යොදාගත් වැඩරාජකාරීන්ටමය. බලාපොරොත්තු සහගත නින්දේ ඇති නොවටිනා කම දකිමින් අතීත, අනාගත, වර්තමාන පංච උපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍යබව දකිමින්ම ලබන නින්ද සුවදායීම නින්ද බව ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කරනවා. එහෙයින් සෑම රාත්‍රියකම සිත බලාපොරොත්තුවලින් හිස්කර නිදාගැනීමට පුහුණුවන්න. නාසය අගට සිත යොමුකරමින් ආශ්වාසය ප්‍රශ්වාසය දකිමින්ම නින්දට යන්න. ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කරන යෝගාවචර පිංචන් ඔබට ජීනමිද්දය පහවගිය නොනින්දේ වටිනාකම හොඳින් වැටහිලා ඇති.

රාත්‍රිය ගැන කතාකරන විට රාත්‍රිය ආලෝකවත් කරන පහන් ආලෝක 28 ක් අටවිසි බුදුරජාණන් වහන්සේලා වෙනුවෙන් හිඤ්ඤාව වැඩසිටින කුටියට පෙනෙන නොපෙනෙන මානයේ පත්තුවෙනවා. මේ සුන්දර මොහොතේ අටවිසි බුදුරජාණන් වහන්සේලා උදෙසා දවසේ 24 පැයේම පහන් ආලෝක 28ක් දල්වන අපි අතීතයේ වැඩසිටියාවු ලක්ෂ ගණනාවක් වු බුදුරජාණන් වහන්සේලා උදෙසා පහන් ආලෝක දැල්වීමට ගියහොත් එය කෙසේනම් අවසන් කරන්නද? සංසාරයක් පුරාවට බුදුරජාණන් වහන්සේලා උදෙසා අපි දැල්වූ පහන් ආලෝකයන් එක පිඩක්කොට ගතහොත් එය සූර්යාගේ ආලෝකය පරාද කරනු ඇත. සූර්යාගේ ආලෝකය අභිබවා යාමට සමත් ආලෝක පුජාවන් සංසාරයක් පුරාවට අතීත බුදුරජාණන් වහන්සේලා උදෙසා පුජාකර ඇති අපි මේ මොහොතේ බුදුරජාණන් වහන්සේලා උදෙසා පුජාකර ඇති අපි මේ මොහොතේ බුදුරජාණන් වහන්සේ උදෙසා දල්වන පහන් ආලෝකය සඳ හිරු නොමැති කළුවර රැසක නිවීගිය හොත් අපට අන්ධකාරයේ අතපත ගැමට සිදුවනු ඇත. එයින් අදහස් වන්නේ දැල්වූ සෑම පහන් වැටියක්ම නිවී ගොස් ඇතිය යන්නයි. එසේනම් පිංචන් ඔබ දැන් මෙතනින් නවතින්න. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔබ ඉදිරියේ තබා ඇති මාර්ගය පිළිගන්න. සියලු සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයයි කියන සම්බුදු වදනම ඔබේ ජීවිතය තුළින් අර්ථයක් දෙමින් සංස්කාරයන්ගේ ශක්තිය සංස්කාර නිරෝධය උදෙසාම ප්‍රයෝජනයට ගන්න. සුදත්ත සිටුතුමා තම මිතුරාගෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ යාබද නගරයක වැඩසිටිනවාය කියන වචනය ඇසුන සැනින් සඳ, හිරු නොමැති රැසක ආලෝක කිරීමට සමත් සිතේ ප්‍රභාෂ්වර භාවය තුළින් ආලෝකය උපදවාගෙන සන අන්ධකාර රාත්‍රියක් ආලෝකමත් කළ ආකාරයට පංචනීවරණ යටපත් වු සිතෙන් කෙලෙස් අඳුර විනිවිද යන ප්‍රඥාවේ ආලෝකය තමා තුළින්ම නිපදවා ගැනීමට දක්ෂවෙන්න. අතීත සංසාරයක් පුරාවට බුදුරජාණන් වහන්සේලා උදෙසා ඔබ දැල්වූ පහන් ආලෝකයන්ගේ සංස්කාර ශක්තිය ඔබගේ භවයට කැමති සිතට බයේ සැඟවී ඔබ තුළ බලාසිටින්නේ මෝදුවී විපාකදීමට සුදුසු පරිසරයක් ඔබ තුළ ඔබ ගොඩනගා ගන්නා තුරුය. ප්‍රමාදය ඇත්තේ ඔබ තුළමය. මේ ප්‍රමාදයෙන් ඔබට අප්‍රමාදී භාවයට පත්කරන්නේ ශ්‍රද්ධාවත්, වීර්යත්, හිංසරිමතප් කියන කාරණා

පමණක්මය. අපි මේ මොහොතේ ප්‍රමාදයට පත්වුනොත් අනාගතයේ ඇතිවන අබුද්ධෝත්පාද කාලවලදී ඔබ මනුෂ්‍ය ලෝකයේ සිටියද, දිව්‍ය ලෝකයේ සිටියද තෙරුවන් කියන වචනය එහි අර්ථය අතුරුදහන් වනු ඇත. එදාට අපට සිදුවනුයේ මිත්‍යාදෘෂ්ටික ධර්මයන්ට පහත් පත්තු කිරීමටය. අතීතයේ අබුද්ධෝත්පාද කාලවල අපි ගත කළ මෙවැනි මිත්‍යාදෘෂ්ටි භාවයන්ද ඒවායේ ආභාෂයන්ද මෙතෙක් අපිට ධර්මය අවබෝධ කරගැනීමේ මාර්ගයෙන් බැහැරව තැබීමට හේතුවනවාද විශ්වාසය. මේ සියල්ල තුළින් අපි දැකිය යුත්තේ හවයේ අනතුරුදායක බවයි. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවෙන් තෙරුවන් උදෙසා ඔබ ජීවිතය අතහරින්න බියවෙන්න එපා. ජීවිතය මරණයට දමන්න. ඒ කියන්නේ ඔබ කෙලෙස් සිදු දමන්න. ජීවිතය බැඳී තිබෙන්නේ තෘෂ්ණාව නිසාමයි. ඔතන තමයි අවබෝධයේ මග සැඟවී තිබෙන තැන. ඔය තැන ඔබ පහදා ගත යුතුමයි. ඔබ තවමත් බුදුරජාණන් වහන්සේ උදෙසා ජීවිතය අතහැරීමට සූදානම් නැතිනම් එහි තේරුම ඔබ තවම බුදුරජාණන් වහන්සේ කවුද කියන කාරණය තවම අවබෝධකරගෙන නැහැ. ඔබ තුළ බියක් තිබෙනවා, සැකයක් තිබෙනවා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කළ ධර්ම මාර්ගය කෙරෙහි. කොටින්ම තවම සූදානම් මදිය කියන විවිකිච්චාව තිබෙනවා. මේ කුමන ආකාරයේ සිතුවිල්ලක් සකස් වුවද එය සිතක් පමණක්ම බව දකින්න. ඊයේ දවසේ ඔබට කේන්තියක් ඇතිවුනානම් මේ මොහොතේ එම සිත තිබෙනවාද? එම සිත දැන් ඔබට අයිති නැහැ. කේන්ති සිත අනිත්‍ය වී ගියා. නමුත් ඉන් සකස් වූන අකුසලය ඔබට විපාක පිණිස ඔබ පසුපසින්ම එනවා. කේන්තිය ඔබට අයිති නැති වුණාට එහි අකුසල් විපාකය ඔබට අයිතියි. අනිත්‍යවන දේවල් නිත්‍යභාවයෙන් ගැනීම නිසාම හවගාමී සංස්කාරවලින් අපිව පිරෙනවා. සංස්කාරයන්ගේ බර දරාගන්න බැරි විඤ්ඤාණය නිරතුරුවම වේගවත් භාවයෙන් ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ. සිතක් හඳුනාගන්න පෙරාතුව තව තව සිතුවිලි සකස් වෙනවා. මෙතනදී අප උදාසීන වෙනවා. වැල යන අතට මැස්ස ගහනවා වගේ සිතට අයාලේ යන්න ඉඩදෙනවා. දැන් සිත හවයට තෝතැන්නක්. පිංවත් ඔබ ලොච්ඡුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ උදෙසා දල්වන සෑම පහන් ආලෝකයක් තුළින්ම බුදුරජාණන් වහන්සේගේ රූපකාය නොව බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කර වදාල ධර්මය දකින්න දක්‍ෂ වෙන්න. පහතේ ආලෝකයට ඔබ බැඳුනොත් ඔබ ඒ බැඳෙන්නේ හවයටය. එම පහතේ ආලෝකය අනිත්‍ය යන දැක්ම ඔබ තුළ ඇතිකරගතහොත් දැල්වුනාවූ පහන් ආලෝකය තුළින් ඔබ දකින්නේ ධර්මයයි. ආමිස පුජාවන් පැවත්වීමට කැමත්තක් දක්වන සියලු පිංවතුන්ලා බුදුරජාණන් වහන්සේ උදෙසා කරන ආමිස පුජාවන් තුළින් අනිත්‍ය සංඤා මතුකර ගැනීමට දක්‍ෂ වෙන්න.

15. ශීලය සැබැවින්ම කුමක් උදෙසාද?

ශීලය කියන්නේ බොහෝම ආකර්ෂණීය දෙයක්. සිතූ සිතූ සම්පත් ලැබෙන දෙයක්. එය ශීලයේ දිට්ඨදම්මවේදනීය කුසල් විපාකය.

නමුත් ශීලය තුළින් ඇති වන හික්මීමක් තිබෙනවා. ඒ හික්මීම පෝෂණය වෙලා තිබෙන්නේ නෙක්ඛම්මය තුළින්. මේ නෙක්ඛම්ම සිත විසින්, ශිල්පද ආරක්‍ෂා කරගැනීම නිසා දායක පිරිස්වලින් ලැබෙන සිව්පසය විනයානුකූලව පාලනයට යටත්කර ගන්නවා. එම හික්මීම නිසාම හික්‍ෂුන් දක්‍ෂවෙනවා ශීලය, සමාධිය උදෙසාම තමා තුළින් පෙළගස්වා ගැනීමට. එම දක්‍ෂභාවය නැතිකෙනා ශීලයේ දිට්ඨදම්මවේදනීය කුසල් විපාකයන් ලැබෙනවිට ශීලය නිසාම ශීලයෙන් පිරිහෙනවා. ශීලයේ උතුම් හරයන් ආරක්‍ෂාකරගෙන ජීවත්වෙන ගෞරවණීය ස්වාමීන්වහන්සේලා පන්සල ආරණ්‍යය හේදයකින් තොරව අප්‍රමාණ සංඛ්‍යාවක් මේ පින්බිමේ වැඩසිටිනවා. එය අපි කාටත් සැනසීමක්. ශීලයෙන් පරිපූර්ණ හික්‍ෂුව දක්‍ෂවෙන්න ඕනේ. මුළු ලෝකයම තමාට ලැබුණත් තමාගේ ප්‍රමාණය මොකක්ද කියලා දැනගන්න. අපගේ ප්‍රමාණය තමයි සතර රියන ප්‍රමාණය. මේ මොහොතේ හික්‍ෂුව වැඩසිටින පැදුරේ ප්‍රමාණය මගේ ප්‍රමාණය කියලයි හික්‍ෂුව සිතන්නේ. සුබෝපහෝගී භාවයන් අපට ලැබෙන්නේ පින් නිසා. ජීවිතය තුළින් රකින ශීලයේ ආනිසංස නිසා. කොටින්ම මේවා සංස්කාර. සංස්කාරවල ස්වභාවය අනිත්‍යයි. අනිත්‍යවන දේවල් අපිට ලැබෙනවිට අපි ඒවාට බැඳුණොත් දුකටයි අපි බැඳෙන්නේ.

පින්වත් ඔබ මෙහෙම සිතන්න පුළුවන්. ලෝකයාගෙන් ලැබෙන සුබෝපහෝගී බව අපි පරිහරණය කළාට අපි මේවාට ඇලෙන්නේ නැහැනේ කියලා. අවංකවම ඔබ නොඇලෙන කෙනෙක් වෙන්න පුළුවන්. ඔබ එවැනි සුවිශේෂී පුද්ගලයෙක් නම් ඔබ ධර්මයට පරමාදර්ශී පුද්ගලයෙක් වෙන්න ඕනේ. එවැනි පරමාදර්ශී පුද්ගලයෙක් කවදාකවත් තමා ප්‍රමාදයට පත්නොවුණොත්, තමා අනුගමනය කිරීමෙන් අනුන්ද ප්‍රමාදයට පත්වෙය යන්න සිතමින් ඉන් බැහැර වෙනවා. මෙතැනදී තමන්ගේ පහසු විවහරණයත් අත්‍යයන් කෙරෙහි ආදර්ශවත් භාවයන් දෙකම සිදුවෙනවා. මහාකඤ්ඤා මහරහතන් වහන්සේ ගතකළ උතුම් වර්යාවන් තුළින් ඉහත ආදර්ශයන් අපේ ජීවිතවලට හොඳින් ගළපාගන්න පුළුවන්. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ වර්ණනා කරනවා මහාකඤ්ඤා මහරහතන් වහන්සේවම ආදර්ශයට ගන්න කියලා.

ශාසනික පිරිහීම් මැද ධර්ම විනය දෙක දරාගෙන සිටින්නාටමයි මහා සංසරත්තය කියන්නේ. මන්ද උන්වහන්සේලා ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉක්මවා යන්නේ නැහැ. ලෝකයා කෙරෙහි හුදු කරුණාව, අනුකම්පාව, මෛත්‍රිය හේතුවෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණාකර වදාළ ධර්ම විනය මාර්ගයෙන් බැහැරට යනවානම් ඒ මොහොතේදීම අපි ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මහා කරුණා ගුණය අභියෝගයට ලක් කරනවා.

අපි අනුකම්පාව වශයෙන් දකින්නේ මෝහය මුසු අනුකම්පාව. ඉන් කෙරෙන්නේ පුද්ගලයා දුකට ඇද දැමීමක්මයි. බුදුරජාණන් වහන්සේලාගේ මහා කරුණාව සත්වයා දුකෙන් බැහැරට ගැනීමයි. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේලාගේ මහාකරුණාව නිසාම වැරදි කරන්නා එක වරම ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ නැහැ. විනය කාරණා තුළින් නැවත නැවත පිරිසිදු භාවයට පත්වෙන්න අවස්ථාව ලබාදෙනවා. වැරදි කරන ස්වභාවයෙන් යුත් සිතකුයි අපි වැරදි නොකරන ස්වභාවයකට පත්කරගන්න උත්සාහ ගන්නේ. එතැනදී වැරදි ස්වභාවිකයි. නමුත් වැරද්ද වැරද්ද වශයෙන් දකිමින් නිවැරදිවීමට අවශ්‍ය උවමනාව අප තුළ තිබිය යුතුයි.

ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයේ අග්‍ර දායිකාව වන විශාඛා උපාසිකාවගේ හෙළිකිරීම් නිසා හික්‍ෂු, හික්‍ෂුණින්ට විනය කාරණා කීපයක්ම බුදුරජාණන් වහන්සේ පනවා තිබෙනවා. මේ හෙළිකිරීම් ඇය සිදුකළේ ශාසනය කෙරෙහි සැබෑම ගරුත්වය නිසා. මේ සියල්ල තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ග්‍රද්ධාව සකස්වුන සන්තානවල ලක්‍ෂණයක්මයි.

මේ ලෝකයෙන් ප්‍රාතිමෝක්‍ෂ ශීලය සම්පූර්ණයෙන්ම අතුරුදහන්ව යන්නේ තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව ඇතිකරගත් අවසාන උපසම්පදා ස්වාමීන්වහන්සේ අපවත්වන මොහොතේයි. ඉන් පසු ලෝකයේ ඇත්තේ ශීලය ප්‍රතික්ෂේප කළ අර්ථයෙන් ගිලිහුණු බුදුදහමකි. සැබෑ ධර්මය අතුරුදන්ව ගොස්ය. වතුරාර්ථය සත්‍ය ධර්මයේ මුල්ම ආර්ය සත්‍යය වන දුක වෙනුවට 'ලෝකය සැපය, එම සැප සුවසේ විඳින්න. තරගකාරී ලෝකයේ ඔබත් හොඳ තරගකරුවකු වන්න. අවසානයේ මැරීලා නිවන් දකින්න' කියන ධර්මයක් එවිට ඔබට ඇසෙනු ඇත. අපි මේ ගාට ගාට යන්නේ ඔය තැනටය. අතීත සම්මා සම්බුද්ධ ශාසන දහස් ගණනක් අතුරුදහන් කරවීමට අපිත් හවුල් වෙලා ඇති. ඒත් මේ ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයට එක දිනයක් හෝ වැඩිපුර ආයුෂ්‍ය ලබාදීමට මම සිල්වත් වෙනවාය කියන අධිෂ්ඨානය අපි එකිනෙකා ඇතිකරගතහොත් ඒ කුසලයෙන්ම තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ශ්‍රද්ධාවට ඔබ සමීපවෙනු ඇත. තුන් ලෝකයටම අමිහිරි පණිවිඩයක් වන 'ශාසන අතුරුදන්වීම' තව තවත් ඇතට තල්ලුකරදමමින් උතුම් සිල්වත් ජීවිත ගතකරන උපසම්පදා ස්වාමීන් වහන්සේලා දහස් ගණනක් මේ මොහොතේ මේ උතුම් දේශයේත් ලෝකය තුළත් වැඩසිටිනවා. මෙතැනින්මයි ශාසනයේ අර්ථය සුරැකිව පවතින්නේ.

ගිහි පින්වත් මහත්මයෙක් හික්‍ෂුවකගෙන් විමසුවා හාමුදුරුවනේ ශීලයෙන් තොරව ධර්මය දැකීමේ හෝ ධර්මය අවබෝධ කරගැනීමේ හැකියාව තිබෙනවා ද කියල. යම් පින්වතෙක් ප්‍රකාශ කරනවානම් ශීලයෙන් තොරව ධර්මය දැකීමේ හැකියාවක් තිබෙනවාය කියල එය මිත්‍යාදෘෂ්ටියක්. ඔහු හෝ ඇය නිවන් මාර්ගය වන ආර්යඅශ්ටාංගික මාර්ගයයි ඒ ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ. ආර්ය අශ්ටාංගික මාර්ගය ප්‍රතික්ෂේප කළ සැනින් ඔහු හෝ ඇය බුදුරජාණන් වහන්සේත්, උන්වහන්සේ දේශනා කර වදාළ ධර්මයත් යන දෙකම ප්‍රතික්ෂේප කරනවා. ආර්ය අශ්ටාංගික මාර්ගයේදී කාරණා 3 ක්ම උතුම් ශීලය උදෙසා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. ඒ කාරණා නම් සම්මා වාචා, සම්මා කම්මන්ත, සම්මා ආජීව කියන අංග තුනයි. මේ තුනෙන් තොරව ආර්ය අශ්ටාංගික මාර්ගයක් නැහැ. ශීලය තුළින්මයි සමාධිමත් සිතක් සකස්කර දෙන්නේ. සමාධිමත් සිතමයි ඔබව ප්‍රඥාව දෙසට යොමුකරන්නේ.

ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමානව වැඩසිටින කාලයේදී එක් ගාථාවක් ඇසූ පමණින් ධර්මය අවබෝධකරගත් උතුමන් සිටියා. ඒ ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයම ඉලක්කකර පැමිණි උතුමන්. ඒ අය තම අතීත භවයන්හිදී ශීලය සම්පූර්ණ කරගෙනයි පැමිණ තිබුණේ. වර්තමානයේදී අපි එහෙම නොවෙයි. අතීත භවයන්හිදී වීර්යය මදභාවය නිසාම, ලෞකික සැපයන් උදෙසාමයි ශීලය ආරක්‍ෂාකරගෙන තිබෙන්නේ. ඒ නිසා ඒවා කුසල් සංස්කාර හැටියට විපාක දීලා අවසන් වෙලා. එම නිසා වෙනත් අර්ථයන් තුළින් නෙමෙයි, තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවත්, ශීලයත් තුළින්මයි ඔබ නිවීමේ මාර්ගය අර්ථවත් කරගත යුත්තේ. ආර්ය අශ්ටාංගික මාර්ගයේ ප්‍රඥාව වැඩිම උදෙසාම ගැනෙන සම්මා සංකප්ප අංගය පෝෂණය වන්නේද, වැඩෙන්නේද, ශීලය තුළින්මය. ශීලයෙන් තොරව අව්‍යාපාද, අවිහිංසා, නෙක්ඛම්ම සංකප්පයක් ගැන සිතීම විහිළවකි. මේ නෙක්ඛම්ම සිතමයි, පිංවත් ඔබට අතීත ශීලයන්ගේ ශක්තිය, අනිත්‍ය බව අවබෝධකර දෙන්නේ.

ශීලය නැමැති සංස්කාර ධර්මයේ අනිත්‍යභාවය අවබෝධ කරගැනීමට පිංවත් ඔබට මේ මොහොතේ උපකාර වන්නේද ශීලයයි. මේ උතුම් ශීලය තුළින්මයි ශීලයේද අනිත්‍යභාවය ඔබට පසක් කරදෙන නෙක්ඛම්ම සිත සකස්වෙන්නේ. ඒ නිසාම ශීලය කියන කාරණය, දස කුසල් කියන කාරණය දක්වාම ඉදිරියට ගෙනයෑමට පිංවත් ඔබ දක්‍ෂවෙන්න ඕනේ. ශීලයෙන් තොරව ලබන සමාධිය මිච්චා සමාධියක්මයි. එය ඔබව ආර්ය අශ්ටාංගික මාර්ගයෙන් බැහැර කරනවා. ශීලය තුළින් විකසිතවූ සම්මා සමාධියමයි නිවීමේ මාර්ගයේ අර්ථය වෙන්නේ.

16. වන්දනාවක සැඟවුණු රහස

තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව සකස්කරගත් ජීවිතයක් ගිහි වේවා පැවිදි වේවා කවදාවත් අසරණවෙන්නේ නැහැ. ඔහු ශක්තිමත් පෞරුෂත්වයක් ඇතිකරගන්න කෙනෙක් වෙනවා. මොකද ඔහු ධර්මය තුළින් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගුණයන් ඥාණයන් දැක්ක කෙනෙක්. මේ ලෝකධාතුව තුළ ඇති අයෝමය ශක්තිය සරණගිය කෙනෙක්. ඔහුට පෙනෙන්නේ සුගතියමයි. දුගතිය ඔහුට පෙනෙන්නේ නැහැ. ඔහු කපාකරන්නේ ධර්මයමයි. අධර්මයක් කපාකරන්නේ නැහැ. තෙරුවන්ගේ අයෝමය ශක්තිය සරණගිය පිංවතා, පිංවතිය අනුනගේ මුහුණ බලමින් කාගෙන් මට සරණක් පිහිටක් ලැබෙයිද සොයමින් නොයන බව බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. තමාගේ පෞරුෂත්වයෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශක්තිය පසුපසින් ඔහු නැගී සිටිනවා. නිරතුරුව සුගතිය දකිමින් ජීවත්වන නිසා මොහුට බියක් දැනෙන්නේ නැහැ. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවෙන් බැහැරව ගිය කාට වුවද බිය සකස් වෙනවා. එහෙම කෙනාමයි දකින දකින මනුෂ්‍යයාගේ දකින දකින දේව රූපයන්ගේ මුහුණ බලමින් කාගෙන් මට පිහිටක් ලැබෙයිද සොයමින් පිහිට සොයා යන්නේ. පිංවත් කළ්‍යාණ මිත්‍රයෙක් ඇසුරු කරමින් ධර්මය දෙස බලමින් ජීවත් වෙන්න. මෙතනදී ධර්මය කියන්නේ රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ ධර්මතාවයන්ගේ අනිත්‍යභාවයයි. කාගේ මුහුණ බැලුවත් ඔබට පෙනෙන්නේ ඔව්වරයි. ඔබ තුළ සකස් වෙන්නේද ඔව්වරයි. ඒ නිසා අනුනගේ මුහුණ බැලීම නවතා දමා අනුනගේ මුහුණ බලන්න කියල අණ කරන ඔබේ සිත දෙස බලන්න. එවිට ඔබට දැනේවි තමාගේ මුහුණවත් ඔබට අයිති නැති බව. එහෙම එකේ අනුනගේ මුහුණ බලලා මොනවා අයිති කරගන්නද? හිඤ්ඤ මේ මොහොතේ වැඩසිටින කුටියේ නුදුරුගමේ උපාසිකාවක් සිටිනවා. ඇය වයෝවෘද්ධ කාන්තාවක් ඇය තමයි ගමේ පන්සලේ ප්‍රධාන උපාසිකාව. පසළොස්වක පොහොය දවසට සිල්සමාදන් වුණා. පිරිසට මුද්‍රිත කොළවල ඇති බුදුගුණ භාවනාව ගබ්ද නගල කියාදෙන්නේ ඇයමයි. පසුගිය දිනයක ඇය දැඩි ලෙස රෝගාතුරවෙලා රෝහලේ නවත්තලා. රෝහලේදී ඇයට ගොඩාක් අසාධ්‍ය වෙලා ඇයට හුස්ම ගැනීමේ අපහසුව ඇති වෙලා. ඇය හිතලා තිබෙන්නේ ඇය මැරෙන්නයි යන්නේ කියල. ඒ තරමට ඇය අසාධ්‍යවෙලා. නමුත් කොහොමහරි ඇය මිය ගියේ නැහැ. නියමිත දිනයේදී හිඤ්ඤ ඇයගේ නිවසට පිංචපාතයට වඩිනවිට ඇය කියනවා භාමුදුරුවනේ මැරෙනවාය කියන කාරණය මේ තරම් වේදනාත්මක දෙයක් කියල තමා හිතුවේ නැහැය කියලා. මැරෙන්න යන වෙලාවේ තමන්ට ආපු බය මට කියාගන්න බැහැය කියල. ඇයට එම අසාධ්‍ය අවස්ථාවේදී තමා කරපු පිංකමක් මතක්වෙලා නැහැ. ලෞකික බැඳීම්මයි මතකයට ඇවිත් තිබෙන්නේ. ඒවා දමල යන්න බැහැය කියන බියමයි සකස්වෙලා තිබෙන්නේ. බලන්න ඇය ගමේ පන්සලේ ප්‍රධාන උපාසිකාව. අනුනට බුදුගුණ කියාදන්නත් තමා අමුලිකා ශ්‍රද්ධාව තුළයි ඉදල තිබෙන්නේ. ඒ කියන්නේ කොළයක් බලාගෙන බුදුගුණ ප්‍රකාශ කළත් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ, ධර්මරත්නයේ, සංසරත්නයේ සැබෑ ගුණයන්, ඥාණයන් කෙරෙහි විශ්වාසය සකස්වෙලා නැහැ. ඒ නිසාම ශීලයෙන් පරිපූර්ණත්වයට පත්වෙලා නැහැ. මේ හේතු දෙක නිසාමයි මරණ වෙලාවේ බිය සකස්වෙන්නේ. පිංවත් ඔබ අනුනගේ මුහුණ බලමින් යන්න එපා. තෙරුවන්ගේ ගුණයන් දෙස බලමින් ඉන් සකස්කොටගන්නා ශක්තියෙන් මරණ බිය පරාජයකර දමන්න. මරණ බිය ඔබෙන් බැහැර කරන්නේ දොස්තර මහත්තයාවත් ඖෂධවත් නොව තෙරුවන් කෙරෙහි ඇතිකරගත් ශ්‍රද්ධාව විසින්මයි.

හිඤ්ඤ වැඩසිටිය කුටියේ සිට ගමට වඩින බොරළු සහිත ගුරුපාරේ වඩිනවිට පාපැදි දෙකකින් තරුණ යුවළක් හිඤ්ඤ සොයා පැමිණියා. එම දෙපළ මීට කිලෝමීටර් 7ක් පමණ එහා ගමක බව ප්‍රකාශ කලා. දැඩි අවිරශ්මියෙන් සහ තෙහෙට්ටුවෙන් පීඩා විඳිමින් සිටි මේ දෙපළ මාර්ගය අසල ඇති දියකඩිත්තකින් දැන් දෙපා දෝවනය කරගෙන වහ වහා පැමිණ බොරළු පොළව මත පසහ පිහිටුවා දීර්ඝ ගාථා පෙළක් කියමින් හිඤ්ඤට වන්දනා කලා. එය එසේ මෙසේ වන්දනාවක් නොව. හදවතින්ම කළ වන්දනාවකි. අවංකව හිඤ්ඤ ඔවුන් ප්‍රකාශ කළ ගාථා පෙළ කට පාඩමින් කියන්න දන්නෙ නැහැ. මහ අවිකාශ්ඨකයේ බොරළු ගුරු පාර මත නළල බිම තබා පසහ පිහිටුවා එම තරුණ දෙපළ වන්දනා කරනවිට හිඤ්ඤ සිතුවේ මොවුන් දෙදෙනා මොනතරම් ගෞරවයෙන්ද මේ වන්දනා කරන්නේ කියලා. මොවුන් දෙදෙනා හිඤ්ඤ කෙරෙහි යම්

විශ්වාසයක් පෙරදැරිවයි මේ වන්දනා කරන්නේ. ඔවුන් විශ්වාස කරන්නාවූ ඒ ගුණය හික්කුව තුළ නොතිබිබානම් ඒ වන්දනාව ලබන විටම හික්කුවගේ හිස පුපුරා වි කියල හික්කුවට සිතූනා. අපි සිතමු ඒ දෙපළ විශ්වාස කළා හික්කුව ශීලයෙන් පරිපූර්ණ කෙනෙක් කියල. එහෙම සිතල ඒ අය කරන ගෞරවණීය වන්දනාව ලබන හික්කුව ශීලයෙන් පරිපූර්ණ නැතිනම් ඒ ගෞරවණීය වන්දනාව ඉදිරියේ හික්කුවගේ හිස පුපුරා යාවි. මෙතනදි හික්කුවගේ හිස පුපුරනවාය කියන්නේ හිස කැලි කැලිවලට කැඩී යනවා නොවේ හිස මානසික වශයෙන් අවුලෙන් අවුලටම පත්වෙනවා. ඊටපස්සේ තමා කරන්නේ මොනවාද කියල තමා දන්නේ නැහැ. කතා කළ යුතු දෙය කතා කරන්නේ නැහැ. කතා නොකළ යුතු දෙය කතා කරනවා. කොටින්ම ඔහු මානසිකව අවුල් භාවයට පත් වෙනවා. පිප්ප්ලි කියන බමුණු තරුණයා සියතීන්ම සිවුරු පොරවාගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ සිටින ස්ථානය සොයාගෙන යනවා. ඔහුට ඇතින් පෙනෙනවා බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩසිටිනවා. මින් පෙර බුදුරජාණන් වහන්සේ දැක නොතිබුණ පිප්ප්ලි තරුණයා තමා සොයන උතුම් ශාස්තෘන් වහන්සේ ප්‍රථම දැක්මෙන්ම හඳුනා ගන්නවා. ඒ හඳුනාගත් මොහොතේ පටන් බුදුරජාණන් වහන්සේ උදෙසාම මගේ පැවිද්ද වේවා කියල සියතීන් පැවිදි භාවයට පත්වී සිටි තරුණයා බිම දිගාවී දොහොත් මුදුන් තබා මහපොළව මත පසහ පිහිටුවා වන්දනා කරමින්මයි බුදුරජාණන් සමීපයට පැමිණෙන්නේ. එසේ පැමිණ පිප්ප්ලි තරුණයා බුදුරජාණන් වහන්සේට දක්වන ගෞරවය දැකපු බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා පිප්ප්ලි තරුණයා කරන ලද ගෞරවණීය වන්දනාව මා සමමා සම්බුද්ධත්වය අවබෝධ නොකොට ලැබුවානම් මගේ හිස සත් කඩකට පුපුරා යාවි කියල. යම් හික්කුවක් තමා තුළින් ඇතිකර ගන්නාවූ ගුණයන් එම ගුණයන් උදෙසා ගිහි පිංවතුන් විශ්වාසයෙන් කරන්නාවූ වන්දනාවන් පූජනීය දෙයක්. ඒ වගේමයි අපි මේ කාරණා දෙක වරදවා ගතහොත් එය ඒ තරමටම හයානක දෙයක් වෙනවා. අපිට වන්දනා කරන පිංවතුන් බලාපොරොත්තුවන ගුණයන් අපි ළඟ නොමැතිනම් වැඳුම් ලබාගැනීමේදී අපි පරිස්සම් වෙන්න ඕනේ. අපි හැකිතාක් ශීලයෙන් ශක්තිමත් වෙමින් සුදානම් විය යුතුයි. ලෝකයාගෙන් ලබන ගෞරවණීය වන්දනාවන් දරාගැනීමේ ශක්තිය ඇතිකර ගැනීමට. එසේ නොවුණහොත් අපේ හිස අවුල්වේවි. එවැනි ගෞරවණීය වන්දනාවක් ලබන මොහොතේදීවත් දස දිසාවට මෙමුත්‍රීය පතුරුවමින් ඒ අයට ආශීර්වාද කරන්න අපි දක්වෙමු. එවිට අපට පුළුවන් අවදානමින් යම් පමණකට මිදෙන්න. වන්දනා කිරීමත්, වැඳුම් ලබාගැනීමත් ඒ තරම් ලෙහෙසි පහසු කටයුත්තක් නොවන බව නුවණින් මෙනෙහි කරමු. ඒ වගේමයි සමහර පිංවතුන්ලා සිටිනවා සිටගෙන වදිනවා, තවත් සමහර පිංවතුන්ලා සිටිනවා දෙකට නැව්ලා වදිනවා. ස්වාමීන් වහන්සේ නමකට නොවැදම සිටිනවාට වඩා එහෙම වන්දනා කරන එකක් හොඳයි. නමුත් මේ සියලු කාරණා සිද්ධවෙන්නේ තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව තවම සකස් නොවීමේ හේතුවයි. නමුත් වර්තමානයේ ගොඩාක් පිංවතුන්ලා ස්වාමීන් වහන්සේලාට පසහ පිහිටුවලා වන්දනා කරනවා. පිංවතුන්ලා ඒ වන්දනා කරන්නේ ඔබ තුළ ඇතිකරගත් උතුම් ගුණයන්ටමයි. ඔබ ඔබටම කරගන්නා කළයාණම්‍ය භාවයක් එම වන්දනාවන් තුළ සැඟවිලා තිබෙනවා.

17. මේ අකුසලයට පොළී වෙන ලෝකයයි

ගමක ජීවත්වන මැදි වයසේ මහත්මයෙක් භික්ෂුව මුණගැසීමට පැමිණ දුක්ගැනවිල්ලක් ඉදිරිපත් කළා. 'භාමුදුරුවනේ මගේ බිරිඳට මාව රුස්සන්තේ නැහැ. මම කියන දෙය අහන්නේ නැහැ. මේ ගැන කල්පනාකරලාම දැන් මගේ මතක හිටිමේ ශක්තියත් අඩුවෙලයි තියෙන්නේ' කියලා. භික්ෂුව බලාපොරොත්තු වුණේ මේ මහත්මයා භික්ෂුව හමුවීමට පැමිණියේ ධර්ම කාරණයක් දැනගන්නය කියලා. නමුත් ඉදිරිපත් කළේ පවුල් ප්‍රශ්නයක්. දායක මහත්මයා මේ ප්‍රශ්නය ඉදිරිපත් කරලා ඒ තුළින් සැනසීමක් ලැබීමටයි බලාපොරොත්තු වුණේ. මෙවැනි අවස්ථාවක විනය කාරණා ගැන සිතල ඔහුව ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට අපිට බැහැ. භික්ෂුවක් සැමවිටම දායක පිංවතෙක් සතුටු කරන්න ඕනේ ධර්මය තුළින්මයි. ධර්මයෙන් බාහිරව කෙනෙක් සතුටු කිරීමේ අයිතියක් භික්ෂුවකට නැහැ. මෙය සටහන් තබන භික්ෂුවට මතකයි කුඩා කාලයේදී මගේ අම්මා-තාත්තා ගේ ඇතුළේ, වචනවලින් සන්ඩුවෙනවා. එහෙම වෙලාවට පුංචි අපිට හරි බයක් දැනෙනවා. නමුත් ටික වෙලාවකින් දෙදෙනා යාළුවෙලා. ඒ අතීතයේ ඇතිවුනාවු දෙන්න දෙමහල්ලන්ගේ සන්ඩුවල ස්වභාවය. නමුත් වර්තමානය මීට වඩා හුභාක් වෙනස්. උගත් නුගත් හේදයකින් තොරව දුප්පත්, පොහොසත් හේදයකින් තොරව පවුල් ජීවිතවල සමීපභාවය දුරස්වෙලා. වරෙක පිංවත් මහත්මයෙක් භික්ෂුවට ප්‍රකාශ කරනවා 'මට හොඳටම අසනීප වුණා. ඒත් බිරිඳ මොකද කියලවත් ඇසුවේ නැහැ. මම තනිවම ගිහින් බෙහෙත් අරගෙන පැමිණියා. දැන් සනීපයි. ඒත් බිරිඳ තවම දන්නේ නැහැ මම අසනීපයෙන් සිටි බවක්වත්. එය ඇය දැන සිටියත් දන්න බවක් හඟවන්නෙත් නැහැ' කියලා.

සමහර පිංවතුන්ලා ගිනියම් වූ පවුල් ජීවිත උරුම කරගන්නේ සද්ධර්මයෙන් ඇත්වීම නිසාමයි. ශීලය තුළින්මයි ඔබේ සිතේ ඇතිවන කෙලෙස් ගිනි නිවා දමන්නේ. මෙතනදී ඉක්මගියාවූ මනෝකර්ම කියන කාරණය ගැන අවධානය යොමුකරන්න ඕනේ. මනෝකර්ම කියන්නේ ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ කියන කාරණාවන්. මතසින් සිදුවන මේ අකුසල් තුන නිසාමයි මේ කෙලෙස් ගිනි ඇවිලෙන්නේ. ලෝකය තුළින් කවදාකවත් පිංවත් ඔබට මේ ප්‍රශ්නවලට විසඳුම් ලැබෙන්නේ නැහැ. මුළු මහත් සමාජයම අර්බුදයකට යවලා. එම අර්බුදයන් තුළින් මතුවන සමාජ සංකීර්ණතා නැවත නැවත ආදායම් උපදවන මාර්ග බවට පත් කරගන්න සමාජයක් තුළයි ඔබ ජීවත්වෙන්නේ. මේක තමයි ධර්මයෙන් තොර ආර්ථිකයක දියුණුව කියන්නේ. දෙන්නා දෙමහල්ලෝ රණ්ඩු කරන විට අඩුම වශයෙන් දෙදෙනාගෙන් එක්කෙනෙකුට වස කුප්පියක් හරි විකුණලා ආර්ථිකය දිවවීමටයි ලෝකය බලාපොරොත්තු වන්නේ. සමාජය තුළ මෙම බිඳවැටීම් සිදුනොවනවා නම් ආර්ථිකය තුළ නව ආදායම් මාර්ග ඇතිවෙන්නේ නැහැ. එම නිසා සමාජය හැමවිටම ඔබලාට අත දිගු කරන්නේ ප්‍රශ්න ඇතිවන දිශාවටයි. අපි සමාජයෙන් පලාගියේ විසිතුරු ලෙසින් පෙනෙන මෙම ලෝකය හෙළිකරගැනීම නිසාමයි. මනුෂ්‍යයා තුළ විසිතුරුභාවය ඇතිකරවන්නේද තෘෂ්ණාවෙන් බරිත වූ මනුෂ්‍යයා තුළම සකස් වෙන පංචඋපාදානස්කන්ධය නිසාමයි. එම ලෝකයට ඉදිකටුකුඩක තරම්වත් බැඳෙන්න අප නැවත කැමති නැහැ. ආර්ථිකය විසින්ම අපව රණ්ඩු කරන පරිසරයකට යොමුකරලා අපිටම වස විකුණලා. අපටම ආයුධ විකුණනවා. අපේම ගුණකථන කියලා දියුණුව මනින ලෝකයක් තුළයි පිංවත් ඔබ ජීවත්වෙන්නේ. වාසනාවට බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය තවමත් ජීවමානව තිබෙනවා. මිතුරු වෙසින් සිටින කුරිරු ලෝකයේ වෙස්මුහුණ අපිට හඳුනාගන්න. ලෝකය කවදාකවත් මේ මොහොතේ පවතින තත්වයට වඩා හොඳවෙන්නේ නැහැ. ඒ නිසා පිංවත් ඔබ ලෝකය තුළින් විසඳුම් බලාපොරොත්තු වෙන්න එපා. විසඳුම් අනාගතයට භාර කරන්න එපා. පිංවත් ඔබ ධර්මයේ කැඩපතින් ලෝකය හඳුනාගන්න. එතැනයි ප්‍රශ්නයට ස්ථිර විසඳුම තිබෙන්නේ. ඔබේ ස්වාමිපුරුෂයා, බිරිඳ ඔබට අකීකරු නම් ඔබ තවතවත් ඔහුට හෝ ඇයට සමීපවෙන්න. ඔබ අනෙකාට සමීපවෙන්න සමීපවෙන්න අනෙකා තවත් ඇත් වෙනවා නම් ඔබ තව තවත් සමීපවෙන්න. අනෙකා ඔබට බැන්නොත්, පහරක් ගැසුවොත්, ඒත් ඔබ තව තවත් ඒ තැනැත්තා හෝ තැනැත්තියට සමීපවෙන්න. ඔබ ආත්ම ගරුත්වය ගැන සිතන්න එපා. මොකද ඔබ සමීපවෙන්නේ ඔබගේ බිරිඳට, ස්වාමිපුරුෂයාට නොවේ ධර්මයටයි. මෙවැනි තැනකදී ඔබව අනෙකාගෙන් දුරස්කරන්නේ මමත්වයේ දැඩිභාවයයි. සෑමියා බිරිඳට

සමීප වූණාය කියලා ඔබලාට ලැබෙන සුගතියක් නැහැ. ඔහුගේ හෝ ඇයගේ අකීකරුභාවය උපයෝගී කරගෙන පිංවත් ඔබ ධර්මයට සමීපවෙන්න. ඔබලාගේ පවුල් ජීවිතවල අර්බුද මතු වෙනවා නම් ඒවා ඔබලා විසින්ම අතීතයේ කරන ලද අකුසල් සංස්කාරවල ප්‍රතිඵලයන්මයි. අතීත භවයන්හිදී අනුන්ගේ පවුල් ජීවිත අවුල් කරලා, සැකයේ බීජයන් ඇති කරලා, ඊර්ෂ්‍යා කරලා, එකිනෙකාගේ යුතුකම පැහැර හැරලා ඇතිකරගත් අකුසල්වල හේතුවෙන්මයි මේ අර්බුද මතුවී එන්නේ. වර්තමාන සමාජ පරිසරය තුළින් එම අකුසල් තව තවත් අකුසල් වැඩෙන දිශාවටමයි යොමුකරන්නේ.

මමත්වයේ දැඩිභාවය නිසාමයි අකුසල් විපාක දෙන අවස්ථාවන්හිදී අපි දැඩිව ගැටෙන්නේ. සිහි නුවණින් ධර්මානුකූලව ඔබ එය තේරුම්ගත යුතුයි. ඔබ විසින්ම කරගන්නා ලද අතීත අකුසල් සංස්කාර හේතුවෙන් ඔබලා දුක්විඳින විට ඒවා තව තවත් අකුසල් බවට පත්කර නොගැනීමට ඔබලා දක්ෂ විය යුතුය. එම නිසා ඔබ ආත්මාර්ථකාමීවන්න නැවත බිරිඳක්, ස්වාමී පුරුෂයෙක්, විවාහයක් එපාය කියන අධිෂ්ඨානයට එන්න. එම අධිෂ්ඨානය සපල කරගැනීම සඳහා මේ ජීවිතයේ බැඳුන බිරිඳට ස්වාමීපුරුෂයාට මොනතරම් බාධක මාධ්‍යයේ වුවද තව තවත් සමීපව යුතුකම ඉටුකරන්න. මනුෂ්‍යයා සිල්පද වලට වටිනාකමක් නොදෙන අනාගත සමාජයේදී විවාහයක් යනු ගිනි ගොඩක්ම වනු ඇත. මේ ගිනි නිවීමට ඔබට නොහැකිය. මන්ද මේවා සංස්කාර ධර්මයන්ය. මනුෂ්‍යයා අකුසල් කිරීම වැඩිවන්න වැඩිවන්න එම අකුසල් විපාකදීමට සුදුසු ලෝකයකුයි අප ඉදිරියේ බිහිවන්නේ. මනුෂ්‍යයා කාමය වරදවා හැසිරීම වැඩි වන්න, එහි අකුසල් විපාක දෙන ලෝකයයි කඳුළු, අදෝනා අපවාර මැදින් මේ කළ එලි බසින්නේ. ඔබට මේ මොහොතේ ලැබී ඇති ස්වාමීපුරුෂයා, බිරිඳ ඔබට ලැබිය යුතුම කෙනාමය. කිසිදු අසාධාරණයක් ඔබට සිදුවී නොමැත. එය හොඳ වුවද නරක වුවද එය ඔබේ ලැබීමයි. මේ ලැබීම ඔබට සකස් කරදෙන්නේ අතීත කුසල, අකුසල් සංස්කාරයන් විසින්මය. ලැබුණ දෙයට නොගැටෙන්න. ගැටෙන සිත හඳුනාගන්න. ගැටෙන සිතක් යනු අකුසල් සංස්කාරයක්ම බව දකිමින් කුසල් සංස්කාරයන්ම ජීවිතයට එකතු කරගන්න.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා රූපය කියන්නේ මාරයාය කියලා. එසේ නම් ඔබ ඉදිරියේ ඇති රූපය කාගේ වුවද එම රූපය මාරයාමය. මාරයා නිරතුරුවම උත්සාහ ගන්නේ ඔබට අකුසල් රැස්කර දීමටය. ඔබ ප්‍රවේශම් විය යුතුය. මාරයා පරාජය කළ හැක්කේ රූපය සමග ගැටීමෙන් නොව රූපය අවබෝධ කර ගැනීමෙන්මයි. ගැටෙන තාක්, සණ්ඩු වෙනතාක් අපි ගැටෙන්නේ සණ්ඩුවෙන්ම මාරයා සමගය. මාරයාගේ බලවත්භාවය හමුවේ මාරයා සමග ගැටීමට යෑම අනුවණකමකි. මාරයා ගැටීම නැමැති දෙයට බොහෝම කැමතිය. මන්ද, මාරයාගේ ලෝකයේ ප්‍රාග්ධනය අකුසලයම වන හෙයිනි. එහෙයින් ඔබට ලැබුණ බිරිඳ ගැටීම උදෙසා නොව අවබෝධය උදෙසාම පරිහරණය කරන්න. ඔහු හෝ ඇය කේන්ති ගත්විට ඔබ සිනාසෙමින් අධිෂ්ඨානශීලීව පෙරට යන්න.

සිටු ගෙදරට මස් සපයන මස් වැද්දකුගේ හැඩිදැඩි රූපයට කාමයෙන් බැඳී මස්වැද්දා සමග කැලයට පලාගිය සෝවන් එලයට පත් සිටු දියණියක් එම වැද්දාට සුවච කීකරු බිරිඳක්ව ඔහුගේ සියලු කටයුතු නොපිරිහෙලා ඉටුකරමින් ඔහුත් සමග දරුමල්ලන් හදාගෙන ජීවත්වෙමින්, අවසානයේදී ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මහාකරුණා ගුණයෙන් වැද්දාත් දරු නිදෙනාත් සෝවන්එලය අවබෝධ කරගත් කථාවක් මේ අවස්ථාවේදී භික්ෂුවගේ මතකයට එනවා. අපේ ජීවිත ගිනි ගන්නා සියලුම අවුල් වියවුල් ගැටීම් ඇතිවෙන්නේ අප තුළ ඇති සක්කායදිට්ඨිය නිසාමය. අප කොතෙක් නිවැරදි පාර්ශ්වයන් වීමට උත්සාහ ගත්තද ගැටීම සකස්වෙන්නේ මමත්වයේ ඇති දැඩිභාවය නිසාමය. ඉහත සිටුදියණිය මමත්වයේ දැඩිභාවය නැති කළ තැනැත්තියක් නිසා ගැටීමකින් තොරව මස්වැද්දාත් සමග සමගියෙන් පවුල් ජීවිතයක් ගත කිරීමට ශක්තිය ලැබිණ. ඇයගේ එම ධර්ම ශක්තිය නිසාම අවසානයේ පවුලේ සියලුදෙනාම ධර්මය දැකීමෙන් සැනසීමට පත්විය. මස්වැද්දාත් දරුවනුත් ශීලයේ පරිපූර්ණත්වයට පත්විය. සක්කාය දිට්ඨිය සිදුණු තැන, දැන් ඔබ මාරයාව හඳුනාගෙන ඇත. දැන් ඔබ මාරයාගේ උගුල්වලට අසුවන්නේ නැත. දැන් ඔබ ගමන් කරන්නේ හඳුනාගත් මාරයා අවබෝධ කරගන්නා දිශාවටය.

පවුල් ප්‍රශ්න ගැන සිහිපත් කිරීමේදී ප්‍රශ්නයට පෙරාතුවත් ප්‍රශ්නයට පසුවත් ඇතිවන ප්‍රධාන අනතුර තමයි කාමයේ වරදවා හැසිරීම. මේ අනතුරේ භයානක බව දැකලමයි සමගියෙන් අපි ජීවත් වෙන්න ඕනේ.

කාමයේ වරදවා හැසිරීම අප්‍රමාණ දුක් විපාක වශයෙන් ගෙන දෙන අකුසලයකි. වර්තමාන සමාජය මේ සිල් පදයට දෙන වටිනාකම ගොඩාක්ම අඩුවෙලා. ශිල්පයට දෙන වටිනාකම අඩුවෙන්න අඩුවෙන්න එහි දිට්ඨධම්ම වේදනීය අකුසල් විපාක සමාජය තුළින් හොඳටම පෙනෙනවා. වැරදි කාම සිතුවිල්ලක් සකස්වෙන මොහොතේම ඇස් අන්ධවෙනවා, කන් නැසීයනවා, මනස වේගවත් වෙනවා. දැන් මෙතන ඉන්නේ සිතුවිලි වෙගවත් වෙව්ව ජාති අන්ධයෙක්. ඔහුට හරිවැරදිද පෙනෙන්නේ නැහැ. හොඳ නරක ඇහෙන්නේ නැහැ.

අතීතයේ වැඩසිටිය ඉසිදාසි මහරහත් හික්කුණින් වහන්සේ ආත්ම භාව හතක් පුරාවට කාමයේ වරදවා හැසිරීමේ වරද නිසා ගිනිගත් හවගමනේ ගිනියම් වූ දුක්පීඩාවන් පුර්වේනිවානුස්සති ඥානායෙන් දැකලා ප්‍රකාශ කරනවා. උතුම්අරිහත් උත්තමාවියකගේ මේ සිංහනාදය, කර්මය-කර්මඵල විශ්වාසයෙන් බැහැරව ගිය වර්තමාන සමාජයට කාමයේ වරදවා හැසිරීම විනෝදාංශයක් කරගත් සමාජයට වටිනා පාඩමක් වෙවි. ඉසිදාසි රහත් තෙරණින් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරනවා මීට ආත්මභාව හයකට පෙරාතුව මම පිරිමියෙක්. මේ පිරිමිභාවය උපයෝගීකරගෙන කාමය වරදවා හැසිරීම නිසා මරණින් පසු කල්පයක් නිරයේ පැසුනා. නිරයෙන් චූතවෙලා එළිවිවියෙකුගේ කුසේ පිරිමි එළුවකුටවකුවෙලා උපත ලැබුවා. මේ එළු ජීවිතයේදී මම මියගියේ පුරුෂලිංගය කුණුවෙලා. මම නැවත වැදීරියකගේ කුස, වදුරු පැටවකුවෙලා ඉපදුනා. මම පුංචි කාලයේම රළේ නායක වදුරා මගේ පුරුෂලිංගය හපල කඩාගැනීම නිසාම දුකට පත්වී මරණයට පත්වුණා. ඊළඟට මම එළදෙනකුගේ කුසේ වසුපැටවෙක් වෙලා උපත ලැබුවා. වසුපැටවා තරුණ වයසට පැමිණෙන විට ලිංග බිජෝධරණයට ලක්වුණා. ඒ ආත්ම භාවයේදී මම මියගියේ පුරුෂලිංගය පණුවන් ගසලා. මෙම වසු කුලයෙන් අනතුරුව මම මනුෂ්‍ය අම්මා කෙනකුගේ කුස ජාති නපුංසකයෙක්ව ඉපදුනා. ඉන් පසු හවයේ මම කාන්තාවක්ව ඉපදුනා. එතනදීත් මම මගේම ස්වාමීපුරුෂයාගේ දෙවැනි බිරිඳට ඊර්ෂ්‍යා කළා. ඒ හේතුවෙන් මේ ජීවිතයේදීත් මාව ස්වාමීපුරුෂයන් දෙදෙනෙක්ම ප්‍රතික්ෂේප කළා. බලන්න කාමය වරදවා හැසිරීම නම් වරද මොනතරම් නම් දුක් කන්දරාවක් අත්කරලා දෙනවාද? ඕනෑම පිරිමියෙක් කාන්තාවක් බවට පත්කිරීමේ ශක්තිය කාමය වරදවා හැසිරීම කියන වරද තුළ සැඟවී තිබෙනවා. වර්තමාන ලෝකයේ පිරිමි ජනගහනය පරදවා කාන්තා ජනගහනය ඉහළ යන්නේ ඉහත හේතුවල ධර්මය නිසාමයි.

ලෝකය දෙස හොඳින් දැස් හැර බලන්න. ඒ ඔබ දකින්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කර වදාළ ධර්මයයි. මේ කැලෑවල වැඩසිටින විට අපට පෙනෙනවා, වදුරු රංචුවල නායක වදුරා තම රළේ වැදීරියකට පිරිමි පැටවෙක් ඉපදුනොත් එම පිරිමි පැටවා මරාදැමීම උදෙසා මොනතරම් වෙහෙසක් ගන්නවාද කියල. කාමය උදෙසාම නායක වදුරා අකුසලයන් රැස්කර ගන්නාවිට වදුරු පැටියා කාමය වරදවා කළ අකුසලයක විපාකය ගෙවනවා. ලෝකය පුරා පැතිරියන සමාජරෝග ගත්තත් ඒඩ්ස් වැනි භයානක රෝග ගත්තත් මේවා කාමය වරදවා හැසිරීමේ දිට්ඨධම්මවේදනීය විපාකයි. ලෝකයා දුශ්ශීල වෙන්න දුශ්ශීල වෙන්න අනාගත ලෝකයේ උණ, සෙම්ප්‍රතිශ්‍යාව, තරමට ඒඩ්ස් රෝගය පැතිරිලා යාවී. මහාවේගයකින් පවුල් සබඳතා බිඳවැටී යයි. මේ අපි දකින්නේ සංස්කාරයන්ගේ ස්වභාවයයි. පිංවත් ඔබ දැක ඇති ඒඩ්ස් රෝගීන්ට දාව, සමාජ රෝගීන්ට දාව උපදින කුඩා දරුවන්. අපි ඒ මරණයත් සමග සටන් කරන දරුවන් දකින විට අපේ අපොයි කියලා කම්මුලට අත ගසා ගන්නවා. මේ දරුවා එවැනි අන්තරාකාරී රෝගී මව් කුසක උපත ලැබුවේ ඔහු පෙර ජීවිතවල කරන ලද කාමය වරදවා හැසිරීම නිසාමයි. කාමය වරදවා හැසිරීම වැඩිවීම නිසාම කාන්තා පක්ෂයේ ගහනය සහ ජාති නපුංසකයන්ගේ ගහනයද වර්ධනය වනු ඇත. වැරදි කාම සිතක් සකස්වෙන මොහොතේදීම නිවැරදි කර්මය කර්මඵලය විශ්වාසයෙන් ඔබ තුළ ඇතිකරගන්න. හික්කු ව මේ සටහන තබන විට මන්දෝත්සහගත බවක් ඇතිවෙනවා. ලෝකය නිවැරදි කරන්න අපට බැහැ. ලෝකය දිහා බලල අපි නිවැරදි වෙන්න ඕනේ. කාමය වරදවා හැසිරීම සම්බන්ධව හික්කු වට ගිහි ජීවිතයේ ගොඩාක් අත්දැකීම් තිබෙනවා. ඒ නිසා හික්කු ව අත්දැකීමෙන්ම දන්නවා එය මොනතරම් අවදානම් කාර්යයක්ද කියන එක. මෙතැනදී කාමය වරදවා හැසිරීම කියා කියූ ඒ කාමයන් තුළින්මයි කාමයේ නිරෝධය දෙසට පාර සොයාගන්නේ. මේ මොහොතේ හික්කු ව ඒ අතීතය සිහියට නගාගැනීමට යනවිට හික්කු වට පෙනෙන්නේ මැකිගිය අතීතයක්. ජීවිතය තුළින් කළා වූ කුසල් හෝ අකුසල් සංස්කාර මනසින් මැකිලා ගිහින්. එම නිසාම හික්කු වට බියක් කියල දෙයක් සකස්වෙන්නේ නැහැ අතීතය ගැන සිතලා. අතීතයක්, අනාගතයක්,

වර්තමානයක් නැහැ. විපාක පිණිස සකස්වෙන අතීත සංස්කාර ලෝගුවක්නම් තිබෙනවා. ඒකට තමයි ජීවිතය කියන්නේ. සංස්කාර නැමති ඉන්ධන වලිනුයි ජීවිතය දුවන්නේ. ඉන්ධන ඉතිරිව තිබෙන තාක් කල් ජීවිතය දුවාවී. එතෙක් දිරායාම පමණක්මයි ජීවිතයට බැඳිලා තිබෙන්නේ.

වරක ශරීරයේ පටවිය ඉදිමෙනවා. එම ඉදිමීමට ආපෝ, තේජෝ, වායෝ ධාතුනුත් සහෝදරත්වයෙන් උපකාරීවෙනවා. මේ හතර දෙනා බොහෝම සහෝදරත්වයෙන් ජීවත්වෙන්නේ. සතරමහා ධාතුවත් හරියටම ධර්මයෙන් ඇත් වෙච්ච මනුස්සයෙක් වගේ නිතර කීපෙනවා. කිපීම නිසාම රතුවෙනවා, පුපුරනවා අවසානයේදී කුණු සැරව ඕජාව ලෙස ගලා යනවා. අවසානයේ අලුත් හැඩයකින් අලුත් වටිනාකමකින් සතරමහා ධාතුවටම එකතුවෙනවා.

18. පොඩි දෙයක් ආහාරයට ගන්න ලොකු දෙයක් දන්දෙන්න

හික්ෂුව සොයා පැමිණි එක් තරුණ මහත්මයෙක්, තමා තාවකාලිකව පැවිද්ද ලැබීමට බලාපොරොත්තු වෙනවා, එය සුදුසුද කියලා විමසුවා. හික්ෂුව ප්‍රකාශ කළේ මේ ශාසනය තුළ 'තාවකාලික පැවිද්ද' කියලා දෙයක් නොමැති බවයි. තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවේ හීනභාවය නිසාම සකස්වෙන විනය කාරණා ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ දුර්වලතාවය හේතුවෙන් මෙවැනි දේවල් සමාජයේ සිදුවෙනවා වෙන්න පුළුවන්. නමුත් තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවට පැමිණි කෙනා කවදාකවත් ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ උතුම් රහතන් වහන්සේලා දැරූ කසාවත් විවරය තාවකාලික අරමුණකින් දරන්නෙ නැහැ. එය මහා පාපකාරී ක්‍රියාවක්. කෙනෙක් තාවකාලිකව පැවිද්ද ලබන්නේ සතියකින් එසේත් නැතිනම් මාසයකින් නැවත ගෙදර යාමේ බලාපොරොත්තුවෙන්. නැවත ඥාතීන් සමග බිරිඳ දරුවන් සමග කාමලෝකය අත්විඳින මනෝභාවයෙන්. ඔහු එම කාම සම්පත් දින කීපයකට පමණයි පැත්තකින් තබලා තිබෙන්නේ. ඒත් ඒවා සිතෙන් තිබෙන්නේ තමා ළඟමයි. මෙවැනි කෙනෙක් මහා සංසරත්නය පෙරවූ උතුම් විවරයක් දැරීම විවරයට දක්වන්නාවූ අගෞරවයක්මයි. එවැනි අගෞරවයක් දක්වන කෙනෙකුට කවදාකවත් සංසරත්නයේ ගුණයන්, ඥානයන් පිළිබඳ සද්ධාව සකස්කරගන්න බැහැ. මොකද ඔහු සංසයා දකින්නේ අඩු තක්සේරුවකින්. එම නිසා ඔබ තුළ සද්ධාව හීනභාවයට පත්වෙන්නාවූ තාවකාලික පැවිදි දිවියකට යන්න එපාය කියල හික්ෂුව ඔහුට මතක් කළා.

වැදගත් දෙය කුමක් වුවත් සමාජය තුළ ඕනෑතරම් මෙවැනි දේවල් සිදුවේවි. ඒකට තමයි ධර්මය කියන්නේ. ධර්මය තිබෙන්නේ ගැටෙන්න නොවේ. එම නිසා සමාජය තුළ ඕනෑම දෙයක් සිදුවෙන්න දෙන්න. ඒවා නිවැරදි කරන්න ඔබ යන්න එපා. ඔබ නිවැරදි වෙන්න. එම නිවැරදිභාවය තුළින් සද්ධාව සකස් කරගන්න. තම තමන් තනිවම ගැලවෙන්න තිබෙන අවස්ථාවක් මේක. අත්වැල් බැඳගෙන ගියොත් ප්‍රමාදි භාවයටයි පත්වෙන්නේ. පිංවත් ඔබට අවශ්‍ය නම් ගිහි බැඳීම් වලින් තාවකාලිකව ඉවත්වෙලා ශීලයක් තුළ ජීවත්වෙන්න සුදුසු ගුරුවරයෙක් යටතේ සුදුවන හෝ සුදුසු පැහැයක් දරාගත් දසශීලයේ පිහිටන්න. එවිට ඔබට පුළුවන් අවශ්‍ය අවස්ථාවකදී ශීලයන් පවාරනය කරලා නැවත සුදුසු ජීවිතයකට පැමිණෙන්න. ඒ ආකාරයට කටයුතු කළොත් ඔබ තුළ වැඩෙන තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවට හානියක් වෙන්නේ නැහැ.

අතීතයේ වැඩසිටියාවූ අති උතුම් මහරහතන් වහන්සේලා දැරූ උතුම් අරිහත් ධජයට අගෞරවයක් නම් කරන්න එපා. විවරයට පූජනීයත්වයක් ලබාදෙන්නේ කාමය බිමින් තැබූ සිරුරක්මයි, කාමය බිමින් තැබීමට වෙර වඩන සිරුරක්මයි විනයානුකූලව සැකසූ විවරයක් දැරීමට සුදුසු වන්නේ. උතුම් විවරයට අගෞරවයක් කළොත් සංසාරයේ හුඟාක් ඇතට යන තුරාවට උතුම් පැවිදි ජීවිතයක් ලැබීමේ වාසනාව අහිමිවේවි. සම්මාසම්බුද්ධ ශාසනයක පැවිද්ද කියන්නේ බොහෝම දුර්ලභ දෙයක්, පැවිදිවීම දුර්ලභ දෙයක් බවට පත්වෙන්නේ. එම නිසා ගිහි ජීවිත ගතකරන පිංවතුන්ලා උතුම් විවරයට ලබාදියයුතු ගෞරවය උතුම්කොට සලකන්න ඕන.

එක දායක මහත්මයෙක් හික්ෂුවගෙන් විමසුවා ස්වාමීන් වහන්ස තනිවම වියදම් කර දෙන දානයද හවුලේ පුජාකර දෙන දානයද ආනිසංස වැඩි කියලා. මෙහිදී අපි සිතන්න අවශ්‍යයි දන්දීමේ මූලිකම පරමාර්ථය තෘෂ්ණාව අඩුකරගැනීම බව. දානයන් තුළින් අප දන්දිය යුත්තේ අප තුළ ඇති දුකට හේතුවෙන තෘෂ්ණාවයි. තනිවම පුජාකරන දානයන්ට වඩා හවුලේ පුජාකරන දානවලින් තෘෂ්ණාව කියන කාරණයෙන් ඔබ තවත් බැහැරවෙනවා. නමුත් හවුලේ දෙන දානය පුජා කිරීමේදී අපේ පිංවතුන් මේ කාරණය දැනගත යුතුයි. ඒ දානයේ අර්ථයන් සමඵල කරගැනීමට.

ඔබ සිතන්න කෙනෙක් දානයක් පුජාකරනවා පෞද්ගලිකවම. එම දානය සඳහා ඔහුට රු 500 ක් වැය වෙනවා. මොහුට සිතෙනවා මින්පස්සේ පිරිසක් හවුල් කරගෙන දානය පුජාකරනවා කියලා. මේ පිංවත් මහත්මයා තම හිතවතුන් තුන්දෙනෙක් දානයට හවුල්කර ගන්නවා. මේ හවුල්වෙන පිංවතුන් තුන්දෙනා රුපියල් 100 බැගින් රුපියල් 300ක් දෙනවා. ඉතිරි රුපියල් 200 ඉහත දානය හිමි මහත්මයා යොදලා දානය

පුජකරනවා. තනි පුද්ගලයා දානය පුජා කරන විට වැය කළේ රුපියල් 500 යි. පුද්ගලයන් හතරදෙනෙක් එකතුවෙලා දානය පුජා කරන විටත් වැය කළේ රුපියල් 500යි. මෙතනදී මොකද සිද්ධ වුණේ. දානය හිමි මහත්මයා රුපියල් 300 ක් ඉතිරි කරගත්තා පමණයි. මේ ආකාරයට පුජා කරන දානය හවුලේ පුජා කරන දානයක් වෙන්නේ නැහැ. එය අර්ථවත් හවුලේ පුජාකරන දානයක් බවට පත්වෙන්නේ දානය හිමි පිංවත් මහත්මයා රුපියල් 500 ම දානයට යොදවනවා නම්. හවුලට එකතුවෙන පිංවතුන් තුන් දෙනාගේ රුපියල් 300 ත් එයට එකතුවෙනවා නම්. එවිට දානයට රුපියල් 800 ක්ම වැය කරනවා. එතකොට එය පිරි ඉතිරිගිය දානයක්. එම දානයයි හවුල් දානයේ ආනිසංස පක්‍ෂය වැඩිකර දෙන්නේ. එසේ නොවුණහොත් හවුල් දානයේ නාමයෙන් අපි ඇති කරගන්නේ තෘෂ්ණාවමයි.

දානය ගැන සටහන් කරනවිට ලුණු ඇඹුල් නිසා දුක්වෙන මහත්මයෙක් ගැන මතක් වුණා. හික්කුච වැඩසිටිය කුටියක කැපකරු මහත්මයෙක් හික්කුච උදේම ගිලන්පස වැළඳුවාට පස්සේ සහ දානය වැළඳුවාට පස්සේ ඇවිත් අහනවා ‘භාමුදුරුවනේ ගිලන්පසට සීනි ඇතිද? වැඩිද? දානයට ලුණු වැඩිද? කියලා. මේ සුපුරුදු දින වර්ශාව දින කිහිපයක්ම සිදුවුණා. හික්කුචටත් තේරුණා ගිලන්පසවල සීනි හුඟාක් වැඩි බවකුත්. ඒත් හික්කුච ඒ ගැන තැකීමක් කළේ නැහැ. කැපකරු මහත්මයා නැවත දිනපතා එම විමසීම කරන නිසා ‘ඇයි මහත්තයෝ නිතරම සීනි ලුණු වැඩිද අඩුද කියල අහන්නේ’ කියලා.

එතකොට එම දායක මහත්මයා කියනවා ‘ස්වාමීන්වහන්ස, අපි දානයේ ලුණු ඇඹුල් බලන්නේ නැහැ. එහෙම බැලුවොත් පවි සිද්ධවෙනවා’ කියලා. ඒ මහත්මයා පුරුදුවෙලා තියෙන්නේ මහා සංසරත්තය කෙරෙහි ඇති ගෞරවය වැඩි භාවය නිසාම ලුණු ඇඹුල් නොබලන්න. ඒ වෙලාවේ හික්කුච ප්‍රකාශ කළා ඔබ ගෞරවයෙන් පුජාකරන දානයේ ලුණු ඇඹුල් අඩු වැඩි වුණොත් කොහොමද ස්වාමීන් වහන්සේලා දානය වළදන්නේ. ඔබ ඔය ඇති කරගෙන තියෙන ගෞරවය මෝහය මුසු ගෞරවයක්. පිංවත් ඔබ දානයේ ලුණු සීනි ගැන හැමදාම භාමුදුරුවන්ගෙන් විමසන්නේ ඔබ තුළ සැකයක් ඇති නිසා. එම නිසා පිංවත් ඔබ බුද්ධිමත් වෙන්න, ලොවතුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ චේතනාවයි කර්මයට මුල්වන්නේ කියලා. ඔබ දානයට පිළියෙල කරන ආහාරවල ලුණු සීනි රස බලන්නේ ඔබ ආහාරයට ඇති කැමැත්ත නිසාවත්, ඔබගේ කුසට ආහාරයක් පිණිසවත් නොවේ. ස්වාමීන්වහන්සේලාට දානය වැළඳීමට පහසුව ලබාදීම පිණිසයි. එවැනි චේතනාවකින් ඔබ දානය පිළියෙල කරන වෙලාවට අවශ්‍ය නම් ලුණු ඇඹුල් බැලීමෙන් ඔබ තුළ ඇතිවෙන්නේ මෙමනි සිතක්මයි. සංසරත්තය කෙරෙහි ගෞරවයක්මයි. එය කවදාකවත් ඔබට අකුසලයක් වෙන්නේ නැහැ. මෙවැනි පුංචි කාරණා ඔබ සිහිනුවණින් විසඳාගතයුතු වෙනවා. මොකද ආහාරය කියන්නේ දුකක්ම නිසා.

අපි ආහාර ගන්න ගමන්, ගන්නා වූ ආහාරය අවබෝධ කරගැනීමටත් උත්සාහ ගන්න ඕනේ. ආහාරය අවබෝධ කර ගැනීමෙන්ම ඔබට සම්මා දිට්ඨියට පත්වීමට හැකි බව සාරිපුත්ත මහ රහතන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. ආහාරයට ඇලීම හේතුවෙන් ආහාරවලට බිහිවන ගුල්ලෙක්, ආමාශගත පණුවෙක් වීමේ අවදානමද තියෙනවා. එහෙයින් ආහාරය ප්‍රයෝජනයට ගතයුත්තේ තෘෂ්ණාව හීනකර ගැනීම සඳහාමය. එසේ තිබියදී ලුණු ඇඹුල් නොබැලීම වැනි කාරණයක් උතුම් ධර්මකාරණයක් වශයෙන් අල්ලාගෙන සිටීමේදී ධර්මයේ සැබෑ අර්ථයන්ගෙන් ඇත්වීම පමණක්මයි සිද්ධ වෙන්නේ. ලුණු ඇඹුල් බැලීමෙන්ම විවිකිච්ඡාවෙන් මිදෙන්න. විවිකිච්ඡාව නැති වූ සිතකමයි ධර්මයක් වැඩෙන්නේ.

දන්දීම තුළින් ඔබට එහි ආනිසංස ලෙසින් ලැබෙන්නේ ආයුෂ, වර්ණය, සෑපය, බලයයි. ඔබ මෙතැනදී දක්‍ෂ වෙන්න ඕනේ ඉහත ශක්තිය ශ්‍රද්ධා, චීර්යය, සති, සමාධි ප්‍රඥා කියන ඉන්ද්‍රිය ධර්මයන් ශක්තිමත් කරගැනීම උදෙසාම ප්‍රයෝජනයට ගන්නට. දානය ගැන කථාකරලා ශ්‍රද්ධාදී ඉන්ද්‍රිය ධර්මයන් කියන තැනටයි නැවත පැමිණියේ. එහෙම නම් දානය කියන්නේ සතර අපායෙන් මිදීමේ මාර්ගයට ශක්තිමත් සාධකයක්මයි. බතක් දන් දීමෙන් ලබන ශක්තියෙනුයි ඔබ කවදාහරි සිතක් දන් දෙන්න ශක්තිය ලබන්නේ. එහෙයින් තෘෂ්ණාව හීනවන දිශාවටම දානයේ අර්ථයන් ප්‍රයෝජනයට ගන්න දක්‍ෂ වෙන්න.

ලොව්තුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා, ත්‍යාගයට දුෂ්කර දේ දන්දෙන තැනැත්තා, මනාප දේ ලබාගනී කියලා. උතුම් දේ දෙනුයේ උතුම් දේ ලබාගනී, අග්‍ර දේ දෙනුයේ අග්‍ර දේ ලබාගනී, ශ්‍රේෂ්ඨ දේ දෙනුයේ ශ්‍රේෂ්ඨ දේම ලබාගනී කියලා. ලෞකික සැප සම්පත් බලාපොරොත්තුව දන් දෙන්නා සිතු සිතූ සම්පත් ලබාගන්නා අතර එම ලෞකික සැපසම්පත් වල අනිත්‍යභාවය නුවණින් මෙනෙහි කිරීමට දක්ෂ තැනැත්තා දානය තුළින්ම සතර අපායෙන් මිදීමද සාක්ෂාත් කරගනී.

තෘෂ්ණාව හේතුවෙන්ම සකස්වෙන ආහාරය නිසා මනුෂ්‍යයා තුළ සකස්වන පංචඋපාදානස්කන්ධයේ අනතුරුදායක බව දැකලයි බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරන්නේ පුත්‍ර මාංශය අනුභව කරනවා යන හැඟීමෙන් ආහාරය පරිභරණය කරන්න කියලා. දීර්ඝ කාන්තාර ගමනකදී මංමුළාවට පත්ව ආහාර, ජලය නැතිවී කාන්තාරය මැද අතරමංවුවහොත්, ජීවත්වීම උදෙසාම තමාගේ එකම දරුවාගේ මාංශය එම දෙමාපියන් අනුභව කරන්නේ යම් අප්‍රියභාවයකින්ද, යම් අකමැත්තකින්ද තම ජීවිතයේ සැපය, මදය, ජවය පිණිස නොවන්නේද ජීවිතය බේරාගෙන කාන්තාරයෙන් පිටවීම සඳහාමය.

ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන ඉහත කාරණයේදී ආහාරය තුළ සැඟවී ඇති අනතුරුදායක බව හොඳින් පෙනෙනවා. නමුත් වර්තමාන සමාජය තුළ ආහාර කෙරෙහි ඇති ‘සුන්දරත්වය’ වැඩි වෙන්න, වැඩිවෙන්න සමාජය ඉහත අනතුරු තුළමයි ගමන් කරන්නේ. ආහාරය ඇතිවන්නේත් තෘෂ්ණාව නිසාමය. ඒ කියන්නේ ආහාරයේ අර්ථය දුකය කියන කාරණයයි. දුකට හේතුවෙන ආහාරය අප ප්‍රයෝජනයට ගතයුත්තේ දුකෙන් මිදීමේ මාර්ගය උදෙසාමයි.

පිංචත් ඔබ පොඩි දෙයක් ආහාරයට ගන්න. ලොකු දෙයක් දන් දෙන්න. එවිට ඔබේ ගතත් සිතත් දෙකම පිරේවී. ඒ මතුකොටගත් පිරුණු සිතමයි, ඒ සිතුවිලි පරම්පරාවමයි සතර අපායෙන් මිදීම උදෙසාම ශක්තිමත් කරගත යුත්තේ.

19. පව පහුරුගාමීන් නොසිට කුසල නිධිය මතුකරගන්න

මේ සටහන තබන වෙලාවේ හික්කුට මතක් වෙනවා හික්කුට ගිහිකාලයේ ගමේ පුරාණ විහාරයේ වැඩසිටි අපවත්වී වදාළ ගෞරවනීය නායක ස්වාමීන් වහන්සේව. උන්වහන්සේ සෑම වසරකට වරක්ම තම කුටිය හිස්කරනවා. එය සිද්ධකරන්නේ වාර්ෂිකව පැවැත්වෙන දානමය පිංකමට. කුටියේ ඉතිරිව තිබූ සෑම පිරිකරක්ම පිංකමට වඩන ස්වාමීන් වහන්සේලාට පූජා කරනවා. මට මතකයි ඒ ක්‍රියාව තුළින් උන්වහන්සේ පිංකමට පස්සේ ලොකු ආශ්වාදයක් ලබනවා. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකර වදාළ විනය කාරණාවලට යටත්ව සිටිමින් තමන්ට ලැබෙන අතිරික්ත සිව්පසය ඒවා හිඟපාඩු ස්වාමීන්වහන්සේලාට බෙදා දීම විනය කාරණා ආරක්‍ෂා කරගැනීමෙන් අපිට ගොඩාක් උපකාරීවෙනවා. නායක ස්වාමීන් වහන්සේ මට කියලා තිබෙනවා රැස්කොට තබාගැනීමට වඩා බෙදා දීමෙන් මහා සෑපයක්, නිදහසක් ජීවිතයට ලැබෙනවා කියලා.

පැවිදිවීමට පෙරාතුව වසර පහක් පමණ මම ගමේ පුරාණ විහාරස්ථානයේ දායක සභාවේ සභාපතිවරයා හැටියට කටයුතු කළා. ඒ කාලයේ නායක ස්වාමීන් වහන්සේ මා කෙරෙහි ලොකු විශ්වාසයක් ඇතිකරගත්තා. ඒ නිසාම පන්සල උපයෝගීකරගෙන මහා පිංකම් රාශියක් සිදුකරගත්තා. ඉන් එක් ගෞරවනීය පිංකමක් තමයි ලොකු පිංකමක් සිදුකරලා කුඩා සාමන්තර ස්වාමීන් වහන්සේලා එකලොස් නමක් පැවිදි කිරීමේ පිංකම. මේ වෙලාවේ උන්වහන්සේලාගෙන් කී නමක් පැවිදි භාවය තුළ ඉන්නවාද කියන්න හික්කුට දන්නේ නැහැ. නමුත් එම පිංකම තුළින් ලැබුණා වූ කුසලය මට ලැබුණාය කියන විශ්වාසය මා තුළ තිබෙනවා. ලෝකය උපයෝගී කරගෙන ලැබුණු අවස්ථාව ප්‍රයෝජනයට ගෙන මගේම නිදහස් පාර සොයාගෙන ගියා. මෙතන තමයි ඔබ හඳුනාගත යුතු දක්‍ෂ්‍යාව තිබෙන්නේ.

මේ කාලයේදී මට මතකයි වයස අවුරුදු අසූවක් පමණ වූ වයෝවාද්ධ නායක ස්වාමීන් වහන්සේ දැඩිලෙස ගිලන් වූ අවස්ථාවක්. ගිහියෙක් හැටියට හරියටම අවුරුද්දක කාලයක් දවසක් හැර දවසක් සබන්ගාල ඇඟ අතුල්ල උන්වහන්සේව නාවල තිබෙනවා. ඒ සෑම දිනකම උන්වහන්සේ සිවුරු අඳන සෝදල තිබෙනවා. උන්වහන්සේට දානය වැළඳීමට දැන් වෙච්ච අවස්ථාවන්හිදී උන්වහන්සේට මා සියතීන් දන් වළදවල තිබෙනවා. අවශ්‍ය ප්‍රතිකාර සඳහා වෛද්‍ය මහත්වරුන් ළඟට රැගෙන ගොස් තිබෙනවා. නමුත් මේ මොහොතේ උන්වහන්සේ මොන ලෝකෙක කවරුන් වශයෙන් ඉන්නවද කියන්න හික්කුට දන්නේ නැහැ. නමුත් උන්වහන්සේට උපස්ථානය කිරීම තුළින් රැස්වුණා වූ කුසලය හික්කුට ලැබුණාය කියන විශ්වාසය වර්තමානයේ හික්කුට තිබෙනවා. වයෝවාද්ධ නායක ස්වාමීන්වහන්සේ පුංචි දරුවෙක් වගේ උන්වහන්සේව නාවන්න එන තුරු තම උස ආසනයේ වාඩිවී ජනේලයේ කවුළුවෙන් බලාසිටින දර්ශනය මට තාම මතකයි. උන්වහන්සේගේ ඒ බැල්ම තුළ ආදරය, රැකවරණය, ආරක්‍ෂාව, කරුණාව ගැබ්වෙලා තිබුණා. එහි දිට්ඨදම්මවේදනීය කුසලය නිසාම ඒ හැම දෙයක්ම හික්කුට මේ මොහොතේ ලෝකයෙන් ලැබෙනවා. ලෝකයේ ශ්‍රේෂ්ඨම ආයෝජනයට ජීවිතය යොදවල එහි ප්‍රතිලාභයන් ලබන කෙනෙක් හික්කුට. හික්කුට මතකය ජීවිතයේ එක්තරා රාත්‍රියකදී විහාරස්ථානයේ අධිෂ්ඨාන පූජාවක් සංවිධානය කළා. සුප්‍රසිද්ධ ගෞරවනීය ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් පිංකමට වැඩමකළේ. පන්දහසක් පමණ ගිහිපිංවතුන්ලා මේ පිංකමට සහභාගී වුණා. රාත්‍රී 8.00 විහාරස්ථානයේ සියලුම විදුලි ආලෝකයන් නිවීයනවිට පන්දහසක් පමණ ගිහිපිංවතුන්ලාගේ දැනේ පහන් හෝ ඉටිපන්දමක් දැල්වුණා. සනාත්ධකාර රාත්‍රියක් පහන් ආලෝක පහන් දහසකින් ආලෝකවත් වෙනවිට එම පිංකම සංවිධානය කරපු මම හිස් දැතින් පන්දහසක් පහන් ආලෝක දෙස බලාසිටියා පමණක්මයි කළේ. මේ පිංකම නිසාම ශිල්පීන් පන්දහසක් පමණ පිංවතුන්ලාගේ හදවත් තුළ ඇතිවුණ අධිෂ්ඨාන ශක්තිය මා ලෝකයට හොරෙන් තනිවම අනුමෝදන් වුණා. වෙහෙස මහන්සි වී පිංකම් සංවිධානය කර අනුන් පිංකම් වල යොදවා ඒ අයට සොරා මා මගේ කුසල් පක්ෂය ශක්තිමත් කරගත්තා. පිංකම් හුදු ආශ්වාදයක් කරගන්නේ නැහැ. අතීතයේ දැල්වූ පහන් ආලෝක පහන් දහසක් මොහොතකින් නිවීගියත් නිවීගිය පහන් ආලෝක දෙස බලමින් මා ඇතිකරගත්තා වූ අනිත්‍යයේ බීජය

ප්‍රඥාවේ ආලෝකයක් බවට පත්වී තවමත් නොනිමී හිඤ්ච තුළ දැල්වෙනවා. පන්සලේ වේවා ආරණ්‍යයේ වේවා ගිහිගෙදර වේවා ඕනෑතරම් කුසල්නිධි තිබෙනවා සැඟවිලා. මේවා සොයාගෙන ගිහිල්ලා සුවසේ හරාගන්න. ලෙඩෙක්, මහල්ලෙක්, පිංකමක් දෙස ඔබ නොබලා යනවා කියන්නේ කුසල් නිධියක් මගහැර යනවා කියන කාරණයයි. වසරක් ඵරමිණිය ගොතාගෙන කායානුපස්සනා භාවනාව වැඩුවත් නොලැබෙන අවබෝධයක් දිනක් ලෙඩෙක්, මහල්ලෙකුට උපස්ථාන කිරීමෙන් ලැබීමට හැකි බව හිඤ්ච අත්දැකීමෙන් දන්නවා. නමුත් එකිනෙකාගේ ඉන්ද්‍රිය ධර්මයන්ගේ ස්වභාවය අනුව මෙය වෙනස් වෙන්න පුළුවන්. කායානුපස්සනාව කියන කාරණය, අසුභය කියන කාරණය හිඤ්ච වඩාත්ම අත්දැක්කේ ගිහි ජීවිතයේදී රෝගීන්ට උපස්ථාන කිරීම තුළින්මයි. අවබෝධයම අරමුණු කරගත් අවංක චේතනාවෙන් රෝගීන්ට උපස්ථානය කිරීමේදී කවදාකවත් රෝගියාගේ අශුවි, මුත්‍ර වල ගදක් අපුලක් දැනුනේ නැහැ. කුසලයේ ශක්තිය විසින් අශුවි, මුත්‍රා වල දුගත් නිශේධ කරනවා. මේ සටහන අවසන් කරනවිට මේ දෙයත් සඳහන් කරන්න ඕන. තරුණ කාලයේ ආවේගශීලීභාවයන් නිසාම ස්වාමීන් වහන්සේ සමග ගැටුමුත් එකක් දෙකක් ඇතිකරගෙන තිබෙනවා. ඒවායේ අකුසල් විපාකත් සමහරවිටදී ඉදිරියේදී විපාක දෙන්න පුළුවන්.

හිඤ්ච මේ මොහොතේ වැඩ සිටින කුටිය අසල නිතර ගැවසුණ, නමුත් හුඟ දවසක් ජේන්නේ නැතිව සිටි වළිකිකිළි අම්මලා දෙන්නෙක් ආයෙමත් රංචුව සමග කුටිය සමීපයට එන්න පටන් අරගෙන. වෙනදාට නැති කිවි, බිවි ගාන හඬ ඇසිල බලනවිට එක වළිකිකිළි අම්මා කෙනෙකුට කුඩා පැටව් හතර දෙනයි. අනෙක් වළිකිකිළි අම්මාට පැටව් එක්කෙනයි. අලුත් සාමාජිකයෝ පස් දෙනෙක් වළිකුකුල් රැනට එකතුවෙලා. මේ පස්දෙනාම ගැහැනු සත්තු. වළිකුකුළන්ගේත් පිරිමි ගහනය අඩුවෙනවා වගේ. ඒ අයගේත් කාමයේ වරදවා හැසිරීමේ ක්‍රියාවන් වැඩිවෙලා ඇති. පුංචි පැටව් හතරදෙනෙක් ඉන්න වළිකිකිළි අම්මලා වෙනදාට වඩා බෝහෝම කඩිසරයි. වේගයෙන් පොළව පහුරුගාමීන් ආහාර සොයනවා. වෙනදාට තමාට පමණයි කෑම සොයන්න වෙහෙසුණේ. දැන් පස්දෙනකුට කෑම සොයන්න ඕනේ. කෑම සොයන ගමන්ම පැටවින්ගේ ආරක්‍ෂාවත් බලන්න ඕනි. ඒ නිසා වළිකිකිළි අම්මා තියුණු අවධානයකින් නිතර පසුවෙන්නේ. වෙනදා තරම් හිඤ්ච සමීපයට එන්නේත් නැහැ. ඒ තරමට ඇය පැටවින්ගේ ආරක්‍ෂාව පිළිබඳ අරමුණු කෙරෙහි අවධානයෙන් පසුවෙන්නේ. ඒ තියුණු අවධානයත් හරියට ශීලයෙන් තොරව සකස්වෙන මිථ්‍යා සමාධියක් වගේ. දුක ආරක්‍ෂා කරගැනීම උදෙසායි. ඒ තියුණු අවධානය හේතුවෙන්නේ. වළිකිකිළි අම්මා වගේම පැටවුණුත් බොහෝම උපක්‍රමශීලීයි. පුංචි හෝ අනතුරක ඉවක් දැනුන සැණින් මේ වළිකිකිළි පැටවුන් වේගයෙන් සැඟවෙනවා.

කාමච්ඡන්දයන්ට යටවූ මනුෂ්‍ය සිතත් නිරතුරුවම සැඟවිලා තිබෙන්නේ. ඔබට සමහරවිට පෙනෙනවා ඇති සිත කාමයන්ටමයි දුවන්නේ. බොහෝම අකීකරුයි. ධර්ම මනසිකාරයට කැමතිම නැහැ. මේ සැඟවුණා වූ සිත මතුකරගැනීමට ධර්මච්ඡය බොජ්ජංගය වඩන්න කියල බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. ඒ කියන්නේ සිත ධර්ම මාර්ගය සඳහා උපක්‍රමශීලීව සැඟවුණවිට සද්ධර්මයක් ශ්‍රවණය කරන්න. ධර්ම සාකච්ඡාවක යෙදෙන්න. ධර්ම පොතක් කියවන්න. තෙරුවන් වන්දනාවක යෙදෙන්න. එවිට යටපත්ව ගිය සිත ධර්ම මාර්ගය තුළට ධර්මය කෙරෙහි කැමත්ත තුළට යොමුවේවි. ඒ මෝදුවන සිතුවිල්ල තුළින් වීර්ය, ප්‍රීතිය, පස්සද්ධිය, සකස්කර දේවි. දැන් ඔබට පුළුවන් සමාධි, උපේක්‍ෂා ධර්මයන්ට ක්‍රමාණුකූලව සිත යොමුකරන්න.

සිත අකීකරු වන විට ඔබ උපක්‍රමශීලී වන්න. ධර්ම මනසිකාරයක්ම සිත තුළින් මතුකොට ගන්න දැක් වෙන්න. ඇසට ප්‍රිය, හුරුබුහුටි දකින ඕනෑම කෙනෙක් ආදරය කරන වළිකිකිළි අම්මාගේ ජීවිතය තුළ සැඟවුණ අනතුරත් පිංවත් ඔබ නුවණින් මෙනෙහි කරන්න. වළිකිකිළි අම්මා වේගවත්ය කියන්නේ ඇය වේගයෙන් සංස්කාර රැස්කර ගන්නවාය කියන කාරණයයි. සෑම නිමේෂයකම ඇය තුළ රැස්වෙන්නේ ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ අකුසලයන්මයි. ඇය සෑම නිමේෂයකම අනාගතභවය සඳහා අප්‍රමාණ අකුසල් ප්‍රමාණයක් රැස්කරගන්නවා. ඇය කවදානම් ගැලවෙන්නද? වළිකිකිළි අම්මාගේ පවටම උපන් දරුවෝ පස්දෙනෙක්. කාමයන් උදෙසා කාමයම රැස්කරමින් හවයේ වේදනාත්මකව නිරයේ දුකට සියතින්ම පාර

සකස් කර ගන්නවා. මනුෂ්‍යයන් වන අපත් අනාගතයේදීත් වනවදුලුවල සංචාරය කර වළිකුකුළන්ගේ සුන්දරත්වය දැක සතුටුවේවි. සුන්දර ඡායාරූප සිහිවටන ලෙස ගනීවි. අවසානයේදී අපි දෙගොල්ලන්ම එකම තැනයි ඉන්නේ. පෙනෙන සුන්දරත්වය තුළින් හුදු ආශ්වාදයම නොව අවබෝධය ලබන්න.

20. ඔබ ඔය ඊර්ෂ්‍යා කරන්නේ සංස්කාරවලට බව දැනගන්න

ඊර්ෂ්‍යාව කියන වචනය සටහන් තබනකොටම එහි තරමක පැටලිලි ස්වභාවයක් තියෙනවා. ඒ පැටලැවිල්ල වගේමයි ඊර්ෂ්‍යාව කියන වචනයේ අර්ථය අපව හවගමනේදී පටලවන්නේ. මමය කියලා ගන්න දෘෂ්ටියේ දැඩිභාවය නිසාම, ලෝකයා අපව ඉක්මවා යනවාට අපි කැමති නැහැ. හැකියාවෙන්, දැනුමෙන්, රූපයෙන්, වත්පොහොසත්කම්වලින්, ගරුසත්කාරවලින්, එකිනෙකා පරයා යනකොට එතැන සකස්වෙන්නේ ඊර්ෂ්‍යාව කියන ධර්මතාවයයි. සංස්කාර කියන ධර්මතාවයේ අර්ථය නොවැටහෙන්න, නොවැටහෙන්න මනුෂ්‍යයා ඊර්ෂ්‍යාව දෙසටමයි ගමන් කරන්නේ.

මේ ලෝකයේ එක සුන්දර කාන්තාවක් ජීවත්වෙනවා, ඇයගේ ශරීරයේ සුන්දරත්වය, ලාලිත්‍යය, රිද්මය, හැඩය, වර්ණය මේ මොහොතේ අතිශය වමන්කාරජනකයි. ඒ රූපය නිසාම ඇය ලෝකයේ ජනප්‍රිය කාන්තාවක්. ඇය මේ රූපයෙන් ලෝකයාව හැඟීමවලින් අන්දමන්ද කරනවා. ඇය අන්‍යාගමික කාන්තාවක්. ඇයගේ මේ අසිරිමත් රූපය නිසාම ඇයට ඊර්ෂ්‍යා කරන අය අප්‍රමාණව ඇති.

ඒ අසිරිමත් රූපය නිසාම වර්තමානයේ ඇය සතර අපාය දෙසටමයි මාර්ගය සකස්කරගන්නේ. එක් හිඤ්චක් උතුම් සමාධියේදී අරමුණුකර බලනවා, ඉහත රූමත් කාන්තාව පෙර ජීවිතයේදී කුමන අයුරේ ජීවිතයක් ගතකරපු කෙනෙක්ද කියලා.

එවිට එම හිඤ්චට අරමුණුවෙලා තියෙන්නේ වයස අවුරුදු 40ක පමණ පැහැපැත් කාන්තාවක්. ඇය තැඹිලි පැහැති රෙදි පටියකින් බැඳගත් තනපටයක් සහ ඉනේ සිට පහතට අඳිනලද තැඹිලි පැහැති රෙදිකඩකින් සැරසී ඉඳලා තිබෙන්නේ. ඇයගේ ස්වරූපයෙන් හිඤ්ච ඇයව හඳුනාගෙන තිබෙන්නේ දේවදාසියක් ලෙසිනුයි.

ඉන්දියානු සමාජයේ දෙවියන් උදෙසාම කැපවූ, ජීවිතය පූජා කළ කාන්තාවන් සිටියා. ඒ අයගේ මුළු ජීවිතයම ගෙවුණේ තමන් අදහන දෙවියන් වෙනුවෙන්, එම දෙවියන්ට පුජෝපහාර පැවැත්වීම උදෙසායි. ඇය මුළු ජීවිතය තුළදීම කරන්නේ දෙවියන්ව මලින් සැරසීමට මල් මාලා ගොතන එක. දේව මන්දිර පිරිසිදු කරන කාර්යය. සුවඳහමන මුරුතැන්බත් පිසින කාර්යය. සුවඳ දුමෙන් දේවමන්දිර සුවඳවත් කරන කාර්යය. දෙවියන් උදෙසාම ජීවිතය පූජා කරන්නී... ඇය දේවදාසියක්. තමා අදහන ආගමට අනුව දෙවියන්ට මලින් පූජා පැවැත්වීම නිසාම එහි විපාකයක් හැටියට මේ ජීවිතයේදී අබ්‍යන්තර පවුලක වුණත්, සුරූපී උපතක් සකස්කොටගත්තා. මේ ජීවිතයේදී ඇයට නිල් මහනෙල් මලක් වැනි ශරීරයක්, ඇස් දෙකක් ලැබුණේ ඇය ගිය ජීවිතයේදී දෙවියන්ට පූජා කළ මල්වල අසිරියෙන්මයි. එහෙමනම් ඇයගේ රූපයට අපි ඊර්ෂ්‍යා කරලා වැඩක් නැහැ. ඒවා හේතුඵල ධර්මයන්. නමුත් එතැන තිබෙන්නේ මිත්‍යාදෘෂ්ටික ජීවිතයක්.

ඇයගේ සුන්දර ජීවිතය දකිනකොට අපට පෙනෙන්නේ ඔබ දක්‍ෂණම් ඔබ පූජා කරන මලකින් මොන තරම් අසිරියක් ලබන්න පුළුවන්ද කියලා. නමුත් මල් පූජා කරමින් දෙවියන්ට සුවඳින් පුජෝපහාරයන් පැවැත්වීමෙන් ලබාගත් අසිරිමත් රූපය නිසාම, එම රූපයේ ආශ්වාදය නිසාම, ඇය දැන් අකුසල් වැඩෙන මාර්ගයකමයි ගමන්කරන්නේ. ඉහත කරුණ ඔබට සටහන් කළේ ඊර්ෂ්‍යාව කියන කාරණයේ ඇති අර්ථ විරහිතබව ඔබට දැන ගන්නයි. ඔබ ඔය ඊර්ෂ්‍යා කරන්නේ අනුන්ගේ කුසල් සංස්කාරධර්මයන්ටයි. අනුන් පොහොසත් වෙන්නේ, බලවත් වෙන්නේ, රුමත්, උගත් වෙන්නේ ඒ අය පෙර ජීවිතයේ

රැස්කරගත් කුසල් සංස්කාරධර්මයන් අනුවමයි. යමෙක් යමෙකුගේ සංස්කාරවලට ඊර්ෂ්‍යාකරනවා කියන්නේ ධර්මයට ඊර්ෂ්‍යා කරනවාය කියන කාරණයයි. ධර්මයට යමෙක් ඊර්ෂ්‍යා කරනවානම් ඔහු තමාගේම හිස කළුගලක ගසාගන්නා අඤාන පුද්ගලයෙක් වෙනවා. පිංවත් ඔබ කළුගලක ඔලුව ගසාගන්නෙත් මොකද වෙන්නේ? මුහුණ ලේ පැහැ වෙනවා, දත් එළියට පනිනවා. මුහුණ ඉදිමිලා විකෘති වෙනවා. මේ සියල්ල ඊර්ෂ්‍යාවේ ඵලයයි.

වරක් හිඤ්චක් උතුම් සමාධියේ පසුවෙන කොට රාත්‍රී කාලයේදී, තම ජීවිතයේ පළමු වරට යක්ෂණියක් දර්ශනය වෙනවා. ඇය මිත්‍යාදෘෂ්ඨික යක්ෂණියක්. ඇගේ බෙල්ලෙන් උඩ කොටස විතරයි දර්ශනය වෙලා තියෙන්නේ. ඇයගේ ස්වරූපය මොනතරම් හියකරු ද කියනවානම් එම යක්ෂණියගේ කට දෙපැත්තෙන් එළියට නෙරපු අඟල් තුනක පමණ දළ කැබැලි දෙකකුත් ඇයට තිබ්ලා තියෙනවා. රත්පැහැ ගැන්වුණු පුපුරණ මුහුණක් ඇයට තියෙන්නේ. හරියටම තමාගේ හිස තමාම කළුගලක ගසාගත්තා වැනි මුහුණක්. එම හියකරු යක්ෂණිය දකිනකොට, හිඤ්ච එම යක්ෂණිය තුළින් දැකලා තිබෙනතේ ද්වේෂය, ඊර්ෂ්‍යාව ජීවිතය කරගත් කාන්තාවක්. පිංවත් ඔබ සිතන්න ඔබ තුළින් ඊර්ෂ්‍යාව සකස්වෙනවා නම් ඔබ තුළින් ඔබ යක්ෂයෙක්, යක්ෂණියක් දකින්න දක්වෙන්න. මොකද මේ කාලකණ්ණි ධර්මයන්මයි මේ යක්ෂණියට ඒ දුක උරුමකරදුන්නේ. මේ යක්ෂණියගේ දළ දෙකෙන් කියන්නේ ඊර්ෂ්‍යාවේ තියුණුභාවය. යක්ෂණියගේ ජීවිතයේ අකුසල් බලවත්භාවය නිසාම ඇයගේ යක්ෂ ජීවිතයට ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය වැඩිවෙලා. ඒ වැඩිවීම හේතුවෙන්තේ තව තවත් දුක වැඩිවීමටමයි. ඒ නිසා පිංවත් ඔබ ඊර්ෂ්‍යා කරන්න එපා. ඊර්ෂ්‍යාව තුළින් යක්ෂයෙක් දකින්න.

සමහර ගම්මානවල පිඬුසිභාවචිතකොට මොන තරම් දුප්පත් මනුෂ්‍යයෝ ජීවත්වෙනවද කියලා පෙනෙනවා. ඉළක් සෙවිලි කළ කුඩා වර්විචි බිත්ති හතර තුළ පාන්, විස්කෝතුවකින්, කැඳ උගුරකින්, වෙල පිරිමහගන්න කුඩා කිරිදරුවන්, අම්මලා දකිනකොට ‘අනේ පුනේ, මේ ජීවිතයේදී අනුනට ඊර්ෂ්‍යා කරන්න එපා’ය කියලා කියන්න හිඤ්චට හිතෙනවා. ඒත් බියක් දැනෙනවා, අනේ මේ දරුවන්ට එහෙම කීවොත්, හිඤ්ච කෙරෙහි ද්වේශයක් ඇතිකරගෙන තව අකුසල් රැස්කරගනියි කියලා. අනුනට ඊර්ෂ්‍යා කරන මනුෂ්‍යයා නැවත මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලැබුවොත් ඔහු අල්පභෝගී සම්පත් ඇති, අල්පේශාබ්‍ය දුර්වර්ණ ජීවිතයක් ලබන බව ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. බලන්න ඊර්ෂ්‍යාව තුළ මොනතරම් අවදානමක් ද සැඟවිලා තියෙන්නේ. යමෙක් අනුනට ඊර්ෂ්‍යා කරන්නේ නම්, ඔහු ඊර්ෂ්‍යා කරන්නේ තමාගේම සැපයට බව හොඳින් සිතන්න. ඔබ අවබෝධයෙන්ම ඊර්ෂ්‍යාවෙන් මිදෙන්න. එවිට ඔබ උපේක්ෂාව තුළට පැමිණෙව්. දැන් ඔබට පුළුවන් මෙමත්‍රියට සිත යොමුකරන්න. ඊර්ෂ්‍යාවත්, මෙමත්‍රියත් කියන්නේ එක සිතිවිල්ලක් අතර ඇති පරතරය පමණයි. ඒ තරම් සරල තැනක් ඔබ මගහරිනවා. මේ එක සිතිවිල්ලක පරතරය ඔබට සුගතියේ සිට දුගතියට ඇද දැමීමට හොඳටෝම ප්‍රමාණවත් වෙනවා. වර්තමාන අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ ඇති තරගාකාරීත්වය නිසා කුඩා වයසේදීම දරුවන් තුළ ඊර්ෂ්‍යාවේ බීජයන් ඇතිවෙනවා. ඒ අනාගත සමාජයේ ව්‍යාකූලබව කියන්නාවූ බොහොම අනතුරුදායක ප්‍රවනතාවයක්.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා ගිය ජීවිතයේ මහණ බමුණන්ගෙන් කුසලය, අකුසලය ගැන, කළයුත්ත නොකළයුත්ත ගැන නොඇසීමේ හේතුව නිසාම මේ ජීවිතයේදී අකුරු ශාස්ත්‍රයේ අදක්ෂභාවයට පැමිණෙනවාය කියලා. පුද්ගලයකු අතින් ඉහත කාරණා සිදුනොවන්නේ මාන්තය නිසාමයි. එමනිසා නිහතමානීව උත්සහය තුළින් ඔබ අධ්‍යාපන කටයුතු කළහොත් ඔබට අනුනට ඊර්ෂ්‍යා කරන්න අවශ්‍ය වෙන්නේ නැහැ. ඔබට ලැබිය යුත්ත ලැබෙව්. තෙරුවන් කෙරෙහි විවිකිච්ඡාවෙන් බැහැරවෙන මොහොත දක්වාම ඔබ තුළ ඊර්ෂ්‍යාව සකස්වෙනවා. මොකද ධර්මානුකූලව ලෝකය දකින්න තවම ඔබ ධර්මය කෙරෙහි සැකයෙන් බැහැරනොවී ඇති නිසා.

ඔබ සක්කාය දිට්ඨිය තුළින් ලෝකය දකින්න උත්සහ ගන්නේ. මෙතැනදී ඔබට ලැබෙන එලය ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ අකුසලයන්මයි. සද්ධර්මයේ අසමර්ථයන්ගෙන් ලෝකය බැහැරවෙන්න, බැහැරවෙන්න මාරයාගේ අධිපත්‍යයයි ලෝකයේ පැතිරෙන්නේ. ඒ සද්ධර්මයෙන් බැහැරවූ අනාගත ලෝකයට අවශ්‍ය මාර සමාජය තමයි වර්තමානයේ හරිබරි ගැහෙමින් මේ සකස් වෙන්නේ.

පිංවත් ඔබ සද්ධර්මය තුළින් අනාගතයේ බිහිවෙන මේ විෂම ලෝකය හඳුනාගන්න. මාරයාගේ විෂම සැලසුම් පරාජයකර ඔබ ලොව්තුරා බුදුරජාණන්ගේ මහා කරුණා ගුණයේ සෙවනට එන්න.

21. ඔබ විනෝදය ලෙස දකින්නේ තෘෂ්ණාවේ ගිණිදරයි!

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා ‘පිංවත් අනුරුද්ධ, බුදුරජාණන් වහන්සේ දහම් දෙසන්නේ ජනතාව විශ්මයට පත්කරන්නවත්, ජනතාව සුරතල් කරන්නවත්, ලාභ සත්කාර ලබන්නටවත්, මා ගැන මෙසේ යැයි හඳුනාගැනීමටවත් නොවේ. ශ්‍රාවකයින්ගේ මෙලොව, පරලොව යහපත උදෙසාමයි’ කියලා. බුදුරජාණන්වහන්සේගේ මහා කරුණාව යොමුවන්නේ සත්වයාගේ මෙලොව පරලොව ඉලක්කකොට පමණක්මයි. මේ සා අසිරිමත් රැකවරණයක් වූ ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේගේ මහා කරුණාගුණයේ රැකවරණය දරුවෙක් උදෙසා, බිරිඳක්, ස්වාමිපුරුෂයෙක්, තනතුරක්, දේපලක් උදෙසා මගහරිනවානම් එම අනුවණකමේ විපාකයන් ඔබට අනාගතයේදී අවුරුදු ලක්ෂ ගණනාවක් ගෙවන්නට සිදුවේවි.

පිංවත් ඔබට අයිති නැති දරුවෙක්, බිරිඳක්, ස්වාමිපුරුෂයෙක් උදෙසා ඔබට අයිති සද්ධර්මයේ රැකවරණය අහිමි කරගන්න එපා. මේ කෙටි මනුෂ්‍ය ජීවිතය, අතිදීර්ඝ දුකෙන් මිදීම උදෙසාම ප්‍රයෝජනයට ගන්න. බුදුරජාණන්වහන්සේ සාරසංඛ කල්ප ලක්ෂ ගණනාවක් දස පාරමීධර්ම පිරුවේ පිංවත් ඔබ උදෙසාමයි. ඇස් ගලව ගලවා දන්දුන්නේ, මහා සාගරයේ ජලය පරදවා යන තරමට රුධිරය දන්දුන්නේ, මහ පොළොවේ පස් පරදවන තරමට ශරීර මාංශ දන්දුන්නේ පිංවත් ඔබ උදෙසාමයි. හය අවුරුද්දක් දුෂ්කරක්‍රියා කෙරුවේ ඔබ උදෙසාමයි. නමුත් පිංවත් ඔබට ඇස්, මස්, ලේ දන්දෙන්න අවශ්‍යම නැහැ. රූපය කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාව නිසා ඔබ තුළ සකස්වෙන ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ අකුසලයන් පමණක් ඔබ දන්දෙන්න. එවිට අප බෝධිසත්වයාණෝ ඔබ වෙනුවෙන් දන් දුන් ඇස්, මස්, රුධිරය වෙනුවෙන් ඔබ කෘතගුණ දැක්වූවා වෙනවා. ඔබට ලැබුණ මේ උතුම් අවස්ථාවේදී එවන් අසිරිමත් ශාස්තෘන්වහන්සේනමකට ණයකාරයෙක් නම් වෙන්න එපා.

මාරයා සැහවී බලා සිටිනවා, ඔබට දරුවාගේ සුරතල් පෙන්වලා, බිරිඳගේ, සැමියාගේ ආදරය පෙන්වලා, මෙවරත් ඔබව බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ණයකාරයෙක් කරවන්නට.

බැංකුවට ඔබ ණය වුණොත් දේපල රාජසන්නක කරාවී, බුදුරජාණන් වහන්සේට ඔබ ණය වුණොත් හවයේ සැපයම මාරසන්නක වෙනවා. දුකින් බැහැරට මගපෙන්වූ ඒ උතුම් ශාස්තෘන්වරයාණන් වහන්සේට පිංවත් ඔබ නිරතුරුවම ඔබේ ජීවිතය තුළින් අලෝභ, අද්වේශ, අමෝහ සුවඳ කුසුම් පූජාකරන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒ මල් සුවඳ නිරතුරුවම වර්ණනා කළා. ‘මේ ලෝකයේ කිසිම මනුෂ්‍යයකුට, දෙවියකුට, බ්‍රහ්මයකුට විදින්නට තබා සිතන්නවත් බැරි අප්‍රමාණ වූ දුක් කන්දරාවක් සය අවුරුද්දක් පුරා මම දුෂ්කරක්‍රියා කළ කාලයේදී වින්දා’ කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

මේ හැම දුක්ගැහැටක්ම උන්වහන්සේ කැමැත්තෙන්ම දරාගත්තේ පිංවත් ඔබ මේ මොහොතේ ලබන සද්ධර්මයේ සැනසිල්ල ඔබට ලබාදීමටයි. එවන් අසිරිමත් ශාස්තෘන්වහන්සේ නමක් වෙනුවෙන් නිරතුරුවම පිංවත් ඔබ තුළ අලෝභ, අද්වේෂ, අමෝහ සිතිවිලි ඇතිකරගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේගේ රූපකාය සිතෙන් මවාගෙන ඒ පවිත්‍ර සිත බුදුරජාණන් වහන්සේට පූජා කරන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ උතුම් ගුණයන්, ඥානයන්ට නිරතුරුවම ඔබ මනසින් සමීපවෙන්න. එවිට පිංවත් ඔබ තුළ බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි අයෝමය විශ්වාසයක් සකස් වේවි.

හික්කුට මතකයි අතීතයේ එක්තරා දවසක උදෑසන සුදු සරමක් සුදු කමිසයක් බැගයක දමාගෙන උදෑසන 5ට බසයේ නැගලා, කිසිම ඥාතියෙක් හිතවතෙක් ගෙන් තොරව හික්කුට පැවිදිවීම සඳහා උපන් නිවසින් පිටව ගිය ආකාරය. එදා පටන් මේ මොහොත දක්වා හික්කුටට අයෝමය ශක්තිය වුණේ බුදුරජාණන් වහන්සේමයි. ස්ථීර වාසස්ථානයක් නොමැතිව තැන්තැන්වල ආරණ්‍යවල හුදෙකලා කුටිවලට ගිය ගමනේදී සමහර පිංවතුන්ලා හික්කුට හැදින්වූවේ ‘අභිගුන්ඨක හික්කුට’ කියලා. මගේම කණට ඇසිලා තියෙනවා පිංවතුන්ලා එහෙම කියනවා. මා හඳුනාගත්තා ඒ කථාකරන්නේ මාරයාය කියලා. බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි

ශ්‍රද්ධාව තුළින් ඒ වෙලාවේ හිඤ්ච මාරයාව හඳුනාගෙනයි තිබුණේ. මාරයාට අවශ්‍ය වුණේ ‘අභිගුණ්ඨක භාමුදුරුවෝ’ කියන නම පටබැඳලා මා තුළ ලැජ්ජාව සකස් කරලා ආරණ්‍යයක, පන්සලක ස්ථීර නිත්‍ය පදිංචිකරුවෙක් කරන්න. උතුම් පැවිද්ද ලැබීමට පෙරාතුවම මාරයාගේ එම අවකාශය මම බලාපොරොත්තු වුණා. හිඤ්චට, ස්ථීර නිත්‍ය තැනක් නැති ‘අභිගුණ්ඨක භාමුදුරුවෝ’ කියනකොට මට සතුටක් ඇතිවුණා. හිඤ්ච කල්පනා කළේ, සාරිපුත්ත මහෝත්තමයාණන් වහන්සේ, මහා කාශ්‍යප මහෝත්තමයාණන් වහන්සේටත් ස්ථීර, නිත්‍ය තැනක් තිබුණේ නැහැ නේද කියලා. ඒ කියන්නේ උන්වහන්සේලාත් ‘අභිගුණ්ඨක’ ජීවිත ගතකළේ. ඒ උතුම් ජීවිතය මටත් ලැබීම භාග්‍යයක්කොටයි හිඤ්ච සැලකුවේ. ඒ ‘අභිගුණ්ඨක හිඤ්ච’ කියන නාමය හිඤ්චට ලැබුණු ගෞරව නාමයක් ලෙසයි හිඤ්ච මේ මොහොතේත් දකින්නේ. ඒ ගතකළ අභිගුණ්ඨකභාවයමයි මේ සටහන් ලියන්න අවශ්‍ය අවබෝධය ලබාදුන්නේ. මොකද හිඤ්චට පැවිදිවෙන්න පෙරාතුව කවදාකවත් බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනාකොට වදාළ සුත්‍ර පොතක් කියවා තිබුණේ නැහැ. කවදාවත් භාවනා පංතියකට ගිහින් තිබුණේ නැහැ. ජීවිතේ කවදාවත් දහම් පාසලකට ගිහින් තිබුණේ නැහැ. හිඤ්ච ගිහිකාලයේ අධ්‍යාපනය ලැබුවේ ක්‍රිස්තියානි පාසලක. එහි බුදුදහම ඉගැන්වුවේ 7 වැනි ශ්‍රේණියෙන් පසුවයි. මෙවැනි පසුබිමක් තුළ ‘අභිගුණ්ඨක භාමුදුරුවෝ’ කියන අර්ථයේම ඵලයයි මේ හිඤ්ච. අභිගුණ්ඨක කියන වචනයේ අර්ථය මෙතැනදී හිඤ්ච දකින්නේ ‘අතහැරීම’ කියන අර්ථයෙන්. ඔබ අතහැරිය යුත්තේ රූපය කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාව පමණක්මයි. එතැනදී ඔබට මුළු සද්ධර්මයේම රැකවරණය ලැබෙනවා. සද්ධර්මයේ රැකවරණය ලබාගත් තැනැත්තාට මිනිස්, දෙව්, බඩුන් තුන් ලෝකයේම ගරු බුහුමන් ලැබෙනවා. ‘ඔබ සියල්ල අතහැරන්න. එවිට ඔබට සියල්ල ලැබෙයි’ කියන අර්ථය හිඤ්ච නිරතුරුවම කියන්නේ ඉහත අත්දැකීම නිසාමයි.

හිඤ්චට ඉහත ශක්තිය ලබාදුන්නේ, සසර පිළිබඳ ඇතිකරගත් බිය විසින්මයි. මේ බිය සකස් කර දුන්නේ තෙරුවන් කෙරෙහි ඇතිකරගත් ශ්‍රද්ධාවයි.

සමාජය තුළ පිංවතුන්ලා විනෝදවෙනකොට, සෙල්ලම් කරන විට හිඤ්චට හරි බයක් දැනෙනවා, ඔබලා පිළිබඳව. විනෝදවෙන්න සෙල්ලම් කරන්න පුළුවන් ලෝකයක් නොවෙයි මේක. ලෝකය නිරතුරුවම ගිනිගන්නවා තෘෂ්ණාවෙන්. තෘෂ්ණාවේ ගින්දරයි ඔබ විනෝදය, සෙල්ලම හැටියට දකින්නේ. නොදන්නාකම නිසාම ගින්දරත්, විනෝදයත් සෙල්ලමක් කොටගනිද්දී පිවිටීමට අදාළ සංස්කාරයන් අනාගත විපාකයන් පිණිස සකස්වෙනවා. පරිස්සමෙන් විනෝදවෙන්න. තෘෂ්ණාව කියන්නේ ගින්දරක්. අනුන්ගේ විනෝදය, සෙල්ලම ඔබ ගින්දරක් ලෙස දකිමින් ඒ ගිනි නිවන දිශාවට යොමුවෙන්න.

22. ඔබේ හේමාවගේ පූජනීයත්වයට පත්කරන්න

පිංචන් මහත්මයෙක් හික්කුළුවගෙන් විමසුවා ‘හාමුදුරුවනේ කුසලය සහ පින කියන්නේ එකම කාරණයක්ද?’ කියලා. මෙය පිංචතුන්ලා නිතර ස්වාමීන්වහන්සේලාගෙන් විමසන ප්‍රශ්නයක්. සාරිපුත්ත මහෝත්තමයාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, කුසලය කියලා කියන්නේ කාරණා 10 කට කියලා. එම කාරණා දහය තමයි සතුන් මැරීමෙන් වැළකීම, සොරකම් කිරීමෙන් වැළකීම, කාමය වරදවා හැසිරීමෙන් වැළකීම, බොරුකීමෙන්, පිසුනාවා, පරුෂාවා, සම්ප්‍රජ්ජලාපා කීමෙන් වැළකීම, අනභිධ්‍යාව, අව්‍යාපාදය, සම්මා දිට්ඨිය යනු කුසලය කියලා. ඉහත කාරණා 10 ට තමයි සාරිපුත්ත මහෝත්තමයාණන් වහන්සේ කුසලය කියලා කියන්නේ.

කුසල් මූලයන් හැටියට සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේ දේශනා කරනවා අලෝභ, අදෝෂ, අමෝභය කියලා. මේ කාරණා දහය පිංචන් ඔබට මේ ආකාරයට ගන්නත් පුළුවන්. ඒ කයෙන් සිදුවෙන්නා වූ කුසල් 3 යි, වචනයෙන් සිදුවෙන්නා වූ කුසල් හතරයි, මනසින් සිදුවෙන්නා වූ කුසල් තුනයි කියලා. ඉහත කාරණා 10 ට තමයි කුසල් කියලා කියන්නේ.

එතකොට පින කියලා කියන්නේ කුමකටද? බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා පින යනු යහපත්, සිත්කළු, මන වඩන සැපයට කියන තවත් නමක්ය කියලා. එහෙමනම් පින කියන්නේ සැපයට කියන්නා වූ තවත් නමක්. දැන් පිංචන් ඔබට කුසලය කියන වචනයේ අර්ථයත්, පින කියන වචනයේ අර්ථයත් හොඳින් පැහැදිලියි. පින කියන කාරණයත්, කුසලය කියන කාරණයත් අර්ථයන් දෙකක්. නමුත් මේ කාරණා දෙක හේතුඵල අනුව එකට සම්බන්ධ වෙනවා. ඒක වෙන්වේ මෙහෙමයි. යමෙක් කුසල් ධර්මයන් ජීවිතය තුළින් වඩනකොට, ඔහු තුළ සැපය, ඒ කියන්නේ පින ඇතිවෙනවා. යම් පිංචතෙක් සැපයෙන් ජීවත්වෙනවානම් ඔහු ජීවත්වෙන්නේ කුසල් ධර්මයන් ජීවිතය තුළින් සිදුකරගන්නා නිසාමයි. පිංචන් ඔබ ධර්මානුකූලව සැපයෙන් ජීවත්වෙනවාය යන්නෙන් කියවෙන්නේ ඔබ තුළ කුසලයත්, පිනත් දෙකම තිබෙනවාය කියන කාරණයයි. පිංචතුන් වචන වල අර්ථයන් පසුපස හඹායෑම හැකිතාක් අඩුකර අනිත්‍ය ධර්මය තුළින්ම විතර්ක සකස්කොට දෙන සිත දෙස බලන්න දක්ෂ වෙන්න. එවිට ඔබට පෙනේවි ඔබ පිළිතුර තුළ සිටිමින්ම පිළිතුරු සොයන බව.

පිංචන් මනුෂ්‍යයෙක් හික්කුළුවගෙන් විමසුවා ‘ස්වාමීන්වහන්ස, මනුෂ්‍යයන් විසින් පුජෝපහාර පවත්වන ධාතුන්වහන්සේලා සාද්ධියෙන් වඩින්නේ කොහොමද කියලා. පිංචන් ඔබ ධර්මරත්නය පිළිබඳව අවල ශ්‍රද්ධාවක් ඇතිකර ගැනීමට අවශ්‍යනම් මෙවැනි කාරණාවන් පිළිබඳව ධර්මානුකූල අර්ථය දැනගතයුතු වෙනවා. එසේ නොවුණහොත් මෝභය මුසු, අමුලිකා ශ්‍රද්ධාවයි අප තුළ වැඩෙන්නේ.

ධාතුන්වහන්සේ නමක් කියන්නේ අතීතයේ වැඩසිටි උතුම් ආර්යයන් වහන්සේලාගේ ශරීරයේ කොටසකට. එය දන්ත ධාතුන් වහන්සේ නමක් වෙන්න පුළුවන්, නැතිනම් ශරීරයේ වෙනත් අස්ථි කැබැල්ලක් වෙන්නත් පුළුවන්. අස්ථි කැබැල්ලක්, දතක් කියලා කියන්නේ සතරමහා ධාතුවෙන් සෑදුණු දෙයක්. මේ උතුම් ආර්යයන් වහන්සේලා කියන්නේ, රූපයේ ආධිපත්‍යය පතුරුවාගෙන සිටින සතරමහා ධාතුව තම අවබෝධ ඥානයෙන් විනිවිද දැක්ක කෙනෙක්. සත්වයා ලෝකයට බැඳ තබන පංච උපාදානස්කන්ධයේ මුල්ම උපාදානස්කන්ධය වන රූප උපාදානස්කන්ධය අවබෝධ කරගත් තැනැත්තාමයි රූපය කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාවෙන් මීදෙන්නේ. රූපය නැමැති සතරමහා ධාතුව අවබෝධ කර ගත්තා වූ රහතන්වහන්සේ ඒ අවබෝධය ලබාගන්නේ නාමරූප ධර්මයන් උපයෝගී කරගෙනමය. රහතන් වහන්සේ පිරිනිවිසන මොහොතේ විඤ්ඤාන ධාතුව රහතන් වහන්සේ තුළින්ම පිරිනිවී ගියත්, මෙලොව ඉතිරිවූ නොවූ ශරීරය හෙවත් සතරමහා ධාතුව පූජනීයත්වයට පත්වෙනවා. සතරමහා ධාතුව අවබෝධ කරගත් නිසාමයි උන්වහන්සේගේ රූපය පූජනීයත්වයට පත්වෙන්නේ. එම නිසාම ධාතුන් වහන්සේලාට පුජෝපහාර දක්වන්න කියන කාරණය බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා.

මේ කිසිම ධාතුන්වහන්සේ නමකට සාද්ධිමත්භාවයක් ඇතිකරගෙන තැනින් තැනට වැඩම කරන්න පුළුවන්කමක් නැහැ. ධාතුන්වහන්සේ නමකට සාද්ධිමත්භාවයක් ඇතිවීමට නම් ධාතුන්වහන්සේ තුළ පංච උපාදානස්කන්ධයක් සකස්වෙන්න අවශ්‍යයි. පංච උපාදානස්කන්ධයක් සකස්වෙන්න නම් සංස්කාර හේතුවෙන් සකස් වූණ විඤ්ඤානය ධාතුන්වහන්සේලා තුළ බැසගෙන තිබෙන්න ඕනේ. ඒ හේතුවෙන්ම නාමරූප ධර්ම සකස්වෙන්න ඕනේ. ආයතන හය පිහිටන්න ඕනේ. මේ කිසිවක් සකස් නොවන ධාතුන්වහන්සේ නමක් කෙසේ නම් සාද්ධියෙන් වඩින්නද? එය කවදාකවත් ධර්මානුකූලව සිදුවන දෙයක් නොවෙයි. ඒ අපි අමුලිකා ශ්‍රද්ධාව නිසාම ධර්මයේ සැබෑ අර්ථයෙන් දුරස්ථ ලෝකය දකින නිසාම ඇතිකරගන්න අදහසක්.

නමුත් පිංචතුන්ලා අපිට නිතර ප්‍රකාශ කරනවා. තම තමන්ගේ පූජනීය ස්ථාන වලට ධාතුන්වහන්සේලා වැඩියා කියලා. ‘ගිය සතියේ ධාතුන්වහන්සේලා දෙනමයි වැඩසිටියේ. අද බලනකොට ධාතුකරඬුවේ ධාතුන්වහන්සේලා හන්නමක් වැඩ සිටියා’ කියලා. ඒ කියන්නේ ධාතුන්වහන්සේලා පස්නමක් වැඩිවෙලා. ඒ කියන්නේ මෙතැන” සිද්ධිවෙන්තේ ධාතුන්වහන්සේලා සාද්ධියෙන් වැඩීමක් නෙමෙයි. සමාදාෂ්ඨික දෙව්වරු විසින් සුදුසු පූජනීය ස්ථානවලට ධාතුන්වහන්සේලා රැගෙන යනවා. අතීතයේ වැඩසිටියාවූ සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේගේ පටන් ඒ උතුම් ආර්යයන් වහන්සේලාගේ අවවාද අනුශාසනා ලැබූ, ශිෂ්‍යභාවය ලැබූ නමුත් නිවන් අවබෝධ කරගැනීමට නොහැකිවූ ලක්ෂ ගණනාවක් ගිහි පැවිදි පිංචතුන්ලා මේ මොහොතේ සශ්‍රික දිව්‍යතලවල මහේශාඛ්‍ය දෙව්වරු ලෙස වැඩසිටිනවා. ඒ දෙව්වරු තමන් සතු දිව්‍යවක්කු තුළින් තමන්ගේ ගුරුවරයාගේ පූජනීය ධාතුන්වහන්සේලා වැඩසිටින්නේ කොහේද යන්න දන්නවා. තම සත්පුරුෂ ගුරුවරයාට ඇති ගෞරවය නිසාම එම ගුරුවරයාගේ පූජනීය ධාතුන්වහන්සේලාට අවශ්‍ය පූජෝපහාරයන් නොලැබෙනවා නම්, එම දුසිල්වතුන් සිටින ස්ථානවල වැඩසිටිනවා නම් දෙව්වරු තම දිව්‍යවක්කුවලින් එය දැකලා සුදුසු පූජනීය ස්ථානවලට, සිල්වතුන් අතරට එම ධාතුන්වහන්සේලා රැගෙන ගොස් තබනවා. මහේශාඛ්‍ය දෙව්වරු තම අතීත කළ්‍යාණ මිත්‍රයන් වහන්සේලාට දක්වන ගෞරවය තමයි පිංචන් ඔබ ‘ධාතුන්වහන්සේලා සාද්ධියෙන් වඩිනවා’ යනුවෙන් දකින්නේ. ඉහත කාරණයෙන්ම පිංචන් ඔබ දැනගන්න ඕනා, උතුම් ධාතුන්වහන්සේලාට පූජෝපහාර දක්වන්න කියලා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනාකර වදාළ කරුණට දෙව්වරු වර්තමානයේත් මොනතරම් ගරුකරනවාද කියන දෙය.

මේ මොහොතේ සමාදාෂ්ඨික දෙව්වරු උතුම් ධාතුන්වහන්සේලාට ගරුසත්කාර කරමින් පිංචන් ඔබලාට දෙන පණිවුඩයක් තිබෙනවා. ඒ උතුම් පණිවුඩය ඔබට හඳුනාගන්න පුළුවන්කම ලැබෙන්නේ අකාරවතී ශ්‍රද්ධාව කියන තෙරුවන්ගේ ගුණයන්, ඥානයන් අර්ථයෙන් දැක ඇතිකරගන්නා වූ ශ්‍රද්ධාව තුළින්මයි. මෝහය මුසු අමුලිකා ශ්‍රද්ධාවෙන් නම් නොවෙයි. පිංචන් දෙවියන් ඔබට කියන පණිවුඩය තමයි, සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනය ජීවමානව පවතින මේ මොහොතේ මහපොළොවට පස්වෙන, ගිනිදරට අලුවෙන, පිංචන් ඔබගේ ඔය ගරීරයේ ඇටකටු, ධාතුන්වහන්සේලා බවට පත්කර පූජනීයත්වයට පත්කරගන්න කියන කාරණය. ධාතුන්වහන්සේ තුළින් ඔබ දැකිය යුතු අර්ථය ඔතැනයි තිබෙන්නේ. පිංචන් ඔබටත් පුළුවන් ඔය ගරීරයේ තිබෙන සෑම ඇට කැබැල්ලක්ම පූජනීයත්වයට පත්කරගන්න. උතුම් ධාතුන්වහන්සේ නමක් බවට පත්කරගන්න. එය කරගත හැක්කේ උතුම් ධාතුන්වහන්සේලා වන්දනාකරන ගමන්ම, ඉන් ඔබ්බට ගොස් ධාතුන්වහන්සේත් අනිත්‍යයේ ඵලයක්ය, ධාතුන්වහන්සේත් අනිත්‍යභාවයට පත්වෙන සතරමහා ධාතු කොටසක්ය කියන කාරණය අවබෝධ කරගැනීමට දක්ෂ වීමෙන්ය. එම අවබෝධය ලැබීමට නම් පිංචන් ඔබ පළමුවෙන්ම පංච උපාදානස්කන්ධයක් සකස් නොවෙන, රූපයක් පමණක් වන උතුම් ධාතුන්වහන්සේලාට සාද්ධියක් ඇති නොවන බව ධර්මානුකූලව තේරුම්ගත යුතුව ඇත. පිංචන් ඔබත් ධර්මාවබෝධයෙන් සැනසෙන්න. එවිට ආයාසයෙන් තොරවම, ඔබේ ධාතුන්වහන්සේලාත් පූජනීයත්වයට පත්වෙව්. එතෙක් අපේ හෂ්චාවශේෂයන්ට ලෝකය බියක්මයි දක්වන්නේ. ඒවාට ගරුකරන්නේ ප්‍රේතයන් යක්ෂයන් පමණක්මය. පිංචන් ඔබ සතර අපායෙන් මිදීමෙන්මයි, තම හෂ්චාවශේෂ පූජනීයත්වයට පත්කර ගැනීමේ මාර්ගයට අවතීර්ණ වෙන්නේ. එම නිසා පිංචන් ඔබ බොහෝම සිහිනුවනින් යුතුව අමුලිකා ශ්‍රද්ධාවෙන්, ආකාරවතී ශ්‍රද්ධාවෙන් වෙනස කළ්‍යාණමිත්‍ර ආශ්‍රය තුළින්ම හඳුනාගෙන, ශීලයෙන් පරිපූර්ණවෙමින්,

නිරතුරුවම අනිත්‍ය සංඥාවන් තුළින් ජීවිතය දකිමින් නිවැරදි මාර්ගය තුළම අවබෝධය කරායන්න. ඉක්මන් කෙටි මිට්‍යාවන් පසුපස යන්න නම් එපා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා මනුෂ්‍යයා අධිමාන්‍යය නිසාත්, මෝහය නිසාත්, සිහිමුලාවීම නිසාත්, මාර්ගඵලයන් ප්‍රකාශ කරනවා කියලා. බුදුරජාණන්වහන්සේගේ කාලයේ සුනක්ඛත්ත වැනි පැවිදි අය පවා බලවුත, හරක් වුත, රකින නිර්වස්ත්‍ර මිත්‍ය දෘෂ්ඨිකයන්ව රහතන් වහන්සේලා හැටියට දැක්කා. අනාගත සමාජය තුළ ශාසන විකෘතීන් සකස්වීම සඳහා මාර්ගඵල උන්මාදය කියන කාරණය බොහොම වේගයෙන් පැතිරයන්න පුළුවන්. මෙය ධර්මතාවක්. ඒ ඇසෙන හඬ ශාසනයේ අර්ථයන් අතුරුදන්වීමේ කාලය ළඟාවන බව පිංවත් ඔබට කරන අනතුරු හැඟවීමක්. මේ සියලු අභියෝගයන් ධර්මානුකූලව දකිමින් බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනාකර වදාළ ධර්ම මාර්ගය තුළින්ම ගමන්කොට ධර්මය දකින්න. ඔබ අර්ථවත්ව ධර්මමාර්ගය තුළ ගමන් කිරීමේදී පිංවත් ඔබ තුළින් ක්‍රමානුකූලව මමන්වයේ දැඩිභාවය නැතිවියාවි. මාන්‍යය දියවෙන ප්‍රමාණයට නිහතමානී බව ඔබගේ ජීවිතය තුළ ඇති වේවි. දැන් ඔබ ලෝකය ඉදිරියේ ප්‍රදර්ශකයෙක් නොවේ, අවබෝධයෙන්ම එම සිත අනිත්‍ය බව දැකීමට හැකි දක්‍ෂ විර්‍යවන්තයෙක්.

23. අහසට පොළොවට දෙස් දී කුමකට?

වෙලාව පෙරවරු 8.00යි. හික්කුච පිණ්ඩපාතය වැඩම කරලා පෙරලා කුටියට පැමිණි මොහොත. අහස හොඳටම කළුකරලා තිබුණේ. දැන් වහිනවා. එක දිගටම මාස 2ක් මෙම ප්‍රදේශයේ දැඩි පැවිල්ල තිබුණේ. ඒත් වැව් ජලයෙන් ගම්වාසීන් කුඹුරු අස්වද්දලා දැන් අස්වැන්න නෙළන කාලය. කුටියේ කැපකරු මහත්මයාත් මතක් කළා ඉදිරියේ අස්වැන්න නෙළන නිසා දින 10 ක් පමණ කුටියට නොපැමිණෙන බව. ඒත් මේ උදෑසන වහිනකොට හික්කුචට සිහිපත් වුණා ඒ අය මොනතරම් මානසික පීඩා විඳිනවා ඇතිද කියලා. පසුගිය දිනවල වැසි නැතිව තිබිලා අස්වැන්න නෙළන අවස්ථාවේ වහිනකොට මීට පෙරත් ගොවි මහත්වරුන් බොහොම වේදනාවෙන් හික්කුචට ප්‍රකාශ කර තිබෙනවා ‘හාමුදුරුවනේ අපි බොහොම පිංකම් කළත්, මහත්සිවෙලා, ණය වෙලා ගොවිතැන් කළත් අවසන් මොහොතේදී මෙවැනි බාධක සිද්ධවෙනවා’ කියලා. ඉහත ප්‍රශ්නය හික්කුචට යොමු කරපු වෙලාවේ හික්කුච එම ගොවියාහට දුන් පිළිතුර මෙහි සටහන් කරනවා. මක්නිසාද, එවැනි ස්වාභාවික විපත්වලින් වේදනාවට පත්වෙන පිංවත් ඔබට මෙම කරුණු තුවනින් මෙනෙහි කිරීමට ශක්තියක් ලැබීම පිණිස...

අපි ගොඩාක් කැපවීම් කරලා, බලාපොරොත්තු ඇතිකරගෙන යමක් සිද්ධකරලා, ඒවායේ ප්‍රතිඵල වලින් ලබන සිහින මාලිගා මනසින් ගොඩනගලා, ස්වභාවධර්මය නිසා ඒවා විනාශ වී යනකොට, දුර්වල වෙනකොට අප්‍රමාණ වේදනාවට පත්වෙනවා. මානසික රෝගීන් බවට, සියදිවි නසාගන්නන් බවට පත්වෙනවා. ස්වභාවධර්මයේ සැබෑ මුහුණුවර ඔබ ඉදිරියේ ක්‍රියාත්මක වන විට ඔබ ඊට ඇලීම, ගැටීම හේතුවෙන් ඔබත් ස්වභාවධර්මයේම කොටස්කරුවෙක් බවට පත්වෙනවා. ස්වභාවධර්මයේ සැබෑම ස්වභාවය අනිත්‍යයයි. ඔබ දක්ෂවෙන් ඕනේ අනිත්‍යවන ධර්මතාවයන් සමග ගැටීමට නොයා අනිත්‍ය ස්වභාවය අවබෝධ කරගැනීමට. මෙවැනි ධර්මයන් සමග ගැටුණු ගොවි මහත්තයෙක් ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ වැඩ සිටි සමයේ ජීවත් වුණා. ඒ අවාසනාවන්ත ගොවි මහතාට බුදුරජාණන්වහන්සේගේ මහා කරුණා ගුණය නිසා වාසනාව උදාවුණා.

මේ ගොවි මහතාට බුදුරජාණන්වහන්සේ මුණ-නොගැසෙන්න, මේ මොහොතේත් ඔහු සතර අපායේ කොතැනක හෝ දුක්විඳින අවාසනාවන්තයෙක් වෙන්න ඉඩ තිබුණා. ඒත් භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විසින් පිරිනැමූ භාග්‍යය නිසා මේ මොහොතේ මාර්ගඵල ලාභී දෙවියෙක් හැටියට දිව්‍ය සැප විඳිනවා ඇති. සමහර විට දිව්‍යතලයකදීම නිවන් අවබෝධකර පිරිනිවිසන්නන් ඇති.

ලොවතුරා බුදුසමීඳුන් දිවැස් ඥානයෙන් දකිනවා, මේ බමුණාට සෝවාන් ඵලයට පත්වීමට වාසනාව තිබෙන බව. මේ මිථ්‍යා දෘෂ්ඨික බමුණාට එම ශක්තිය මෝදුකරදීමට බුදුරජාණන්වහන්සේ කුඹුර සකස් කිරීමත්, අස්වැන්න නෙළීමත් අතර ගතවන කාලයම උපයෝගී කරගන්නවා. නගුල යොදා කුඹුර සාන අවස්ථාවේ, සී සාන අවස්ථාවේ, අස්වැන්න පැසෙන කාලයේ මේ කුඹුර මැදින් බුදුරජාණන්වහන්සේ වඩින ගමන් බමුණාගෙන් විමසනවා ‘බමුණ, කුඹුර හානවා නේද?’ කියලා. ‘සී සානවා නේද?’ කියලා. ඊට වැඩි යමක් කතා කරන්නේ නැහැ. බමුණත් එහෙමයි කියලා කෙටියෙන් පිළිතුරු දෙනවා. බුදුරජාණන්වහන්සේ මුල ඉඳලාම දන්නවා බමුණාට මේ ගොයමේ අස්වැන්න ස්වභාවධර්මය නිසාම නෙලාගන්න ලැබෙන්නේ නැහැ කියලා. නමුත් බමුණා මේ ඊක දන්නේ නැහැ. අස්වැන්න ගැන බලාපොරොත්තු ගොඩනගාගෙන ඔහු වී අටුව පිරෙන විදිහ ගැන සිහින දකිමින් හිටියේ. අස්වැන්න නෙළන දිනයට පෙර දින මහා වැසි කඩාවැටී ගොයම විනාශවී යනවා. එදා බුදුරජාණන්වහන්සේ වෙනදා වගේ කුඹුරට වැඩියේ නැහැ. බමුණාගේ නිවසටමයි වැඩියේ. බමුණා දැඩි මානසික පීඩනයකට පත්වී ගෙදර පැදුරේ ඇලවී හඬමින් සිටියා. වේදනාවෙන් මුසපත්වී සිටි බමුණා බුදුරජාණන්වහන්සේ දැකලා මොහොතින් පියවි සිහිය ලැබුවා. බමුණා මිථ්‍යාදෘෂ්ඨික වුණත් බලාපොරොත්තු කඩවීමේ වේදනාවෙන් බුදු සමීඳුන්ට වෝදනා කළේ නැහැ. ‘ඔබ වහන්සේ වරින්වර මගේ කුඹුර මැදින් වැඩියා. ඔබවහන්සේගේ ඇස්වහ කටවහ නිසයා මගේ ගොයම

විනාශ වුණේ' කියලා. මොකද බොහෝ බෞද්ධ පිංවතුන් අතර සිටිනවා, සිල්වත් ස්වාමීන්වහන්සේනමක් උදේ පාන්දරින් දැක්කහම, එය අසුබ දසුනක් ලෙස සලකන පිංවතුන්. මෙවැනි අය සමග බැලුවහම බමුණා මිට්‍යාදාෂ්ඨික වුවත් අතීතයේ පුහුණු කළ යහපත් ගුණයන් තිබුණා.

මේ අවස්ථාවේදී අපි ආශාවෙන් බැඳී සිටින සියලුම සංස්කාරයන්ගේ අනිත්‍යභාවය පැහැදිලි කරදී භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විසින් බමුණාව සෝවාන් ඵලයේ පිහිටුවනවා. අධික වර්ෂාව නිසා ගොයමේ අස්වැන්න විනාශ වුණා. අපි හිතමු එතැන වී බුසල් දෙසීයක් තිබුණා කියලා. ඒ වී ප්‍රමාණය මිල කරන්න පුළුවන් මෙපමණයි කියලා. නමුත් එම වටිනාකම මගේ කොට නිත්‍යභාවයෙන් අල්ලාගැනීම නිසා බමුණාට අයිති වුණේ දුක ගෝකයයි. සමහරවිට බුදුරජාණන්වහන්සේ බමුණාගේ ගෙදරට නොවැඩියානම්, බමුණාට පපුවේ අමාරුවක් හැඳිලා මැරෙන්නත් තිබුණා. ඒ සියල්ල වෙන්න තිබුණේ අනිත්‍ය දේ නිත්‍යභාවයෙන් ගැනීම නිසාමයි. වී බුසල් දෙසීය පිළිබඳ තෘෂ්ණාව සකස් කර ගන්නාතාක් බමුණාට හිමිවුනේ දුකමයි. ඒ කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාව අතහැරුණු මොහොතේ බමුණාට සක්විති රජකමටත් වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ සෝවාන් ඵලය අවබෝධ කරගැනීමට හැකි වුණා. නිත්‍යභාවයෙන් යමක් අල්ලාගතහොත් දුකක්. එයම අවබෝධයෙන් අතහැරියහොත් ලෝකයේ ශ්‍රේෂ්ඨම සැපයක් උරුමවෙනවා. ඉහත සිද්ධිය අනුසාරයෙන් පිංවත් ඔබ සිතන්න, පිංවත් ඔබ මහන්සිවෙලා, ගොවිතැන් කරලා, අස්වැන්න නෙළන අවස්ථාව එනකොට එසේත් නැතිනම් වෙනත් ව්‍යාපාර කටයුත්තක්, සුබ කටයුත්තක් යෙදෙන අවස්ථාවක ඒවාට කාලගුණයෙන්, බාහිර හේතූන්ගෙන් බාධා පැමිණියොත් ඒවා නිසා පිංවත් ඔබ කරපු පිංකම් වලට, මුණගැසෙන ස්වාමීන්වහන්සේලාට දෝෂාරෝපනය කරන්න එපා. එම අකුසලයෙන් සංසාරයේ මීට වඩා දරුණු බාධක ඔබ ඉදිරියට එන්න පුළුවන්. අපේ යමක් විනාශ වුණා නම්, අලාභ වුණා නම් ඊට වගකිව යුත්තේ අවිච්ච, වැස්ස, සුළඟ නොවේ. ඒවාට බොහෝ සෙයින් හේතුවෙන් අතීතයේ ඔබ විසින්ම කළා වූ අකුසල් සංස්කාරයි. ඒවායේ විපාක ස්වභාවධර්මය හරහා ඔබට ලැබෙන විට ඒවා අල්ලාගැනීමට නොගොස්, අතහැරදැමීමට උත්සහ ගන්න.

අතීත භවයන්හිදී වැස්සවලාහක දෙවියන් ලෙස ඉපදිලා, හිරුකිරණ උපාදානය කරගත් දෙවියන් ලෙස ඉපදිලා පංච කාමයන් විදීම හේතුවෙන් අකලට වැසී වස්සවලා, නියං ඇති කරලා ලෝකය පීඩාවට පත්කරලා ඔබලා විසින්ම කරගත් අකුසල් ඔබලාට විපාක දෙනවා වෙන්න පුළුවන්. එසේත් නැතිනම් අතීත භවයන්හිදී ගංවතුර ආධාර වංචාකරලා, අසරණභාවයට පත්වූ අය පීඩාවට පත්කරලා ඒවයේ විපාකයන් නිසා මේ ජීවිතයේදී මේ විනාශයන් සිදුවෙනවා ඇති. මේවා හේතුවල ධර්මයන්. වැස්සෙන් විනාශයක් වුණොත් අපි දකින්නේ බෙංගාල බොක්කේ වායු අවපාතයක් කියන කාරණය. නියඟයක් ආවොත් කැළෑ විනාශ කළාය කියන කාරණය. හැමදාමත් ඔබ සිතන්නේ ඔය ටිකයි. බෙංගාල බොක්කේ වායු අවපාතය ගැන කොච්චර සිතුවත් එය අවසන් වෙන්නේ නැහැ. බෙංගාල බොක්ක තිබෙනතාක් වායු අවපාතයන් ඇතිවේවි. මේවා හේතුවල ධර්මයන්. අපි ඒවා ගැන කථාකරාච්චි. ගංවතුරට නියඟයට ආධාර දේවි. පිංවත් ඔබ සිතන්න දකුණෙන් ඔබ, වර්තමානයේදී පිංවත් ඔබ මිනිස් ජීවිතයක් ලැබුවත්, අතීත භවයන්හිදී ඔබ වැස්සවලාහක දෙවියන් ලෙස ඉපිද, වැසී වලාකුළු උපාදානය කරගෙන කල්ප ගණන් ජීවත්වූ පිරිසක් බව. අතීතයේ වැසී ඇති කරපු ඔබ, මේ මොහොතේ වැස්සට ගංවතුරට හේතු භෝගනවා. අතීතයේ අපි වලාකුළු වලට, හිරුකිරණට අධිගෘහිත දෙවියන් ලෙස ඉපදිලා, පංචනීවරන්ගේ ග්‍රහණයට යටවෙලා, පංචකාම සම්පත් විදීම උදෙසා අකලට වැසී වස්සවලා, ඔබලාගේ ආශ්වාදය උදෙසා මනුෂ්‍යයාව පීඩාවට පත්කරලා සිදුකරගෙන ඇති විපාක නොදුන් අකුසල් කන්දරාව සමග සසඳා බලනකොට වර්තමානයේ අපි මේ තරමින්වත් ගංවතුරෙන්, නියඟයෙන් බේරී සිටීම ගැන සතුටුවෙන්න ඕනේ.

බෙංගාල බොක්කේ වායු අවපාතයෙන් එහාට හිතන්න පුළුවන් උතුම් ධර්මයක් බුදුරජාණන් වහන්සේ අපට උරුම කරදී තිබෙනවා. බුදුරජාණන්වහන්සේ එම බමුණාට හේතුවල ධර්මයන් ගලපා දීලා බමුණාට හිතන්න සැලැස්වුවා. විවේකීව. ගොඩක් දේවල් බමුණාට හිතන්න තිබුණේ නැහැ. රට, ජාතිය, ආගම, හදහන, ග්‍රහ අපල, කාලගුණ වාර්තා.... මේවා බැහැර කළා. බුදුරජාණන්වහන්සේගේ නික්ලේශී රූපකාය දකිනකොටම

බමුණාගේ දුක උපදවන සිහිවිලි, වංචල කෙළෙස් සිතිවිලි යටපත් වුණා. විවේකී මනසින් බමුණා සිතන්නට ඇති. 'ගොයම ඇති වුණේ හේතුවක් නිසයි, වැස්ස ඇති වුණේ හේතුවක් නිසයි, මේ දුක ඇති වුණේ හේතුවක් නිසාමයි' කියලා. දුකට හේතු වුණේ අස්වැන්න කෙරෙහි ඇතිකරගත් තෘෂ්ණාවයි. තෘෂ්ණාව බැහැරකරලා, දුකෙන් මිදෙනවාය කියන කියන කාරණය මෙනෙහි කරන කොටම, බමුණාට වී බුසල් දෙසිය කෙරෙහි වටිනාකම ඇත්හැරෙන කොටම ගිහි පිංවතෙකුට ලබාගත හැකි උතුම්ම වටිනාකමවන සෝවාන් ඵලය ලබාගන්නා. ගංවතුරත්, අස්වැන්න විනාශයත් දෙකම මොන තරම් දක්ෂ ආකාරයට මෙම බමුණා තම ජයග්‍රහණය සඳහා උපයෝගීකරගන්නාද. අවසානයේ බලනවිට ගංවතුර ගැලූවෙන්, අස්වැන්න විනාශ වුණෙන් බමුණාගේ පිනටමයි.

ඕනෑම අභියෝගයක් උතුම්ම ධර්මයේ ජයග්‍රහණයක් කරා මෙහෙයවීමේ මාර්ගය අපට ඉගැන්වුවේ ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේයි. එමනිසා පිංවත් ඔබත් ඕනෑම විනාශයක් හේතුඵල ධර්මයන් අනුව ගලපා බලන්න. ඔබට මේවායින් පීඩාවක් වුණොත්, ඔබේ පෙර පිනකටයි එය සිද්ධ වුණේ කියලා දකින්න දක්ෂවෙන්න. විනාශය කෙරෙහි ඇතිවන ගැටීමෙන් දුක ඇතිකරගන්නවා වෙනුවට අවබෝධයෙන්ම දුකෙන් මිදෙන දිශාවටම යන්න. මොකද අවිච්චි, වැස්ස, සුළඟ, අවපාත, වායුපීඩන, භූමිකම්පා, සුනාමි.... මේවා සියල්ල ස්වභාවධර්මයේ ස්වභාවයන්මයි. මේ සියල්ලම සකස්වී ඇත්තේ නිරතුරුවම වෙනස් වන සතරමහා ධාතුන්ගෙන්මය. වෙනස්වන දෙයක් අල්ලාගැනීම දුකකි. දුක ඔබට සින්නක්කරව අයිති දෙයක් නොවේ. රූපය කෙරෙහි ඔබ ඇති කරගන්නාවූ තෘෂ්ණාවේ අඩුවැඩිභාවය මත දුක ඔබ තුළ ඇති වෙන ධර්මතාවයකි. ඉහත බමුණාට දුක සකස් කළේද, දුකෙන් මිදෙන්නට උපකාරී වූයේද වී බුසල් දෙසිය කෙරෙහි ඇතිකරගත් තෘෂ්ණාව සහ තෘෂ්ණාවෙන් බැහැරවීමයි. මෙතැනදී පිංවත් ඔබ අවධාරණය කරගත යුත්තේ දුක ඇති වූයේ බමුණා තුළය, දුකට හේතුව තෘෂ්ණාව ඇති වූයේ ද බමුණා තුළය, තෘෂ්ණාව නැති වූයේ ද බමුණා තුළය. ඒ සඳහා නෙක්බම්ම සංකල්පය ඇති වූයේ ද බමුණා තුළය යන්නයි.

චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය නිරතුරුවම, ඔබේම ජීවිතය තුළින් ගලපා බලමින් අවබෝධයට පැමිණෙන්න උත්සහගන්න.

24. ඔබේ ඔය මහත්සිය හිස් අතින් මැරෙන්නද?

මේ ජීවන ගමනේදී ඔබේ ක්‍රියාකාරකම් පැහැදිලිව කොටස් දෙකකට බෙදාගන්න. එකක් ඔබගේ සැපය උදෙසා කරන ක්‍රියාවන්. අනෙක අනුන් උදෙසා කරන ක්‍රියාවන් හැටියට. මෙතැනදී අනුන් උදෙසා කරන ක්‍රියාවන් හැටියට ගැනෙන්නේ රැකියා, ව්‍යාපාර, ගොවිතැන්, පවුල් ජීවිතය සහ සමාජීය ජීවිතය සමග බැඳුණු සියලුම වගකීම්. මේ සියල්ල අනුන් උදෙසායි ඔබ කරන්නේ කියලා දකින්න.

ඔබ උදෙසා ඔබ සිදුකරගන්නා දේවල් මොනවාද? තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවෙන්, කර්මය කර්මඵල කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ඔබ සිදුකරගන්නා සියලුම කුසල් ධර්මයන් ඔබ උදෙසා සිදුකර ගන්නා දේවල් හැටියට දකින්න. මේ වගකීම් දෙක නිරතුරුවම පිංවතුන්ලා පටලවාගන්නවා. මේ පටලවාගැනීම නිසාම ජීවිත කාලයම අනුන්ට සේවය කරලා තමා හිස් අතින් මියයනවා.

තමා තමාටවත් අයිති නැතිකොට අනුන් කෙසේ තමාට අයිතිවෙන්නද කියන ධර්මතාවය අවබෝධ කර ගැනීමට ඇති ඔබට, මෙලොව පරලොව සැබෑම සැපය උදාවනුයේ තම වගකීම් පටලවා නොගැනීමෙන් පමණක්මය. සත්වයා අප්‍රමාණ දුක් විඳින සතර අපායන් අභිබවා, මේ උතුම් මනුෂ්‍ය ජීවිතය ඔබ ලැබුවේ පෙර ජීවිතයේ කරන ලද ව්‍යාපාර, ගොවිතැන්, රැකිරණ නිසා නොවේ. පෙර ජීවිතයේ සිදුකරගත් කුසල් සංස්කාරයන් නිසාමය. එහෙයින් එවන් මහඟු අවස්ථාවක් සලසාදීම පිළිබඳව පිංවත් ඔබ කෘතගුණ සැලකිය යුත්තේ කුසල් ධර්මයන්ටමය.

‘වෙලාව තිබුණොත් පංසල් යනවා’ ‘නිවාඩු තිබුණොත් සිල් සමාදන් වෙනවා’ ‘වැඩ ඉවර වුණොත් පිංකමට යනවා’.... වර්තමාන සමාජයේ මෙවැනි වචන භාවිතය ඉතාමත් වැඩි නේද? එහෙම ප්‍රකාශ කරන පිංවතාගේ කාර්යබහුල ජීවිතයට වර්තමාන සමාජයේ ලොකු වටිනාකමක් ලැබෙනවා. අපිට ඇහෙනවා සමාජයේදී කියනවා ‘අභවලාට දැන් වගකීම් කටයුතු වැඩියි. ඒ නිසා පිංකමට එන්නේ නැහැ. සිල්ගන්න යන්නේ නැහැ. පංසලට එන්න වෙලාවක් නැහැ’ වැනි අදහස් ප්‍රකාශවෙනවා. මෙවැනි නොවටිනා වටිනාකම් ඔබ ඔබේ කරගත්තොත් වටිනා මනුෂ්‍ය ජීවිතය ඔබෙන් ගිලිහී යන බව ඔබ සිහි තබාගන්න ඕනේ. මෙවැනි අයට මැරෙන මොහොතේ මතකයට එන්නේ රැකියාව, ව්‍යාපාරය, ගොවිබිම් උපාදානයයි. ඊට පස්සේ ප්‍රේත ලෝකයේ ඉපදිලා උපාදානය කරගත් තැනම දිගින් දිගට ඉන්න පුළුවන්. හැබැයි මනුෂ්‍යයෙක් හැටියට නම් නෙමෙයි. ප්‍රේතයෙක් හැටියටයි.

පිංවත් ඔබට මේ කාරණය හොඳින් පැහැදිලිවෙන්න, හිඤ්චක් සමාධියෙන් පසුවන විට දර්ශනය වූ ප්‍රේත මහත්මයකුගේ කථා පුවතක් මෙහි සටහන් කරනවා.

මේ මහත්මයා හිටපු දේශපාලනඥයෙක්. සහජයෙන්ම උරුම බලකාමී ගති ලක්ෂණ මේ මහත්මයාට මනුෂ්‍ය ජීවිතයේදී තිබුණා. මේ මහත්මයා හදිස්සියේ මැරුණාට පස්සේ උපත සකස්වෙන්නේ ප්‍රේත ලෝකයේයි. ඒ පරදත්ත රූප ජීවි ප්‍රේත ස්වභාවයක්. හොඳ ශක්තිමත් කළු පැහැති ශරීරයක්, සුදුපාට සරමක් කැහිපොට ගසා ඇඳලා, අත් සහිත සුදු මේස් බැනියමක් සරමට යටකර ඇඳලා.... බොහොම කඩිසර ප්‍රේතයෙක්. මොහු දැන් ප්‍රේත ලෝකයේ සැරිසරනවා. ඔහු හැසිරෙන ප්‍රදේශය ගැන කියන්න හිඤ්ච දන්නේ නැහැ. සමහර විට ඔහුගේම මැතිවරණ ආසනයේ වෙන්න පුළුවන්. හැබැයි මේ ප්‍රේත දේශපාලනඥයා දුකකින් නෙමෙයි ප්‍රේත ජීවිතය තුළ සිටින්නේ. මනුෂ්‍ය ජීවිතයේදී දේශපාලකයෙක් වශයෙන් ජනතා සේවයක් ලෙසින් කළාට ‘දන්දීම’ නිසා.

එම යහපත් ක්‍රියාවන් හේතුවෙන් මොහුට ආයුෂ, සැප, බලය වැඩි ප්‍රේත ජීවිතයක් ලැබිලා තියෙන්නේ. මනුෂ්‍ය ජීවිතයේදී තම දේශපාලන භූමිකාව යම් සේ සටන්කාමීව ගත කළද, එවැනි සටන්කාමීත්වයකින් ‘මෙයි වණ්ඩියා’ කියන්න වාගේ ස්වභාවයකින් තමයි මොහුව හිඤ්චට දර්ශනය වී ඇත්තේ.

මේ කථා පුවතත් පැහැදිලිවෙනවා ඇති පිංකම් කිරීමට, කුසල් දහම් වැඩීමට, ශීලයක් සමාදන්වීමට විවේකයක්, වෙලාවක් නොතිබුණ කාර්යබහුල, අවිවේකී මහත්වරුන් ප්‍රේත ලෝකයේත් ගතකරන කාර්යබහුල ජීවිතයේ ස්වභාවය. මොහු ප්‍රේත ලෝකයේත් වණ්‍යවියා වගේ දේශපාලනය කරන්නේ මනුෂ්‍යයන් සමග නෙවෙයි. ප්‍රේත ලෝකයේම සිටින දේශපාලන ප්‍රේතයින් සමගයි. මනුෂ්‍ය ලෝකයේ වගේම ප්‍රේත ලෝකයේද සිටිනවා, දේශපාලනය උපාදානය කරගෙන මැරිලා නිල් පාට, කොළපාට, රතුපාට කමිස ඇඳගත් ප්‍රේතයින්. රැවුල කොණ්ඩය වවාගත් ප්‍රේතයින්.

ඔබ අහලා ඇති ‘මම මැරුණත් නිල්, කොළ, රතු,.....’ ‘මාව කැපුවත් මගේ ලේ නිල්පාටයි, කොළ, රතු... පාටයි’ වැනි දේශපාලන උපාදානය කරගත් දේශපාලන සාමාජිකයින්. මෙවැනි අය තමයි මරණින් මතු, දේශපාලන ප්‍රේතයින් වශයෙන් උපත ලබන්නේ. මේ අය සමග තමයි දැන් ඉහත ප්‍රේත දේශපාලනඥයා දේශපාලනය කරන්නේ. මොහු දැන් තමාට විරුද්ධ අනික් පාටවල ප්‍රේතයින්ව තමන්ගේ මැතිවරණ බලසීමාවෙන් පත්නනවා ඇති. පහරදෙනවා, බියගන්වනවා ඇති. දැන් මොහු ගතකරන ප්‍රේත ජීවිතය තුළ අකුසල්මයි රැස්වෙන්නේ. ධර්මයක්, හොඳක්, නරකක්, ශීලයක් මොහු දන්නේ නැහැ. ඒ නිසා දුකෙන් දුකටම ඇදීයාම පමණයි සිද්ධවෙන්නේ. මේ කථාව කියවලා පිංවත් ඔබට සිතුවෙන්නේ රතු ඉර වැදුණත් කමක් නැහැ, වැටුප් කැපුණත් කමක් නැහැ, නිවාඩු වැටුණත් කමක් නැහැ, ලොක්කා බැන්නත් කමක් නැහැ, ලබන පාර පැරදුනත් කමක් නැහැ මම මුල්තැන දෙන්නේ මගේ ධර්ම මාර්ගයටයි’ කියලා. පිංකම් කිරීම කුසල් දහම් කිරීම යොදාගන්නේ අංක එකටයි කියලා. කැපෙන වැටුප මිල කරන්න පුළුවන් වුණත් ව්‍යාපාරයේ පාඩුව මිල කරන්න පුළුවන් වුණත් මේවා කෙරෙහි තෘෂ්ණාවෙන් බැඳිලා සතර අපායට වැටුණොත් එම දුක ප්‍රමාණය කරන්න බැහැයි කියලා, එය ඔබ ලැබූ භාග්‍යයක්මයි.

තෙරුවන් කෙරෙහිම, ශීලය දානය කෙරෙහිම විශ්වාසය තබන්න. ඔබව සැබෑම සැපයට ඔසවා තබන රැකියාව, ව්‍යාපාරය, ගොවිතැන, දේශපාලනය වන්නේ කුසල් දහම් බවම දකින්න.

සමාජයේ ජීවත්වන කාර්යබහුල පිංවතුන්ලාට පසළොස්වක පොහොය දිනයට පංසලකට යන්න විවේකයක් නැහැ. නමුත් ඒ පිංවතාට කිව්වොත් රාජකාරි මට්ටමෙන් මාසයක් ඇමරිකාවට එන්නය කියලා, ඔහු සිය පවුලත් සමගම එහි යන්න හදන්නේ. ඒ නිසා මෙහි තිබෙන්නේ කාර්යබහුල බව නොවෙයි, කාමච්ඡන්දයන් කෙරෙහි ඇතිකරගත් දැඩි තෘෂ්ණාවයි. ඔය තෘෂ්ණාව තමයි ඊළඟ භවයේ උපතට අදාළ උපාදානය සකස් කර දෙන්නේ. මෙතැනදී දුප්පත්, පොහොසත් කියලා උපාදානයේ වෙනසක් නැහැ.

හිඤ්චක් සමාධියෙන් පසුවෙනවිට අරමුණුවෙනවා හිඤ්ච වැඩසිටින කුටියට ආසන්නව තිබෙන කුඹුරු යායක්. එම කුඹුරුයාය තුළ අමුඩයක් හඳගත් උස, සිහින්, වර්ණ සැප බලයෙන් හීන ප්‍රේතයින් දෙදෙනෙක් උදළු දෙකක් කරතබාගෙන සිටිනවා. අමුඩය ගසාගෙන සිටින නිසා මේ ගොවි ප්‍රේතයින් දෙදෙනා මීට පෙර පරම්පරාවේ සිට මියගිය දෙදෙනෙක් විය යුතුයි. සමහරවිට ඇඳුම් පැළඳුම් දන් නොදීම නිසා එහි අකුසල් විපාකය වීමටද පුළුවන්. මෙයත් තෘෂ්ණාව නිසා සකස් කරගත් ප්‍රේත ජීවිත දෙකක්. පෙරදී සඳහන් කළ කෝටිපති දේශපාලකයා වගේ නෙමෙයි, දුප්පත් ගොවි මහත්වරු දෙදෙනෙක්.

අපිට පෙනෙනවා ගම්මාන වල ජීවත්වන විට මිනිසුන් කාලසටහන් සකස්කරගෙනයි පිංකම් කරන්නේ. හේන කොටන කාලයට, අස්වැන්න නෙළන කාලයට ඒ පිංවතුන් පිංකම්, පන්සල, දානය, ස්වාමීන්වහන්සේ අමතක කරනවා. නොදන්නකම් නිසාම දෙවැනි තැනටයි දමන්නේ. මුල් තැන අදාළ ගොවිතැන් කටයුත්තටයි දෙන්නේ. කිසිම තර්කයක් නැහැ, එම පිංවතුන් ගොවිතැන, එහි අස්වැන්න නිසයි ජීවත්වන්නේ කියන එකට. එයට මුල්තැන දෙන්න ඕනේ. නැතිනම් ඔවුනුත් අපිත් බඩගින්නේ. එහෙත් මෙතැනදී හිඤ්ච සඳහන් කරන්නේ ගොවිතැනට නෙමෙයි දිව්‍ය ලෝකයට යන්න ලැබුණත්, පිංකම් උදෙසා දිනකට, නැතිනම් මාසයකට වැයකරන කාලය අහිමි කරගන්න එපා. මොකද ඒ කෙටි කාලයයි ඔබ ඔබ වෙනුවෙන් යමක් කරගන්නාවූ කාලය බවට පත්වෙන්නේ. සැබෑම සැපය උදෙසා කරගන්නාවූ

ආයෝජනය වෙන්වේ. එම නිසා කටයුතු සැලසුම් කරනකොට කුසල් දහම්වලට මුල්තැන දෙන්න. අනිත් කටයුතු වීර්යයෙන් යුතුව කුසලයට බාධාවක්, අඩුවක් නොවන සේ සිදුකරන්න.

දුකට හේතුවන වී බුසල් සියයක් වෙනුවෙන් ඔබට ලැබිය හැකි උතුම් දිව්‍ය සැපයක් අහිමි කරගන්න එපා. වී බුසල් සියයක් ඔබේ පරලොව සුගතියත් කියන කාරණා දෙකම සාර්ථක කරගන්න උත්සහ ගන්න. එසේ නොවී ඔබත් අංක එක ගොවිතැනට දුන්නොත් අදාළ ගොවි ප්‍රේතයින් දෙදෙනා මෙන් (වර්තමානයේ අමුඩ නැති නිසා) කොට කලිසම් ඇඳගත් ප්‍රේතයින් ලෙස ඉපදීමට අවශ්‍ය උපාදානය, ඔබගේ තෘෂ්ණාව විසින් ඔබට සකස්කර දෙනු ඇත.

මේ හවයේ ඇති බියකරු බව නිසාමය බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරන්නේ තම හිස ගිණිගත්තෙක් ඒ ගින්න නිවන්න වෙහෙසගන්නේ යම්සේද, මේ හව ගින්න නිවාදැමීමට එවැනි වෙහෙසක් ගන්න' කියලා. එම ගිනි නිවෙන මාර්ගයට අවතීර්ණ වෙන්න කියලා. එසේ නොවුනොත් වැස්සෙන්, නියඟයෙන්, සුළඟින් විනාශවෙන අස්වැන්න දෙස බලමින් පසුතැවෙමින්ද, අවසානයේ ප්‍රේත ලෝකයේදී ඔබගේ ගොවිබිමේ හිමිකරුවා වීමට ඔබට පුළුවන්. එමනිසා පිංවත් ඔබ ව්‍යාපාරයට, ගොවිතැනට, රැකියාවට, ඉඩකඩම්, දු දරුවාට ඇති තෘෂ්ණාවට වඩා වැඩි කැමැත්තක් පිංකම් කෙරෙහි, කුසල් දහම් කෙරෙහි ඇතිකරගන්න. මොකද තෘෂ්ණාව හේතුවෙනුයි උපාදානය සකස්කර දෙන්නේ. උපාදානයයි ඊළඟ හවය සකස්කර දෙන්නේ.

තෘෂ්ණාව හේතුවෙන් උපාදානය ඇතිවෙනවා. පටිච්ඡ සමුප්පන්නව උපාදානයයි ඊළඟ හවය සකස් කර දෙන්නේ. ඉහත කාරණය මැනවින් තේරුම් ගන්න පුළුවන් සිද්ධියක් පහත සඳහන් කරනවා. අපි නිරතුරුවම පටිච්ඡසමුපාද ධර්මයේ අර්ථයන්ට පිටින් ගොස් අපේ ජීවිතය දකිනවා. ඔබ සිතා සිටිනවා ඒ දැක්ම ධර්මය එකහයි කියලා.

හිඤ්ච ධර්ම සාකච්ඡාවක් කරන අවස්ථාවක මැදිවියේ කාන්තාවක් බොහොම සතුටින් උදම්ඇනුවා ඇය මැරෙන්න බය නැහැ කියලා. 'භාමුදුරුවනේ, මම දැන් වුනත් මැරෙන්න බය නැහැ. මම ඕනෑ තරම් පිංකම් කරලා තිබෙන්නේ' කියලා. නමුත් හිඤ්ච ඇයගේ අදහස් තුළින් දැක්කා ඇය මොනතරම් පිංකම් කළා කීවත්, පංචඋපදානස්කන්ධයේ අනිත්‍යභාවය වඩලා නැහැ කියලා. මෙය සමාජයේ හුඟදෙනෙක් තුළ තිබෙන දුර්වලකමක්. තමන් කරන පිංකම් නිසාම පංචඋපදානස්කන්ධයේ නිත්‍යභාවය වැඩිකර ගන්නවා. තමා මැරෙන්න බය නැහැ කියලා කියපු මැදිවියේ පිංවත් කාන්තාවද, තමා කරන පිංකම් ගැන කියමින් තමයි හිඤ්ච ඉදිරියේ උදම් ඇනුවේ. ඇය කීවා 'මම නිතරම දන්දෙනවා, සිල් ආරක්‍ෂා කරනවා, සමාජ සේවය කරනවා' කියලා. ශීලය ගැන, දානය ගැන තෙරුවන් ගැන ඇය දැනගෙන සිටියත් දැනගත යුතුම දෙය, එනම් දුක සකස් කරන තෘෂ්ණාව ගැන ඇය දැනගෙන හිටියේ නැහැ.

තමා මැරෙන්න බය නැහැ, පිංකම් කරලා තිබෙනවා කියපු එම කාන්තාවගෙන් හිඤ්ච ඇසුවා 'ඔබට දරුවන් කී දෙනෙක් සිටිනවාද?' කියලා. ඇය කීවා තරුණ දුවෙක් සහ පුතෙක් සිටිනවාය කියලා. පුතා තවම පාසල් යනවා. ඇයගේ ස්වාමීපුරුෂයා මියගිහිත්. ඇය ව්‍යාපාරයක් කරමින් හොඳ ආර්ථික තත්ත්වයකින් ජීවත්වෙනවා. තම ව්‍යාපාරය වගේම දරුවන් උදෙසාද ඇය බොහොම වෙහෙස මහන්සි වෙනවා. දරුවන් දෙදෙනාට ඇය තමාගේ ජීවිතයටත් වඩා ආදරෙයි. මැරෙන්න බය නැහැ කියපු ඇයගෙන් හිඤ්ච මෙහෙම දෙයක් විමසුවා.

'මෙතැනට දැන් මහත්මයෙක් එනවා කියලා හිතන්න. ඒ මහත්මයා සත්‍යවාදී වචන කථා කරන මහත්තයෙක්. ඒ මහත්මයා ඔබට කියනවා මම ඔබව හෙට උදේම ඔබව ඇමරිකාවට එක්කරගෙන යනවා. එහිදී මනුෂ්‍යයකුට ලැබෙන උපරිම සැපසම්පත් දී මැරෙන තුරාවටම ඔබව රැකබලාගන්නවා. හැබැයි මට එහි රැගෙන යන්න හැකියාව තිබෙන්නේ ඔබව විතරයි. දරු දෙදෙනා රැගෙන යෑමට මට අවස්ථාවක් නැහැ. ඒ අයව තියලයි යන්න වෙන්නේ. මොහු අවංකවමයි මේ ප්‍රකාශය කරන්නේ'

හිඤ්ච ඇයගෙන් විමසුවා ඔබ ඔහු සමග හෙට උදේම ඇමරිකාවට යන්න කැමති වෙනවද? කියලා. ඇය ගත් කට්ටම කීවේ 'මගේ දරුවො දෙන්නා දාලා මම කොහේවත් යන්නේ නැහැ' කියලා. මෙන්ම මෙතැන තමයි උපාදානය කියන්නේ. ඇය මුළින්ම උදම් ඇනුවා මම පිංකරනවා, දන්දෙනවා, සමාජ සේවය කරනවා, සිල් ආරක්‍ෂා කරනවා. මම ඕනෑ වෙලාවක මැරෙන්න බය නැහැ' කියලා. නමුත් ඒවා සියල්ල යටපත්වී තෘෂ්ණාවේ බලවත්භාවය නිසා දරුවන් ගැන උපාදානය ඉස්මතු වුණා. ඉහත සත්‍යවාදී මහත්මයා ඇයට අඛණ්ඩයන්ගේ ඇමරිකාවේ සුපිරි සැපසම්පත් සහිත ජීවිතයක් ලබාදෙන්න. ඇය එම සැපය අතහැර තමා සැපයක් කරගත්ත දරුවන් උපාදානය කරගත්තා. පිංවත් ඔබ සිතන්න ඇය මේ මොහොතේ අසනීපයකින්, අනතුරකින් ක්‍ෂණික මරණයකට පත්වුනොත් ඇය දක්‍ෂවෙයිද අවසන් මොහොතේ තමා කළ පිංකම් සිහියට නගාගෙන සුගතියක උපතකට යන්න. එය එසේනම් පිංකම් අමතකවී දරුවන් ගැන උපාදානය සකස්වෙයිද?

පිංවත් ඔබ මේ කාරණය ගැන හොඳින් සිහියට ගන්න. මහ පොළොවේ පස් වලට සාපේක්‍ෂව අතට ගත් පස් පිඩක ප්‍රමාණයයි නැවතත් සුගතියාමී ජීවිත ලබන්නේ කියලා බුදුරජාණන්වහන්සේ උපමාවක් සහිතව පෙන්නලා දෙනවා. මෙන්ම මේ ප්‍රකාශය තුළ සැඟවුණු සත්‍යය ඔබ නුවණින් මෙනෙහි කළයුතු වෙනවා.

වර්තමාන සමාජයේ බහුතරයක් අප්‍රමාණ පිංකම් කළත්, එම පිංවතුන් තම දු දරුවන්, දේපල, යානවාහන, නිලතල කෙරෙහි බැඳිලයි ජීවත්වෙන්නේ. දෘෂ්‍ය මතවාද වල කිමිදෙමින් ජීවත්වෙන්නේ. ඔබ සතර අපායෙන් මිදී නොමැතිනම්, අවම වශයෙන් ශීලයෙන්වත් පරිපූර්ණ නැතිනම් ඔබ මොනතරම් පිංකම් කර තිබුණත් ඔබ මියයන මොහොත හරිම භයානකයි. තීරණාත්මකයි. සැබැවින්ම මරණයේ භයානක කම ඇත්තේ සුනාමි, භූමිකම්පා, මිසයිල ප්‍රහාරයක නොවේ ඉහත සඳහන් ආකාරයේ අනවබෝධයයි භයානක. ඒ සඳහන් කළ කාන්තාව තමා මරණයට බය නැහැ කියලා උදම් ඇනුවත් ඊළඟ ජීවිතයේ දෙවියෙක් මනුෂ්‍යයෙක් වෙනවාය කියලා කීවත් එය කෙසේ නම් සිදුවෙන්නද? ඇය එසේ සිතාගෙන ඉන්න පුළුවන් නමුත් ක්‍ෂණික මරණයක් සිදුවුවහොත්, ඇයට තමන් කළ පිංකම් අමතකවී තෘෂ්ණාව වැඩි අරමුණ වන දරුවන් දෙපල මතකයට ඇවිත් පරදත්තරූපජීවී ප්‍රේතියක් වීමටයි සිදුවන්නේ. නමුත් ඇය සුගතියකට සිත පිහිටුවා ගැනීමට අවශ්‍ය තරම් පිං ජීවිතයෙන් රැස්කර තිබෙනවා. නමුත් වැඩි තෘෂ්ණාව සකස්වෙන්නේ සුගතිය කියන රූපයට නොවේ. දරුවන් දෙපල කියන රූපයටයි. මැරෙන මොහොතේ දිව්‍ය සංඥාවක් මතු වී දෙවියෙක් ඇවිත් ඇයට දිව්‍ය ලෝකයට එන්නයැයි අඛණ්ඩයුවද (ඇමරිකාවට ගොස් උපරිම සැපසම්පත් පිරිනැමීමට කරන ආරාධනය ප්‍රතික්‍ෂේප කරන්නාක් මෙන්) ඇය අල්ලාගන්නේ දෙවියන් නොව දරු දෙදෙනයි. බලන්න නොදන්නාකම නිසා වන විනාශයක මහත. අපි 'දන්නවාය' කියා සිටීමෙන් වන අත්වැරද්ද, අපව කල්ප ගණනාවක් ඇද දමනවා. පිංවත් ඔබ ගැන ඔබ අතිශෝක්තියෙන් සිතා සිටින්නේ නම් මොහොතක් නිහතමානී වෙන්න. මොකද අතිශෝක්තිය කියන්නේ සක්කාය දිට්ඨියේ ළඟම ඥාතියෙක්.

ඔබට පුළුවන් ඔබ සැබැවින්ම අවංක නම් ස්වයං පරික්‍ෂණයක යෙදෙන්න. ඔබ භාවනාවක් කරන වේලාවක, රාත්‍රී නින්දට යන වේලාවක මොහොතකින් මනසින් මියයන්න. ඒ කියන්නේ මැරෙන්න. ඔබ සිතන්නේ මැරෙනවාය කියන කාරණය බෙහෝම ලෙහෙසි කටයුත්තක් කියලා. මරණය පහසු කටයුත්තක් වෙන්නේ ශීලයෙන් පරිපූර්ණ කෙනෙකුට විතරයි. ඉන් මෙහා මරණය අතිදුෂ්කර කාරණයක්. එය සිතහවෙනවා, අඛණ්ඩාවා වගේ සරල, ලෙහෙසි දෙයක් නොවෙයි. නමුත් ඔබ මෙතැනදී මියයන්නේ මනසින්. ඔබ සැබැවින්ම මියයෑමට පෙර මරණයේ ස්වභාවය අත්දැකිය යුතුයි. එම ස්වභාවය දිනපතා සිදුකිරීමෙන් එය ඔබට මරණානුස්සති භාවනාවක් බවටද පත්වේ. මනුෂ්‍යයා සෑම දෙයක්ම දන්නවා වුවද තමා මැරෙනා බව නොදන්නාකම නිසා, මැරී නැවත ඉපදෙන බව නොසිතනවාය කියන දෙයයි සමාජය දෙස බැලූ විට අපට පෙනෙන්නේ. එනිසා වරක් දෙවරක් ඔබ මනසින් මියයන්න. ඔබ අවංකවම සිතන්න තව මොහොතකින් ඔබ මියයා වී කියලා. එවිට ඔබට දැනෙනවා, මතකයට එනවා කුමන රූපයක් කෙරෙහිද ඔබේ තෘෂ්ණාව බලවත් කියලා. එය අඹුදරුවන්, යානවාහන, දේපල, මතවාද, දෘෂ්ඨියක් වේවා එය නිවැරදිව හඳුනාගෙන ඒවායේ අනිත්‍යය නිරතුරුවම විදර්ශනාවට ලක්කරන්න.

25. ස්ථාවර සාමයක් උදෙසා

සඳට යන්නට, අභහරු ලෝකයට යන්නට ඒවා අයිතිකර ගැනීමට, සුපිරි මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවාගෙන අතින්වන රොකට් නිපදවන, දියුණු යැයි සම්මත ලෝකයට ඒවාට ගොස් කංකු මුගුණුවැන්න සිටුවීම පිණිස ගෙම්බන් වදුරන් ඇති කිරීම පිණිස පර්යේෂණ කරන ලෝකයට, සඳත් හිරුත් ග්‍රහලෝකත්, මේ නාමරූප ධර්මයන් තුළින් අර්ථවත්කොට පෙන්වා වදාළ ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය කෙසේ නම් හඳුනාගන්නද?

දියුණුවේ නාමයෙන් විනාශය සොයාගෙන යන ලෝකයක්, විනාශයෙන් අනතුරුව සාමය සොයාගෙන යන ලෝකයක් මිනිස් සිතේ සැබෑම 'සාමය' කෙසේ නම් හඳුනාගන්නද?

මිනිස් සිතේ සැබෑම සාමය වන කාමච්ඡන්ද, ව්‍යාපාද, ජීනමිද්ධ, උද්දච්ඡ කුකුච්ඡ, විචිකිච්ඡා යන පංච නිවරණ යටපත්වූ, මිදුනාවූ සිතේ ඇතිවන සැබෑ ලෙසින්ම අර්ථවත් 'ලෝක සාමය' කෙසේ නම් හඳුනාගන්නද?

පංචනිවරණයන් බහුලවූ සිත විසින්, අනිත්‍යවූ ලෝකය ග්‍රහණය කරගැනීමට ඔබව මෙහෙයවන විට, පංචනිවරණ යටපත්වූ සිත පිංවත් ඔබව හුදෙකලාවටම, නිවීම උදෙසාම, සැබෑම සාමය දෙසටම යොමු කරයි. පිංවත් ඔබ කෝටි ප්‍රකෝටි ගණන් මුදල් වියදම් කරගෙන, ලෝක සාමය උදෙසා, ලෝකයේ, රටේ, නගරයේ, ගමේ, නිවසේ සාමය උදෙසා ක්‍රියාකාරීවන අයෙක් නම්, ඒ කිසිදු වියදමකින් තොරව ලොව්තුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ වදාළ වටිනාකම ඉලක්කමෙන් කියා නිමකළ නොහැකි සාමයේ මග පිංවත් ඔබට විවෘත බව සිතන්න.

පංචනිවරණ යටපත්වූ සැබෑම සාමයේ සැපය අත්විඳින ඔබට ලෝකය දැනෙන්නේ, ලෝකය පෙනෙන්නේ සැබෑම සුන්දර තැනක් ලෙසටයි. පිංවත් ඔබ ලෝකයේ සුන්දරත්වය දකින්න මොනතරම් වෙහෙස ගන්නවද? දෙස් විදෙස් සංචාර, විනෝද ගමන්, වන්දනා ගමන්, ලෝකයේ සුන්දරත්වය සොයාගෙන යන ගමනේදී ඔබ සංචාරකයෙක් බවට පත්වෙනවා. නිකං සංචාරකයෙක් නොවේ. පිංවත් ඔබ අසුන්දර සංචාරකයෙක් බවට පත්වෙනවා. අසුන්දර සංචාරකයෙක් කියලා සටහන් කළේ ඔබ තවමත් සුන්දරත්වය සොයන නිසයි. ඔබ යමක් සොයන්නේ ඔබට එය නොලැබී ඇති නිසයි. ඔබ තවම සුන්දරත්වයෙන් තෘප්තිමත් නොවී ඇති නිසයි. නිරතුරුවම පංච නිවරණයන් වැඩෙන මාර්ග ඔස්සේම ලෝකයේ සුන්දරත්වය සොයා යන 'අසුන්දර මිනිසුන්' අපි.

අතීත භවගමනේදී ඔබත් මමත් සක්විති රජවෙලා, සක්විති රජුගේ ස්ත්‍රී රත්නය වෙලා ඉපදිලා, අවුරුදු 84,000ක් එම සැප විඳලත්, පංචනිවරණ ධර්මයන් නිසාම, සුන්දරත්වයෙන් තෘප්තිමත් නොවූ පිරිසක් අපි. සක්විති රජකමෙහුත් තෘප්තිමත් නොවූ අපි වර්තමානයේ රූපියල් 20ක් වියදම්කොට

ලොතරැයියක් මිලදීගෙන ලෝකයේ සුන්දරත්වය දකින්න සිහින මවනවා. තෘෂ්ණාවේ දිග පළල වන කාමච්ඡන්දයෙන් විසිරුණාවූ සිත ලෝකය තුළ අයාලේ යන්නට ඔබට බොහොම කෙටි, අධිවේගී කාපටි මාර්ග පෙන්වනවා. සතර අපාය නැමැති බිහිසුණු අනතුරු මුව අයා බලා සිටියදී ඔබ මේ අධිවේගී මාර්ගයේ ජීනමිද්ධයෙන් අඩ නින්දට වැටුණු දැසින් ගමන් කරනවා. බියක් දැනෙන්නේ නැහැ. සිත විසිරිලා කාමච්ඡන්දයෙන් අයිතිකරගැනීමේ දිශාවටමයි අවධානය යොමුවෙලා තිබෙන්නේ. මගතොට මුණගැසෙන සෑම රතු එළියකදීම ඔබට මොහොතක් නැවතී යන්න සිත සකස් වෙන්නේ නැහැ. ඒ කෙටි විරාමයේදීත් සිත ව්‍යාපාදයෙන් නළියනවා. මේ යන ගමනේදී ඔබට මග නොමග කියාදෙන සත්පුරුෂයෙක් මුණගැසෙන්න පුළුවන්. ඒ සත්පුරුෂයා දෙසත් ඔබ විචිකිච්ඡාවෙන් බලන්නේ ඔබ තුළ මහා යුද්ධයක්, හඳුනානොගත් යුද්ධයක් විසින් නොමග මග බවට පත්කර කියාදෙන දරුණු සතුරන් පස්දෙනෙක් ඔබ ඔබේ

සැබෑම මිතුරන් කරගෙන කෙසේ නම් ඔබ සාමයේ සැබෑ අරමුණු ජයග්‍රහණය කරගන්නද? සැබෑම සාමයට එරෙහිවූ පංචනීවරණ නැමැති සතුරන් පස්දෙනා ඔබ ඔබේ මිතුරන් කරගෙන කෙසේනම් ඔබ සැබෑම සාමය අත්විඳින්නද?

පිංචතුනි, ලෝකය සැබෑම සුන්දරයි. මේ ඇස සැබෑවටම සුන්දරයි. තෘෂ්ණාවෙන් තොරව මේ ඇස දෙස බලද්දී මේ ඇසෙන් දකින රූපය සැබෑම සුන්දරයි. තෘෂ්ණාවෙන් තොරව රූපය දෙස බලද්දී මේ කණ සැබෑම සුන්දරයි. මේ කණ දෙස තෘෂ්ණාවෙන් තොරව බලද්දී මේ කණින් ඇසෙන ශබ්ද හරිම සුන්දරයි. මේ ශබ්ද තෘෂ්ණාවෙන් තොරව අසද්දී කොටින්ම මේ රූපය සුන්දරයි. තෘෂ්ණාවෙන් තොරව රූපය දකිද්දී තෘෂ්ණාවෙන් තොරව දකින රූපය කමචනකමයි. ලෝකයේ යථාර්ථය දැකීමට හේතුවූ මෙවලමකමයි. මේ ඇස කමචනකට විෂය වූ රූපයකමයි මේ ඇස, ඇසෙන් දුටු රූපය. මේ ඇස නිසාමයි ලෝකය දැක්කේ. මේ කණ නිසාමයි ලෝකය ඇසුනේ. මේ නාසය, දිව, මනස, කය නිසාමයි ලෝකය දැනුණේ. ලෝකය දකින, ලෝකය ඇසුණ, ලෝකය දැනුණ නිසාමයි ලෝකයෙන් මිදෙන දිශාවට අපව යොමුවුනේ. ලෝකයේ අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම ස්වභාවයම අවබෝධකොට ගැනීමට හැකි වුණොත් එම අවබෝධය කාරා යෑමට උපකාරීවූ මෙවලම් කෙසේනම් අසුන්දරයි කියන්නද?

සතර මහා ධාතුවෙන් සැදුණු, නිරතුරුවම වෙනස් වන, අසුන්දර වූ රූපය අවබෝධයේ සැබෑම සුන්දරත්වය දෙසට යොමුකරගන්න. තෘෂ්ණාවෙන් තොරව රූපය දකින්න. එවිට රූපය සැබෑම සුන්දරයි. තෘෂ්ණාවෙන් තොරව ඔබ රූපය දැක්කොත් රූපය කෙරෙහි ඇලීමක්, ගැටීමක්, උපේක්ෂාවක් ඔබ තුළ ඇති නොවේවි. රූපය, රූපයේ ස්වභාවයෙන්ම වන අනිත්‍ය ස්වභාවයෙන්ම පවතීවි. ඒ අනිත්‍ය ස්වභාවය නැවත නැවත දකිමින් ලෝකයේ ඇත්ත දකිනා, තෘෂ්ණාවේ බර බිම තැබූ සැබෑ සුන්දර මිනිසෙක් වෙන්න. ඒ සුන්දර මිනිසුන්ට දැන් ලෝකය දුකක් නොව, දුක අවබෝධ කරගැනීමට විෂයවූ කමචනකි. මෙවලමකි.

පිංචත් ඔබ සැමවිටම රූපය විවෘතව දකින්න. ටිකක් නොවේ, භාගයට නෙමෙයි, විවෘතවම රූපයේ රසය, හැඩය, වර්ණය, ස්පර්ශය විඳින්න. අසිහියෙන් නොවේ, සිහිමුලාවෙන් නොවේ. රූපයේ ආශ්වාදය තුළින්ම ගිහි පිංචතුන්ලා රූපයේ ආදීනවය ප්‍රකට කරගන්න. පිංචත් ඔබ රූපය ඉදිරියේ උපක්‍රමශීලී වන්න. යම් රූපයක් විවෘතව, විනිවිද, විදර්ශනාවෙන් නොදකින නිසාමයි එම රූපය කෙරෙහි නැවත, නැවත කෙළෙස් සකස් වෙන්නේ. මොනම රූපයක්වත් බාගෙට දකින්න එපා. එය විවෘතව අත්විඳලා එම රූපයේ නිසරු බව, විදීමේ නිසරු බව අවබෝධ කරගන්න. නිසරු රූපය කෙරෙහි, විදීම කෙරෙහි ඔබ ඇතිකර ගන්නා තෘෂ්ණාවේ නිසරු බව වටහාගන්න.

තෘෂ්ණාවෙන් ගිනිගත් ඇස ප්‍රඥාවේ සිසිල්ධියෙන් නිව්යනකොට ඇස නිසා සකස්වෙන එස්ස, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ ගිනි නිවී යන විට, ඇස ඔබට තවත් රූපයක් පමණක්ම වනු ඇති. ඇස ඇත. තෘෂ්ණාව නැත. තෘෂ්ණාවේ ගිනි5 නිවූන ඇස තවත් බාහිර රූපයන් නිසා කෙසේ ගිනි5ගන්නද? මිනිස් සිතක සැබෑම සාමය, ලෝක සාමය ඇත්තේ මෙතැනයි.

මේ ගින්න නොනිමෙන තාක්කල් සාමය යනු යුද්ධයට පෙර ඇතිවන නිහඬතාවයක් පමණක් වනු ඇත.

පිංචත් ඔබගේම රූපය තුළින් ධර්මය මතුකොට ගැනීමට හැකියාව තිබියදී ඔබ ඒ හැකියාව, තෘෂ්ණාව විසින් වසාදමලා, සතර සතිපට්ඨාන ධර්මය පොත්වලින් සොයනවා. පොත් විවෘත කිරීමට පෙරාතුව ඔබේම ශරීරය ඔබට විවෘතකර ගන්න. ඔබේ ජීවිතය සරලභාවයට පත්කර ගන්න. ඔබ විසින් ගොඩනගා ගන්නා කෘත්‍රිමභාවය තුළ බරත්, ජීවිතයේ සරලභාවය තුළ සැහැල්ලුවත් මුළින්ම අත්දකින්න. කෘත්‍රිමභාවයේ බර යනු කෙළෙස්වල බරම බව දකින්න. සරලභාවයේ සැහැල්ලුව යනු නික්ලේශී බවම බව දකින්න. කෙළෙස් යනු අකුසල්මය. කෘත්‍රිමභාවයේ බරත්, කෙළෙස්වල බරත් දෙකටම මැදිවී ධර්මයෙන් බැහැරව යන මාර්ගයෙන් බැහැරව යන මාර්ගය ඔබේ ජීවිතයෙන් වසා දමන්න.

අපි මේ යන ගමනේදී ලෝකය තුළදී තරගකාරීව නැගීසිටීමට, කැපී පෙනීමට සිතුවිලි සමග මහා යුද්ධයක් නේද නිරතුරුවම කරන්නේ. කුසල් අකුසල් මනසිකාරවලින් සන්නද්ධව යුද භූමිය තුළ ඔබ සටන්වදිනවා නේද? නිත්‍ය වූ ජයක්, පරාජයක් නැති ස්ථිර වූ දුකක් පමණක් ඇති රූපය අයිතිකොට ගැනීමේ යුද්ධය සැබෑම සාමයක් ඇතිකරගැනීමේ මාර්ගයට ඔබත් එන්න. මේ සැබෑ සාමයට එන ඔබට මුළු ලෝකයම අනතුරට ලක්වුවද ඔබ තුළ ඇති සාමයට අනතුරක් නොවනු ඇත. මුළු ලෝකයම විනාශවුවත් ඔබට නොසැලෙන සාමයක් ලබාදුන්නේ ඇමරිකාවවත්, රුසියාවවත්, චීනයවත් නොව ලොවතුරු බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මයයි. ලෝකය, ලෝකයා බොහෝම අවදානම් ගමනකයි යන්නේ. ඒ නිසා අනුන්ගේ දැන් අත්හැර බුදුරජාණන්වහන්සේ සරණ කරගෙන පිංවත් ඔබ තුළ සැබෑ සාමය ඇතිකරගන්න. ඔබ කාමච්ඡන්දයන් දලුලන මිථ්‍යා සමාධියෙන් බැහැරව, සම්මා සමාධියටම පැමිණෙන්න.

26. ඇයි ඔබ පිංවන්ත නැතිද?

අද පසලොස්වක පොහොය දවසක්. පිණිසිපාතය බෙදන වයෝවෘද්ධ මව්වරු කිහිප දෙනෙක් පැමිණියා වන්දනා කරන්න. මින් එක් අම්මා කෙනෙක් අපි දන්න බොහොම සත්පුරුෂ ස්වාමීන්වහන්සේ නමකගේ අම්මා කෙනෙක්. මේ අම්මලා දැන් නළලේ තබාගෙන බොහොම හැඹිඹිබරව ප්‍රකාශ කළේ ‘අපේ හාමුදුරුවනේ ඔබවහන්සේලා දැකීමත් මහා පිනක්’ ය කියලා. ඒ වෙලාවේ හිඤ්ච එම මැණිවරුන්ට ප්‍රකාශ කළේ ‘මැණිවරු සිතනවා නම් මා දැකීම පිනක්ය කියලා, මා කියනවා ඔබලා වැනි මැණිවරු දැකීමත් පිනක්ය කියලා. මොකද අපිව ලෝකයට බිහිකළේ, හොඳ නරක කියලා දුන්නේ අම්මලා, තාත්තලා නිසා. ‘බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි’ කියලා බුදුරජාණන්වහන්සේගේ සරණ මුළුමනින්ම පිහිටෙව්වේ මව්වරු, පියවරු. ඒ නිසා මැණිවරුන් අනුන්ගේ පින ගැන සිතනවා වගේම වඩාත් වටිනවා තමා කවුද කියන කාරණය සිහිපත් කරගැනීම. අපි හැමෝම අතින් ගිළිහෙන කාරණයක් මේක. ඔබේ වටිනාකම ඔබ සිතන්නේ නැහැ. අනුන් මත්තෙමයි යැපෙන්න හදන්නේ. මේ හැම අම්මා කෙනෙක්ම, මේ හැම තාත්තා කෙනෙක්ම අතින් බුද්ධ ශාසන වලදී තම මව්කුසවල් වලින් බිහිකරපු දරුවෝ රහතන් වහන්සේලා, අරහත් හිඤ්චිකන් වහන්සේලා වෙලා තිබෙනවා. එවැනි ආශ්චර්යමත් පිනැති දරුවෝ බිහිකරපු අම්මලා වුණු අවස්ථාවලදීත් ඔබලා සිතුවේ දරුවාගේ ආශ්චර්යය පමණයි.

ඒ රහතන්වහන්සේලා සාර්ධියෙන් වඩිනකොට ‘අනේ මගේ පුතා, දුව’ කියලාමයි සාධුකාර දුන්නේ. ඔබට එදාත් සිතුවේ නැහැ එවන් උතුම් දරුවන් බිහිකරපු ඔබ මොනතරම් වාසනාවන්තද, පිංවන්තද කියලා. දරුවන්ව කර මත තබාගෙන බර ඇද්දා මිසක්, බර දරාගත් ඔබගේ ශක්තිය ගැන හැම මොහොතකම ඔබට අමතක වුණා.

මේ මොහොතේත් ඔබ කරන්නේ එයමයි.

එමනිසා එවැනි උතුම් දුවරු, පුතනුවන් ලබන්නට පිංකළ මැණිවරුන්, ඔබේ පුතාගේ, දුවගේ ආශ්චර්යයන් දකිනවා වගේම, ඔබට අමතකව ඇති ඔබේ පිංවන් බවත් දකින්න. එහෙම නොවුනොත් දරුවන් ලෝකයෙන් එතෙරට යාමී. ඔබලා මෙවරත් අසරණ වෙවි.

තම ඥාතිවර්ගයා තුළ අර්ථවත්ව චීවරයක් දරාගැනීමට පිනැති දරුවෙක් උපදින්නේ හේතුඵල ධර්මයක් නිසාමයි. එම ඵලය අර්ථවත්ව නෙළාගන්න ඥාති සමූහයාම දක්ෂවෙන්න ඕනා. දරුවා කෙරෙහි ඇති ඡන්දරාගය වැඩිවෙනකොට, දරුවා වෙනුවෙන් මැරෙන්න, නිරයට යන්න සුදානම් තාත්තලා අම්මලා ඉන්නවා. දුරදිග නොබලා, ඉක්මනට ගන්න තීරණ ඉක්මනින්ම අපව දුකට කැඳවාගෙන යනවා. දරුවා තරම් කාම වස්තුවක් තවත් මේ ලෝකය තුළ නැහැ. සිදුහත් කුමාරයා එදින උපන් හුරුබුහුටි, පිනැති රාහුල කුමාරයාගේ ශරීරයවත් ස්පර්ශ නොකර ගිහිගෙදරින් නික්ම ගියේ දරුවා කියන කාම වස්තුවේ අනතුරුදායක බව දන්නා නිසාමයි. බැඳුනොත් ගැලවෙන්න බැරි බව දන්නා නිසාමයි. එම නිසා දරුවා කියන කාම වස්තුව අපි බොහොම පරෙස්සමින් පරිහරණය කරන්න ඕනේ. මොකද එය ගින්දරටත් වඩා අනතුරුදායක නිසා.

දරුවන් කෙරෙහි අපි ඇතිකරගත් ඡන්ද රාගය නිසා සසර මොනතරම් අපි සතර අපායන්හි දුක්විඳින්න ඇතිද? මනුෂ්‍ය අම්මාත්, තිරිසන් සත්ව අම්මාත් කියන කාරණයේදී ආදරයේ වෙනසක් නැහැ. බලවත් අකුසල් හේතුවෙන් තම දරුවන් මරාදමන මනුෂ්‍ය අම්මලා වගේම, තිරිසන් සත්ව අම්මලාත් ඉන්නවා. බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා අම්මා කෙනෙක් තම දරුවන් වෙනුවෙන් සංසාරයේ හෙළපු කළුළු මහා සාගරයේ ජලයටත් වඩා වැඩිය කියලා. මේ සා කළුළු සාගරයක් දරුවන් වෙනුවෙන් හෙළලා මේ උතුම් ජීවිතයේදී එම කළුළු සාගරයට තවත් කළුළු බාල්දි හත අටක් එකතු කරලා ඔබ මියගියහොත් එය අවාසනාවක්මයි.

පිංචන් ඔබට පුළුවන්කම තිබෙනවා මේ කඳුළු සාගරයම මේ ජීවිතයේදීම සින්දන්. එය කළ හැක්කේ දරුවන් කෙරෙහි තව තව ඡන්දරාගය සකස් කරගැනීමෙන් නොවේ. දරුවා කියන කාම වස්තුවේ අනිත්‍ය බව, දුක්බ, අනාත්ම බව අවබෝධ කරගැනීමෙන්.

පිංචන් මැණියනි, මේ මොහොතේ මා හිඤ්ඤාවක්, ඔබ දායකාවක්. මේ මොහොතේ අපේ හමුවීම එසේ වුවත් අතීත සංසාරයේ කොතෙක් නම් මේ සටහන් ලියන හිඤ්ඤාව ඔබට පුතෙක් වෙලා ඇතිද? ඔබේ සහෝදරයෙක්, ඔබේ ස්වාමීපුරුෂයා වෙලා ඉන්න ඇතිද? ඔබේ මුණුපුරෙක්, ගුරුවරයෙක් වෙලා ඉන්න ඇතිද? ඔබ වැදිරියක් වෙලා, ඒ වැදිරියගේ පැටවා මම වෙලා, මොනතරම් ඔබේ ගරීරයේ මා එල්ලාගෙන අත්තෙන් අත්තට පනින්නට ඇතිද? ඔබ බැලලියක් වෙලා මම එම බැලලියගේ පැටවා වෙලා මොන තරම් ඔබ මාව කටින් එල්ලාගෙන තැන් තැන්වල ආරක්‍ෂාවට සහවන්න ඇතිද? ඔබ කිකිළියක් වෙලා මම ඔබේ පැටවා වෙලා ඔබ මොන තරම් නම් පණුවන් ඇහිද ඇහිදා මට කවන්නට ඇතිද? ඔබ එළදෙනෙක් වෙලා මම ඔබගේ වසුපැටවා වෙලා ඔබ මට තනබුරුලු වලින් මොනතරම් කිරි පොවන්නට ඇතිද? ඔබ කිඹුලියක් වෙලා, මම ඔබේ කිඹුල් පැටවා වෙලා පුංචි කාලයේදීම ඔබ මාව කී වතාවක් නම් මරාගෙන කන්න ඇතිද? ඔබ ප්‍රේතියක් වෙලා, එම ප්‍රේතියගේ දරුවා මම වෙලා ඔබ මට මොනතරම් සෙම් සොටු කවන්න ඇතිද? සෑම අම්මා කෙනෙක්ම තාත්තා කෙනෙක්ම මෙය තම ජීවිතයට ගලපා දකින්න.

යථාර්ථය මෙයනම් ඔබට සිතෙන්නේ නැතිද දරුවා කියන කාම වස්තුවේ ඇති අනතුරුදායකබව.

අපි දෙගොල්ලෝ ගණුදෙනුවක් කරන්නේ. දරුවන් නිසා මව්පියන් දුකට වැටෙනවා. ඊළඟට දරුවන් දෙමාපියන් වෙලා තම දරුවන් උදෙසා දුකට වැටෙනවා. නිමාවක්, සීමාවක්, විරාමයක් නැවතීමක් නැහැ.

ඔබේත් මගේත් ඇස් වහලා දුක ගලාගෙන යනවා.

අපි සුදානම් අපේම දැසින් ගලාගෙන ගිය කඳුළු සාගරය මත කිමිදි කිමිදි අනතුරු අමතක කර ආශ්වාදයම සොයන්න.

හිතන්න මව්කුසක ඇති අපුලභාවය. තවත් ගර්භාෂ කුටියකට රිංගා නොගන්න බවට ඔබ ඔබට සපථ වෙන්න. ජීවත්ව සිටින දෙමාපියන්ට, දරුවන්ට යුතුකම් නොපිරිහෙලා ඉටුකරමින් නැවත මව්කුසක් එපාය කියන දිශාවටම ගමන් කරන්න.

දරුවන්ට දෙමාපියන් කියන්නේත් හොඳ කමටහනක්. දරුවන්ට පුළුවන් මනසින් අනාගතයට යන්න. තමනුත් අනාගතයේදී විවාහ වෙනවා, දරුමුණුපුරන් හදනවා, වයසට යනවා... මේ දුක මටත් උරුමයි කියලා. දෙමාපියන්ට පුළුවන් අතීතයට මනසින් යන්න. අපිත් මේ දරුවන්ගේ වයසේ සිටියා දැන් සියල්ල අනිත්‍යවෙලා අපේ දුක, අපේ කඳුළු, අපේ ශ්‍රමයෙන්මයි දරුවන් ලොකුමහත් වුණේ. අපේ ශක්තිය ක්‍ෂයවෙලා යනකොට දරුවෝ ඒ ශක්තියෙන් ලොකුමහත් වෙනවා.

ඔබට පුළුවන්නම් එහෙම දකින්න, සංසාරයක් පුරාවට ඔබට අම්මා, තාත්තා වූ සියල්ලන්ටම යුතුකම් ඉටුකළ දරුවෙක් වෙනවා ඔබ.

දුකට කැමති අය දුක දෙසටම ගියාවේ. දුකට අකමැති ඔබට පුළුවන්, මුළු ලෝකයම එකම දිශාවකට ගියත් ඔබ තනියම ලෝකයේ සැබෑම සැපය ඇති දිශාවට යන්න. මේ යන ගමනේදී මුළු ලෝකයෙන්ම ඔබ කොන්වුවත්, ඔබ බයවෙන්න සැලෙන්න එපා. කවරු නැති වුණත් ඔබ ළඟ ලොව්තුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ සිටිනවාය කියන විශ්වාසය ඇතිකරගන්න. මුළු ලෝකයම අත්හැරලා ඔබ බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ගොඩට එන්න. මුළු ලෝකයම ඔබේ කරට අතදාගෙන සිටියත් වැඩක් නැහැ, බුදුරජාණන්වහන්සේ ඔබ ළඟ නැතිනම්. ඔබ අනාථයන් අතර තවත් අනාථයෙක් පමණයි. අනාථයින් අතර ඔබ සනාථ පුද්ගලයෙක් වෙන්න. අපි හැම වෙලාවේම ලෝකයට බයයි. සමාජයට බයයි. ඒ අපේ අසරණභාවයට හේතුව බුදුරජාණන් වහන්සේ සරණ නොකරගන්නා නිසයි, ධර්මයේ ශක්තිය හඳුනා නොගත් නිසයි.

මේ සටහන් ලියන භික්ෂුව යම් දවසක ලොව්තුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ සරණ කරගත්තද, එදා පටන් ලෝකය කියන දෙය තඹ දොයිතුවකටවත් තැකුවේ නැහැ. 'බුදුරජාණන්වහන්සේ' කියන අයෝමය විශ්වාසය හමුවේ ලෝකය කියන්නේ හුදු මායාවක්, රැවටීමක්, අසරණභාවයක් කියන කාරණයමයි දැනුනේ. හෙටක් කියන කාරණය දැනුනේ නැහැ. රැයක් දවලක් කියන කාරණය දැනුනේ නැහැ. මේ ඉහළට ගන්නා හුස්ම ගන්නා හුස්ම පොදු පහළට ගන්නා මොහොතේ මැරෙයි කියන කාරණයයි දැක්කේ.

මේවා හේතුවල ධර්මයන්. උතුම් ධර්මයේ ආශ්චර්යයෙන් ගොඩනැගෙන ඵලයක්. මේ සහ ශක්තිමත් ධර්ම මාර්ගයක් තිබෙනකොට ඇයි අපි අසරණවෙන්නේ, ලෝකය බදාගෙන.

උදේට පංච ශීලය සමාදන්වෙන පිංචන් මහත්මයා, හවසට මහුල්ගෙදර ගිහින් අරක්කු බොනවා. අරක්කු බීවේ ඇයි කියලා ඇහුවහම 'යාළුවෝ තරහ වෙයි කියලා බීවා' කියනවා. බලන්න මෝහයේ විශාලත්වය. පංචශීලයවත් සමාදන් නොවූ මිතුරන්ගේ මිතුරුකම උදෙසා, ඔබ වෙනුවෙන්ම සාරසංඛ කල්ප ලක්ෂයක් ඇස්, ඉස්, මස්, ලේ දන්දෙමින් කැපකිරීම් කළ බුදුරජාණන්වහන්සේට පිටුපානවා. බුදුරජාණන්වහන්සේගේ සරණ අභිමි කරගන්නවා. අනේ ඔබ අසරණයි, බයයි, කැදරයි...

ඔබට වටින්නේ ඔබව දුකින් මුදවාගැනීම උදෙසා ඒ සා කැපකිරීම් කළ බුදුරජාණන්වහන්සේද, නැතිනම් මිතුරන්ද?

හිතවතාටත්, ඥාතියාටත් වඩා පහළ තැනක ඔබ බුදුරජාණන්වහන්සේව තැබුවහොත්, ඒ මොහොතේම ඔබේ සිත පිහිටන්නේ සතර අපායේයි. මිතුරන් උදෙසා නිරයට වැටෙන අදක්ෂයෙක් වෙන්න එපා. ඔබ සැබෑ ලෙසින්ම තෙරුවන් සරණගිය පිංචතෙක් නම්, ඔබ තුළ ආත්ම ශක්තියක් සකස්වෙන්න ඕනේ සමාජය තුළ දුස්ශීලභාවය ඉදිරියේ සිල්වත්ව නැගී සිටින්න.

සෑම මොහොතකම සිතන්න බුදුරජාණන්වහන්සේ ඔබ දෙස බලා සිටිනවාය කියලා. එවිට පිංචන් ඔබට පුළුවන් මිතුරන් සියයක් ඉදිරියේ වුවත් ඔබේ ශීලයට අනතුරක් වෙනවා නම් එම තැනින් ඉවත්ව යන්න. එවිට යාළුවෝ ඔබට බැන්නත්, පිංචන් දෙවියන් ඔබට සාධුකාරදේවි. ධර්ම මාර්ගය තුළ ඔබ තව තවත් ශක්තිමත් වෙවි. අසරණයන්ගෙන් මිදී සරණක් ලැබූ අය අතරට යන කෙනෙක් වෙවි.

සමාජය අනතුරුදායක නම්, ශිල්පද ඔබ ඔබේ සැබෑ මිතුරා බවට පත්කරගන්න. එවිට සිතේ සංසිදීමක් ඇතිවෙවි. එම සංසිදුන සිත ඔබ ඉදිරියේ ඇති බියකරු යථාර්ථය හොඳින් ග්‍රහණය කරදේවි. එවිටයි ඔබට පුළුවන් ලෝකයට ආදරය කරන සැබෑම ආදරවන්තයෙක් වන්න. ආදරය කියන වචනයට සමාජය ගොඩාක් අර්ථයන් දෙනවා. ලෝකය කියන කාරණය ගනිද්දීත්, 'ලෝකය දුකය' කියන කාරණය ගනිද්දීත් සමාජය ආදරයට දෙන අර්ථකථන වැරදි නැහැ. ඒ නිසා ඒවා ලෝකයේ ස්වභාවයේම තිබුණාවේ. ඒවා වෙනස් කරන්න අපි කාටවත් බැහැ. ඒවා දුකට අයිති ලෝකයේ ස්වභාවයයි. එම නිසා අනාගතයේදී තව ඕනෑතරම් ට-මහල් ඉදිවෙවි. එක්ටැම්ගෙවල් ඉදිවෙවි. ජීවිත පුජාවන් සිදුවෙවි. සිහිමුළාවන්ට පත්වෙවි. මුසාබස් වලට තරුණ තරුණියන් විකිණෙවි. කාමයේ ආදීනවය, නිස්සරණය නොහඳුනන්ගේ ලෝකයේ ආශ්වාදයේ කෙටිවූ දුක් කඳුළු සහ සතුටු කඳුළු මහා සාගරයේ දිය පරයා යන තරමට දැස් වලින් වැගිරේවි. දුකටත් සැපයටත් එකම කඳුළු හෙළන මුලාවේ ලෝකය, තව තව සුන්දර අර්ථකථනයන් ආදරය ගැන සමාජයට සපයාවි. ඒ අය ආදරවන්තයන්ගේ වීරයන්, වීරවරියන් වෙවි. එම වීරයන්, වීරවරියන්ම තම ජීවිතයේ අවසන් කාලයේ, අසරණභාවයෙන්, අනුතගේ ආදරය ඉල්ලා ජීවත්වෙයි. සමාජයේ කොයි තරාතිරමේ සිටියත් ඔතැනට තමයි අපි යන්නේ. ආදරයේ නාමයෙන් අපි බොරුවක්මයි කරන්නේ. ඔබට ආදරය නොකරන ඔබ, අනුතට කෙසේ ආදරය කරන්නද? ඔබ ළඟත් නැති දෙයක් ඔබ කෙසේ නම් අනුතට දෙන්නද? නැති බව නොදන්නාකම නිසාම, ඇති බව සිතමින් තමනුත්, අනුනුත් දුකට වැටීමයි අවසානයේ සිදුවන්නේ.

එවන් දුකට ලෝකයකුයි අප ඉදිරියේ තිබෙන්නේ. තමා තමාට ආදරය කරනවා කියන්නේ ආත්මාර්ථකාමීව තමාගේ ගොඩ ලොකු කරගන්නවා කියන කාරණය නොවෙයි. මුළින්ම තමා සුරක්ෂිතභාවයට පත්වෙනවා.

කුමක්ද මේ ලෝකයේ තිබෙන සැබෑම සුරක්ෂිතභාවය. තෙරුවන් සරණේ පිහිටලා, ශීලයක් සමාදන්වීම තරම් සුරක්ෂිතභාවයක් පිංවත් ඔබට හමුවන්නේ නැහැ. මෙතැනදී ගිහි පිංවතුන්ලා දස කුසල්ම ජීවිතයට එකතුකරගන්න දක්ෂ වෙන්න ඕනේ. කයෙන්, වචනයෙන් වන අකුසල් වගේම මනසින් අකුසල් වන ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ කියන කාරණා ගැන අවධානයෙන් ඉන්න ඕනේ.

ලොවතුරා බුදුරාණන්වහන්සේ මහා සිහනාද සූත්‍රයේදී දේශනා කරනවා, දුස්ශීලභාවය නිසා අනාගතයේදී මනුෂ්‍යයාගේ ආයුෂ ක්‍රමානුකූලව කෙටි වෙමින් පරමායුෂ වසර 10 ක් වන බව. එදාට මනුෂ්‍යයා තුළ මාග සංඥාවන් මතු වෙලා, මිනිසෙක් තවත් මිනිහෙක්ව දකින්නේ මුවෙක් හැටියට කියලා. මේ මාග සංඥාවන් නිසා මිනිසා තියුණු අවි ආයුධ වලින් එකිනෙකා මරාගන්නවා කියලා.

ලෝකය යම් දවසක මේ තැනට යා යුතුමයි. ඒ නිසාමයි ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ කියන කාරණා ලෝකයට අයිති ධර්මතාවයන් වෙන්නේ. ඒවා ලෝකය තුළ තිබිය යුතුයි. ඒවා නැති කරන්න ඔබට මට බැහැ. මේ විෂම ධර්මතාවය තේරුම්ගෙන පිංවත් ඔබ ලෝකයාගේ ලෝභය තුළ ඔබගේ ‘අලෝභය’ දකින්න. ලෝකයාගේ ද්වේශය තුළ ඔබගේ මෙමන්‍රිය දකින්න. ලෝකයාගේ මෝහය තුළ ඔබගේ අමෝහය දකින්න. වැරදි කරන ලෝකය තුළ ‘ටිකක් නිවැරදි’ කෙනෙක් වෙන්න උත්සහ ගන්න එපා. වඩාත් නිවැරදි කෙනා වෙන්න උත්සහ ගන්න. මෙතැනයි ලොවතුරා ධර්මය තිබෙන්නේ. දුස්ශීලභාවය විසින් යම් දවසක මිනිසාගේ ආයුෂ වසර දහයක් දක්වා අල්ප කරනවා වගේම, ශීල්වත්භාවය නිසා නැවත ක්‍රමානුකූලව, ශීලයේ ශක්තියෙන් මනුෂ්‍යයා සකස් වෙමින් අවුරුදු 80,000 ක් පරමායුෂ ඇති මිනිසුන්ගේ ලෝකයක් ක්‍රමානුකූලව බිහිවෙනවා කියලා ඉහත සූත්‍රයේදී බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා. බලන්න දුස්ශීලභාවයත්, ශීලයත් අතර අතර තිබෙන පරතරය. පිංවත් ඔබ, ආදරයත්, අනාදරයත් අතර තිබෙන පරතරය වශයෙන්ද මෙය දකින්න පුළුවන්. පරතරය මේ සා විශාල වුවද, මේ යථාර්ථය අවබෝධයක් කරගැනීම සඳහා ගොඩාක් දේවල් කිරීමට අවශ්‍ය නැහැ. එක සිතිවිල්ලයි වෙනස් කරගත යුත්තේ. රූපය සැපය කියලා ගන්නාවූ මිථ්‍යා සිතුවිල්ල. වේදනාව, සංඥාව, සංස්කාර, විඤ්ඤාණය සැපය, නිත්‍යය, ආත්මීයය කියලා ගන්නා වූ මිථ්‍යා සිතුවිල්ල වෙනස් කරගැනීම පමණයි ඔබ කළ යුත්තේ. පිංවත් ඔබ මේ කාරණා පහට බැඳෙන්නේ තෘෂ්ණාව නිසාමයි. ‘තෘෂ්ණාව’ කියන එකම කාරණය ගැන නුවණින් සිතුවත් ඔබට පුළුවන් මාර්ගයක් පාදාගන්න. මෙන්න මේ මාර්ගය පාදාගන්න ශීලය මහෝපකාරී වෙනවා.

ඔබ සමාදන්ව ආරක්ෂා කරන සෑම ශීල්පදයක් පාසාම ඔබ කැමති දෙයක් ඔබට අතහැරෙනවා. ඔබ දක්ෂවෙන්න ඕන ශීලය විසින් ලබාදුන් දක්ෂභාවය වඩාත් අර්ථවත් කරලා අලෝභ, අදේෂ, අමෝහ කියන යථාර්ථයන් තුළින් ඔබ රැස්කරගත් කුසල් සංස්කාර ආරක්ෂා කරගන්න. ඒ අවස්ථාව පිංවත් ඔබට ලබාදෙන්නේ අනිත්‍ය සංඥාවන් ජීවිතය තුළින් දැකීමෙන්. මෙතැනදී පිංවත් ඔබට සැබෑම සාමයත්, සැබෑම ආදරයත් ලෝකයාට දැක්වීමට හැකිවේවි. තමන් ආදරය නාමයෙන් කරන්නේ ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහය තිවර කරගැනීමනම් පිංවත් ඔබ කාට ආදරය කළත් එතැන සකස් වෙන්නේ තෘෂ්ණාවමයි.

තෘෂ්ණාවෙන් බැඳුණ දෙය ඔබෙන් ඇත්වෙනවිට එතැන සකස් වෙන්නේ ද්වේෂයයි. තමන්ට අයිති නැති දෙයක් කෙරෙහි තෘෂ්ණාවෙන් බැඳෙන්නේ මෝහය නිසාමයි. අවසානයේදී ආදරයේ නාමයෙන් ඔබ කරන්නේ අනාදරයයි. එම නිසා පිංවත් ඔබ ලෝකයාට ආදරය කිරීමට පෙර දසකුසල් ධර්මයන් පිංවත් ඔබේ ජීවිතයේ සහකරු, සහකාරිය කරගන්න. පිංවත් ඔබට දැනේවි සශ්‍රීක දිව්‍යතලයක දෙවියෙක් දිව්‍යංගනාවක් ඔබ ළඟ සිටිනවා වගේ. විසිතුරුභාවයත්, පිවිතුරු භාවයත්, විශ්වාසයත් ඔබට ඇතිවේවි. ඔබට තනිකමක් දැනෙන්නේ නැහැ. බියක් සකස් වෙන්නේ නැහැ. ‘මා අසරණයි’ කියන හැඟීමක් ඇතිවෙන්නේ නැහැ. ශීලයේ ශක්තිය නිසාම සමාධිමත් සිතුවිලි ඇතිවේවි. ඒ සමාධිමත් සිතුවිලි ආදරයේත් අනාදරයේත් අතර වෙනස ඔබට අත්දැකීමෙන් පසක්කරදේවි. දස කුසල් ඔබේ ජීවිතයේ සහකරු සහකාරිය කරගැනීමට ඔබ දක්ෂ වුවහොත් ඔහු ඇය ඔබට පාවඩ එලනුයේ සුගතිය දෙසටමයි. පිංවත් ඔබ මේ යන ගමනේදී බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකරවදාළ ධර්මයම මාර්ගය කරගන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකරවදාළ සබ්භාග්‍රව සූත්‍රය, අනාපාන සති සූත්‍රය, සතර සතිපට්ඨාන සූත්‍රය තුළ හව නිරෝධයට

අවශ්‍ය කරුණු කාරණා අන්තර්ගතව තිබෙනවා. මහාසිහනාද සූත්‍රය, සප්තසූර්යගමන සූත්‍රය ජීවිතයට එකතුකර ගැනීමෙන් අනාගත සංසාර බිය හොඳින් ඔබට ඇතිකරගන්න පුළුවන්. ඉහත සූත්‍ර පහ කියවන්න කියල විශේෂයෙන් සඳහන් කළේ අනෙක් සූත්‍ර වැදගත් නැහැය කියල නොවේ. සෑම සම්බුදු වදනක්ම එක හා සමානව වැදගත්. නමුත් කාර්යබහුල ලෝකයේ ඔබට සියලුම සම්බුදුවදන් මේ සූත්‍ර පහ තුළ කැටිවී තිබෙනවාය කියල හිඤ්චට හිතෙනවා. එය වැරැදිනම් සමාවෙන්න. සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේටත් වැරදුන තැන් බුදුරජාණන් වහන්සේ නිවැරදි කළා. සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේට වැරදුනානම් අපි කවුරුන්ද? එම නිසා අපි අපි ගැන අධිකක්සේරුවකට එන්න හොඳ නැහැ. සෑම විටම නොදන්නා භාවය දැන ගැනීමෙන්මයි අපිට දන්නා භාවයට පැමිණිය හැක්කේ. එහෙම වුණොත් පමණයි දන්නාභාවයට පැමිණ නොදන්නාභාවයෙන් ලෝකය තුළ ජීවත් වෙන්න හැකි වෙන්නේ. මෙන්න මෙතනටයි අපි හැමෝම එන්න උත්සහ ගන්න ඕනේ.